

FANTOMA DE LA OPERĂ

Gaston Leroux

ALDO PRESS

GASTON LEROUX

FANTOMA DE LA OPERĂ

Editura ALDO PRESS

2003

Gaston Leroux
Fantoma de la Operă

Editor ALDO PRESS, București
© by Aldo Press

Toate drepturile pentru această versiune aparțin Aldo Press

Informații, comenzi ramburs, comenzi
pentru editare și tipărire de cărți și broșuri

OP 76, CP 161, București, 062590

Tel./Fax 4341750;

Email aldopress@rdsmail.ro

www.aldopress.ro

ISBN 973-7945-90-5

Lectura digitală protejează mediul
Versiune digitală realizată de elefant.ro

PROLOG

În care autorul acestei lucrări unice îl informează pe cititor cum s-a convins că Fantoma de la Operă exista într-adevăr

Fantoma de la Operă a existat într-adevăr. N-a fost, așa cum s-a crezut mult timp, o creație a imaginației artiștilor, superstiției directorilor sau un produs al minților impresionabile ale tinerelor doamne din corpul de balet, al mamelor lor, al deținătorilor de loje, al garderobierelor sau al portarului. Da, ea a existat în carne și oase deși și-a însușit complet înfățișarea unei fantome adevărate, adică o înfățișare spectrală.

Când am început să scotocesc arhivele Academiei Naționale de Muzică am fost de îndată impresionat de surprinzătoarele coincidențe între faptele atribuite “fantomei” și cea mai extraordinară și fantastică tragedie care a tulburat vreodată înalta societate pariziană; în curând mi-a încolțit ideea că această tragedie ar putea pe drept fi explicată cu ajutorul faptelor în chestiune. Evenimentele nu s-au întâmplat cu mai mult de treizeci de ani în urmă; prin urmare n-ar fi greu de găsit chiar în ziua de azi, în foaierul Operei, bătrâni extrem de respectabili, oameni pe al căror cuvânt te poți baza negreșit, care și-ar aminti ca și când s-ar fi întâmplat ieri misterioasele și dramaticele condiții în care au avut loc răpirea Christinei Daae, dispariția vicontelui de Chagny și moartea fratelui său mai mare, contele Phillipe, al cărui trup a fost găsit pe malul lacului care există în adâncul subsolului Operei, pe partea dinspre strada Scribe. Dar nici unul din acei martori nu se gândiseră până în ziua aceea că exista vreun motiv să lege figura mai mult sau mai puțin legendară a Fantomei de la Operă de povestea aceea îngrozitoare.

Adevărul mi s-a dezvăluit încet, mintea fiindu-mi zăpăcită de o investigație mereu complicată de evenimente care la prima vedere puteau fi considerate supranaturale; și nu o dată am fost la un pas de a abandona o sarcină în care mă epuizam urmărind inutil o imagine fără substanță. În cele din urmă am găsit dovada că presentimentele mele nu mă înșelaseră și am fost răsplătit pentru toate eforturile mele în ziua în care am avut certitudinea că Fantoma de la Operă era mai mult decât o simplă umbră.

În ziua aceea petrecusem multe ore studiind “Memoriile unui director”, lucrarea spumoasă și frivolă a prea scepticului Moncharmin, care, în timpul mandatului său la Operă, nu a înțeles nimic din purtarea misterioasă a fantomei și a ironizat-o pe cât posibil până în momentul când a devenit prima victimă a ciudatei operațiuni financiare petrecute din cauza “plicului magic”.

Tocmai plecasem de la bibliotecă, disperat, când l-am întâlnit pe directorul executiv al Academiei Naționale, care stătea de vorbă cu un bătrânel vîoi și ferchezuit căruia m-a prezentat bucuros. Directorul executiv știa de cercetările mele și cât de înverșunat și fără succes încercasem să descopăr unde se afla judecătorul însărcinat cu celebrul caz Chagny, magistratul Faure. Nimeni nu știa ce se întâmplase cu el, dacă era viu sau mort, și iată-l întors din Canada unde petrecuse cincisprezece ani, și primul lucru pe care îl făcuse la întoarcerea la Paris a fost să vină la secretariatul Operei și să ceară un loc gratuit.

Omulețul era magistratul Faure însuși.

Am petrecut o bună parte a serii împreună și mi-a povestit cazul Chagny așa cum îl înțelesese la timpul respectiv. Trebuise să dea verdictul de nebunie în cazul vicontelui și de moarte accidentală în cazul fratelui mai mare fiindcă nu avusese probe care să dovedească altceva, dar era convins că o groaznică tragedie intervenise între cei doi frați și ea era legată de Christine Daae. Nu putea să-mi spună ce se întâmplase cu Christine sau cu vicontele. Doar a rîs când am amintit de fantomă. Și el auzise de întâmplările

ciudate care păreau să indice existența unei ființe ieșite din comun care locuia într-unul din ungherele misterioase ale Operei și știa povestea plicului, dar nu văzuse niciodată nimic demn de atenția sa ca magistrat însărcinat cu cazul Chagny și nu făcuse decât să asculte depoziția unui martor care venise de bunăvoie și declarase că întâlnise des fantoma. Acest martor era nimeni altcineva decât un om pe care tot Parisul îl numea “Persanul” și care era binecunoscut tuturor iubitorilor Operei. Magistratul îl considera un exaltat.

M-a interesat imens această poveste a Persanului. Doream, dacă mai era timp, să găsesc acest martor valoros și excentric. Norocul a început să-mi surâdă și l-am descoperit într-un mic apartament în strada Rivoli, unde trăise tot timpul și unde a murit la cinci luni după vizita mea. La început am fost suspicios, dar când Persanul mi-a spus candid ca un copil că știa totul despre fantomă și mi-a înmănat dovezile existenței fantomei – inclusiv ciudata corespondență a Christinei Daae – să fac ce vreau cu ele, nu m-am mai putut îndoii. Nu, fantoma nu era un mit!

Știu, mi s-a spus că această corespondență ar fi putut fi falsificată, de la prima la ultima scrisoare, de un om a cărui imaginație sigur se hrănise din cele mai seducătoare povești; dar din fericire am descoperit ceva scris de Christine în altă parte decât în maldărul de scrisori, și comparând cele două mostre de scris toate îndoielile mele s-au risipit. M-am interesat și de trecutul Persanului și am aflat că era un om integru, incapabil să inventeze o poveste care ar fi putut contrazice concluziile justiției.

În plus, asta era și părerea unor oameni dintre cei mai serioși care, la un moment dat, fuseseră implicați în cazul Chagny, erau prieteni ai familiei Chagny, cărora le arătasem toate documentele și le înfățișasem toate concluziile. Legat de asta, aș vrea să public doar câteva rânduri primite de la generalul D.:

Domnule,

Nu v-aș putea recomanda mai insistent să publicați rezultatele cercetărilor dumneavoastră. Îmi amintesc perfect că, la câteva săptămâni de la dispariția mării cântărețe Christine Daae și tragedia care a îndoliat întregul Faubourg Saint – Germain, s-a vorbit mult în foaierul Operei despre “fantomă” și subiectul a fost abandonat numai ca urmare a apariției celeilalte afaceri care ne-a tulburat atât de mult. Dar, dacă e posibil, fiindcă după ce v-am auzit cred că e, să explicați tragedia prin intermediul fantomei, atunci vă implor, domnule, să vorbiți din nou despre această fantomă.

Oricât de misterioasă ar putea părea la început o fantomă, ea va fi mai ușor de înțeles decât povestea groaznică în care oameni răuvoitori au încercat să prezinte ca ucigași doi frați care s-au adorat unul pe celălalt toată viața.

Credeți-mă,
D.

În fine, cu pachetul meu de hârtii sub braț, m-am dus încă o dată pe domeniul vast al fantomei, imensa clădire pe care o făcuse regatul său. Tot ce vedeau ochii mei, tot ce întrezărea mintea mea, se potrivea perfect cu documentele Persanului; și o descoperire minunată mi-a încununat eforturile cu siguranță. E de amintit că mai târziu, când au săpat la temelia Operei înainte de a îngropa discurile cu înregistrările vocilor artiștilor, muncitorii au descoperit un cadavru. Ei bine, am putut imediat dovedi că era cel al Fantomei de la Operă. L-am făcut pe directorul de scenă să verifice personal această dovadă și acum mi-e perfect indiferent dacă din documente reiese că era cadavrul unei victime a Comunei din Paris.

Nenorociții care au fost masacrați în timpul Comunei în subsolul Operei n-au fost îngropați în partea aceasta; voi spune unde pot fi găsite scheletele lor, într-un loc nu foarte departe de imensa criptă care a fost umplută în timpul asediului cu tot felul de provizii. Am dat de pista asta exact când căutam rămășițele Fantomei de la Operă,

care n-ar fi fost niciodată descoperite fără norocul uluitor deja amintit.

Dar să ne întoarcem la cadavru și ce-ar trebui făcut cu el. Pe moment trebuie să închei această introducere mulțumind domnului Milroid (comisarul de poliție chemat pentru primele investigații după dispariția Christinei Daae), domnului Remy, regretatul secretar, domnului Mercier, regretatul director executiv, domnului Gabriel, regretatul șef de cor și mai ales doamnei Baroane de Castellet-Barbezac, care a fost odată “micuța Meg” din poveste (și care nu se rușinează de asta), cea mai încântătoare stea a admirabilului nostru corp de balet, fiica cea mai mare a distinsei doamne Giry, actualmente decedată, care răspundea de loja privată a fantomei. Toți aceștia mi-au fost foarte utili și mulțumită lor voi putea reda acele ore de dragoste și teroare absolută, în cele mai mici detalii, sub ochii cititorului.

Aș fi într-adevăr ingrat dacă aș omite, în pragul acestei povești groaznice și reale, să mulțumesc actualei conduceri a Operei, care m-a susținut cu amabilitate în timpul cercetărilor și mai ales domnului Messenger și domnului Gabion, directorul executiv, precum și celui mai amabil dintre oameni, Charles Garnier, arhitectul însărcinat cu conservarea clădirii, care n-a ezitat să-mi împrumute lucrările lui deși era aproape sigur că nu i le voi înapoia vreodată. La sfârșit trebuie să aduc un omagiu public generozității prietenului și fostului meu colaborator, domnul J. le Croze, care mi-a permis să mă cufund în splendida sa bibliotecă legată de teatru și să iau cu împrumut cele mai rare ediții ale cărților pe care le avea din abundență.

GASTON LEROUX

Capitolul I. Este fantoma?

Era seară când Debienné și Poligny, directorii Operei, dădeau ultimul spectacol de gală pentru a marca retragerea lor. Brusc cabina lui La Sorelli, una din principalele balerine, a fost invadată de vreo jumătate de duzină de domnișoare din corpul de balet care veniseră de pe scenă după ce dansaseră Polyeucte. S-au repezit înăuntru foarte agitate, unele lăsând să le scape râsete forțate, prefăcute, altele scoțând țipăte de teroare. Sorelli, care ar fi vrut să fie singură puțin ca să revadă discursul pe care urma să-l țină pentru directorii care se retrăgeau, s-a uitat furioasă în jur la mulțimea zăpăcită, agitată. Micuța Jammes – fata cu nasul în vânt, ochi de nu-mă-uita, obraji trandafirii, gât și umeri de-o paloare ca de crin – a fost cea care a dat explicația cu voce tremurătoare:

— E fantoma!

Și a încuiat ușa. Cabina lui Sorelli era mobilată cu o eleganță comună, oficială. O oglinda mare pe perete, o sofa, o masă de machiaj și un dulap sau două asigurau mobilierul necesar. Pe pereți atârnavă câteva gravuri, relicve de la mama ei, care cunoscuse stelele vechii Opere din strada Peletier; portretele lui Vestris, Gardel, Dupont, Bigottini. Dar camera li se părea un palat ștregărițelor din corpul de balet, care ocupau cabina comună unde-și petreceau timpul cântând, certându-se cu croitoresele și coafezele și cumpărându-și una alteia pahare cu cassis, bere sau chiar rom până la sunetul clopoțelului de intrare în scenă.

Sorelli era foarte superstițioasă. A tremurat când a auzit-o pe mica Jammes vorbind despre stafie, a făcut-o “prostuță mică” și apoi, fiindcă era prima care credea în fantome în general și în cea de la Operă în special, a cerut imediat detalii:

— L-ai văzut?

— Lîmpede cum te vād pe tine, a spus micuța Jammes, ale cărei picioare s-au înmuiat așa de brusc încât a căzut pe un scaun gemând.

Atunci micuța Giry – fata cu ochii negri ca porumbele, părul negru ca cerneala, ten măsliniu și piele acoperind niște biete oscioare – micuța Giry a adăugat:

— Dacă aia-i fantoma, atunci e foarte urâtă!

— Ah, da! a țipat corul de balerine.

Și toate au început să vorbească deodată. Fantoma, sub înfățișarea unui domn în frac, le apăruse brusc în față pe coridor, fără ca ele să știe de unde se ivise. Părea să fi ieșit direct din zid.

— Pooh! a spus una dintre ele care-și păstrase mai bine cumpătul. Vedeți fantoma peste tot!

Și era adevărat. De mai multe luni nu se mai discuta despre nimic altceva la Operă decât despre această fantomă în haine de seară, care bântuia prin clădire de sus până jos, ca o umbră, care nu vorbea cu nimeni, căreia nimeni nu îndrăznea să-i vorbească și care dispărea de îndată ce era văzută fără ca cineva să știe cum sau unde. Așa cum îi stă bine oricărei fantome, ea nu făcea nici un zgomot pășind. Oamenii au început prin a râde și a glumi pe seama acestui spectru îmbrăcat ca un bărbat la modă sau ca un antreprenor de pompe funebre, dar în curând legenda a luat proporții enorme printre fetele din corpul de balet. Toate fetele susțineau că au întâlnit această creatură supranaturală mai des sau mai rar. Și cele care râdeau mai tare nu erau chiar în largul lor. Când nu se arăta direct, ea își trăda prezența printr-un incident, comic sau serios care i se atribuia din cauza superstiției. Dacă cineva cădea sau una din celelalte fete îi făcea o farsă sau pierdea un puf de pudrat, era imediat vina fantomei, a Fantomei de la Operă.

La urma urmei cine-l văzuse? Întâlneai la Operă atâția bărbați îmbrăcați în frac fără să fie fantome. Dar fracul acesta avea ceva caracteristic. Acoperea un schelet. Cel puțin așa spuneau fetele din corpul de balet. Și, bineînțeles, avea cap de mort.

Erau toate astea adevărate? Adevărul e că ideea cu scheletul a venit de la descrierea făcută fantomei de Joseph Buquet, șeful mașiniștilor, care chiar o văzuse. Se ciocnise de fantomă lângă

scărița ce ducea spre pivnițe. O văzuse doar o secundă, fiindcă fantoma fugise iute, și spunea oricui voia să-l asculte:

— E grozav de subțire și fracul atârnă pe un schelet. Are ochii așa de adânci încât abia îi poți vedea pupilele. Vezi doar două găuri negre, ca într-un craniu de mort. Pielea feței, întinsă pe oase, nu e albă, ci de un galben bolnăvicios. Despre nas nu merită să vorbim fiindcă nu se vede dintr-o parte, și absența nasului îl face groaznic la vedere. Tot părul pe care-l are e adunat în trei sau patru șuvițe lungi negre pe frunte și pe după urechi.

Acest mașinist-șef era un om serios, sobru, integru, fără prea multă imaginație. Cuvintele i-au fost primite cu interes și uimire și curând s-au găsit și alți oameni care să spună că întâlniseră un bărbat îmbrăcat în frac și având pe umeri un cap de mort.

Oamenii cu judecată care-au auzit povestea au spus că Joseph Buquet fusese victima unei farse făcută de unul din asistenții săi. Și apoi, unul după altul, au apărut incidente așa de curioase și inexplicabile încât chiar și cei mai perspicace oameni au început să-și piardă cumpătul. De exemplu, un pompier e un om curajos! Nu-i e frică de nimic, cu atât mai puțin de foc! Ei bine, pompierul în chestiune, care se dusesse să facă o inspecție a pivnițelor și care se pare că se aventurase puțin mai departe decât de obicei, a reapărut brusc, palid, speriat, tremurând, cu ochii ieșiți din orbite și pur și simplu a leșinat în brațele micuței Jammes¹. Și de ce? Pentru că văzuse venind spre el, la nivelul capului lui, dar fără corp sub el, un cap de foc! Și, după cum am mai spus, unui pompier nu-i e frică de foc. Numele pompierului era Pampin.

Corpul de balet era consternat. La prima vedere acest cap fioros nu corespundea cu descrierea pe care Joseph Buquet o făcuse fantomei. Dar tinerele doamne în curând se auto-convinseseră că fantoma avea mai multe capete pe care le schimba după plac. Și, bineînțeles, de îndată își imagină că erau în mare primejdie. Din moment ce chiar un pompier leșinase fără rețineri, solistele, fetele din primul rând și cele din spate aveau o mulțime de scuze pentru

teama care le făcea să grăbească pasul când treceau printr-un colț întunecos sau un coridor prost luminat. Sorelli însăși, în ziua cu aventura pompierului, a pus o potcoavă pe masa din fața gheretei portarului de la intrarea artiștilor și oricine intra în Operă, fără a fi spectator trebuia s-o atingă înainte de a pune piciorul pe prima treaptă a scării. Această potcoavă n-a fost inventată de mine – și din păcate nici o altă parte a acestei povești – și poate fi încă văzută pe masa din fața gheretei portarului de la intrarea artiștilor, dacă intri în Operă prin curtea din dos.

Să ne întoarcem la seara cu pricina.

— E fantoma! strigase micuța Jammes.

O tăcere chinuitoare stăpânea cabina. Nu se auzea decât respirația grea a fetelor. În cele din urmă Jammes, refugiindu-se în cel mai îndepărtat colț al odăii, cu fața plină de groază adevărată, a șoptit:

— Ascultați!

Tuturor li se părea că aud un foșnet afară la ușă. Nu se auzea zgomot de pași. Suna ca mătasea alunecând peste lambriuri. Apoi s-a oprit.

Sorelli a încercat să arate mai multă îndrăzneală ca celelalte. S-a dus la ușă și cu o voce tremurătoare a întrebat:

— Cine-i acolo?

Dar nimeni n-a răspuns. Apoi simțind toți ochii ațintiți asupra ei, urmărindu-i fiecare mișcare, ea a făcut un efort să se arate curajoasă și a spus foarte tare:

— E cineva dincolo de ușă?

— Oh, da, da! Bineînțeles că e! a țipat stafidita aia de Meg Giry, ținând-o eroic din spate pe Sorelli de fusta de voal. Orice-ai face, nu deschide ușa! Oh, Doamne, nu deschide ușa! Oh, Doamne, nu deschide ușa!

Dar Sorelli, înarmată cu un pumnal de care nu se despărțea niciodată, a răsucit cheia și a tras ușa în timp ce fetele din corpul de balet se retrăgeau spre cabina din spate și Meg Giry a oftat:

— Mamă! Mamă!

Sorelli s-a uitat viteză pe coridor. Era gol, o flacără de gaz, în închisoarea ei de sticlă, arunca o lumină roșie asupra întunericului din jur fără să reușească să-l împrăștie. Și balerina a trântit ușa iar, cu un suspin adânc:

— Nu, a spus ea, nu-i nimeni acolo.

— Totuși, l-am văzut! a declarat Jammes întorcându-se cu pași mici și timizi la locul ei lângă Sorelli. Trebuie să fie undeva colindând după pradă. Nu mă duc înapoi să mă îmbrac. Mai bine am merge jos, în foaier, împreună, imediat, pentru discurs și pe urmă am veni sus tot împreună.

Și micuța a atins cu respect micul inel cu coral pe care-l purta ca talisman împotriva ghinionului în timp ce Sorelli, pe furiș, cu vârful roz al unghiei degetului mare de la mâna dreaptă a făcut crucea Sfântului Andrei pe inelul care-i împodobește al patrulea deget de la mâna dreaptă. Le-a spus fetelor din corpul de balet:

— Haideți, fetelor, reveniți-vă! Îndrăznesc să spun că nimeni n-a văzut fantoma.

— Ba da, ba da, am văzut-o, am văzut-o chiar acum! au țipat fetele. Avea capul de mort și purta fracul, exact cum era când l-a văzut Joseph Buquet!

— Și Gabriel l-a văzut! a spus Jammes. Abia ieri! Ieri după-amiază, în plină lumină...

— Gabriel, șeful corului?

— Păi da, nu știai?

— Și purta fracul în plină zi?

— Cine, Gabriel?

— Păi nu, fantoma!

— Bineînțeles! Chiar Gabriel mi-a spus. După asta l-a recunoscut. Gabriel era în biroul regizorului. Brusc s-a deschis ușa și a intrat Persanul. Știi, Persanul care deoache...

— Ah, da! au răspuns fetele din corpul de balet în cor, ferindu-se de piaza rea țintind spre inexistentul Persan cu arătătorul și degetul

ridicate, în timp ce al doilea și al treilea deget erau îndoite spre palmă și ținute de degetul mare.

— Și știți ce superstițios e Gabriel, a continuat Jammes. Totuși, e totdeauna politicos. Când îl întâlnește pe Persan doar își bagă mâinile în buzunare și-și atinge cheile. Ei când Persanul a apărut în cadrul ușii, Gabriel a sărit de pe scaun spre lacătul dulapului, ca să atingă ceva de fier. Din cauza asta și-a agățat o bucată bună din palton într-un cui. Grăbindu-se să iasă din cameră a dat cu capul într-un cuier de pălării și și-a făcut un cucui mare; apoi, dând brusc înapoi și-a julit brațul de paravan, lângă pian; a încercat să se sprijine de pian, dar capacul i-a căzut pe mâini și i-a zdrobit degetele; s-a năpustit afară din birou ca un nebun, a alunecat pe scară și și-a terminat zborul aterizând pe spate. Tocmai treceam pe acolo cu mama. L-am adunat de pe jos. Era plin de vânătăi și avea sânge pe față. Ne-am speriat de moarte, dar deodată a început să mulțumească Cerului că scăpase ieftin. Apoi ne-a spus ce-l speriasse așa. Văzuse fantoma în spatele Persanului: fantoma cu cap de mort, exact cum o descriesese Joseph Buquet!

Jammes își spusese povestea așa de repede de parcă fantoma ar fi fost pe urmele ei și când a terminat abia mai răsufla. A urmat o tăcere, în timp ce Sorelli își lustruia unghiile foarte agitată. Tăcerea a fost întreruptă de micuța Giry care a spus:

— Joseph Buquet ar face mai bine să-și țină gura!

— De ce să-și țină gura? a întrebat cineva.

— Asta-i părerea mamei, a replicat Meg coborând vocea și uitându-se în jur ca și cum și alte urechi decât ale celor prezenți ar fi putut-o auzi.

— Și de ce crede mama ta asta?

— Șșș! Mama spune că fantomei nu-i place să se vorbească despre ea.

— Și de ce zice mama ta asta?

— Fiindcă, fiindcă, nimic...

Această șovăială a stârnit curiozitatea tinerelor doamne care s-au înghesuit în jurul lui Giry, implorând-o să le explice. Erau acolo, umăr la umăr, aplecându-se toate simultan cu un aer de rugămintă stăruitoare și teamă, transmițând teroarea de la una la alta, simțind o plăcere ciudată să simtă cum sângele le îngheață în vene.

— Am jurat să nu spun! a gălgăit Meg.

Dar nu i-au dat pace și au promis să țină secretul așa că Meg, care ardea de nerăbdare să spună ce știe, a început, cu ochii ațintiți la ușă:

— Păi, e din cauza lojei private.

— Ce lojă privată?

— A fantomei.

— Fantoma are o lojă? Oh, neapărat spune-ne, neapărat!

— Nu așa de tare! a spus Meg. E loja cu numărul 5, știți, loja de rangul întâi, de lângă loja de avanscenă, pe stânga.

— Ei, prostii!

— Vă spun că așa e, mama se ocupă de ea. Dar jurați să nu scoateți un cuvânt?

— Desigur, desigur.

— Ei, aia-i loja fantomei. Nimeni n-a mai fost acolo de o lună în afară de fantomă și s-au dat ordine la casă să nu fie niciodată vândută.

— Și fantoma chiar vine acolo?

— Da.

— Atunci o ocupă cineva.

— Păi, nu. Fantoma vine, dar nu-i nimeni acolo.

Fetele din balet au schimbat ochiade. Dacă fantoma venea în lojă trebuia s-o vadă cineva, pentru că purta frac și cap de mort, asta voiau ele s-o facă pe Meg să înțeleagă, dar ea a replicat:

— Tocmai asta e! Fantoma nu se vede. Și n-are nici frac, nici cap! Toate discuțiile astea despre capul de mort și capul de foc sunt prostii! Nu-i nimic înăuntru. Doar îl auzim când e în lojă. Mama nu l-a văzut niciodată, dar l-a auzit. Mama știe, pentru că-i dă programul.

Sorelli a intervenit:

— Giry fetiço, îţi baţi joc de noi!

Atunci micuţa Giry a început să plângă.

— Trebuia să-mi ţin gura,... dac-ar afla mama!... Dar aveam dreptate, Joseph Buquet făcea mai bine să nu vorbească despre lucruri care nu-l privesc, o să-i aducă ghinion, mama zicea aseară...

S-a auzit un zgomot de paşi grei, grăbiţi pe coridor şi o voce obosită a strigat:

— Cecile! Cecile! Eşti aici?

— E vocea mamei, a spus Jammes. Ce s-a întâmplat?

A deschis uşa. O doamnă respectabilă, clădită ca un grenadier din Pomerania, a năvălit în cabină şi s-a trântit gemând pe un fotoliu gol. Ochii i se roteau nebuneşte pe faţa cărămizie.

— Ce groaznic! a spus. Ce groaznic!

— Ce-i? Ce-i?

— Joseph Buquet.

— Ce-i cu el?

— Joseph Buquet e mort!

Camera s-a umplut de exclamaţii, strigăte de uimire, cereri de explicaţii.

— Da, a fost găsit spânzurat în subsol.

— E fantoma! o trânti Giry, ca şi cum n-ar fi vrut; dar se corectă imediat, punându-şi mâinile la gură: Nu, nu, n-am spus-o! N-am spus-o!

În jurul ei toate tovarăşele ei repetară cuprinse de panică, în şoaptă:

— Da, trebuie să fie stafia!

Sorelli era foarte palidă.

— N-o să pot ţine discursul, zise ea.

Doamna Jammes îşi dădu şi ea cu părerea în timp ce golea un pahar cu lichior care se întâmplase să fie pe masă – fantoma trebuia să aibă o legătură cu asta.

Adevărul e că nimeni n-a aflat vreodată cum a murit Joseph Buquet. Verdictul anchetei a fost “sinucidere normală”. În cartea sa, “Memoriile unui director”, domnul Moncharmin, unul din directorii asociați care au urmat după Debienne și Poligny, a descris incidentul după cum urmează:

“Un regretabil accident a stricat mica petrecere pe care domnii Debienne și Poligny o dădeau pentru a-și sărbătorii pensionarea. Eram în biroul directorului când Mercier, directorul de scenă, a țâșnit înăuntru. Părea înnebunit și mi-a spus că leșul unui mașinist fusese găsit spânzurat în cel de-al treilea subsol al scenei, între decorurile de la «Regele din Lahore». Eu am țipat:

— Vino și dă-l jos!

Dar după ce am coborât în grabă scările, n-am mai găsit lațul la gâtul omului spânzurat.”

Deci aceasta e o întâmplare care lui Moncharmin i se pare normală. Un om atârână la capătul unei frânghii, ei se duc s-o taie, dar frânghia a dispărut. Oh, dar domnul Moncharmin a găsit o explicație foarte simplă! Să-l ascultăm:

“Era chiar după balet, iar solistele și dansatoarele s-au grăbit să-și ia măsuri împotriva deochiului.”

Iată! Închipuiți-vă fetele din corpul de balet luând-o la sănătoasa pe scară și împărțindu-și între ele frânghia sinucigașului în mai puțin decât mi-a luat mie s-o scriu! Când, pe de altă parte gândindu-mă la locul exact unde s-a descoperit cadavrul – al treilea subsol dedesubtul scenei! – îmi imaginez că cineva avea tot interesul ca frânghia să dispară după ce-și îndeplinise menirea, iar timpul va dovedi dacă mă înșel.

Oribila veste s-a răspândit în curând în toată Opera unde Joseph Buquet era foarte popular. Cabinele s-au golit și fetele din balet, îmbulzindu-se în jurul lui Sorelli ca niște oițe timide în jurul păstoritei, s-au îndreptat spre foaier pe coridoarele și scările prost luminate, tropăind cât de repede le puteau duce piciorușele lor roz.

[1](#) Am această istorioară, autentică, de la însuși domnul Pedro Gailhard, răposatul director al Operei (n.a.).

Capitolul II. Noua Margaretă

La primul etaj Sorelli a dat peste contele de Chagny care venea în sus pe scări. Contele, care era în general calm, părea extrem de agitat.

— Veneam la tine, a zis el scoțându-și pălăria. Oh, Sorelli, ce seară! Și Christine Daae, ce triumf!

— Imposibil, a spus Meg Giry. Acum șase luni cânta ca o mârtoagă! Dar lasă-ne să trecem, dragă conte, a continuat puștoaica făcând cu impertinență o reverență. Mergem să ne interesăm de un biet om care a fost găsit spânzurat.

Tocmai atunci directorul de scenă, care trecea agitat pe-acolo, s-a oprit când a auzit remarca.

— Ce? a exclamat el aspru. Voi, fetelor, ați și auzit? Ei, vă rog uitați totul în seara asta și mai ales, aveți grijă ca domnii Debienne și Poligny să nu afle, i-ar mâhnii prea tare în ultima zi.

Apoi toți s-au dus în foaierul Operei, care era deja plin de lume. Contele de Chagny avea dreptate, nici un spectacol de gală nu-l egalase pe acesta. Toți marii compozitori ai zilei își dirijaseră propriile lucrări pe rând. Faure și Krauss cântaseră și în seara aceea adevărata Christine Daae ieșise la lumină pentru prima oară, spre uimirea și entuziasmul publicului. Gounod dirijase Marșul Funebru al unei Marionete, Reyer – frumoasa lui uvertură la Siguar, Saint Saens – Dansul Macabru și o Reverie Orientală, Massenet – un marș ungar nepublicat, Guirand – Carnavalul, Delibes – Valsul Lent din Sylvia și Pizzicato din Coppelia, domnișoara Denise Bloch cântecul de petrecere din Lucreția Borgia.

Dar adevăratul triumf fusese rezervat Christinei Daae, care începuse cu câteva pasaje din Romeo și Julieta. Era prima dată când tânăra artistă cânta această lucrare de Gounod, care nu fusese încă montată la Operă. Cei care au auzit-o au spus că vocea ei, în aceste pasaje, era serafică, dar nu se compara cu sunetele divine pe care le-a scos în scena închisorii și trioul din Faust, când a cântat în

locul Carlotei, care era bolnavă. Nimeni vreodată nu mai auzise sau văzuse ceva asemănător.

Daae a revelat o nouă Margareta în noaptea aia, o Margareta de o splendoare și o strălucire niciodată bănuite înainte. Toată sala a înnebunit, publicul s-a ridicat ovaționând, aplaudând, în timp ce Christine a suspinat și a leșinat în brațele celorlalți cântăreți și a trebuit să fie dusă în cabină. Câțiva spectatori, totuși, au protestat. De ce le fusese o asemenea comoară ascunsă atâta timp? Până atunci Christine Daae interpretase bine rolul Siebel lângă splendida, dar prea pământeana Margaretă jucată de Carlotta. Și trebuia să vină inexplicabila seară de gală pentru ca micuța Daae, chemată în pripă, să arate tot ce poate într-un rol rezervat în program divei. Ce voiau să știe abonații era de ce Debiene și Poligny apelaseră la Daae când Carlotta se îmbolnăvise? Știuseră de geniul ei ascuns? Și, dacă știuseră, de ce-l ținuseră ascuns? Și ea de ce-l ținuse ascuns? Destul de ciudat era că nu se știa să aibă un profesor de canto în acel moment. Spusese des că vrea să se pregătească singură pentru viitor. Toată afacerea era un mister.

Contele de Chagny, în picioare în loja lui, asculta toată această zarvă și lua parte la ea aplaudând tare.

Philippe Georges Marie, conte de Chagny, avea patruzeci și unu de ani. Era un mare aristocrat și un bărbat frumos, mai înalt decât media și cu trăsături atrăgătoare în ciuda frunții aspre și ochilor cam reci. Era extrem de politicos cu femeile și puțin distant cu bărbații care nu-i iertau totdeauna succesele în societate. Avea o inimă generoasă și o conștiință ireproșabilă. La moartea bătrânului conte Philibert, devenise capul uneia din cele mai vechi și mai distinse familii din Franța, al cărui blazon era vechi din secolul al paisprezecelea. Familia Chagny avea o groază de proprietăți și când bătrânul conte, văduv, a murit, n-a fost o sarcină ușoară pentru Philippe să accepte administrarea unei averi atât de mari. Cele două surori și fratele lui, Raoul, n-au vrut să audă de împărțire și au renunțat la cotele lor, lăsându-se cu totul pe mâinile lui Philippe, ca și

cum dreptul primului născut n-ar fi încetat niciodată să existe. Când cele două surori s-au căsătorit, în aceeași zi, au primit partea lor de la fratele lor ca și cum nu li s-ar fi convenit de drept ci ca pe o zestre pentru care i-au mulțumit.

Contesa de Chagny, născută Moerogis de La Martyniere, murise la nașterea lui Raoul, care se născuse la douăzeci de ani după fratele său mai mare. La data morții bătrânului conte, Raoul avea doisprezece ani. Philippe s-a ocupat intens de educația frățiorului său. A fost admirabil ajutat la asta mai întâi de surorile lui și apoi de o mătușă bătrână, văduva unui ofițer de marină, care locuia la Brest și i-a deschis tânărului Raoul gustul pentru mare. Flăcăul a intrat pe nava-școală Borda, a terminat cursul cu brio și a făcut înconjurul lumii. Mulțumită unor persoane influente tocmai fusese numit membru al expediției oficiale la bordul navei Requin, care trebuia trimisă la Cercul Polar în căutarea supraviețuitorilor unei expediții, despre care nu se mai auzise nimic de trei ani. Între timp se bucura de un binemeritat lung concediu care nu putea depăși șase luni și matroanele din Faubourg Saint-Germain îl compătimeau pe frumosul și aparent delicatul tânăr pentru munca grea care-l aștepta.

Sfiala flăcăului – marinar, era să spun nevinovăție, era remarcabilă. Părea că de-abia și-a scos nasul din șorțurile femeilor. De fapt, răsfățat cum fusese de cele două surori și mătușa lui, căpătase din această educație eminamente feminină maniere delicate, purtând amprenta unui farmec pe care nimic nu-l putuse încă întina. Avea puțin peste douăzeci și unu de ani, dar arăta de optsprezece. Avea o mustață mică blondă, ochi frumoși, albaștri, și un ten de fată.

Philippe l-a răsfățat pe Raoul. De la început, era foarte mândru de el și încântat să-i prevadă o carieră glorioasă ca începător în marina în care unul din strămoșii lor, faimosul Chagny de la Roche, avusese rang de amiral. A profitat de învoirea tânărului ca să-i arate Parisul cu toate deliciile luxului și artei. Contele considera că la vârsta lui Raoul cine-i prea bun, nu-i bun. Philippe însuși știa să

păstreze echilibrul între muncă și plăcere; conduita lui era totdeauna fără cusur și nu era capabil să-i dea fratelui său un exemplu prost. Îl lua cu el oriunde se ducea. Chiar l-a prezentat celor din foaier. Știa că se spunea despre conte că e “în relații” cu Sorelli. Dar asta nu era un păcat pentru un nobil, un burlac cu mult timp liber mai ales de când și surorile lui erau la casa lor, să vină și să petreacă o oră sau două după cină în compania unei dansatoare care, deși nu era foarte spirituală, avea cei mai frumoși ochi care se puteau vedea! Și pe urmă, sunt locuri unde un adevărat parizian, când are rangul de conte de Chagny, e obligat să se facă văzut, iar în momentul acela foaierul Operei era unul din acele locuri.

În sfârșit, Philippe probabil nu și-ar fi luat fratele în spatele scenei Operei dacă Raoul nu l-ar fi rugat primul, înnoindu-și mereu rugămintea cu o încăpățănare blândă pe care contele și-a amintit-o mai târziu.

În seara aceea, după ce Philippe a aplaudat-o pe Daae, întorcându-se spre Raoul a văzut că era foarte palid.

— Nu vezi că femeia aceea a leșinat? a zis Raoul.

— Și tu arăți de parc-ai fi gata să leșini, a spus contele. Ce s-a întâmplat?

Dar Raoul își revenise și se ridicase. A spus:

— Hai să mergem să vedem. N-a arătat niciodată așa.

Contele i-a aruncat zâmbind o privire curioasă și părea destul de mulțumit. În curând au ajuns la ușa care ducea din sală pe scenă. Numeroși spectatori își croiau cu dificultate drum. Raoul și-a sfâșiat mânușile fără să știe ce face, iar Philippe era prea bun la suflet să râdă de el pentru nerăbdarea lui. Dar abia acum înțelegea de ce Raoul era distrat când îi vorbea și de ce totdeauna încerca să aducă fiecare conversație la subiectul Operă.

Au ajuns la scenă și au pătruns printr-o mulțime de domni, mașiniști, figuranți și fete din cor, Raoul deschizând drumul cu senzația că inima i-a ieșit din piept, cu fața plină de pasiune, în timp ce contele Philippe îl urma cu greutate, încă zâmbind. În capătul

scenei, Raoul a trebuit să se oprească din cauza năvalei unui mic grup de balerine care blocau coridorul în care voia să intre. De pe buzele lor rujate au plecat mai multe tachinări la care el n-a răspuns și când în sfârșit a putut trece, el s-a cufundat în semi-întunericul coridorului vibrând de numele ei "Daae! Daae!". Conte de Sorelli a fost surprins că Raoul cunoștea drumul. El nu-l luase niciodată în cabina Christine și a ajuns la concluzia că Raoul fusese acolo singur în timp ce el, contele, rămăsese în foaier să discute cu Sorelli care îl ruga des să aștepte până când venea rândul ei să intre în scenă și uneori îi dădea papucii ei în care alerga de la cabină ca să-și păstreze imaculați pantofii de dans din satin și colanții de culoarea pielii. Sorelli avea o scuză – își pierduse mama.

Amânându-și obișnuita vizită la Sorelli cu câteva minute, contele și-a urmat fratele în coridorul care ducea la cabina lui Daae și a văzut că nu fusese niciodată așa înțesată ca în seara aceea, când toată sala părea emoționată de succesul ei ca și de leșinul care urmase. Fata nu-și revenise încă și doctorul teatrului tocmai sosise în momentul acela, cu Raoul chiar în spatele lui. Christine a primit primul ajutor de la primul în timp ce deschidea ochii în brațele celui de-al doilea. Conte de Sorelli și mulți alții au rămas acolo stând îngrămădiți în cadrul ușii.

— Nu crezi, doctore, că domnii aceia ar trebui să elibereze camera? a întrebat Raoul rece. Nu se poate respira aici.

— Ai perfectă dreptate, a răspuns doctorul.

Și i-a gonit pe toți, cu excepția lui Raoul și a servitoarei, care se uita la Raoul cu cea mai sinceră uimire. Nu-l văzuse vreodată înainte și totuși nu îndrăznea să-l întrebe nimic și doctorul și-a imaginat că tânărul se comporta astfel pentru că era îndreptățit să o facă. Prin urmare viconte de Sorelli a rămas în cameră privind-o în timp ce își revenea, pe când până și cei directori, Debienné și Poligny, care veniseră să-și exprime compătimirea și felicitările, au fost împinși pe coridor împreună cu grupul de admiratori. Conte de Chagny, care era unul din cei rămași pe dinafară, a râs:

— Oh, ștregarul, ștregarul!

Și a adăugat cu jumătate de glas:

— Tinerii ăștia cu aerele lor de școlărițe! E un Chagny adevărat până la urmă!

S-a întors să plece spre cabina lui Sorelli, dar a întâlnit-o pe drum împreună cu mica ei suită de fete din corpul de balet.

Între timp, Christine Daae a scos un suspin adânc, la care i s-a răspuns cu un geamăt. Ea a-ntors capul, l-a văzut pe Raoul și a tresărit; s-a uitat la doctor, căruia i-a dăruit un surâs, apoi la servitoare și înapoi la Raoul.

A spus cu vocea firavă, aproape în șoaptă:

— Domnule, cine sunteți?

— Domnișoară, a replicat tânărul îngenunchind pe un picior și așezând un sărut fierbinte pe mâna divei. Sunt băiețelul care s-a aruncat în mare ca să-ți aducă eșarfa.

Christine s-a uitat iar la doctor și la servitoare și toți trei au început să râdă.

Raoul s-a îmbujorat tare și s-a ridicat.

— Domnișoară, a spus el, din moment ce te amuză că nu mă recunoști, aș vrea să-ți spun ceva între patru ochi, ceva foarte important.

— Când o să mă simt mai bine, dacă nu te superi.

Și vocea i-a tremurat.

— Ai fost foarte bun.

— Da, trebuie să pleci, a spus doctorul cu zâmbetul lui plăcut. Lasă-mă să am grijă de domnișoara.

— Nu-mi mai e rău, a spus Christine cu o energie ciudată și pe neașteptate.

S-a ridicat și și-a trecut mâna peste pleoape.

— Mulțumesc, doctore. Aș vrea să rămân singură. Vă rog să plecați toți. Lăsați-mă. Mă simt neliniștită în seara asta.

Doctorul a încercat să protesteze, dar văzând agitația evidentă a fetei s-a gândit că cel mai bun remediu ar fi să nu se împotrivească.

Și a plecat spunându-i lui Raoul afară:

— Nu e ea însăși în seara asta. De obicei e foarte dulce.

Apoi i-a urat noapte bună și Raoul a rămas singur. Toată partea aceea a teatrului era acum pustie. Ceremonia de adio se petrecea, fără îndoială, în foaierul Operei. Raoul s-a gândit că Daae s-ar putea duce acolo și a așteptat singur în tăcere, chiar ascunzându-se în umbra complice a cadrului ușii. Simțea o durere teribilă în inimă și despre asta voia să-i vorbească lui Daae fără amânare.

Brusc ușa cabinei s-a deschis și servitoarea a ieșit singură, cărând niște boccele. El a oprit-o și a întrebat-o ce făcea stăpâna ei. Femeia a râs și a spus că aceasta era foarte bine, nu voia să fie deranjată pentru că dorea să fie singură. Și a trecut mai departe. Doar o idee a rămas în mintea înfierbântată a lui Raoul: firește că voia să fie singură pentru el! Nu-i spusese el că vrea să-i vorbească între patru ochi?

Abia respirând a urcat la cabină și, cu urechea lipită de ușă ca să-i prindă răspunsul, s-a pregătit să ciocăne. Dar mâna i-a căzut. Auzise vocea unui bărbat în cabină, spunând cu un ton ciudat de stăpân:

— Christine, trebuie să mă iubești!

Și vocea Christinei, nesfârșit de tristă și tremurătoare, de parcă ar fi plâns, a replicat:

— Cum poți vorbi așa? Când eu cânt numai pentru tine!

Raoul s-a sprijinit de lambriuri să-și potolească durerea; inima, care păruse oprită pentru totdeauna, i-a revenit în piept și a început să zvâcnească tare. Era sigur că dacă inima lui continua să bată așa tare cei dinăuntru o vor auzi, vor deschide ușa și el va fi gonit ca un netrebnic. Ce situație pentru un Chagny! Să fie prins ascultând pe la uși! Și-a pus mâinile pe piept să-și oprească bătăile inimii. Vocea omului s-a auzit iar:

— Ești obosită?

— Oh, în seara asta mi-am dăruit sufletul și am murit! a zis Christine.

Vocea gravă a bărbatului a răspuns:

— Sufletul tău e așa de frumos, copilă, și-ți mulțumesc. Nici un împărat n-a primit vreodată un dar mai prețios. Îngerii au plâns în seara asta.

Raoul n-a mai auzit nimic apoi; oricum n-a plecat ci, de parcă s-ar fi temut să nu fie prins, s-a întors în colțul lui întunecat, hotărât să aștepte ca omul să plece din cameră. În același timp aflase și ce e dragostea și ce e ura. Știa că iubește. Voia să știe pe cine urăște; spre marea lui uimire ușa s-a deschis și Christine Daae a apărut înfășurată în blănuri, cu fața ascunsă de un voal de dantelă, singură. A închis ușa în spatele ei, dar Raoul a observat că n-a încuiat-o. A trecut pe lângă el. El nici măcar n-a urmărit-o din ochi pentru că ochii lui erau ațintiți pe ușa care nu s-a mai deschis iar.

Când coridorul a rămas pustiu, el l-a traversat, a deschis ușa cabinei, a intrat și a închis ușa. Se găsea într-un întuneric dens. Lămpile de gaz fuseseră stinse.

— E cineva aici! a zis Raoul cu voce tremurătoare, sprijinindu-se cu spatele de ușa închisă. De ce te ascunzi?

Pretutindeni era doar întuneric și tăcere. Raoul auzea doar sunetul propriei răsuflări, nici măcar nu-și dădea seama că indiscreția purtării lui depășea orice limită.

— N-o să pleci de-aici fără voia mea! a țipat el. Dacă nu răspunzi ești un laș! Dar o să te demasc!

Apoi a aprins un chibrit. Flacăra a luminat camera. Nu era nimeni în cameră! După ce-a încuiat ușa, Raoul a aprins lămpile, a intrat în separeul pentru costume, a deschis dulapurile, a adulmecat în jur, a pipăit pereții cu mâinile transpirate. Nimic!

— Ia te uită! a spus el cu voce tare, oare înnebunesc?!

A stat așa zece minute ascultând cum gazul sfârâie în tăcerea camerei goale; deși era îndrăgostit nici măcar nu i-a trecut prin minte să ia drept amintire o panglică păstrând parfumul iubite. A ieșit fără să știe ce face sau unde se duce. La un moment dat al căutării lui îndărătnice, un val de aer înghețat l-a izbit în față. Se găsea la

capătul unei scări și jos, la baza ei, un grup de muncitori căra o targă acoperită cu un cearceaf alb.

— Încotro e ieșirea, vă rog? a întrebat el pe unul dintre oameni.

— Drept în față, ușa-i deschisă. Dar lăsați-ne să trecem.

Arătând spre targă el a întrebat mecanic:

— Ce-i asta?

Muncitorii au răspuns:

— E Joseph Buquet, care a fost găsit în al treilea subsol, spânzurat între decorurile de la “Regele din Lahore”.

Raoul și-a scos pălăria, s-a tras înapoi să facă loc convoiului și a plecat mai departe.

Capitolul III. Motivul misterios

Între timp ceremonia de adio era în toi. Deja am spus că acest minunat eveniment era organizat cu ocazia pensionării demnilor Debienné și Poligny, care se hotărâseră “să moară vitejește”, cum se zice acum. Ei fuseseră sprijiniți în realizarea acestui program ideal, deși nostalgic, de toți cei care însemnau ceva din punct de vedere artistic sau social în Paris. Toți acești oameni s-au întâlnit, după spectacol, în foaierul Operei, unde Sorelli așteptase sosirea celor doi directori în retragere cu un pahar de șampanie în mână și un mic discurs pregătit gata să-i zboare de pe buze. În spatele ei membrele corpului de balet, tinere și mai puțin tinere, comentau evenimentele zilei în șoaptă sau schimbau semnale discrete cu degetele; ele păreau o mulțime zgomotoasă celor care stăteau la supeu la mesele aranjate de-a lungul sălii.

Câteva dintre dansatoare se schimbaseră deja în rochii obișnuite, majoritatea purtau încă fustițele fine de voal, dar toate se gândiseră să afișeze o expresie specială pentru această ocazie; adică toate în afară de micuța Jammes care la cincisprezece primăveri ale ei – fericită vârstă! – părea că deja a uitat de fantomă și de moartea lui Joseph Buquet; nu mai contenea cu râsul și pălăvrăgeala, țopăia de colo-colo și făcea farse, până când Debienné și Poligny au apărut pe scara dinspre foaier și micuța Jammes a fost sever admonestată de nerăbdătoarea Sorelli.

Toată lumea a remarcat că directorii păreau veseli, așa cum se obișnuiește la Paris. Nu e un adevărat parizian cel care n-a învățat să-și pună o mască de veselie peste tristețe și să ia un aer trist, plictisit și indiferent când sufletul îi e plin de bucurie. Știi că un prieten de-al tău are necazuri – nu încerca să-l consolezi; a dat norocul peste el – fi atent cum îl feliciți pentru că el crede că asta-i normal și va fi mirat că aduci vorba despre asta. La Paris viețile noastre fac parte dintr-un bal mascat, iar foaierul e ultimul loc unde doi oameni de lume ca Debienné și Poligny ar fi făcut greșeala să-și

trădeze mahnirea, oricât de autentică ar fi fost. Astfel, ei zâmbeau un pic prea mult lui Sorelli, care începuse să-și recite discursul când o exclamație a zăpăcitei ăleia mici de Jammes a șters zâmbetul directorilor așa de brutal încât expresia de suferință și groază de sub el a fost văzută de toți:

— Fantoma de la Operă!

Jammes a urlat cuvintele astea cu un ton de nespusă teroare și degetul ei a arătat, în grupul de invitați, spre o fată așa de palidă, lugubră și urâtă, cu două goluri negre așa de adânci sub sprâncenele stufoase încât povestea cu capul de mort a avut repede un imens succes.

— Fantoma de la Operă! Fantoma de la Operă! Toți râdeau și-și împingeau vecinii și voiau să ofere fantomei ceva de băut, dar ea dispăruse. Se strecurase prin mulțime și ceilalți o căutau zadarnic în timp ce doi domni în vârstă încercau s-o calmeze pe micuța Jammes, iar ea stătea acolo țipând ascuțit ca un păun.

Sorelli era furioasă că nu putuse să-și termine discursul; directorii o pupaseră, îi mulțumiseră și fugiseră la fel de repede ca fantoma. Nimeni n-a fost surprins de asta fiindcă se știa că trebuiau să treacă prin aceeași ceremonie un etaj mai sus și apoi urmau să-și primească prietenii intimi, pentru ultima oară, în holul cel mare din fața biroului directorilor, unde avea să fie servit un supeu obișnuit.

Acolo i-au găsit pe noii directori ai Operei, Armand Moncharmin și Firmin Richard, pe care-i cunoșteau foarte puțin, dar cu care au fost generoși în declarații de prietenie și de la care au primit în schimb o mie de complimente și lingușiri până când oaspeții care credeau că vor avea parte de o seară plicticoasă, s-au înseninat imediat. Supeul era aproape vesel și mai ales un discurs foarte iscusit al reprezentantului guvernului, în care se amestecau mențiuni despre gloria trecutului și succesele viitoare, a făcut ca atmosfera să devină foarte cordială.

Foștii directori înmânaseră deja succesorilor lor cele două micuțe chei principale care deschideau toate ușile, mii de uși, din

clădirea Operei. Și cheițele acelea, obiect al curiozității generale, treceau din mână în mână când atenția unora din oaspeți a fost distrasă de descoperirea la capătul mesei a unei fețe ciudate, palide și fantastice, cu ochi înfundați în orbite, cea care deja apăruse în foaier și fusese întâmpinată de micuța Jammes cu exclamația “Fantoma de la Operă!”

Fantoma stătea acolo foarte normal, dar nici nu mânca, nici nu bea. Cei care începuseră prin a se uita la ea zâmbind au sfârșit prin a întoarce capetele fiindcă priveliștea le stârnea cele mai morbide gânduri. Nimeni n-a repetat gluma din foaier, nimeni n-a exclamat: “E Fantoma de la Operă!”

Spectrul însuși nu a rostit o vorbă și nici vecinii n-ar fi putut stabili precis momentul când se așezase lângă ei, dar fiecare simțea că dacă Moartea însăși ar fi venit să se așeze la masa celor vii, ei n-ar fi crezut că e așa groaznică. Prietenii noilor directori, Firmin Richard și Armand Moncharmin, credeau că oaspetele înalt și costeliv era un cunoscut al foștilor directori, Debienne și Poligny, în timp ce aceștia din urmă se gândeau că individul cadaveric era invitatul celorlalți.

Rezultatul e că nimeni n-a cerut explicații, nu s-au făcut remarci răutăcioase sau glume de prost gust care ar fi putut jigni pe vizitatorul parcă ieșit din mormânt. Câțiva din cei prezenți care știau povestea spectrului și descrierea pe care i-o făcuse șeful mașiniștilor – ei nu știau de moartea lui Joseph Buquet – și-au spus în sinea lor că omul de la capătul mesei putea fi el și totuși, potrivit poveștii, spectrul nu avea nas pe când persoana de la masă avea. Dar domnul Moncharmin declară în Memoriile lui că nasul oaspetelui era translucid; “lung, fin și transparent” au fost cuvintele lui exacte. În ceea ce mă privește, eu cred că s-ar putea să fi luat drept transparență de fapt strălucirea lui. Toată lumea știe că știința asigură proteze nazale frumoase pentru cei care și-au pierdut nasul din diverse cauze.

Chiar s-a așezat fantoma neinvitată la masa directorilor în seara aceea? Și putem fi singuri că individul era chiar Fantoma de la Operă? Cine-ar îndrăzni să declare asta cu certitudine? Menționez incidentul nu pentru c-aș vrea măcar pentru o secundă să-l fac pe cititor să creadă că spectrul era capabil de o asemenea nerușinare ci pentru că, la urma urmei, lucrul e imposibil.

Armand Moncharmin în capitolul unsprezece al Memoriilor sale spune:

“Când mă gândesc la acea primă seară nu pot separa secretul încredințat nouă de domnii Debienné și Poligny în biroul lor de prezență la supeul nostru a acelei persoane fantomatice pe care nimeni n-o cunoștea.”

Ce s-a întâmplat a fost asta: Debienné și Poligny, care stăteau în centrul mesei, nu-l văzuseră pe omul cu capul de mort. Deodată el a început să vorbească:

— Balerinele au dreptate, a spus el. Moartea bietului Buquet s-ar putea să nu fie așa normală cum cred oamenii.

Debienné și Poligny au tresărit apoi au țipat:

— Buquet e mort?

— Da, a replicat omul sau năluca, încet. A fost găsit în seara asta spânzurat în al treilea subsol, între decorurile pentru “Regele din Lahore”.

Cei doi directori sau, mai precis, foști directori, s-au ridicat imediat și s-au uitat ciudat la vorbitor. Eram mai agitați decât normal, adică, mai agitați decât ar fi oricine la vestea sinuciderii unui mașinist șef. S-au uitat unul la celălalt: amândoi se făcuseră mai albi decât fața de masă. Apoi Debienné a făcut un semn noilor directori Richard și Moncharmin, Poligny a mormăit câteva cuvinte de scuză către oaspeți și toți patru s-au dus în biroul directorilor. Îl las pe domnul Moncharmin să termine povestea. În memoriile sale el spune:

“Domnii Debienné și Poligny păreau din ce în ce mai agitați și dornici să ne spună ceva foarte complicat. Întâi ne-au întrebat dacă-l

cunoșteam pe omul care stătea la capătul mesei și care ne spusese de moartea lui Joseph Buquet și când le-am răspuns că nu, au părut și mai îngrijorați. Au luat cheile universale, le-au privit câteva clipe și ne-au sfătuit să punem încuietori noi, în cel mai mare secret, pentru camerele, debaralele și dulapurile încastrate pe care voiam să le păstrăm închise ermetic. Au spus-o așa de hazliu, încât am început să râdem și am întrebat dacă erau hoți la Operă. Ei ne-au răspuns că era ceva mult mai rău, adică fantoma. Am început să râdem, fiind siguri că voia să continue o glumă care să încununeze mica noastră distracție. Apoi, la cererea lor, am devenit serioși, hotărându-ne să le facem pe plac și să intrăm în joc. Ne-au spus că nu ne-ar fi vorbit niciodată de fantomă dacă ea însăși nu le-ar fi dat ordin să ne ceară să fim amabili cu ea și să-i îndeplinim orice dorință pe care ar fi putut-o avea. Totuși, ușurați fiind să părăsească domeniul pe care ea se făcuse stăpână, ei ezitaseră până în ultimul moment să ne spună această poveste curioasă, pe care mințile noastre sceptice cu siguranță nu erau pregătite s-o priceapă. Dar anunțarea morții lui Joseph Buquet fusese o brutală aducere aminte că nesupunându-se dorințelor fantomei, oricând ceva fantastic sau îngrozitor îi va face să-și dea seama că nu sunt liberi. În timpul acestor declarații neașteptate, făcute pe tonul cu care împărtășești un secret important, m-am uitat la Richard. În timpul studenției lui, Richard căpătase reputația unui mare farsor, iar acum părea să se delecteze cu «preparatul» care i se servea și lui. N-a pierdut nici o bucățică din el deși condimentele erau cam amare din cauza morții lui Buquet. Dădea din cap cu tristețe când cei doi vorbeau și expresia era aceea a unui om care regreta că a acceptat conducerea Operei știind că o fantomă s-ar putea amesteca în treburile lui. M-am gândit că cel mai bun lucru ar fi să-i imit atitudinea de om disperat; totuși, în ciuda tuturor eforturilor noastre, la sfârșit n-am putut să ne abținem și-am izbucnit în râs în nasul domnilor Debienné și Poligny care, văzându-ne trecând de la cea mai sumbră dispoziție la cea mai obraznică veselie, s-au purtat de parcă am fi înnebunit.

Gluma a devenit cam macabră și Richard a întrebat, jumătate în glumă, jumătate în serios:

— Dar, la urma urmei, ce vrea fantoma asta a voastră?

Domnul Poligny s-a dus la birou și s-a întors cu o copie a contractului Operei. Acesta începe cu binecunoscuta declarație, «conducerea Operei va da spectacolelor de la Academia Națională de Muzică splendoarea care se cuvine primei scene lirice a Franței» și se termină cu Clauza 98, care spune că privilegiile îi pot fi retrase dacă directorul violează condițiile impuse în contract. Apoi urmează condițiile, patru la număr. Copia prezentată nouă de domnul Poligny era scrisă cu cerneală neagră și exact la fel cu a noastră, dar la sfârșit, a lui avea un paragraf scris cu cerneală roșie și cu un scris ciudat, complicat, de parc-ar fi fost făcut înmuind capete de chibrituri în cerneală, scrisul unui copil care abia trecuse de bețișoare și nu învățase să lege literele între ele. Acest paragraf era, cuvânt cu cuvânt, după cum urmează:

«5. Sau dacă directorul, în orice lună, întârzie cu mai mult de paisprezece zile plata alocației către Fantoma de la Operă, o alocație de douăzeci de mii de franci pe lună, adică două sute patruzeci de mii de franci de an...»

Domnul Poligny a arătat cu un deget tremurător spre această ultimă clauză, la care sigur nu ne așteptasem.

— Asta-i tot? Nu mai vrea altceva? a întrebat Richard extrem de rece.

— Ba da, mai vrea, a răspuns Poligny.

Și a întors paginile registrului până a ajuns la clauza care specifica zilele în care anumite loje private trebuiau rezervate pentru uzul președintelui republicii, miniștrilor și așa mai departe. Tot cu cerneală roșie cineva adăugase un rând la sfârșitul acestei clauze:

«Loja 5 de rangul întâi din rândul cel mare va fi pusă la dispoziția Fantomei de la Operă la fiecare spectacol.»

Când am văzut asta nu ne-a mai rămas nimic altceva de făcut decât să ne ridicăm, să strângem mâinile predecesorilor noștri și să-i

felicităm că se gândiseră la farsa asta încântătoare care dovedea că vechiul umor franțuzesc nu va dispărea niciodată. Richard a adăugat că în fine își dădea seama de ce domnii Debienné și Poligny se retrăgeau de la conducerea Academiei Naționale de Muzică. Nu se puteau face afaceri cu o fantomă neînțelegătoare.

— Cu siguranță, două sute patruzeci de mii de franci nu se strâng așa ușor, a spus Poligny fără să-i tresară vreun mușchi de pe față. Și v-ați gândit ce-a însemnat pierderea lojei 5 pentru noi? N-am vândut-o măcar o dată; și nu numai asta, dar a trebuit să returnăm și banii de abonament – păi, e îngrozitor! Pur și simplu nu putem munci ca să întreținem fantoma! Preferăm să plecăm!

— Da, a rostit ca un ecou domnul Debienné, preferăm să plecăm!

Și s-a ridicat. Richard a spus:

— Dar, de fapt, mi se pare c-ați fost prea îngăduitori cu fantoma. Dacă aș avea așa o fantomă enervantă eu n-aș ezita să pun să fie arestată.

— Dar cum? Unde? au țipat ei în cor. Noi nu l-am văzut!

— Dar când vine în lojă?

— Nu l-am văzut niciodată în lojă!

— Atunci vindeți-o.

— Să vindem loja Fantomei de la Operă! Ei, domnilor, încercați dumneavoastră.

Apoi au plecat din birou. Richard și cu mine nu mai râsesem vreodată așa.”

Capitolul IV. Loja 5

Armand Moncharmin a scris niște Memorii așa de voluminoase în timpul destul de lung al perioadei sale de co-director încât ne putem întreba cum de-a mai găsit timp să se ocupe de afacerile Operei altfel decât descriind tot ce se întâmpla acolo. Directorul Moncharmin nu știa două note pe portativ, dar îi spunea ministrului educației și artelor pe numele de botez, se ocupase puțin cu presa mondenă și dispunea de un venit considerabil. În sfârșit, era un tip șarmant și nu lipsit de inteligență fiindcă, de îndată ce și-a pus în minte să fie un director-asociat la Operă, și-a ales cel mai bun director executiv posibil și s-a dus direct la Firmin Richard.

Firmin Richard era un compozitor foarte distins care publicase un număr de diverse piese de succes și căruia îi plăcea aproape orice fel de muzică și orice fel de muzician. Limpede: era datoră oricărui muzician să-l placă pe Firmin Richard. Singurul lucru care s-ar putea spune împotriva lui e că era cam autoritar și înzestrat cu un temperament cam irascibil.

În primele zile pe care cei doi parteneri le-au petrecut la Operă ei au savurat plăcerea de a fi capii unei asemenea instituții și uitaseră totul despre povestea curioasă, stranie, cu fantoma când a apărut un incident care le-a dovedit că gluma, dacă de o glumă era vorba, nu se terminase. Firmin Richard a ajuns în biroul lui la unsprezece în dimineața aceea. Secretarul lui, Remy, i-a arătat vreo șase scrisori pe care nu le deschisese pentru că pe ele scria “personal”. Una din scrisori i-a atras imediat atenția domnului Richard nu pentru că era scrisă cu cerneală roșie, ci pentru că i s-a părut că mai văzuse scrisul acela. Și-a amintit curând că era scrisul cu care erau făcute completările acelea ciudate din registru. A recunoscut stângăcia copilărească. A deschis scrisoarea și a citit:

“Dragă domnule director,

Regret să vă tulbur în momente în care, sigur, sunteți foarte ocupat cu înnoirea unor obligații importante, semnarea unor noi, și, în general, cu etalarea impecabilului dumneavoastră bun-gust. Știu ce ați făcut pentru Carlotta, Sorelli, micuța Jammes și câteva altele ale căror calități, talent sau geniu le-ați bănuțit.

Sigur, când scriu aceste cuvinte nu mă refer la Carlotta, care-i așa de înfumurată și căreia n-ar fi trebuie să i se permită să plece de la Ambassadeurs sau Café Jacquin, nici la Sorelli, care are succes mai ales datorită fabricanților de trăsură; nici la micuța Jammes care dansează ca o vițea pe pajiște. Nu vorbesc nici de Christine Daae, deși e sigur că ea e genială, iar gelozia dumneavoastră o împiedică să aibă vreun rol important. Acestea fiind spuse, sunteți liber să vă administrați mica afacere așa cum puteți mai bine, nu-i așa?!

Totuși, aș vrea să profit că nu a-ți dat-o încă afară pe Christine Daae și am putut-o auzi cântând în seara asta rolul Siebel, deoarece cel al Margaretei i-a fost interzis de la triumful de acum câteva seri, și să vă rog să nu dispuneți de loja mea în această seară sau în următoarele zile, fiindcă nu vă pot spune cât de neplăcut surprins am fost să aud, o dată sau de două ori, sosind la Operă, că loja aceea fusese vândută din ordinul dumneavoastră.

N-am protestat, mai întâi pentru că-mi displace scandalul și apoi pentru că am considerat că predecesorii dumneavoastră, domnii Debienné și Poligny, care au fost întotdeauna foarte amabili cu mine, au neglijat înainte de plecare să vă amintească de micile mele capricii. Chiar acum am primit de la cei doi domni un răspuns la scrisoarea prin care le ceream explicații, iar acest răspuns dovedește că știați totul despre contract și, în consecință, mă tratați cu un dispreț revoltător.

Dacă vreți să trăiți liniștit nu trebuie să începeți prin a-mi retrage loja privată.

Rămân, dragă domnule director, în ciuda acestor mici observații,
Al dumneavoastră prea-umil și devotat slujitor,
Fantoma de la Operă.”

Scrisoare era însoțită de un fragment din rubrica de anunțuri din Revue Theatrale în care scria:

“F.O. – R. și M. nu au nici o scuză. Le-am spus și am lăsat contractul dumneavoastră în mâinile lor. Sincere salutări.”

Firmin Richard de-abia terminase de citit această scrisoare când Armand Moncharmin a intrat având în mână una asemănătoare. S-au uitat unul la altul și au izbucnit în râs.

— Continuă gluma, a spus domnul Richard, dar nu mi se pare chiar amuzantă.

— Ce înseamnă toate acestea? a întrebat Moncharmin. Își închipuie că o să-i lăsăm să păstreze loja pe timp nelimitat doar pentru că au fost directori la Operă?

— N-am chef să-i mai las să râdă de mine, a spus Firmin Richard.

— E destul de nevinovat, a observat Armand Moncharmin. Ce vor de fapt, o lojă pentru astă seară?

Firmin Richard i-a spus secretarului său să trimită biletele lojei 5 foștilor directori Debienné și Poligny, dacă nu erau deja vândute. Nu erau și le-au fost trimise pe loc. Debienné stătea pe colț între strada Scribe și bulevardul Capucinilor; Poligny, pe strada Auber. Ori, scrisorile fantomei fuseseră expediate de la posta din bulevardul Capucinilor așa cum observase Moncharmin după examinarea scrisorilor.

— Vezi! a spus Richard.

Au ridicat din umeri regretând că doi oameni de o anumită vârstă se pot amuza cu asemenea trucuri copilărești.

— Oricum puteau să fie mai politicoși! a spus Moncharmin.

— Ai văzut cum ne tratează apropo de Carlotta, Sorelli și micuța Jammes?

— Păi, dragul meu, acești oameni sunt înnebuniți de invidie. Și când te gândești că s-au pretat la un anunț în Revista Teatrală! N-au nimic mai bun de făcut?!

— Apropo, a zis Moncharmin, par foarte interesați de micuța Christine Daae.

— Știi, ca și mine, că se spune că e foarte bună, a zis Richard.

— Reputațiile se obțin ușor, a replicat Moncharmin. eu n-am reputația că știi totul despre muzică? Și eu nu deosebesc o notă de alta.

— Nu te teme, n-ai avut niciodată reputația asta, a declarat Richard.

Apoi el a ordonat să fie poftiți înăuntru artiștii care de două ore se plimbau înapoi și-ncolo prin fața ușii în spatele căreia îi aștepta faima și averea, sau concedierea.

Toată ziua a trecut cu discuții, negocieri, semnarea sau rezilierea contractelor și cei doi directori supra solicitați s-au dus la culcare devreme, fără să arunce nici o privire în loja 5 să vadă dacă foștii directori Debienne și Poligny savurau spectacolul.

În dimineața următoare directorii au primit un bilet de mulțumire de la fantomă:

“Dragă domnule director:

Mulțumesc. Seară încântătoare. Daae superbă. Corul cam adormit. Carlotta un minunat instrument comun. O să vă scriu curând pentru 240.000 de franci sau 233.424 franci și 70 de centime ca să fiu corect. Domnii Debienne și Poligny mi-au trimis 6.575 franci și 30 de centime, reprezentând primele zece zile ale alocației pentru anul curent; imunitatea garantată de ei expiră în seara de zece a lunii în curs.

Salutări F.O.”

Pe lângă asta era o scrisoare de la domnii Debienne și Poligny.

“Domnilor,

Vă suntem foarte recunoscători pentru gestul amabil, dar veți înțelege ușor că perspectiva de a auzi iar Faust, deși e foarte plăcută pentru foștii directori ai Operei, nu ne poate face să uităm că nu avem nici un drept să ocupăm loja 5 din rândul mare, care este exclusiv proprietatea lui, despre care v-am vorbit când am parcurs contractul cu dumneavoastră ultima dată. Vedeți clauza 98, ultimul paragraf.

Primiți domnilor, salutări.”

— Ah! tipii ăștia încep să mă enerveze! a țipat Firmin Richard smucind scrisoarea.

Și în seara aceea loja 5 a fost vândută.

În dimineața următoare ajungând la birou domnii Richard și Moncharmin au găsit raportul unui plasator în care se relata un incident care se întâmplase cu o seară înainte în loja 5; redau partea esențială a raportului:

“Am fost obligat să chem un gardian public de două ori în seara asta pentru a elibera loja 5, o dată la începutul și o dată la mijlocul actului al doilea. Ocupanții, care au sosit când cortina s-a ridicat pentru actul al doilea, au creat un adevărat scandal cu râsetul și observațiile lor ridicole. S-a strigat «Liniște!» din jur și toată sala începuse să protesteze când îngrijitoarea lojei a venit să mă cheme. Am intrat în lojă și am spus ce am crezut de cuviință. Oamenii nu păreau în toate mințile și făceau tot felul de remarci stupide. Le-am

spus că dacă zgomotul continuă voi fi obligat să evacuez loja. Când am ieșit am auzit iar râsete urmate de proteste din sală. M-am întors cu un gardian public și el i-a atențiat, ei au protestat, încă râzând, spunând că nu pleacă decât dacă primesc banii înapoi. În sfârșit s-au potolit și i-am lăsat să intre înapoi în lojă. Râsul a reînceput și de data asta i-am dat afară definitiv.”

— Trimite după plasator, i-a spus Richard secretarului, care deja citise raportul și-l marcase cu creion albastru.

Remy, secretarul, anticipase ordinul și l-a chemat pe plasator imediat.

— Spune-ne ce s-a întâmplat, a spus Richard abrupt.

Plasatorul a început să bolborosească ceva despre raport.

— Ei, de ce râdeau oamenii aceia? a întrebat Moncharmin.

— Probabil cinau, domnule, și mai mult se distrau cu asta decât ascultau muzică bună. Mai întâi au intrat în lojă, apoi au ieșit și au chemat îngrijitoarea, care i-a întrebat ce doreau. Ei au spus: “Uită-te în lojă; nu e nimeni acolo, nu-i așa?” Femeia a spus că nu. “Păi, când am intrat am auzit o voce care a spus loja asta e ocupată!”

Domnul Moncharmin nu s-a putut abține și a zâmbit uitându-se la Richard, dar acesta nu zâmbea. Făcuse și el prea multe la viața lui ca să nu recunoască în povestirea plasatorului toate caracteristicile uneia din acele farse care încep prin a amuza și sfârșesc prin a înfuria victima. Plasatorul, pentru a-i fi pe plac lui Moncharmin, care zâmbea, a crezut că e bine să facă la fel și el, un zâmbet neinspirat! Directorul Richard s-a uitat urât la subordonatul lui, care de aici încolo a crezut că e de datoria lui să prezinte o față plină de consternare.

— Totuși, când au venit oamenii nu era nimeni în lojă, nu-i așa?! a tunat Richard.

— Nici un suflet, domnule, nici un suflet! Nici în loja din dreapta, nici în cea din stânga, nici un suflet domnule, vă jur! Îngrijitoarea lojei

mi-a spus-o foarte des, ceea ce dovedește că totul a fost o glumă.

— Ah, așa crezi, nu-i așa?! a zis Richard. Așa crezi! E o glumă! Și fără îndoială crezi că e una bună!

— Cred că e de foarte prost-gust, domnule!

— Și îngrijitoarea ce-a spus?

— Oh, a zis doar că era fantoma, asta-i tot ce-a zis!

Și plasatorul a rânjit. Dar curând și-a dat seama că rânjetul fusese o greșeală, fiindcă de abia-i ieșiseră cuvintele din gură când domnul Richard, din posomorât a devenit furios.

— Trimite după îngrijitoare! a țipat el. Trimite după ea! Acum! Acum! Și adu-mi-o aici! Și dă toți oamenii ăia afară!

Plasatorul a încercat să protesteze, dar Richard l-a potolit dându-i ordin să-și țină gura. Apoi, când buzele bietului om păreau pecetluite pe veci, directorul i-a ordonat să le deschidă iar.

— Cine-i fantoma asta? a mârâit el.

Dar plasatorul era deja incapabil să scoată o vorbă. A reușit să sugereze, cu gesturi disperate, că nu știa nimic despre asta, sau mai degrabă că nu voia să știe.

— L-ai văzut vreodată pe spectrul ăsta, fFantoma de la Operă?

Plasatorul, scuturând din puternic din cap, a negat că văzuse vreodată respectiva Fantomă.

— Foarte bine! a spus domnul Richard sever.

Ochii plasatorului începuseră să-i iasă din orbite, ca și cum ar fi vrut să știe de ce directorul rostise acel amenințător “foarte bine!”

— Fiindcă am să rezolv chestiunea celor care susțin că n-au văzut-o vreodată, a explicat directorul. Din moment ce pare să fie peste tot nu mai suport ca oamenii să-mi spună că n-o văd nicăieri. Îmi place ca oamenii chiar să muncească pentru mine dacă sunt angajații mei!

Spunând acestea, Richard nu i-a mai dat nici o atenție plasatorului și a discutat între timp în cameră. Plasatorul a crezut că se putea retrage încet – foarte încet! – alunecând spre ușă, când Richard l-a țintuit de podea cu un tunător:

— Stai pe loc!

Remy trimisese după îngrijitoare pe strada Proverence, lângă Operă, unde era angajată ca portăreasă. Curând ea și-a făcut apariția.

— Cum te numești?

— Giry. Mă cunoașteți destul de bine, domnule, sunt mama micuței Giry, micuța Meg, firește!

A spus asta cu un ton atât de aspru și solemn încât o clipă directorul Richard a fost impresionat. S-a uitat la ea, la șalul ei decolorat, la pantofii uzați, rochia veche de tafta și boneta ponosită. Era clar din expresia directorului că nici nu-și amintea să le fi întâlnit pe doamna Giry sau chiar pe micuța Giry sau “micuța Meg”. Mândria mamei era așa de mare încât îngrijitoarea își închipuia că toată lumea o cunoaște.

— N-am auzit niciodată de ea! a declarat directorul. Dar asta nu-i un motiv, doamnă Giry, să nu mă intereseze ce s-a întâmplat aseară ca să vă determine pe dumneata și pe plasator să chemați un gardian public.

— Chiar voiam să vă văd, domnule, și să vă vorbesc despre asta, ca să nu aveți neplăcerile pe care le-au avut domnii Debiene și Poligny. Nici ei n-au vrut să mă asculte, la început.

— Nu te întreb nimic despre asta. Te întreb ce s-a petrecut aseară.

Doamna Giry s-a făcut roșie de indignare: niciodată nu i se vorbise așa. S-a ridicat cu demnitate gata să plece, adunându-și faldurile fustei și fluturându-și penele de pe boneta ponosită, dar, răzgândindu-se, s-a așezat și a spus cu voce distantă:

— O să vă spun ce s-a întâmplat. Fantoma a fost nemulțumită iar!

Atunci, pe loc, fiindcă Richard era gata să izbucnească, Moncharmin a intervenit și a preluat conducerea interogatoriului; a reieșit că doamna Giry considera perfect normal ca o voce să spună că loja e ocupată deși nu era nimeni în ea. Nu putea explica

fenomenul, care nu era o noutate pentru ea, altfel decât prin prezența spectrului. Nimeni nu-l văzuse în lojă, dar toți putuseră să-l audă. Ea una îl auzise de multe ori și puteau s-o creadă fiindcă ea totdeauna spunea adevărul. Puteau să-i întrebe pe Debienne și Poligny, și pe oricine o cunoștea, și pe Isidore Saack, căruia spectrul îi rupsesse un picior!

— Zău?! a întrerupt-o domnul Moncharmin. Chiar i-a rupt Fantoma piciorul bietului Isidore Saack?

Doamna Giry a deschis ochii mari în fața unei asemenea ignoranțe. Totuși a consimțit să-i “lumineze” pe acei neștiutori. Treaba se întâmplase pe timpul domnilor Debienne și Poligny, tot în loja 5, în timpul unui spectacol cu Faust. Doamna Giry a tușit, și-a limpezit vocea – de parcă s-ar fi pregătit să cânte ea însăși toată opera lui Gounod și a început:

— Iată cum a fost, domnule. În seara aceea domnul Maniera și soția, bijutierii din strada Mogador, stăteam în partea din față a lojei împreună cu bunul lor prieten, domnul Isidore Saack, ce stătea în spatele doamnei Maniera. Mefisto cânta – și aici doamna Giry a început să cânte – “Catarina, în timp ce te prefaci că dormi” și atunci domnul Maniera a auzit o voce șoptindu-i în urechea dreaptă (deși soția lui era în stânga), spunând “Ha, ha! Julie nu se prefacă că doarme!”. Pe soția lui se întâmpla s-o cheme Julie. Deci domnul Maniera s-a întors spre dreapta să vadă cine vorbea cu el. Nu era nimeni! S-a frecat la ureche și s-a întrebat dacă visa. Atunci Mefisto și-a continuat serenada... Dar, poate că vă plictisesc, domnilor?

— Nu, nu, continuă!

Doamna Giry a zâmbit afectat:

— Sunteți prea amabili, domnii mei. Ei, apoi Mefisto și-a continuat serenada – și aici doamna Giry a început iar să cânte: “Divino, deschideți sufletul duios și cu un sărut adu unui prea plecat muritor extazul”. Și atunci domnul Maniera a auzit iar vocea în urechea dreaptă, de data asta spunând:” Ha,ha! Julie nu s-ar supăra să-i dea un sărut lui Isidore!” Și s-a întors iar, dar de data asta spre

stânga și ce credeți c-a văzut? Pe Isidore care luase mâna soției și o acoperea de sărutări pe încheietură – uite-așa domnilor – și săruta voluptuos pielea dezgolită la marginea mănușilor ei de ață. Și pe urmă a urmat agitația! Bang! Bang! Domnul Maniera, care era mare și voinic, ca dumneavoastră domnule Richard, i-a tras două lovituri domnului Isidore Saack, mic de statură și firav ca domnul Moncharmin, să mă scuze de expresie. A fost zarvă mare. Oamenii din sală au țipat “Ajunge! Opriți-i! O să-l omoare!” În sfârșit domnul Isidore Saack a reușit să fugă.

— Atunci nu fantoma i-a rupt piciorul? a întrebat domnul Moncharmin, puțin supărat că figura lui făcuse atât de puțină impresie asupra doamnei Giry.

— E ca și când ar fi făcut-o, a replicat doamna Giry distant. Și l-a rupt pe scara cea mare pe care alerga prea repede, domnule, și va trece multă vreme până săracul de el va putea s-o urce iar!

— Fantoma ți-a spus ce-a șoptit în urechea domnului Maniera? a întrebat domnul Moncharmin cu o gravitate pe care o considera extrem de amuzantă.

— Nu, domnule, mi-a spus domnul Maniera însuși. Așa că...

— Dar ai vorbit cu fantoma, stimată doamnă?

— Cum vorbesc cu dumneavoastră acum, bunule domn! a replicat doamna Giry.

— Și când fantoma îți vorbește, ce spune?

— Păi, îmi spune să-i aduc un taburet pentru picioare.

De data asta Richard a izbucnit în râs, la fel ca Moncharmin și Remy, secretarul său. Doar plasatorul, precaut din experiență, a avut grijă să nu râdă, în timp ce doamna Giry s-a încumetat să adopte o atitudine de-a dreptul amenințătoare.

— În loc să râdeți, a țipat ea indignată, mai bine-ați face ce-a făcut domnul Poligny, care a aflat el însuși.

— A aflat despre ce? a întrebat Moncarmin, care nu se mai distrase așa de bine în toată viața lui.

— Despre fantomă, firește! Ia ascultați aici...

Brusc s-a calmat, simțind că era un moment solemn în viața ei:

— Ascultați aici, a repetat ea. Se juca La Juive și domnul Poligny s-a gândit să privească spectacolul din loja fantomei... Ei, când Leopold strigă “Hai să fugim!”, știți, și Eleazar îi oprește și spune “Încotro vă-ndreptați?”... ei, domnul Poligny – pe care eu îl priveam din fundul lojei de alături, care era goală – domnul Poligny s-a ridicat și mergea țeapăn ca o statuie. Până am avut timp să-l întreb ca Eleazar “Încotro vă-ndreptați? el ajunsese în josul scării, dar fără să-și rupă vreun picior.

— Totuși, din asta nu reiese cum a venit Fantoma Operei să-ți ceară un taburet pentru picioare, a insistat domnul Moncharmin.

— Ei, din seara aia nimeni n-a mai încercat să-i ocupe loja. Directorul a dat ordin că spectrul o poate avea la fiecare spectacol. Și, oricând venea, cerea un taburet.

— Măi, măi! Un spectru care cere un taburet! Atunci fantoma asta a ta e o femeie?

— Nu, fantoma e un bărbat.

— De unde știi?

— Are voce de bărbat, oh, și ce voce plăcută! Uite cum se întâmplă: când vine la operă o face de obicei la mijlocul primului act. Bate de trei ori încet în ușa lojei 5. Închipuți-vă ce mirată am fost prima dată când am auzit cele trei lovituri când știam că nu e nimeni în lojă! Și pe urmă am auzit o voce spunând: “Doamnă Jules” – fiindcă numele bietului meu bărbat era Jules.

— “Un taburet, te rog.” Dacă-mi scuzați expresia, domnilor, atunci am simțit că-mi vine așa, o sfârșeală. Dar vocea a continuat “Nu te teme, doamnă Jules, sunt Fantoma Operei!” Și vocea era așa de blândă și moale încât nu mi-a fost frică deloc. Vocea stătea pe scaunul din colț, la dreapta, în primul rând.

— Era cineva în loja de la dreapta lojei 5? a întrebat Monchermin.

— Nu, loja 7 și loja 3, cea de la stânga, erau amândouă goale. Cortina abia se ridicase.

— Și ce-ai făcut?

— Păi, am adus taburetul. Bineînțeles că nu-l voia pentru el, ci pentru doamna lui! Dar pe ea n-am auzit-o sau văzut-o niciodată.

— Ei, ce?! Acum știi că spectrul e însurat!

Ochii celor doi directori s-au mutat de la doamna Giry la plasator care, stând în spatele îngrijitoarei, tot dădea din mâini să le atragă atenția. Și-a ciocănit fruntea cu degetul arătător să arate că părerea lui era că văduva Jules Giry era nebună, iar această pantomimă i-a întărit lui Richard hotărârea să scape de serviciile unei nebune. Între timp vrednica doamnă a continuat să vorbească de fantomă, acum descriindu-i generozitatea:

— La sfârșitul spectacolului îmi dădea totdeauna doi franci, uneori cinci, uneori chiar zece dacă trecuseră mai multe zile fără să vină, doar că, de când oamenii au început iar să-l sâcâie nu-mi mai dă nimic.

— Scuză-mă, femeie, a spus Moncharmin în timp ce doamna Giry își îndesa penele în boneta ei ponosită nemulțumită de atâta familiaritate, scuză-mă, cum reușește fantoma să-ți dea doi franci?

— Păi, îi lasă pe policioara din lojă, desigur. Îi găsesc pe program, pe care i-l dau totdeauna. În unele seri găsesc flori în lojă, un trandafir care probabil cade de la corsajul doamnei lui... fiindcă uneori aduce și o doamnă; într-o zi au uitat un evantai.

— Oh, spectrul a lăsat un evantai, nu-i așa?! Și ce-ai făcut cu el?

— Păi, l-am dus înapoi în lojă a doua seară.

Brusc plasatorul a ridicat vocea:

— Ai încălcat regulamentul, o să te amendez, doamnă Giry!

— Taci din gură neghiobule! a mormăit domnul Firmin Richard. Ai dus înapoi evantaiul; și pe urmă?

— Păi, pe urmă ei l-au luat, domnule, nu mai era acolo la sfârșitul spectacolului, dar în locul lui mi-au lăsat o cutie de bomboane englezești, care-mi plac foarte mult. Țasta-i unul din gesturile frumoase ale spectrului.

— Asta-i tot, doamnă Giry. e de ajuns.

După ce doamna Giry și-a făcut reverența și a plecat, plină de o demnitate care nu o părăsea niciodată, directorii i-au spus plasatorului că hotărâseră să renunțe la serviciile bătrânei nebune. După ce plasatorul a plecat și el, directorul executiv a fost înștiințat să-i facă lichidarea. Rămași singuri, directorii și-au împărtășit ideea care le venise la amândoi, și anume că ar trebui să cerceteze personal problema lojei 5 de rangul întâi.

Capitolul V. Vioara vrăjită

Christine Daae, ca urmare a unor intrigi asupra cărora voi reveni, nu și-a continuat imediat triumful la Operă. După faimoasa seară de gală ea a cântat o dată la Ducesa de Zurich, dar asta a fost ultima ocazie când a fost auzită în particular. A refuzat, fără un motiv plauzibil, să participe la un concert de caritate pe care promisese să-l sprijine. Se comporta mereu ca și când n-ar mai fi fost stăpâna propriului ei destin și s-ar fi ferit de un alt triumf.

Știa că domnul conte de Chagny, ca să-i facă plăcere fratelui lui, intervenise pe lângă directorul Richard pentru ea și atunci ea i-a scris să-i mulțumească și să-l roage să nu mai ceară favoruri în numele ei; nu s-a aflat niciodată motivul acestei comportări ciudate. Unii spuneau că era din cauza mândriei exagerate, alții vorbeau despre îngereasca ei modestie. Dar oamenii de teatru nu sunt deloc așa de modești și eu cred că nu exagerez dacă spun că purtarea ei se datora fricii. Da, sigur Christine Daae era înspăimântată de ce i se întâmplase. Am o scrisoare (face parte din colecția Persanului) referitoare la această perioadă și care trădează groaza absolută: “Nu mai sunt eu însămi când cânt”, scrie biata copilă.

Ea nu s-a mai dus nicăieri și viconte de Chagny a încercat degeaba să o întâlnească. El i-a scris rugând-o să-i permită s-o viziteze și aștepta disperat răspunsul; într-o dimineață ea i-a trimis următorul bilet:

“Domnule,

Nu l-am uitat pe băiețelul care s-a aruncat în mare ca să-mi redea eșarfa. Simt că trebuie să vă scriu astăzi, când mă duc la Perros să împlinesc o datorie sfântă. Măine e comemorarea morții bietului meu tată, pe care-l cunoșteam și care vă îndrăgea mult. E îngropat acolo, cu vioara lui, în cimitirul unei bisericuțe, la poalele

unei pante unde ne jucam când eram copii, lângă drumul pe care ne-am spus la revedere ultima oară când am mai crescut.

Christine Daae”

Viconte de Chagny s-a grăbit să consulte mersul trenurilor, s-a îmbrăcat cât de repede a putut, a scris câteva rânduri pentru ca valetul să le ducă fratelui lui și a sărit într-un taxi care l-a dus la Gara Montparnasse tocmai la timp să piardă trenul de dimineață. A petrecut o zi groaznică în oraș și nu și-a revenit până seara, când s-a văzut așezat într-un compartiment din expresul Brittany. A citit biletul Christinei, iar și iar, și a petrecut restul plicticoasei nopți de călătorie cu trenul în visuri fierbinți care începeau și se terminau cu Christine Daae. Mijloc de ziua când a poposit la Lannion și s-a grăbit să ia diligența spre Perros-Guirec. Era singurul pasager. A întrebat vizitiul și a aflat că în seara precedentă o tânără doamnă care arăta ca o pariziană călătorise spre Perros și se cazase la hanul cunoscut ca “The Setting Sun”.

Cu cât se apropia mai mult de ea, cu atât mai dragăstos își amintea povestea micii cântărețe suedeze. Majoritatea detaliilor sunt încă necunoscute publicului.

A fost odată, într-un târgușor nu departe de Upsala, un țăran care trăia cu familia lui săpând pământul în timpul săptămânii și cântând în cor duminica. Țăranul avea o fată pe care a învățat-o să recunoască notele înainte de a putea citi; tatăl lui Daae era un mare muzician, chiar dacă n-o știa. Nici un violonist de-a lungul sau de-a latul Scandinaviei nu cânta ca el. Vestea despre talentul lui se dusesse departe și era totdeauna chemat să încingă dansul la nunți și alte sărbători. Nevasta i-a murit când Christine abia intrase în al șaselea an de viață. Atunci tatăl, dedicat doar fiicei sale și muzicii, și-a vândut peticul de pământ și a plecat la Upsala să-și caute faima și averea. N-a găsit decât sărăcia.

S-a întors la țară, rătăcind din bâlci în bâlci. zdrăngănind melodiile lui scandinave, în timp ce copila, care nu-l părăsea niciodată, asculta în extaz sau îl acompania cântând. Într-o zi, la bâlciul Ljimby, profesorul Valerius i-a auzit și i-a luat la Göteborg. Sustinea că tatăl e primul violonist al lumii, iar fiica avea stofa unei mari artiste. Ea a fost educată și instruită. A făcut progrese rapide și a încântat pe toată lumea cu drăgălășenia, manierele grațioase și dorința sinceră de a place.

Când Valerius și soția lui au plecat să se stabilească în Franța ei i-au luat pe Daae – tatăl și pe Christine cu ei. Doamna Valerius o trata pe Christine ca pe fiica ei. Cât despre Daae – tatăl, el a început să sufere de dor de casă. Nu ieșea niciodată din casă în Paris, ci trăia într-un fel de vis pe care-l întreținea cu vioara lui. Ore întregi rămânea încuiat în dormitor cu fiica lui, cântând la vioară și voce încet, foarte încet. Uneori doamna Valerius venea să asculte la ușă, își ștergea o lacrimă și cobora tiptil scările oftând după cerul ei scandinav.

Daae părea că tot bolnav până în vară când întreaga familie s-a dus să stea la Perros-Guirec, într-un colț îndepărtat din Bretania, unde marea avea aceeași culoare ca-n țara lui. Obişnuia să cânte des pe plajă cele mai triste melodii ale lui și pretindea că marea își oprește vuietul ca să le asculte. Și apoi a făcut-o pe doamna Valerius să-i accepte o toană ciudată de-a lui. În perioada pelerinajelor bretone, când erau chermeze și dansuri în sate, se duceau cu vioara, ca odinioară, și o lua și pe fiica lui câte o săptămână. Le dăruiau oamenilor din cătunele acelea destulă muzică să le-ajungă un an și dormeau noaptea într-un hambar, refuzând un pat la han, stând aproape unul de celălalt pe paie, ca atunci când erau în Suedia și erau foarte săraci. Totuși erau curățel îmbrăcați, nu cereau bani, refuzau bănuții care li se ofereau, iar oamenii din jur nu înțelegeau purtarea acestui violonist de țară care umbla vagabond cu o fetiță frumușică ce cânta ca un înger din rai. Îi urmau din sat în sat.

Într-o zi, un băiețel care era pe-afară cu guvernanta lui, a făcut-o să se plimbe mai departe ca de-obicei fiindcă nu se putea desprinde de fetița a cărei voce dulce și pură părea să-l lege de ea. Au ajuns pe țărmul unui golfuleț care încă se cheamă Trestraou unde acum se înalță un cazinou sau cam așa ceva. Pe vremea aceea nu era decât cer și apă și lungă plajă aurie. Doar că mai era și un vânt iute care a purtat eșarfa Christinei în mare. Christine a scos un țipăt și a întins brațele, dar eșarfa era deja în valuri. Atunci a auzit-o voce spunând:

— Așteaptă, îți voi aduce eu eșarfa din mare.

A văzut un băiețel alergând repede, în ciuda țipetelor și protestelor indignate ale unei vajnice doamne în negru. Băiețelul a intrat în mare, îmbrăcat cum era, și i-a adus înapoi eșarfa. Și băiatul și eșarfa erau uzi learcă. Doamna în negru a făcut mare tărboi, dar Christine a râs veselă și l-a pupat pe băiețel, care era nimeni altul decât viconte Raoul de Chagny, care locuia în Lannion cu mătușa lui.

Toată vara s-au văzut și s-au jucat aproape în fiecare zi. La cererea mătușii și a profesorului Valerius, Daae a consimțit să-i dea tânărului viconte niște lecții de vioară. Astfel Raoul a învățat să iubească aceleași arii care încântaseră copilăria Christinei. Amândoi aveau aceeași atitudine calmă și visătoare. Le plăceau poveștile și vechile legende bretone, iar distracția lor favorită era să se ducă și să ceară la ușa căsuțelor, ca niște mici cerșetori: “Coniță” sau “bunule domn, n-aveți să ne dați o istorioară, vă rugăm?”

Și se întâmpla rar să nu li se “dea”, fiindcă aproape fiecare bătrână bretonă a văzut, cel puțin o dată în viață, dansul spiridușilor la lumina lunii, printre buruieni.

Dar cel mai plăcut moment pentru copii era când, la amurg, în tăcerea adâncă a serii, după ce soarele se pierduse în mare, Daae venea și se așeza jos, lângă ei pe marginea drumului și cu voce înceată, de parcă s-ar fi temut să nu gonească fantomele pe care le evoca, le spunea legendele tărâmurilor din Nord. Și când el se oprea copiii cereau mai mult.

Era o poveste care începea așa: “Un rege stătea într-o barcă mică pe unul din lacurile acelea adânci, liniștite, care se deschid ca un ochi strălucitor în mijlocul munților...”

Și alta începea așa: “Micuța Lotte se gândea la multe și la nimic. Părul ei era auriu ca razele de soare, iar sufletul ei era la fel de limpede ca ochii ei albaștri. Era cuminte, era bună cu păpușa, avea grijă mare de rochiță, de pantofiorii roșii și de vioară, dar mai ales îi plăcea când se ducea la culcare, să audă Îngerul Muzicii...”

În timp ce tatăl spunea povestea asta, Raoul se uită la ochii albaștri și părul auriu al Christinei, iar Christine se gândea că Lotte avea noroc să-l audă pe Îngerul Muzicii când mergea la culcare. Îngerul Muzicii avea un rol în toate poveștile lui Daae, iar el susținea că orice mare muzician, orice mare artist e vizitat de Înger cel puțin o dată în viață. Uneori îngerul se apleacă peste leagănul lor, așa cum s-a întâmplat cu Lotte, și atunci ei sunt copii minune care cântă la vioară la șase ani mai bine ca alți oameni la cincizeci, ceea ce trebuie să admitem că e minunat. Uneori Îngerul vine mult mai târziu deoarece copiii sunt neastâmpărați și nu vor să-și facă lecțiile și să exerseze gamele. Și uneori nu vine deloc deoarece copiii sunt răi și obraznici. Nimeni nu vede niciodată Îngerul, dar cei care sunt meniți, îl aud. Adesea vine când se așteaptă mai puțin, când sunt triști și descurajați. Atunci, dintr-o dată, urechile lor percep armonii celeste, o voce divină, pe care și-o amintesc toată viața. Persoanele care sunt vizitate de Înger se cutremură de un fior necunoscut celorlalți oameni. Și nu pot atinge un instrument sau deschide gura să cânte fără să scoată note care fac de rușine muzica celorlalți. Atunci oamenii, care nu știu că aceste persoane au fost vizitate de Înger, spun că ele sunt geniale.

Micuța Christine își întreba tatăl dacă-l auzise pe Îngerul Muzicii. Dar tata Daae clătina din cap trist; apoi ochii i se luminau și spunea:

— Tu o să-l auzi într-o zi, copila mea! Când o să fiu în Rai o să ți-l trimit!

Cam în vremea aceea tata Daae a început să tușească.

Trei ani mai târziu, Raoul și Christine s-au întâlnit din nou la Paris. Profesorul Valerius murise, dar văduva lui rămăsese în Franța cu tata Daae și fiica lui, care continuau să cânte la vioară și respectiv să cânte, învăluindu-și protectoarea într-o vrajă de armonie atât de puternică încât ea părea să trăiască doar din muzica lor. Tânărul, pentru că asta devenise, venise la Perros sperând să aibă șansa de a le întâlni și s-a dus drept la casa unde obișnuiau să stea. L-a văzut întâi pe bătrân, iar apoi a intrat Christine cu tava de ceai. A aruncat o privire spre Raoul, care s-a dus la ea și a pupat-o. Ea i-a pus câteva întrebări, și-a îndeplinit amabilă îndatoririle de gazdă, a luat tava și a plecat din cameră. Apoi a alergat în grădină unde s-a refugiat pe o bancă, pradă sentimentelor care-i răscoleau inima tânără pentru prima oară. Raoul a urmat-o și au vorbit până seara, foarte timizi. Erau extrem de schimbați, precauți ca doi diplomați, și-au spus unul altuia lucruri fără legătură cu sentimentele care înmugureau înăuntrul lor. Când și-au spus la revedere lângă drum, Raoul apăsând o sărutare pe mâna tremurătoare a Christinei, a spus:

— Domnișoară, nu vă voi uita niciodată!

Și a plecat regretându-și cuvintele, fiindcă știa că ea nu putea fi soția vicontelui de Chagny.

Cât despre Christine, ea a încercat să nu se gândească la el și s-a dedicat în întregime artei ei. A făcut progrese remarcabile, iar cei care o ascultau preziceau că va fi cea mai mare cântăreață din lume. Între timp tatăl ei a murit și brusc ea părea să-și fi pierdut împreună cu el vocea, sufletul și geniul. A păstrat atâta, dar doar atâta, cât să intre la Conservator, unde nu s-a remarcat deloc, a participat la cursuri fără entuziasm și al luat premii doar ca să o mulțumească pe doamna Valerius, cu care continua să locuiască.

Prima dată când Raoul a văzut-o pe Christine la Operă, el a fost fermecat de frumusețea fetei și de dulcile imagini din trecut pe care ea le evoca, dar a fost cam neplăcut surprins de măiestria ei. S-a întors s-o asculte. A urmărit-o în culise. A așteptat-o în spatele scării. A încercat să-i atragă atenția. Nu o dată a mers în spatele ei spre

ușa cabinei ei, dar ea nu l-a văzut. Părea, de altfel, să nu vadă pe nimeni, era plină de indiferență. Raoul a suferit pentru că ea era foarte frumoasă dar el era timid și nu îndrăznea să-și mărturisească dragostea, nici chiar lui însuși. Și apoi a venit străfulgerarea spectacolului de gală; cerul s-a deschis și vocea unui înger s-a auzit pe Pământ spre încântarea oamenilor și înrobirea definitivă a inimii lui. Și apoi... și apoi a auzit vocea bărbatului în spatele ușii spunând “Trebuie să mă iubești”, dar nu era nimeni în cameră.

De ce a râs ea când i-a amintit de întâmplarea cu eșarfa? De ce nu l-a recunoscut? De ce i-a scris?...

Raoul a ajuns în sfârșit la Perros, a intrat în sala afumată de la The Setting Sun și imediat a văzut-o pe Christine stând în fața lui, zâmbind, fără urmă de mirare.

— Ai venit, a zis ea. Presimțeam că te voi găsi aici când mă voi întoarce de la mesă. Cineva mi-a spus asta la biserică.

— Cine? a-ntrebat Raoul luând-o de mână.

— Ei, sărmanul meu tată, care e mort.

S-a lăsat tăcerea; apoi Raoul a întrebat:

— Tatăl tău ți-a spus și că te iubesc, Christine, că nu pot trăi fără tine?

Christine s-a îmbujorat toată și a întors capul. Cu voce tremurătoare, a spus:

— Pe mine? Visezi prietene!

Și a izbucnit în râs ca să se liniștească.

— Nu râde, Christine, sunt foarte serios, a protestat Raoul.

Iar ea a replicat grav:

— Nu te-am făcut să vii până aici ca să-mi spui asemenea lucruri.

— M-ai făcut să vin, Christine, fiindcă știai că scrisoarea ta mă va aduce la Perros. Cum ți-ai fi închipuit asta dacă n-ai fi crezut că te iubesc?

— Am crezut că-ți vei aduce aminte jocurile noastre de copii de-aici, la care tatăl meu adesea lua parte. Nu prea știu ce-am crezut...

Poate m-am înșelat când ți-am scris... Această aniversare și apariția ta bruscă în cabina mea de la Operă, în seara aceea, mi-au reamintit vremuri de mult trecute și m-au făcut să-ți scriu ca și când aș fi fost fetița de odinioară...

Era ceva în atitudinea Christinei care i se părea lui Raoul ciudat. Nu simțea ostilitate din partea ei, nici vorbă de asta, afecțiunea îndurerată din ochii ei îi spuneau asta. Dar de ce era afecțiunea ei îndurerată? Asta ar fi vrut să știe și asta îl irita.

— Când m-ai văzut în cabină, abia atunci m-ai observat, Christine?

Ea nu putea să mintă.

— Nu, te văzusem de mai multe ori de pe scenă în loja fratelui tău.

— Așa mi-am închipuit! a spus Raoul strângând din buze. Dar atunci, când m-ai văzut în cabina ta la picioarele tale, amintindu-ți că-ți scosesem eșarfa din mare, de ce mi-ai răspuns de parcă nu mă cunoșteai și de ce ai râs?

Tonul acestor întrebări era atât de aspru încât Christine s-a uitat fix la Raoul fără replică. Tânărul însuși era înspăimântat de cearta pe care îndrăznise s-o provoace exact când voia să-i vorbească cu tandrețe, dragoste și supunere. Un soț, un amant cu toate drepturile i-ar fi vorbit la fel soției, amantei care-l jignise. Dar el mersese prea departe și n-a văzut altă soluție de a ieși din situația ridicolă decât să devină odios.

— Nu răspunzi! a spus furios și nefericit. Ei, o să răspund eu în locul tău. Ai făcut-o pentru că era cineva în camera ta care te încurca, Christine, cineva care nu voiai să știe că te-ar putea interesa un alt bărbat!

— Dacă-mi stătea cineva în cale, prietene, a spus Christine rece, dacă mă încurca cineva în seara aceea, acela erai chiar tu, și de aceea ți-am spus să pleci!

— Da, ca să rămâi cu celălalt!

— Ce spui, domnule?! a întrebat fata agitată. Și la care celălalt te referi?

— La bărbatul căruia i-ai spus “Cânt doar pentru tine!... în seara asta mi-am dăruit sufletul și sunt moartă!”

Christine l-a apucat pe Raoul de braț și l-a strâns cu o forță pe care nimeni n-ar fi bănuț-o la o ființă atât de fragilă.

— Asta-nseamnă că ascultai la ușă?

— Da, pentru că te iubesc cu totul... Și am auzit totul...

— Ce-ai auzit?

Și fata, redevenind curios de calmă, i-a dat drumul la braț.

— El ți-a spus “Christine, trebuie să mă iubești!”

La auzul acestor cuvinte o paloare mortală s-a așternut pe fața Christinei, cercuri vinete i-au apărut sub ochi, s-a împleticit și părea gata să leșine. Raoul s-a repezit înainte, cu brațele întinse, dar Christine își revenise din sfârșeala trecătoare și a spus cu voce înceată:

— Continuă, continuă, spune-mi ce-ai auzit!

Fără să înțeleagă de ce, Raoul a răspuns:

— L-am auzit răspunzând când tu ai spus că-ți dăruiești sufletul. A zis “Sufletul tău e ceva frumos, copilă, și-ți mulțumesc. Nici un împărat n-a primit vreodată un dar mai minunat, îngerii au plâns în seara asta.”

Christine și-a dus mână la inimă, pradă unei emoții de nedescris. Ochii ei erau căscați ca ai unei nebune. Raoul a fost cuprins de groază. Dar brusc ochii Christinei s-au umezit și două lacrimi mari au alunecat, ca două perle, în jos pe obraji de fildeș.

— Christine!

— Raoul!

Tânărul a încercat s-o cuprindă în brațe, dar ea a scăpat și a fugit tulburată.

Cât Christine a stat încuiată în camera ei, Raoul s-a dat de ceasul morții neștiind ce să facă. N-a vrut să ia micul dejun. Era foarte îngrijorat și extrem de îndurerat să vadă că orele care crezuse

că vor fi atât de dulci, treceau fără prezența tinerei suedeze. De ce nu venea să hoinărească împreună cu el prin ținutul de care-i legau atâtea amintiri? A auzit că ea fusese în dimineața aceea la o mesă în memoria tatălui ei și petrecuse mult timp rugându-se în bisericuță și la mormântul violonistului. Apoi, fiindcă se părea că nu mai are nimic de făcut la Perros și, de fapt, chiar nu făcea nimic, de ce nu s-a întors imediat la Paris?

Raoul s-a dus, descurajat, la cimitirul în care se afla biserica și stătea acolo singur, citind inscripțiile de pe pietrele funerare, dar, când a ajuns în spatele absidei, a fost brusc izbit de mireasma uluitoare a florilor care presărau pământul alb. Erau minunați trandafiri roșii, care înfloriseră dimineața, în zăpadă, dând un strop de viață morților, pentru că moartea era pretutindeni în jurul lui. Și ea, ca și florile, ieșea din pământul care adusese la lumină câteva cadavre. Schelete și cranii, cu sutele, erau îngrămădite la zidul bisericii, sub o plasă de sârmă care lăsa la vedere întreaga grămadă oribilă. Oase de morți, așezate în șiruri, ca niște cărămizi, ca să formeze prima bază pentru construcția zidului sacristiei. Ușa sacristiei era chiar în mijlocul structurii formată din oase, așa cum poți des vedea în vechile biserici bretone.

Raoul a rostit o rugăciune pentru Daae și apoi, foarte îndurerat de toate zâmbetele acelea eterne de pe gura craniilor, a urcat panta și s-a așezat pe marginea tăpșanului care dădea spre mare. Seara, vântul s-a potolit. Raoul era înconjurat de-un întuneric de gheață, dar nu simțea frigul. Își amintea că acolo obișnuia să vină cu Christine să vadă spiridușii dansând la răsăritul lunii. El nu-i văzuse niciodată deși ochii lui erau buni, în timp ce Christine, care era puțin mioapă, pretindea că văzuse mulți. A zâmbit la gândul ăsta și apoi a tresărit. O voce în spatele lui a spus:

— Crezi că spiridușii vor veni în seara asta?

Era Christine. El a încercat să vorbească, dar ea i-a pus mâna înmănușată pe gură.

— Ascultă, Raoul. M-am hotărât să-ți spun ceva serios, foarte serios... Îți amintești legenda Îngerului Muzicii?

— Da, sigur. Cred că aici ne-a spus-o tatăl tău prima oară.

— Și aici a spus: “Când voi fi în Rai, copila mea, o să-l trimit la tine.” Ei bine, Raoul, tatăl meu e în Rai și eu am fost vizitată de Îngerul Muzicii.

— Nici nu mă îndoiesc, a replicat tânărul, fiindcă i se părea că prietena lui, respectând un gând pios, lega memoria tatălui ei de strălucirea ultimului ei triumf.

Christine a părut uimită de răceala Vicontelui de Chagny.

— Înțelegi?! a întrebat ea, ducându-și fața palidă atât de aproape de a lui încât ai fi putut crede că dorea să-l sărute, dar ea voia doar să-i citească în ochi în ciuda întunericii.

— Înțeleg, a continuat el, că nici un pământean nu poate cânta cum ai făcut-o tu în seara aceea fără ajutorul unui miracol. Nici un profesor din lume nu te poate învăța asemenea accente. Ai auzit Îngerul Muzicii, Christine.

— Da, a spus ea solemn. În cabina mea. Acolo vine să-mi dea lecții zilnic.

— În cabina ta? a repetat el proteste.

— Da, acolo l-am auzit, și n-am fost singura.

— Cine l-a mai auzit, Christine.

— Tu, prietene.

— Eu? Eu am auzit Îngerul Muzicii?

— Da, în seara aceea chiar el îmi vorbea când tu ascultai la ușă. El a fost cel care a spus “Trebuie să mă iubești”, dar atunci credeam că eu sunt singura care-i aude vocea. Imaginează-ți uimirea mea când tu mi-ai spus de dimineață că-l poți de asemenea auzi.

Raoul a izbucnit în râs. Primele raze de lună au apărut și i-au învăluit pe cei doi tineri în lumina lor. Christine s-a întors spre Raoul cu un aer ostil. Ochii ei, de obicei blânzi, aruncau săgeți.

— De ce râzi? Tu probabil crezi că ai auzit vocea unui bărbat?!

— Păi..., a replicat tânărul, ale cărui idei începeau să devină confuze în fața atitudinii decise a Christinei.

— Raoul să fie cel care spune asta? Tu, vechiul, meu tovarăș de joacă? Un prieten al tatei! Te-ai schimbat mult de atunci. Dar ce crezi? Sunt o fată cinstită, domnule viconte de Chagny, nu mă încui în cabină cu vocile bărbaților. Dacă ai fi deschis ușa ai fi văzut că nu era nimeni în cameră!

— Așa-i! Am deschis ușa, după ce-ai plecat, și n-am găsit pe nimeni în cameră.

— Vezi?... Ei bine?

Viconteles și-a adunat tot curajul.

— Păi, Christine, cred că cineva își bate joc de tine.

Ea a țipat și a fugit. El a urmărit-o, dar pe un ton de mânie, ea a strigat:

— Lasă-mă! Lasă-mă!

Apoi a dispărut. Raoul s-a întors la han simțindu-se foarte obosit, foarte mâhnit și foarte trist. I s-a comunicat că fata se dusesse în camera ei spunând că nu va coborî la cină. Raoul a cinat singur, într-o dispoziție foarte sumbră. Apoi s-a dus în camera lui și a încercat să citească, s-a așezat în pat și a încercat să doarmă. Nu era nici un sunet în camera de alături.

Orele treceau încet. Era cam unsprezece și jumătate când a auzit clar pe cineva mergând, cu pași ușori, hoțeste, în camera de alături. Asta însemna că ea nu se culcase! Fără să caute un motiv, Raoul s-a îmbrăcat, având grijă să nu facă zgomot și a așteptat. A așteptat ce? Cine-ar putea să spună? Inima i-a tresărit în piept când a auzit ușa Christinei scârțâind ușor din balamale. Unde putea să se ducă la ora asta când toți dormeau tun în Perros? Deschizând încet ușa e a văzut silueta albă a Christinei în lumina lunii, alunecând de-a lungul coridorului. S-a dus jos pe scări și s-a sprijinit de balustradă. Brusc el a auzit două voci schimbând replici rapide. A prins o propoziție: "Nu pierde cheia!"

Era vocea proprietăresei. Ușa care dădea spre mare s-a deschis și s-a închis la loc. Totul a rămas tăcut. Raoul a alergat înapoi în cameră și a deschis fereastra larg. Silueta albă Christinei se înălța pe cheiul pustiu.

Primul etaj al hanului "The Setting Sun" era înalt și un copac de lângă zid, întinzându-și crengile spre mâinile nerăbdătoare ale lui Raoul, i-a permis să coboare fără știrea proprietăresei. Uimirea ei, deci, a fost cu atât mai mare a doua zi dimineață, când tânărul i-a fost adus pe jumătate înghețat, mai mult mort decât viu, și când a aflat că fusese găsit întins, cât era de lung, pe treptele altarului bisericuței. Ea a alergat imediat să-i spună Christinei, care s-a grăbit să coboare și, cu ajutorul proprietăresei, a încercat din răputeri să-l aducă la viață.

În curând el a deschis ochii și de-abia-și revenise când a văzut chipul încântător al prietenei lui aplecat asupra lui. Câteva săptămâni mai târziu, când tragedia de la Operă a impus intervenția procurorului, domnul Milfroid, comisarul de poliție, l-a interogat pe Vicontele de Chagny referitor la evenimentele acelei nopți din Perros. Voi cita întrebările și răspunsurile așa cum apar în raportul oficial la pagina 150 și mai departe.

Î. – Te-a văzut domnișoara Daae ieșind din cameră pe neobișnuitul drum ales?

R. – Nu, domnule, nu, deși mergând în spatele ei, nu m-am străduit să înăbuș sunetul pașilor. De fapt, eram nerăbdător să se întoarcă și să mă vadă. Îmi dau seama acum că n-aveam nici o scuză pentru că o urmăream și faptul că o spionam era nevrednic de mine. Dar ea nu părea să mă audă și se comporta exact de parcă n-aș fi fost acolo. A plecat de pe chei și brusc s-a îndreptat repede spre drum. Ceasul bisericii bătuse douăsprezece fără un sfert și am crezut că de-asta se grăbea, fiindcă aproape a început să fugă și a continuat să se grăbească până a ajuns la biserică.

Î. – Era poarta deschisă?

R. – Da, domnule și asta m-a surprins, dar nu părea s-o surprindă pe domnișoara Daae.

Î. – Nu era nimeni în curtea bisericii?

R. – N-am văzut pe nimeni, domnule; și, dac-ar fi fost, ar fi trebuit să-l văd. Luna strălucea pe zăpadă și făcea noaptea foarte luminoasă.

Î. – Nu era posibil ca cineva să se ascundă în spatele pietrelor funerare?

R. – Nu, domnule. Erau pietre mici, sărăcăcioase, aproape ascunse în zăpadă, doar puțin mai înalte ca pământul. Singurele umbre erau ale crucilor și ale noastre, biserica strălucea și ea. N-am văzut niciodată atâta lumină. Era foarte frumos și foarte frig și se vedea clar totul.

Î. – Ești un pic superstițios?

R. – Nu, domnule, sunt un catolic convins.

Î. – În ce stare mentală erai?

R. – Foarte sănătos și liniștit, vă asigur. Purtarea ciudată a domnișoarei Daae, care ieșise la ora aceea, mă îngrijorase la început, dar pe urmă am văzut-o ducându-se la cimitir. Am crezut că vrea să îndeplinească vreo datorie religioasă la mormântul tatălui ei, am considerat asta normal și mi-am recăpătat calmul. Eram doar surprins că nu mă auzise mergând în spatele ei, fiindcă zgomotul pașilor mei era destul de sonor pe zăpada înghețată. Dar ea sigur era cufundată în gânduri și m-am hotărât să n-o deranjez. A îngenunchiat la mormântul tatălui, a făcut semnul crucii și a început să se roage. În momentul acela a bătut de miezul nopții. La ultima bătaie am văzut-o pe domnișoara Daae ridicând ochii spre cer și întinzând brațele cuprinsă de extaz. Mă întrebam care-ar putea fi motivul; când am ridicat și eu capul și totul în jurul meu părea absorbit de ceva invizibil, care cânta cea mai divină muzică! Christine și cu mine cunoșteam acea muzică; o auzisem când eram copii. Dar nu fusese niciodată interpretată cu atâta măiestrie divină, nici măcar de domnul Daae.

Mi-am amintit tot ce-mi spusese Christine despre Îngerul Muzicii. Aria era Învierea lui Lazăr, pe care domnul Daae obișnuia s-o cânte în momentele lui de melancolie și credință.

Dacă Îngerul Christinei ar fi existat, el n-ar fi putut cânta mai bine în noaptea aceea la vioara muzicianului mort. Când muzica s-a oprit mi s-a părut că aud un zgomot de la craniile din grămada de oase; era ca și cum ar fi chicotit, iar eu n-am putut să nu mă înfior.

Î. – Nu te-ai gândit că muzicianul se putea ascunde chiar după grămada de oase?

R. – Chiar m-am gândit la asta, domnule, așa de tare încât am uitat s-o urmăresc pe domnișoara Daae, care s-a ridicat și s-a îndreptat încet spre poartă. Era așa de absorbită încât nu mă mir că nu m-a văzut.

Î. – Și cum s-a întâmplat c-ai fost găsit de dimineață zăcând pe jumătate mort pe treptele altarului?

R. – Mai întâi un craniu mi s-a rostogolit la picioare... apoi altul... apoi altul... Era ca și cum aș fi fost într-un oribil joc de popice. Și m-am gândit că un pas greșit stricase echilibrul structurii în spatele căreia se ascundea muzicianul nostru. Presupunerea mi s-a confirmat când am văzut o umbră alunecând repede de-a lungul zidului sacristiei. Am alergat. Umbra deja deschisese ușa și intrase în biserică. Dar am fost mai iute ca ea și i-am prins un colț al mantiei. În clipa aceea eram chiar în fața altarului și razele de lună ne luminau din plin prin vitraliile absidei. N-am dat drumul mantiei, umbra s-a întors și am văzut un îngrozitor cap de mort care mi-a aruncat o privire din cei doi ochi goi. M-am simțit de parcă aș fi fost în fața lui Satan și, în fața acestei apariții nepământene, inima mi-a cedat, curajul m-a părăsit... și nu-mi mai amintesc nimic până mi-am recăpătat cunoștința la "The Setting Sun".

Capitolul VI.O vizită în loja 5

I-am lăsat pe domnii Firmin Richard și Armand Moncharmin în momentul când s-au hotărât “să cerceteze puțin afacerea lojei 5”.

Lăsând în urmă scara largă care duce de la holul din fața biroului directorilor până la scenă și dependințele ei, directorii au traversat scena, au ieșit pe ușa abonaților și au intrat în sală prin primul coridor din stânga. Apoi au trecut printre primele șiruri de staluri și s-au uitat la loja 5. Puteau s-o vadă bine, fiindcă era doar pe jumătate în întuneric. Huse mari din pânză erau puse peste catifeaua roșie a marginilor tuturor lojelor.

Erau aproape singuri în sala imensă, sumbră, înconjurați de tăcere deplină. Era timpul când majoritatea lucrătorilor se duceau să tragă o dușcă. Mașiniștii plecaseră de pe scenă, lăsând un decor pe jumătate aranjat. Câteva raze de lumină, o lumină gălbuie, sinistră, care părea furată de la un astru muribund, cădea printre spațiile fundalului din mucava pe scenă; totul, în lumina asta înșelătoare, avea o formă fantastică. În fosa orchestrei, stofa aspră care acoperea stativetele pentru note arăta ca o mare furioasă, ale cărei valuri tulburi ar fi fost brusc înghețate de un ordin secret al fantomei furtunii. Domnii Moncharmin și Richard erau marinarii naufragiați în mijlocul acestui tumult inert al unei mări de pânză. S-au îndreptat spre lojele din stânga, deschizându-și drum ca marinari care-și părăsesc corabia și se luptă să ajungă la mal. Cele opt mari coloane lustruite se ridicau în amurg ca tot atâția piloni uriași care susțin stâncile amenințătoare, gata să cadă, reprezentate de liniile circulare, unduite ale balcoanelor, primul și al doilea rând din loje. În vârf, chiar în vârful stâncii, pierdute lângă tavanul Operei, fețe rânjeau și se strâmbau, râdeau și se schimonoseau spre suferința domnilor Richard și Moncharmin. Și totuși fețele astea erau de obicei foarte serioase. Numele lor erau Isis, Amphitrite, Hebe, Pandora, Psyche, Thetis, Pomona, Daphne, Clytia, Galatea și Arethusa. Da, însăși Arethusa; și apoi Pandora, pe care toți o cunoșteau din cauza

cutiei, priveau în jos la cei doi noi directori ai Operei, care și-au încleștat mâinile în fața acestor relicve și au pornit în tăcere spre loja 5 de rangul întâi.

Am spus că erau nefericiți, cel puțin așa cred. Domnul Moncharmin, oricum, admite că era foarte impresionat. Citez propriile lui cuvinte, din “Memorii”:

“Aceste vorbe-n vânt despre Fantoma Operei cu care, de când preluasem îndatoririle domnilor Poligny și Debienne, fusesem asaltați, sfârșiseră, fără îndoială, prin a-mi întuneca imaginația și simțul văzului. Sau poate decorul excepțional care ne înconjura și tăcerea incredibilă ne-au impresionat în așa măsură. Poate eram prada unor halucinații provocate de semiîntunericul teatrului și aerul sumbru umplea loja 5. Oricum, eu am văzut, la fel ca Richard, o siluetă în lojă, nici Richard, nici eu n-am spus nimic, dar ne-am luat simultan de mână. Am stat acolo câteva minute, fără să ne mișcăm, cu ochii fixați în același loc, dar silueta dispăruse. Apoi am ieșit și am vorbit despre “siluetă”. Nenorocirea e că a mea nu se potrivea deloc cu a lui Richard. Eu văzusem ceva, ca un cap de mort așezat pe marginea lojei, în timp ce Richard a văzut silueta unei femei care semăna cu doamna Giry. Curând am dedus că fusesem victimele unei iluzii, iar după asta, fără întârziere și râzând ca nebunii, am alergat la loja 5, unde n-am găsit nici urmă de siluetă.”

Loja 5 e exact ca celelalte de rangul întâi. Nimic n-o deosebește de celelalte. Domnul Moncharmin și domnul Richard, evident foarte amuzați și râzând unul de altul, au mutat mobilierul din lojă, au ridicat husele și scaunele examinând mai ales fotoliul unde stătuse “vocea bărbatului”. Dar au observat că era doar un fotoliu, fără nimic magic în el. Una peste alta, loja era cea mai obișnuită din lume, cu draperiile ei roșii, scaunele, covorul, și marginea acoperită cu catifea

roșie. După ce-au pipăit cu seriozitate covorul fără să descopere nimic neobișnuit, ei au coborât în loja corespondentă din rândul de mai jos. Adică în loja 5 de la parter, care e chiar la prima ieșire din staluri pe stânga și unde iar n-au găsit nimic de menționat.

— Oamenii ăia își bat joc de noi! a exclamat Firmin Richard. Sâmbătă se joacă Faust; hai să vedem amândoi spectacolul din loja 5 de rangul întâi!

Capitolul VII. Faust și ce a urmat

Sâmbătă dimineața, ajungând la birou, directorii au găsit o scrisoare de la F.O., care suna astfel:

Dragii mei directori,
Deci va fi război între noi?

Dacă încă doriți, iată ultimatumul meu. El constă în următoarele patru condiții:

1. Trebuie să-mi returnați loja privată și vreau să fie la dispoziția mea de acum înainte.

2. Rolul Margareta va fi interpretat în seara asta de Christine Daae. Uitați de Carlotta – ea va fi bolnavă.

3. Insist mai ales asupra serviciului loial și de calitate al doamnei Giry, îngrijitoarea lojei mele, care vreau să fie repusă în drepturi imediat.

4. Dați-mi de veste printr-o scrisoare înmănată doamnei Giry, care va avea grijă să mi-o dea dacă acceptați, așa cum au făcut predecesorii dumneavoastră; respectați condițiile din contract referitoare la alocația mea lunară. Vă voi informa mai târziu cum mi-o veți plăti.

Dacă refuzați, Faust se va juca în seara asta pentru o sală blestemată.

Ascultați la timp sfatul și avertismentul meu.
F.O.

— Ascultă, eu m-am săturat de asta! a țipat Richard bătând cu pumnul în birou.

Tocmai atunci a intrat domnul Mercier, directorul executiv.

— Lachenel dorește să vadă pe unul din dumneavoastră, domnilor. Zice că e o chestiune urgentă și pare supărat.

— Cine-i Lachenel? a-ntrebat Richard.

— Este rândușul-șef.

— Cum adică? Rândușul-șef?

— Da,domnule, a explicat Mercier. Sunt mai mulți rânduși la Operă și domnul Lachenel este șeful lor.

— Și ce face rândușul ăsta?

— Este șeful personalului de la grajduri.

— Ce grajduri?

— Păi, ale dumneavoastră, domnilor, grajdurile Operei.

— Sunt grajduri la Operă? Pe legea mea, habar n-aveam; unde?

— La subsol, în partea Rotunda. Este un departament foarte important – avem doisprezece cai.

— Doisprezece cai! Pentru ce, pentru numele lui Dumnezeu!?

— Păi, avem nevoie de cai instruiți pentru procesiunea din Evreul, Profetul și așa mai departe, cai obișnuiți cu scena. E datoria rândușilor să-i învețe. Domnul Lachenel e foarte priceput la asta. A fost șef la grajdurile Franconi.

— Foarte bine..., dar ce vrea?

— Nu știu, nu l-am văzut niciodată în halul ăsta.

— Poate să intre.

Domnul Lachenel a intrat, ținând o cravașă cu care-și lovea cizma dreaptă într-un mod enervant.

— Bună dimineața, domnule Lachenel! a spus Richard oarecum impresionat. Căruia fapt datorăm onoarea vizitei dumneavoastră?

— Domnule director, am venit să vă cer permisiunea să ne dispensăm de întreg grajdul.

— Ce, vrei să renunți la caii noștri?!

— Nu vorbesc de cai, ci de grăjdari.

— Câți grăjdari ai, domnule Lachenel?

— Șase posturi, a intervenit Mercier, create și impuse nouă de sub-secretarul de la arte frumoase. Sunt ocupate de protejați ai guvernului și, dacă pot să îndrăznesc să...

— Nu-mi pasă câtuși de puțin acum! a tunat Richard. N-avem nevoie de mai mult de patru grăjdari pentru doisprezece cai.

— Unsprezece, a spus maestrul de călărie corectându-l.

— Doisprezece, a repetat Richard.

— Unsprezece, a repetat Lachenel.

— Oh, directorul executiv mi-a spus că ai doisprezece cai!

— Am avut, într-adevăr, doisprezece, dar acum am doar unsprezece deoarece Cesar a fost furat.

Și aici domnul Lachenel s-a plesnit tare cu cravașa peste cizmă.

— Cesar a fost furat? a țipat directorul executiv. Cesar, calul alb, din Profetul?

— Nu sunt doi ca Cesar, a zis rândașul-șef arțăgos. Am stat zece ani la Franconi și am văzut mulți cai la viața mea. Ei, nu-s doi ca Cesar. Și el a fost furat.

— Cum?

— Nu știu. nimeni nu știe. De asta am venit să vă cer să concediați toți grăjdarii.

— Ce zic oamenii tăi?

— Tot felul de prostii. Unii dintre ei îi acuză pe figuranți. Alții pretind că portarul directorului adjunct...

— Portarul meu? Răspund de el ca de mine însumi, a protestat Mercier.

— Dar, la urma urmei, a țipat Richard, trebuie să ai vreo idee.

— Da, am, a declarat domnul Lachenel. Am o idee și o să vă spun care e. N-am nici o îndoială de asta.

El s-a dus spre cei doi directori și a șoptit:

— Fantoma a făcut treaba asta!

Richard a sărit ars.

— Ce, și tu?! Și tu?!

— Cum adică și eu? Nu-i normal după ce-am văzut?

— Ce-ai văzut?

— Am văzut, la fel de limpede cum vă văd pe dumneavoastră, o umbră călărind un cal alb care semăna cu Cesar ca două picături de

apă.

— Și ai fugit după ei?

— Am fugit și-am țipat, dar erau prea rapizi pentru mine și au dispărut în întunericul galeriei subterane.

Domnul Richard s-a ridicat.

— De-ajuns, domnule Lachenel. Poți să pleci... Vom face o plângere împotriva fantomei.

— Și veți concedia grăjdarii?

— Oh, firește. La revedere.

Domnul Lachenel s-a înclinat și a ieșit. Richard făcea spume la gură.

— Fă-i lichidarea idiotului ăsta imediat, te rog!

— E un prieten al reprezentantului guvernului, a îndrăznit Mercier să spună.

— Și-și bea vermul la Tortoni cu Lagrene, Scholl și Pertuiset, vânătorul de lei, a adăugat Moncharmin. Toată presa o să fie împotriva noastră! El o să spună povestea fantomei și toți o să râdă pe socoteala noastră! Ridicolul o să ne ucidă!

— Bine, nu-mi mai spune nimic.

În momentul acela ușa s-a deschis. Probabil cerberul obișnuit lipsea, pentru că doamna Giry a intrat, fără ceremonie, ținând în mână o scrisoare, și a spus grăbită:

— Iertați-mă, domnilor, dar am primit scrisoarea asta azi-dimineață de la fantomă. Îmi spunea să vin la Dumneavoastră, că o să...

Ea nu și-a terminat propoziția pentru că a văzut fața lui Firmin Richard – și era groaznică. Părea, într-adevăr, gata să explodeze. N-a spus nimic pentru că nu putea vorbi, dar brusc s-a mișcat. Mai întâi, mâna lui stângă a apucat-o pe neliniștita doamnă Giry și a făcut-o să descrie așa de brusc un semicerc, încât de pe buze i-a ieșit un țipăt disperat. Apoi, piciorul drept și-a lăsat urma pe taftaua neagră a unei fuste care sigur nu mai suportase asemenea atrocitate într-un asemenea loc. Lucrul s-a întâmplat atât de repede încât

doamna Giry, ajunsă deja pe coridor, era încă zăpăcită și nu părea să înțeleagă, dar, brusc, a înțeles și Opera a răsunat de țipetele ei indignate, protestele violente și amenințările ei.

Cam în același timp Carlotta, care avea o vilișoară a ei în strada Faubourg St. Honoré, a sunat după servitoare, care i-a adus scrisorile la pat. Printre ele era o misivă anonimă scrisă cu cerneală roșie, cu o mână șovăielnică, stângace, și care spunea:

“Dacă apari în seara asta trebuie să fi pregătită de o mare nenorocire când deschizi gura să cânți, o nenorocire mai rea ca moartea.”

Scrisoarea a tăiat pofta Carlotei de a lua micul dejun. A împins la o parte ciocolata, s-a sculat în capul oaselor și s-a gândit intens. Nu era prima scrisoare de felul ăsta pe care o primea, dar nici una nu fusese scrisă pe un ton așa de amenințător.

S-a crezut, la vremea aceea, victima a o mie de încercări geloase și spunea tuturor că avea un dușman secret care jurase s-o distrugă. Pretindea că împotriva ei se cocea un complot viclean, o cabală de care se va afla în curând, dar adăuga că nu era femeia care să se lase intimidată. Adevărul e că, dacă exista vreo cabală, aceea era condusă de Carlotta însăși împotriva sărmenei Christine, care nici nu bănuia. Carlotta n-o iertase niciodată pe Christine pentru triumful pe care l-a avut când o înlocuise în concert. Carlotta, auzind de uluitoarea primire făcută dublurii ei, a fost imediat vindecată de un atac incipient de bronșită și de un acces grav de îmbufnare pe conducere și și-a pierdut orice poftă să se sustragă de la îndatoririle ei. Începând de atunci s-a străduit din toate puterile să-și “înăbușe” rivala, solicitând ca prieteni influenți să-i convingă pe directori să nu-i dea Christinei posibilitatea unui nou triumf. Anumite ziare care începuseră să laude talentul Christinei se interesau acum doar de

renumele Carlotei. În sfârșit, chiar la teatru, lăudată și nemiloasă divă făcea cele mai scandaloase remarci despre Christine și îi făcea nenumărate neplăceri mărunte.

Când Carlotta a sfârșit reflecțiile asupra amenințărilor din ciudata scrisoare, s-a ridicat.

— Vom vedea, a spus ea adăugând câteva înjurături în spaniola maternă, cu un aer foarte hotărât.

Primul lucru pe care l-a văzut când s-a uitat afară pe fereastră a fost un dric. Era foarte superstițioasă, dricul și scrisoarea au convins-o că în seara aceea o păștea un pericol teribil.

Și-a adunat susținătorii, le-a spus că e amenințată la spectacolul din seara aia de un complot organizat de Christine Daae, și a declarat că trebuie să-i joace o festă femeiuștii ăleia obraznice umplând sala cu admiratorii ei, ai Carlotei. Avea destui, nu-i așa?! Se bizuia pe ei să fie pregătiți pentru orice eventualitate și să-și reducă la tăcere adversarii dacă, așa cum se temea ea, vor încerca să producă dezordine. Secretarul particular al lui Richard a trecut să întrebe de sănătatea divei și s-a întors cu asigurarea că era extrem de bine și că “de-ar fi să moară pe scenă, va cânta partitura Margaretei în seara aceea”. Secretarul a îndemnat-o în numele șefului, să nu comită nici o imprudență, să stea acasă toată ziua și să se ferească de curent. După plecarea lui, Carlotta nu s-a abținut să nu lege aceste sfaturi neobișnuite și neașteptate, de amenințările din scrisoare.

Era ora cinei când poștașul a adus a doua scrisoare anonimă cu același scris ca și prima. Era scurtă și spunea pur și simplu:

“Ești foarte răcită. Dacă ești înțeleaptă vei vedea că e o nebunie să încerci să cânți în seara asta.”

Carlotta a rânjit, a ridicat din umerii ei frumoși și a cântat două-trei note să se liniștească.

Prietenii și-au ținut promisiunea. Erau toți la Operă în seara aceea, dar s-au uitat degeaba în jur după groaznicii conspiratori pe care trebuiau să-i reducă la tăcere. Singurul lucru neobișnuit era prezența domnilor Richard și Moncharmin în loja 5. Prietenii Carlotei au crezut probabil că managerii auziseră zvonurile despre dezordinea plănuită și se hotărâseră să fie în sală să o potolească pe loc, dar asta era doar o presupunere fără temei, așa cum cititorul știe. Domnul Richard și domnul Moncharmin nu se gândeau decât la Fantomă.

“Degeaba! Degeaba chem, veghind obosit, pe Cretor! Niciodată răspunsul nu va sparge groaznica tăcere! Nici un semn! Nici măcar un cuvânt!”

Celebrul bariton Carolus Fonta de-abia terminase prima chemare a doctorului Faust către forțele întunericului când Firmin Richard, care stătea pe scaunul fantomei, scaunul din față, de pe dreapta, s-a aplecat spre partenerul său și l-a întrebat în glumă:

— Ei, ți-a șoptit fantoma deja ceva la ureche?

— Stai, nu te grăbi, a replicat domnul Armand Moncharmin pe același ton vesel. Spectacolul abia a început și știi că fantoma vine de obicei la mijlocul primului act.

Primul act a trecut fără vreun incident, ceea ce nu i-a surprins pe prietenii Carlotei, pentru că Margareta nu apare în acest act. Cât despre directori, când cortina a căzut, ei s-au uitat unul la celălalt:

— Actul întâi! a spus Moncharmin.

— Da, fantoma a întârziat, a spus Firmin Richard.

— Nu-i un public rău, având în vedere că e blestemat, a adăugat Moncharmin.

Domnul Richard a zâmbit și a arătat spre o femeie grasă și cam vulgară, îmbrăcată în negru, care stătea în stal în mijlocul sălii flancată de doi bărbați îmbrăcați în fracuri de postav negru subțire.

— Cine naiba sunt “ăia”, a întrebat Moncharmin.

— “Ăia”, dragul meu domn, sunt portăreasa mea, soțul și fratele ei.

— Le-ai dat bilete?

— Da... Portăreasa mea nu mai fusese la operă, asta-i prima oară, și, fiindcă n-o să vină în fiecare seară am vrut să aibă cele mai bune locuri înainte de a-și petrece timpul conducându-i pe alții la ale lor.

Moncharmin a întrebat ce vrea să spună și Richard a răspuns că o convinsese pe portăreasă, în care avea cea mai mare încredere, să vină și să ia locul doamnei Giry. Da, voia să vadă dacă, având-o pe femeia asta în locul zănaticei doamne Giry, loja 5 ar continua să-i uluiască pe toți.

— Apropo, a spus Moncharmin, știi cred că doamna Giry va face plângere împotriva ta.

— Cui? Fantomei?

Fantoma! Moncharmin aproape uitase de ea. Totuși personajul acela misterios n-a făcut nimic să le rea-mintească de el și tocmai își mărturiseau unul altuia asta când ușa lojei s-a deschis brusc, lăsând să intre regizorul, foarte speriat.

— Ce s-a-ntâmpat? au întrebat amândoi, uimiți să-l vadă acolo într-un asemenea moment.

— Se pare că un grup de prieteni ai Christinei Daae au conspirat împotriva Carlotei. Carlotta e furioasă.

— Ce naiba...? a zis Richard, trăgându-se de sprâncene.

Dar cortina s-a ridicat pentru scena chermesei și Richard i-a făcut semn regizorului să plece. Când au rămas iar singuri, Moncharmin s-a aplecat spre Richard.

— Deci Daae are prieteni?

— Da, are.

— Cine sunt?

Richard s-a uitat spre loja, în care erau doar doi bărbați.

— Conte de Chagny?

— Da, mi-a vorbit în favoarea ei atât de înflăcărat încât, dacă n-aș ști că e “prietenu” lui Sorelli...

— Zău? Zău? a spus Moncharmin. Și cine-i tânărul acela palid de lângă el?

— Fratele lui, viconte.

— Ar trebui să fie în pat, pare bolnav.

Scena răsuna de cântece vesele:

“Lichior alb sau roșu
Mai aspru sau mai fin
Ce contează? Zău, nu știu
Dacă avem destul vin.”

Studenti, cetățeni, soldați, fete și matroane se învâlmășeau veseli în fața hanului care avea pe firmă figura lui Bachus. Siebel a intrat. Christine Daae arăta încântătoare în costumul ei de băiat, iar Carlotta și partizanii ei se așteptau s-o vadă întâmpinată cu urale care le-ar fi dezvăluit intențiile prietenilor ei. Dar nu s-a întâmplat nimic.

Pe de altă parte, când Margareta a traversat scena și a cântat singurele două versuri pe care le avea în actul al doilea:

“Nu, domnule, nici cucoană, nici frumusețe nu sunt
N-am nevoie să-mi dați brațul ca să calc pe pământ.”

Carlotta a fost primită cu aplauze entuziaste. Totul li s-a părut neașteptat și nemeritat celor care nu știau nimic despre zvonuri așa că s-au uitat unii la alții întrebându-se ce se întâmplă. Dar și actul ăsta s-a sfârșit fără probleme.

Toată lumea a spus: “Bine-nțeles, va fi în actul următor”. Unii, care păreau mai bine informați ca alții, declarau că răzmerița va începe odată cu balada “Regele din Thule” și s-au dus s-o prevină pe Carlotta. Directorii au plecat din lojă în timpul pauzei să afle mai multe despre cabala despre care vorbise regizorul. S-au întors curând la locurile lor ridicând din umeri și spunând că toată poveste e o prostie.

Primul lucru pe care l-au văzut când au intrat în lojă a fost o cutie de bomboane englezești așezată pe policioară. Cine-o pusese acolo? Au întrebat îngrijitoarele, dar nici una nu știa. Apoi au reintrat în lojă și, lângă cutie, au găsit un binoclu de operă. S-au uitat unul la celălalt. N-aveau chef de râs. Tot ce le spusese doamna Giry le-a revenit în minte și atunci... atunci... li s-a părut că simt un val de aer ciudat în jurul lor... S-au așezat tăcuți.

Scena reprezenta grădina Margaretei:

“Plăpânde flori pline de rouă,
Duceți veste de la mine...”

În timp ce cânta aceste două versuri, cu buchetul de trandafiri și liliac în mână, Christine, ridicând capul, l-a văzut pe viconte de Chagny în loja lui, iar din acel moment vocea ei a părut mai puțin sigură, fără puritatea de cristal de totdeauna. Ceva părea mort și trist în cântecul ei...

— Ce fată ciudată e! a spus unul din prietenii Carlotei aproape tare. Acum câteva zile era divină, iar în seara asta pur și simplu behăie. N-are nici experiență nici pregătire.

“Plăpânde flori, stați liniștite aici
Și spuneți-i ei de la mine..”

Viconteles și-a lăsat fața în palme și a plâns. Conteles, în spatele lui, și-a mușcat enervat mustața, a ridicat din umeri și s-a încruntat. Dacă el, de obicei așa de corect și de rece, își trăda sentimentele așa, prin gesturi, înseamnă că era foarte nervos. Și chiar era. Își văzuse fratele întorcându-se într-o stare de sănătate îngrijorătoare după ce fusese într-o călătorie rapidă, misterioasă. Explicațiile primite fuseseră nesatisfăcătoare, iar contele îi ceruse Christinei Daee o întâlnire. Ea avusese obrăznicia să-i răspundă că nu-i putea primi nici pe el, nici pe fratele lui...

“Oare ea se va împotrivi să mă asculte
Și cu un singur zâmbet să mă înveselească...”

— Târfă mică! a mârâit contele.

Și se întreba ce vrea ea, ce speră... Era o fată cinstită, se spunea că nu are nici un protector... Îngerașul ăsta din Nord era foarte priceput!

Raoul, în spatele paravanului pe care mâinile îl formau ca să-i ascundă lacrimile tinerești, se gândea doar la scrisoarea pe care o primesc la întoarcerea la Paris, unde Christine, care fugise hoțeste din Perros noaptea, ajunsese înaintea lui.

“Dragul meu tovarăș de joacă,

Trebuie să ai curajul să nu mă mai vezi și să nu-mi mai vorbești niciodată. Dacă mă iubești măcar puțin, fă asta pentru mine, pentru cea care nu te va uita niciodată, dragul meu Raoul. Viața mea depinde de asta. Și viața ta depinde de asta,
Micuța ta Christine”

Valuri de aplauze: Carlotta a intrat în scenă.

“Aș vrea să pot afla cine e cel care
Mi s-a adresat
Dacă e nobil sau măcar ce nume poartă...”

După ce Margareta a terminat balada “Regele din Thule, au fost puternice ovații, ca și după aria bijutierilor:

“Ah, bucuria trecutului e asemenea
Acestor bijuterii plăcute la purtat!...”

De-aici încolo, sigură pe ea și pe prietenii ei din sală, de vocea și succesul ei, netemându-se de nimic, Carlotta s-a avântat în rolul ei fără urmă de modestie... Nu mai era Margareta, era Carmen. A fost aplaudată și mai mult, iar debutul ei în Faust părea să-i aducă un nou succes când, brusc..., s-a întâmplat ceva groaznic.

Faust îngenunchiase pe-un picior:

“Lasă-mă să-mi cobor asupra ta privirea
În timp ce în uluitorul albastru eteric
Zărești cum luceafărul, strălucitor și tandru
Zăbovește deasupra mea
Ca să-ți admire și el frumusețea.”

Și Margareta a răspuns:

“Oh, ce ciudat!
Ca o vrajă mă-nvăluie seara!
Și fără teamă sau scâncet
Vlăguită sunt de-un descântec,
O melodie ce șerpuiește spre mine
Și inima-mi supune.”

În acel moment, exact atunci, s-a întâmplat nenorocirea... Carlotta a orăcăit ca o broască: “Oac!” S-a așternut uluirea și pe fața ei și pe fețele spectatorilor. Cei doi directori din lojă nu și-au putut reține o exclamație de groază. Toată lumea simțea că era ceva supranatural, că era vrăjitorie la mijloc. Săraca, nenorocita, disperata, zdrobita Carlotta!

Larma din sală era de nedescris. Dacă lucrul s-ar fi întâmplat oricui altcuiva decât Carlotei, persoana ar fi fost huiduită. Dar toți știau ce instrument perfect era vocea ei, așa că nu erau mânioși, ci doar îngroziți, uluiți, tot așa cum ar fi fost dacă ar fi fost martori la catastrofa care a rupt brațele lui Venus din Milo. Și chiar atunci, cel puțin ar fi văzut și înțeles...

Dar asta era de neînțeles! În asemenea măsură încât, după câteva secunde în care s-a întrebat dacă într-adevăr auzise nota aia, sunetul ăla, zgomotul ăla infernal ieșind din gâtul ei, Carlotta a

încercat să se convingă că nu fusese așa, că era victima unei iluzii, o iluzie a urechii și nu un act de trădare al vocii...

Între timp, în loja 5, Moncharmin și Richard păliseră. Acest incident extraordinar, inexplicabil, îi umpluse de groază cu atât mai mare cu cât suportaseră direct și nu de mult chiar ei înșiși influența fantomei. Îi simțiseră răsuflarea. Lui Moncharmin i s-a făcut părul măciucă. Richard și-a șters transpirația de pe frunte. Da, spectrul era acolo, în spatele lor, lângă ei; îi simțeau prezența fără să-l vadă, îi auzeau respirația aproape, aproape de ei! Erau siguri că erau trei în lojă... tremurau... s-au gândit să fugă... N-au îndrăznit să facă o mișcare sau să schimbe un cuvânt care sădea de știre spectrului că erau conștienți de prezența lui! Ce urma să se întâmple?

Iată ce s-a întâmplat:

“Oac!” Dubla exclamație de groază s-a auzit în toată sala. Ei simțeau că sunt dureros loviți de atacul spectrului. Aplecându-se peste marginea lojei, ei s-au holbat la Carlotta de parcă n-o recunoșteau. Fata asta îngrozitoare sigur dăduse semnalul unei catastrofe. Ei o așteptau! Spectrul le spusese că așa va fi! Sala era blestemată! Cei doi directori s-au sufocat și au gemut sub povara căderii. Vocea sugrumată a lui Richard a fost auzită îndemnând-o pe Carlotta:

— Hai, continuă!

Nu, Carlotta n-a continuat... Cu bravură, cu eroism, a luat-o de la începutul versului fatal care se sfârșise cu orăcăitul de broască.

O tăcere îngrozitoare a înlocuit vuietul. Doar vocea Carlotei mai umplea sala răsunătoare:

“Și fără teamă sau...”

Și publicul asista, dar nu fără teamă...

“Și fără teamă...

Și fără teamă – Oac!

O melodie ce șerpuiește spre mine – Oac!

Și inima-mi su... – Oac!”

Deci broasca o luase și ea de la capăt!

Sala a izbucnit într-o larmă nebună. Cei doi directori s-au prăbușit pe scaune și nici nu îndrăzneau să se uite în jur – nu mai aveau puterea – fantoma chicotea în spatele lor! Și, în sfârșit, i-au auzit clar vocea venind din dreapta, vocea imposibilă, vocea fără gură, spunând:

— Ea cântă în seara asta și o să doboare candelabrul!

Simultan ei și-au ridicat ochii spre tavan și au scos un țipăt teribil. Candelabrul, mormanul acela imens, aluneca în jos, venind spre ei, sub chemarea unei voci drăcești. Scăpat din cârlig, el a căzut din tavan și s-a zdrobit în mijlocul stalurilor, printre o mie de țipete îngrozite. A urmat o goană nebună spre uși.

Ziarele din perioada aceea declară că au fost mulți răniți și un mort. Candelabrul se zdrobise în capul nefericitei femei care venise la Operă prima dată în viața ei, aceea pe care domnul Richard o numise înlocuitoarea doamnei Giry, îngrijitoarea lojei fantomei. Ea a murit pe loc, iar în dimineața următoare un ziar avea acest titlu:

“Două sute de kilograme pe capul unei portărese!”

Ăsta a fost singurul ei epitaf!

Capitolul VIII. Cupeul misterios

Acest eveniment tragic a dăunat tuturor. Carlotta s-a îmbolnăvit. Cât despre Christine Daae, ea a dispărut după spectacol. Au trecut două săptămâni în care n-a fost văzută nici la Operă nici în altă parte.

Raoul, desigur, a fost primul uimit de absența primadonei. I-a scris acasă la doamna Valerius, dar n-a primit răspuns. Măhnirea lui a crescut și a fost apoi serios alarmat când nu i-a mai văzut numele în program. Faust se juca fără ea.

Într-o după-amiază s-a dus în biroul directorilor să ceară motivul dispariției Christinei. I-a găsit pe amândoi extrem de îngrijorați. Chiar prietenii lor nu-i mai recunoșteau: își pierduseră toată veselia și umorul. Puteau fi văzuți traversând teatrul cu capetele în jos, sprâncene încruntate, obraji palizi, de parc-ar fi fost urmăriți de gânduri oribile sau prada unui capriciu neiertător al sorții.

Căderea candelabrului le aruncase pe umeri o mare răspundere, dar era greu să-i faci să vorbească despre asta. Ancheta se terminase cu verdictul “moarte accidentală cauzată de uzura și ruperea lanțurilor care susțineau candelabrul, dar ar fi fost atât de datorია vechilor cât și a noilor directori să fi descoperit această uzură și s-o fi remediat la timp”. Și mă simt obligat să spun că directorii Richard și Moncharmin păreau în acea perioadă atât de schimbați, distrați, misterioși, de neînțeles, încât mulți dintre spectatorii fideli se gândeau că un eveniment chiar mai oribil decât căderea candelabrului trebuia să fi fost cauza stării lor.

În îndatoririle lor zilnice ei se arătau foarte nerăbdători față de toți, cu excepția doamnei Giry care fusese reprimată în serviciu. Iar primirea făcută vicontelui de Chagny când a venit să se intereseze de Christine, n-a fost din cele mai amabile. Abia au catadicsit să spună că-și luase o vacanță. El a întrebat pentru cât timp, iar ei au răspuns grăbiți că pe timp nelimitat, fiindcă domnișoara Daae ceruse învoire pe motive de sănătate.

— Înseamnă că-i bolnavă! a țipat el. Ce are?

— Nu știm.

— Nu l-ați trimis pe doctorul Operei la ea?

— Nu, nu l-a solicitat. Și noi o credem pe cuvânt.

Raoul a părăsit teatrul pradă celor mai sumbre gânduri. S-a hotărât, fie ce-o fi, să se ducă și s-o întrebe pe doamna Valerius. Și-a amintit expresia severă din scrisoarea Christinei prin care-i interzicea să facă orice încercare de a o vedea. Dar ce văzuse la Perros, ce auzise din spatele ușii cabinei, discuția cu Christine pe tăpșanul nins, plin de buruieni, toate-l făceau să bănuiască o intrigă care, oricât ar fi părut de drăcească, era totuși omenească. Imaginația dezlănțuită a fetei, mintea ei naivă și credulă, educația superstițioasă care-i umpluse copilăria cu un val de legende, gândurile legate mereu de tatăl mort și, mai ales, starea de extaz în care o aducea muzica din momentul în care această artă i se dezvăluisese în condiții atât de neobișnuite, în cimitirul din Perros, toate astea i se păreau lui că formau o bază morală favorabilă planurilor răuvoitoare ale unei persoane misterioase și fără scrupule. A cui victimă era Christine Daae? Aceasta era întrebarea foarte legitimă pe care Raoul și-o punea în timp ce se grăbea s-o întâlnească pe doamna Valerius.

Tremura în timp ce suna la ușa micului apartament din strada Notre-Dame-des-Victoires. Ușa a fost deschisă de servitoarea pe care-o văzuse ieșind din cabina Christinei în seara aceea. El a întrebat dacă poate vorbi cu doamna Valerius. I s-a spus că e în pat, bolnavă, și nu poate primi musafiri.

— Poftim cartea mea de vizită, a spus el.

Servitoarea s-a întors repede și l-a poftit într-un salon mic și împodobit cu portretele profesorului Valerius și bătrânului Daae pe pereți.

— Doamna îl roagă pe domnul viconte s-o scuze. Vă poate primi doar în dormitor, fiindcă sărmanele ei picioare n-o mai susțin.

Cinci minute mai târziu Raoul a fost poftit într-o cameră slab luminată unde în semiîntunericul unui alcov, el a recunoscut imediat fața blândă, iubitoare a binefăcătoarei Christinei. Părul îi albise complet, dar ochii nu-i îmbătrâniseră; de fapt, parcă niciodată expresia lor nu fusese așa de clară, pură, copilăroasă.

— Domnule de Chagny! a țipat ea veselă întinzând ambele brațe spre musafir. Ah, Cerul te-a trimis aici!... Putem vorbi despre ea!

Ultima propoziție a sunat foarte sumbru în urechile tânărului. El a întrebat imediat:

— Doamnă, unde e Christine?

Și bătrâna a replicat calmă:

— E cu geniul ei cel bun!

— Ce geniu bun? a exclamat Raoul.

— Păi, Îngerul Muzicii!

Viconte s-a prăbușit pe un scaun. Chiar așa?! Christine era cu Îngerul Muzicii?! Și iat-o pe doamna Valerius, întinsă în pat, zâmbindu-i și ducându-și un deget la buze, avertizându-l să păstreze secretul! Și ea a adăugat:

— Nu trebuie să spui nimănui!

— Vă puteți baza pe mine, a spus Raoul.

De-abia știa ce vorbește, fiindcă ideile despre Christine, oricum foarte confuze, se încălecau din ce în ce mai mult; și i se părea că toată camera se învârte cu el, cu totul, cu minunata doamnă cu păr alb și ochi de nu-mă-uita.

— Știu, știu că pot! a spus ea râzând fericită. Dar de ce nu vii mai aproape, cum făceai când erai un băiețel? Dă-mi mâinile, ca atunci când mi-ai adus povestea micuței Lotte pe care ți-o spusese tata Daae. Mi-ești foarte drag, domnule Raoul, știi asta. Și lui Christine îi ești!

— Îi sunt drag, a oftat tânărul. Îi venea foarte greu să-și adune gândurile și să le îndrepte spre ce-i spunea doamna Valerius despre Îngerul Muzicii despre care Christine îi vorbise așa de ciudat, spre capul de mort pe care-l văzuse ca-ntr-un coșmar, la altarul de la

Perros și spre Fantoma de la Operă, de a cărei faimă auzise într-o seară când stătea în culise și niște mașiniști repetau descrierea oribilă pe care spânzuratul, Joseph Buquet, o făcuse fantomei înainte de moarte.

Raoul a întrebat încet:

— De ce credeți că-i sunt drag lui Christine, doamnă?

— Vorbea despre dumneata în fiecare zi.

— Adevărat? Și ce vă spunea?

— Mi-a spus c-ai cerut-o în căsătorie!

Și buna doamnă a început să râdă din toată inima. Raoul a țâșnit de pe scaun, îmbujorându-se până la rădăcina părului suferind chinuri de nedescris.

— Ce-i asta? Unde te duci? Crezi că o să te las să pleci așa? Dacă te-ai supărat pe mine pentru c-am râs, îți cer scuze. La urma urmei, ce s-a întâmplat nu-i vina ta. N-ai știut? Ai crezut că ea e liberă?

— Christine e logodită? a întrebat înfundat sărmanul Raoul.

— Sigur că nu! Sigur că nu! Știi ca și mine că draga Christine n-ar putea să se mărite, chiar dac-ar vrea!

— Dar eu nu știu nimic despre asta! Și de ce nu se poate Christine mărita?

— Din cauza Îngerului Muzicii, desigur!

— Nu înțeleg...

— Da, el i-a interzis!

— El i-a interzis!... Îngerul Muzicii i-a interzis să se mărite?

— Oh, i-a interzis... fără s-o facă direct. Uite cum a fost: i-a spus că dacă se căsătorește nu-l va mai auzi vreodată. Asta-i tot!... Și că el va dispărea pentru totdeauna!... Deci, înțelegi, nu-l poate lăsa să plece. E perfect normal.

— Da, da, a repetat Raoul supus, e perfect normal.

— Și în plus, am crezut că ea ți-a spus asta când te-a întâlnit la Perros, unde s-a dus cu geniul ei bun. Adică, el i-a propus s-o

întâlnească acolo, în cimitirul din Perros, la mormântul lui Daae. I-a promis să-i cânte Învierea lui Lazăr la vioara tatălui ei!

Raoul de Chagny s-a ridicat și, cu un aer foarte autoritar, a rostit aceste cuvinte categorice:

— Doamnă, veți avea amabilitatea de a-mi spune unde locuiește acest geniu.

Bătrâna n-a părut surprinsă de acest ordin indiscret. Și-a ridicat privirea și a spus:

— În Rai!

Atâta naivitate l-a uluit. Nu știa ce să spună în fața acestei nevinovate credințe într-un geniu care cobora noaptea tocmai din Rai ca să bântuie cabinele de la Operă. Abia acum realiza ce putea fi în mintea unei fete crescute de un violonist superstițios și o bătrână visătoare și se înfiora când se gândea la consecințe.

— Mai e Christine o fată cinstită? a întrebat el brusc, în ciuda lui însuși.

— O jur și sper să fie în continuare! a exclamat bătrâna care, de data asta, părea mânioasă. Și dacă vă îndoțiți, domnule, nu știu ce căutați aici!

Raoul și-a rupt mănușile.

— Și de când îl cunoaște pe acest "geniu"?

— Cam de trei luni... Da, sunt trei luni de când a început să-i dea lecții.

Vicontele a ridicat brațele într-un gest de disperare.

— Geniul îi dă lecții!... Și unde, rogu-vă?

— Acum, de când a plecat cu el, nu știu, dar acum două săptămâni îi dădea în cabina Christinei. Ar fi fost imposibil în apartamentul ăsta mic. S-ar auzi în toată casa. În timp ce la Operă, la opt dimineața, nu e nimeni prin preajmă, înțelegeți?

— Da, înțeleg! Înțeleg! a strigat vicontele.

Și și-a luat grăbit rămas-bun de la doamna Valerius, care s-a întrebat dacă tânărul nobil nu se scrântise puțin.

Raoul a mers pe jos până acasă la fratele său, fiind într-o stare jalnică. Îi venea să se rănească, să se dea cu capul de pereți! Și când te gândești că o crezuse nevinovată, pură! Îngerul Muzicii! Acum îl știa! Îl și vedea! Era fără îndoială vreun tenor îngrozitor, un filfizon chipeș care rotunjea gura și zâmbea afectat când cânta! Se credea cât de ridicol și nenorocit se poate. "Oh, ce tânăr nefericit, mărunț, insignifiant, prostuț ești, domnule viconte de Chagny!", s-a gândit Raoul furios. Și ea, ce creatură vicleană, îndrăzneță și dată naibii!

Fratele lui îl aștepta și Raoul i-a căzut în brațe ca un copil. Contele l-a consolat fără să ceară explicații; oricum Raoul ar fi ezitat îndelung înainte să-i spună povestea cu Îngerul Muzicii. Fratele i-a propus să iasă împreună să cineze. Copleșit de disperare cum era, Raoul ar fi refuzat probabil orice invitație în seara aceea, dar contele a adăugat, ca momeală, că doamna visurilor lui fusese văzută cu o seară înainte, în compania unui bărbat, în Bois.

La început vicontele n-a vrut să creadă, dar a primit detalii atât de precise încât n-am mai protestat. Se pare că fusese văzută într-un cupeu, cu geamul coborât. Părea să inspire încet aerul înghețat. Luna strălucea minunat. Fusese recunoscută, fără îndoială. Cât despre însoțitorul ei se zărea doar silueta lui întunecată retrasă în întuneric. Trăsura mergea la pas pe o alee singuratică din spatele tribunelor de la Longchamp.

Raoul s-a îmbrăcat în goană nebună, pregătit să-și uite disperarea aruncându-se, cum spune lumea, în vârtejul plăcerilor. Din păcate n-a prea strălucit și, părăsindu-și fratele devreme, pe la zece seara era într-o birjă, în spatele terenurilor de curse de la Longchamp.

Era groaznic de frig. Drumul părea pustiu și foarte lucios în lumina lunii. l-a spus birjarului să-l aștepte răbdător la următoare curbă, iar el, ascunzându-se cât de bine putea, a rămas să aștepte, bătând din picioare ca să se încălzească. Petrecuse în felul ăsta

sănătos cam o jumătate de oră, când o trăsură a venit din curbă spre el încet, în pas de plimbare.

În timp ce trăsura se apropia, el a văzut că o femeie își sprijinea capul de geam. Și brusc, luna a aruncat o strălucire palidă pe trăsăturile ei.

— Christine!

Numele sfânt al dragostei lui țâșnise din inima și de pe buzele lui. Nu-l putea reține... Ar fi dat orice să nu-l fi rostit fiindcă numele acela, strigat în liniștea nopții, păruse semnalul pentru goana furioasă a întregului echipaj, care a țâșnit pe lângă el înainte să poată să apuce frâiele cailor, cum își propusese. Fereastra trăsurii se închisese, iar fața dispăruse. Și cupeul, după care alerga acum, nu mai era decât o pată neagră pe albul drumului.

A strigat iar:

— Christine!

Nici un răspuns. Și el s-a oprit în mijlocul tăcerii, cu ochi stinși s-a uitat lung la drumul acela pustiu, nesfârșit și la luna palidă, moartă. Nimic nu era mai rece ca inima lui, nimic mai mort: iubise un înger și acum disprețuia o femeie!

“Raoul, ce și-a mai bătut joc de tine micuța zână din Nord! Chiar trebuia, era necesar să ai o față proaspătă și tânără, o frunte timidă gata să se acopere de roșeața sfielii ca apoi să treci noaptea într-o trăsură, însoțită de un amant misterios? Sigur ar trebui să existe o limită pentru ipocrizie și minciună!...”

Ea trecuse fără să-i răspundă la strigăt... Și el ar fi vrut să moară, și avea doar douăzeci de ani!

Valetul l-a găsit dimineată pe marginea patului. Nu se dezbrăcase, iar valetul, văzându-i fața, s-a temut că se întâmplase o nenorocire. Raoul a smuls scrisorile din mâna valetului. Recunoscuse hârtia folosită de Christine și scrisul eia:

“Dragul meu,

Du-te la balul mascat de la Operă poimâine seara. La ora douăsprezece, să fi în cămăruța din spatele șemineului din marele foaier. Stai lângă ușa care duce spre Rotondă. Nu spune absolut nimănui de întâlnirea asta. Să porți un domino alb și să fi bine mascat. Dacă mă iubești, nu te lăsa recunoscut.

Christine”

Capitolul IX. La balul mascat

Plicul era murdar de noroi și fără timbre. Pe el erau cuvintele: “Va fi înmânat domnului viconte Raoul de Chagny”, iar adresa era scrisă cu creionul, fusese probabil aruncat în speranța că un trecător îl va ridica și duce la destinație, ceea ce se și întâmplase. Scrisoarea fusese ridicată de pe pavajul din Piața Operei.

Raoul l-a citit iar cu ochi febrili. Nu-i mai trebuia nimic să-i învie speranța. Imaginea sumbră pe care-o crease o clipă, a unei Christine care-și uită de sine a făcut loc iar imaginii dintâi, a unei copile nevinovate și fără noroc, victimă a sensibilității exagerate și a imprudenței. În ce măsură era ea o victimă de data asta? A cui prizonieră era? În ce vâltoare fusese târâtă? Raoul își punea aceste întrebări cu o cruzime chinuitoare, dar această durere părea suportabilă pe lângă furia în care îl arunca gândul că ea, Christine, l-ar putea minți și înșela. Ce se întâmplase? Sub ce influență intrase? Ce monstru o luase cu el și prin ce mijloace?...

Cum altfel decât prin muzică? El știa povestea Christinei. După moartea tatălui ei totul îi devenise neplăcut în viață, chiar și arta ei. Trecuse prin Conservator ca o biată mașină-de-cântat, fără suflet. Și brusc se trezise, ca și cum un zeu ar fi intervenit. Îngerul Muzicii apăruse pe scenă! Cântase Margareta în Faust și triumfase!

Îngerul Muzicii!... Trei luni Îngerul Muzicii îi dăduse Christinei lecții... Ah, ce maestru de canto punctual!... Și acum o ducea s-o plimbe la Bois!

Degetele lui Raoul s-au încleștat în carne, deasupra inimii geloase. Fără experiență cum era, se întreba îngrozit ce comedie juca fata! Până la ce punct putea o cântăreață de operă să-și râdă de un tânăr inimos, novice în iubire? Oh, ce porcărie!...

Așa treceau gândurile lui Raoul de la o extremă la alta. Nu mai știa dacă să-i fie milă de Christine sau s-o blesteme și atunci, rând pe rând, o compătimea și o blestema. În orice caz, și-a cumpărat un domino alb.

În sfârșit ora întâlnirii a venit. Cu fața acoperită de o mască împodobită cu dantelă lungă, groasă, arătând ca un Pierrot în mantia lui, viconte se credea foarte ridicol. Bărbații din lumea bună nu se duc la Balul Operei în costume de carnaval! Era absurd. Un singur gând îl consola, totuși, pe viconte – sigur nu va fi vreodată recunoscut!

Acest bal era ceva neobișnuit, dat cu puțin înainte de lăsata secului, pentru a aniversa ziua de naștere a unui celebru artist și toți se așteptau să fie mult mai vesel, mai zgomotos, mai boem decât balul mascat obișnuit. Numeroși artiști urmau să meargă însoțiți de o întreagă cohortă de modele și elevi așa că spre miezul nopții era destulă zarvă. Raoul a urcat scara cea mare la douăsprezece fără cinci, n-a zăbovit să admire rochiile multicolore expuse peste tot pe treptele de marmură – unul din cele mai bogate decoruri din lume – n-a permis nici unei măști poznașe să-l atragă cu vorbe de duh, n-a răspuns la glume și a respins îndrăzneala și familiaritatea unor cupluri care erau deja puțin prea vesele. Traversând marele foaier și scăpând de un roi de dansatoare care-l învăluiseră o clipă, a intrat în fine în camera amintită în scrisoare Christinei. Era înțesată – fiindcă spațiul acela mic era locul unde se întâlneau cei care se duceau să supeze în Rotondă cu cei care se întorceau după ce băuseră un pahar cu șampanie. Distracția aici era realmente în toi.

Raoul s-a sprijinit de ușă și a așteptat. Nu prea mult. Un domino negru a trecut pe lângă el strângându-l repede de vârful degetelor. El a înțeles că trebuia să fie ea și a urmat-o:

— Tu ești, Christine? a întrebat în șoaptă.

Dominoul negru s-a întors imediat și și-a dus degetul la buze, fără îndoială să-i ceară să nu-i mai rostească iar numele. Raoul a continuat s-o urmărească în tăcere.

Se temea să n-o piardă după ce-o întâlnise iar în împrejurări așa de ciudate. Nu mai avea pică pe ea. Nu se mai îndoia că ea nu are nimic să-și reproșeze, oricât de ciudată și inexplicabilă ar părea purtarea ei. Era gata să se arate extrem de binevoitor, iertător sau

laș. Era îndrăgostit. Și, fără îndoială, urma să primească o explicație foarte firească pentru curioasa ei absență.

Din când în când, dominoul negru se întorcea să vadă dacă cel alb îl urmează. Când Raoul a trecut iar prin marele foaier, de data asta urmându-și ghidul, a observat un grup îngrămădindu-se în jurul unei persoane a cărei deghizare excentrică și apariție înspăimântătoare provocau senzație. Era un bărbat îmbrăcat în roșu aprins, cu o pălărie imensă, cu pene, pusă pe vârful unui minunat cap de mort. De umeri îi atârna o foarte largă mantie din catifea roșie, care se continua pe podea, ca o trenă de rege; pe mantie era brodat, cu litere aurii, ceva ce toată lumea cita și repeta cu voce tare: “Nu mă atinge! Sunt Moartea Roșie ce bântuie pretutindeni!”

Apoi cineva, foarte îndrăzneț, a încercat să-l atingă, dar o mână scheletică a țâșnit din mâneca purpurie și a înșfăcat violent încheietura obraznicului, iar acesta, simțind în încleștarea acelor oase chiar îmbrățișarea furioasă a Morții, a scos un țipăt de durere și groază. Și Moartea Roșie i-a dat în cele din urmă drumul, iar îndrăznețul a fugit ca un nebun, urmărit de rânjetele spectatorilor.

Era exact momentul când Raoul trecea prin fața sinistrului mascat care s-a întâmplat să întoarcă capul spre el, aproape a exclamat:

— Capul de la Perros-Guirec!

Îl recunoscuse!... A vrut să se repeadă înainte, uitând de Christine, dar dominoul negru, care părea și el pradă unei extreme agitații, l-a apucat de braț și l-a târât afară, departe de mulțimea nebună prin care bântuia Moarte Roșie.

Dominoul negru se tot uita în urmă și, aparent, o dată sau de două ori a văzut ceva care l-a speriat, pentru că a grăbit pasul ca și cum ar fi fost urmărit.

Au urcat două etaje. Aici scările și coridoarele erau aproape goale. Dominoul negru a deschis ușa unei loje principale și l-a poftit pe dominoul alb să-l urmeze. Apoi Christine, pe care a recunoscut-o după sunetul vocii, a închis ușa în spatele lor și l-a prevenit șoptind

să rămână în fundul lojei și în nici un caz să nu înainteze. Raoul și-a scos masca. Christine și-a păstrat-o pe-a ei. Și, când Raoul tocmai voia să-i ceară să și-o scoată, a fost uimit s-o vadă că pune urechea pe peretele despărțitor și ascultă atentă la orice sunet de-afară. Apoi ea a întredeschis ușa, s-a uitat pe coridor și a spus cu voce șoptită:

— Sigur s-a dus mai sus.

Apoi, brusc a mai exclamat.

— Vine iar jos!

Ea a încercat să închidă ușa, dar Raoul a împiedicat-o fiindcă văzuse, pe ultima treaptă a scării care ducea cu un etaj mai sus, un picior roșu, urmat de celălalt... și încet, majestuos, toată mantia purpurie a Morții Roșii s-a ivit. Și a văzut iar capul de mort de la Perros-Guirec.

— E el! a exclamat Raoul. De data asta n-o să-mi scape!

Dar Christine trântise ușa exact când Raoul voia să țâșnească afară. El a încercat s-o dea la o parte.

— Ce vrei să spui prin “el”? a întrebat ea cu voce schimbată. Cine n-o să-ți scape?

Raoul a încercat să învingă cu forța rezistența fetei, dar ea l-a respins cu o putere pe care nu i-o bănuise. El a înțeles, sau cel puțin a crezut că înțelege, și iar și-a pierdut cumpătul.

— Cine? a replicat furios. Păi, el, omul care se ascunde în spatele acestei măști hidoase a morții!... Geniul rău din cimitirul de la Perros! Moartea Roșie!... Într-un cuvânt doamnă, prietenul tău..., Îngerul Muzicii cum îi zici! Dar o să-i smulg masca și o s-o smulg și pe-a mea, iar de data asta ne vom privi față în față, el și cu mine, fără taine și minciuni între noi, și voi ști pe cine iubești și cine te iubește!

Raoul a izbucnit în râs în timp ce Christine a gemut disperată sub masca de catifea. Cu un gest de tragedie ea și-a deschis brațele și a pus o barieră vie, albă în fața ușii.

— În numele dragostei noastre, Raoul, nu vei trece!

El s-a oprit. Ce spusese?... “În numele dragostei lor”?... Nu mai mărturisise vreodată că-l iubește. Și totuși avusese destul ocazii. Nu, voia doar să câștige câteva secunde! Voia să-i dea Morții Roșii șansa să scape... Și, cu un accent copilăresc de ură, el a spus:

— Minți, doamnă, fiindcă nu mă iubești și nu m-ai iubit niciodată! Ce nătărău am fost să te las să-ți bați joc de mine și să mă disprețuiești așa! De ce mi-ai dat la Perros toate motivele de speranță, de speranță sinceră, doamnă, pentru că eu sunt un bărbat sincer și credeam că ești o femeie sinceră, când aveai doar intenția să mă înșeli?! Vai, ne-ai înșelat pe toți! Ai profitat rușinos de afecțiunea naivă a însăși binefăcătoarei tale, care continuă să creadă în sinceritatea ta în timp ce tu te afișezi la Balul Operei cu Moartea Roșie!... Te disprețuiesc!

Și Raoul a izbucnit în lacrimi. Ea l-a lăsat s-o insulte. Nu se gândea decât la un lucru, să-l împiedice să plece din lojă!

— O să-mi ceri iertare, într-o zi, pentru cuvintele astea urâte, Raoul, și când o s-o faci, eu o să te iert!

El a dat din cap.

— Nu, nu, m-ai făcut să înnebunesc! Și când mă gândesc că n-aveam decât un scop în viață – să dau numele meu unei târfe de la Operă!

— Raoul!... Cum poți?

— O să mor de rușine!

— Nu, iubitule, trăiește! a spus Christine cu vocea gravă, schimbată. Și... la revedere, Raoul...

El a pășit înainte clătinându-se. A mai spus sarcastic:

— Oh, trebuie să-mi dai voie să vin să te aplaud din când în când!

— N-am să mai cânt vreodată, Raoul!

— Zău?! a replicat el și mai sarcastic. Deci el te ia de pe scenă – te felicit!... Dar poate ne întâlnim în Bois într-o seară!

— Nici în Bois, nici în altă parte, Raoul, nu mă vei mai întâlni vreodată...

— Cel puțin pot să te întreb, la ce mister întunecat te întorci?... Spre ce iad pleci, misterioasă doamnă, sau spre ce paradis?

— Am vrut să-ți spun, iubitul, dar acum nu mai pot, nu m-ai crede! Ți-ai pierdut încrederea în mine, Raoul, s-a sfârșit!

Ea a vorbit cu o voce atât de disperată încât tânărul a început să aibă remușcări pentru cruzimea lui!

— Dar ascultă! a țipat el. Nu poți să-mi spui ce înseamnă?!... Ești liberă, nu-i nimeni să te împiedice... Te plimbi prin Paris... Ți-ai pus un domino să vii la bal... De ce nu te duci acasă?... Ce-ai făcut în ultimele două săptămâni?... Ce-i povestea asta cu Îngerul Muzicii pe care i-ai spus-o doamnei Valerius? Unii poate s-au lăsat păcăliți, înșelați de nevinovăția ta. Și eu am fost martorul ei la Perros, dar acum, ce să cred! Îmi pari destul de rațională, Christine. Știi ce faci... Și în timpul ăsta doamna Valerius zace așteptându-te acasă și invocând geniul bun... Explică-te, Christine, te implor! Oricine s-ar fi înșelat ca și mine. Ce e farsa asta?

Christine pur și simplu și-a scos masca și a spus:

— Dragul meu, e o tragedie!

Raoul i-a văzut fața și nu și-a putut reține o exclamație de surpriză și groază. Tenul proaspăt de altădată dispăruse. O paloare mortală acoperea trăsăturile pe care le știuse încântătoare și dulci, iar tristețea le brăzdase fără milă cu riduri și trasase umbre negre, nespuse de triste, sub ochii ei.

— Dragostea mea, dragostea mea! a gemut el întinzând brațele. mi-ai promis să mă ierți...

— Poate!... Într-o zi, poate! a spus ea punându-și iar masca; și a plecat, interzicându-i cu un gest s-o urmeze.

El a încercat să nu se supună, dar ea s-a întors și a repetat gestul de adio cu atâta hotărâre încât el n-a îndrăznit să mai facă un pas. A privit-o până a dispărut. Apoi a coborât și el în mijlocul mulțimii, aproape neștiind ce face, în timp ce tâmpilele-i zvâcneau și inima-l durea; pe când traversa sala de dans a întrebat dacă cineva văzuse Moarte Roșie. Da, toată lumea, dar Raoul n-a reușit să

găsească personajul, așa că la două noaptea s-a întors pe coridorul din culise care ducea spre cabina Christinei Daae.

Pașii l-au dus spre camera unde cunoscuse suferința pentru prima oară. A bătut încet la ușă. Nu i-a răspuns nimeni. A intrat cum făcuse când căutase vocea de bărbat. Camera era goală. O lampă de gaz ardea cu flacără mică. A văzut niște hârtie pe scris pe un birouaș. S-a gândit să-i scrie Christinei, dar a auzit pași pe coridor. A avut doar timp să se ascundă în a doua cameră, care era separată de cabină printr-o draperie.

Christine a intrat, și-a scos cu o mișcare obosită masca și a aruncat-o pe masă. A oftat și și-a lăsat capul drăgălaș să-i cadă în palme. La ce se gândea? La Raoul? Nu, fiindcă Raoul a auzit un murmur:

— Sărmanul Erik!

La început a crezut că s-a înșelat. În primul rând, era convins că dacă cineva trebuia compătimit acela trebuia să fie el, Raoul. Ar fi fost foarte normal ca ea să spună "Sărmanul Raoul" după ce se întâmplase între ei. Dar, scuturând capul, ea a repetat:

— Sărmanul Erik!

Ce legătură avea Erik ăsta cu suspinele Christinei și de ce-l compătimea ea pe Erik, deși Raoul era așa de nefericit? Christine a început să scrie atât de hotărâtă, calmă, indiferentă încât tremura din cauza tragediei care-i despărțise. "Ce răceală", și-a spus el în gând. Ea continua să scrie, umplând două, trei, patru foi. Brusc, a ridicat capul și a ascuns foile în corsaj... Părea să asculte... Raoul a ascultat și el... Când începuse sunetul acela ciudat, ritmul acela îndepărtat?... Un cântec slab părea să emane din ziduri... da, era ca și cum zidurile însele ar fi cântat! Cântecul a devenit mai clar, se puteau distinge cuvintele... Raoul a auzit o voce, o voce foarte frumoasă, foarte blândă, foarte captivantă, dar care, deși blândă, era o voce de bărbat... Vocea se apropia mai mult, mai mult, mai mult... venea din zid, se apropia și acum era în cameră, în fața Christinei. Christine s-a ridicat și s-a adresat vocii, de parc-ar fi vorbit cu cineva:

— Uite-mă, Erik, a spus ea. Sunt gata. Dar ai întârziat.

Raoul, care spiona din spatele draperiei, nu-și credea ochilor – nu vedea nimic. Fața Christinei s-a luminat. Un zâmbet fericit a apărut pe buzele palide, un zâmbet de bolnav care are prima speranță de însănătoșire.

Vocea fără trup continua să cânte și, cu siguranță, Raoul nu mai auzise vreodată în viață ceva mai grandios și suav, mai insinuat, mai delicat, mai puternic, pe scurt ceva mai irezistibil, triumfător. A ascultat febril și a înțeles de ce Christine Daae putuse apărea într-o seară, în fața publicului stupefiat, dând cântecului accente de frumusețe mai presus de orice, o exaltare neomenească – era fără îndoială încă sub influența misteriosului și invizibilului maestru.

Vocea cânta Imnul nupțial din “Romeo și Julieta”. Raoul a văzut-o pe Christine întinzând brațele așa cum făcuse în cimitirul din Perros către vioara invizibilă care cânta Învierea lui Lazăr. Și nimic n-ar putea descrie pasiunea cu care vocea cânta:

“Soarta te leagă de mine o veșnicie și încă o zi!”

Melodia a atins inima lui Raoul. Luptând împotriva vrăjii care părea să-i anihileze voința; energia și aproape toată luciditatea exact când avea mai mare nevoie de ele, el a reușit să tragă draperia după care se ascunsese și a pășit spre Christine. Ea însăși de retrăgea spre fundul camerei, unde pe întregul perete era o imensă oglindă care reflecta doar imaginea ei, nu și pe a lui Raoul, care era exact în spatele ei și mascat de ea.

“Soarta te leagă de mine o veșnicie și încă o zi!”

Christine a mers spre imaginea din oglindă și imaginea a venit spre ea. Cele două Christine – cea reală și reflexia ei – s-au suprapus, iar Raoul și-a întins mâinile să le cuprindă pe-amândouă într-o îmbrățișare. Dar, printr-un fel de minune teribilă care l-a făcut să se clatine, Raoul a fost brusc aruncat înapoi, simțind un curent înghețat pe față. A văzut nu două, ci patru, opt, douăzeci de Christine învârtindu-se în jurul lui, râzând de el și fugind atât de repede încât n-a putut atinge vreuna. Pe urmă totul s-a potolit și s-a văzut pe el în oglindă. Dar Christine dispăruse.

S-a repezit în oglindă. A lovit pereții. Nimeni! Dar camera continua să poarte ecoul cântecului pasionat:

“Soarta te leagă de mine o veșnicie și încă o zi!”

Unde, unde dispăruse Christine?... Pe unde se va întoarce?... Se va întoarce oare? Vai, oare nu-i spusese ea că totul s-a sfârșit? Și nu repeta vocea:

“Soarta te leagă de mine o veșnicie și încă o zi!”

De “mine”? De cine?

Atunci, epuizat, zdrobit, cu mintea pustie, Raoul s-a așezat pe scaunul abia părăsit de Christine. Ca și ea, și-a lăsat fața în mâini. Când a ridicat-o, lacrimile-i curgeau pe obrajii tineri, lacrimi adevărate, grele ca ale copiilor geloși, lacrimi care dovedeau că plânge pentru o durere reală, comună tuturor îndrăgostiților din lume, și pe care a exprimat-o cu voce tare:

— Cine-i Erik? s-a întrebat el.

Capitolul X. Vocea are un nume

În ziua următoare celei în care Christine se evaporase din fața lui într-un vârtej luminos care încă îl făcea să se îndoiască de propriile lui simțuri, vicontele de Chagny a trecut pe la doamna Valerius să se intereseze de ea. A descoperit un tablou încântător. Christine însăși stătea la căpătâiul bătrânei, care, rezemată de perne în capul oaselor, tricota. Obrajii fetei erau din nou roz și albi. Cearcănele întunecate de sub ochii ei dispăruseră. Raoul nu mai recunoștea fața tragică din ziua precedentă. Dacă o umbră de melancolie ce învăluia acele trăsături adorabile nu i s-ar fi părut tânărului ca ultima urmă a ciudatei drame în ale cărei hățișuri se zbătea biata copilă, el ar fi crezut că nu era aceeași Christine.

Ea s-a ridicat, perfect calmă, și i-a oferit mâna. Dar uimirea lui Raoul era așa de mare încât stătea acolo amuțit, fără un gest, fără un cuvânt.

— Ei, domnule de Chagny, a exclamat doamna Valerius, n-o mai recunoști pe Christine a noastră? Geniul cel bun a trimis-o înapoi la noi!

— Mamă, a izbucnit fata repede în timp ce se îmbujora intens, am crezut că n-o să mai vorbim despre asta!... Știi că Îngerul Muzicii nici măcar nu există!

— Dar, copilă, ți-a dat lecții trei luni!

— Mamă, am promis să-ți explic totul zilele astea și sper s-o fac, dar mi-ai promis, până în ziua aceea, să păstrezi tăcerea și să nu-mi mai pui nici o întrebare!

— Dacă-mi promiți să nu mai pleci! Dar mi-ai promis asta, Christine?

— Mamă, toate astea nu-l pot interesa pe domnul de Chagny.

— Din contră, domnișoară, a spus tânărul cu o voce pe care o voia fermă și curajoasă, dar care totuși tremura. Tot ce e legat de dumneata mă privește într-o măsură pe care poate o vei înțelege într-o zi. Nu neg că surpriza mea e egală cu plăcerea de a te găsi cu

mama adoptivă și mai ales că, după ce s-a întâmplat între noi ieri, după ce-ai spus și ce am putut eu ghici, nu mă așteptam să te gădesc aici atât de curând. Aș fi primul care să se bucure de întoarcerea asta dacă n-ai fi atât de dornică să păstrezi un secret care ar putea fi fatal pentru dumneata... și-ți sunt prieten de prea mult timp ca să nu fiu alarmat, ca și doamna Valerius, de o aventură funestă care va rămâne periculoasă dacă nu-i vom descurca ițele și căreia sigur îi vei fi victimă, Christine.

La vorbele astea, doamna Valerius s-a foit în pat.

— Ce vrea să însemne asta? E Christine în pericol? a întrebat ea.

— Da, doamnă, a spus Raoul curajos, fără să dea atenție semnelor pe care i le făcea Christine.

— Oh, Dumnezeu! a rostit buna, naiva bătrână, pierzându-și răsuflarea. Trebuie să-mi spui totul, Christine! De ce-ai încercat să mă liniștești? Și care e pericolul, domnule de Chagny?

— Un impostor care abuzează de buna ei credință.

— Este Îngerul Muzicii un impostor?

— V-a spus ea însăși că nu există nici un Înger al Muzicii.

— Dar atunci ce e, pentru numele lui Dumnezeu? O să mă omorâți cu chestia asta!

— E un mister groaznic în jurul nostru, doamnă, în jurul dumneavoastră, al Christinei, un mister mult mai de temut decât oricâte fantome sau duhuri!

Doamna Valerius a întors o față îngrozită spre Christine, care deja alergase la mama ei adoptivă și o cuprinsese în brațe.

— Nu-l crede, mămico, nu-l crede! a repetat ea.

— Atunci spune-mi că nu mă vei mai părăsi niciodată, a implorat văduva.

Christine a tăcut și Raoul a reluat:

— Asta trebuie să promiți, Christine. E singurul lucru care ne poate liniști, pe mama dumitale și pe mine. Ne angajăm să nu-ți mai

adresăm nici o întrebare despre trecut dacă ne promiți să rămâi pe viitor sub protecția noastră.

— Iată un angajament pe care nu l-am cerut și o promisiune pe care refuz să o fac! a spus tânăra distant. Sunt stăpâna acțiunilor mele, domnule de Chagny, n-ai nici un drept să le controlezi și te rog să nu încerci asta de acum încolo. Cât despre ce-am făcut în ultimele două săptămâni, doar un om pe lume are dreptul să-mi ceară socoteală – soțul meu! Ei, n-am soț și nu intenționez să mă mărit vreodată!

A întins mâinile ca să-și întărească vorbele, iar Raoul a pălit, nu numai din cauza cuvintelor auzite ci și pentru că zărise pe degetul Christinei un inel simplu de aur.

— N-ai soț și totuși porți o verighetă.

A încercat s-o apuce de mână, dar ea și-a tras-o repede înapoi.

— E un cadou, a spus ea roșind și mai mult și încercând să-și ascundă stânjeneala.

— Christine! Dacă n-ai soț, inelul acela putea să-ți fie dăruit de cineva care speră să-i devii soție! De ce ne înșeli în continuare? De ce continui să ne torturezi? Inelul ăsta e o promisiune, iar această promisiune a fost acceptată!

— Așa am spus și eu! a exclamat bătrâna.

— Și ea ce v-a răspuns, doamnă?

— Ce-am avut chef, a spus Christine exasperată. Nu credeți, domnule, că acest interogatoriu a durat destul? În ceea ce mă privește...

Raoul n-o lăsa să termine. A întrerupt-o:

— Îmi cer iertare că am vorbit astfel. Cunoști bunele intenții care mă fac să mă amestec acum în problemele care, desigur, crezi că nu mă privesc. Dar dă-mi voie să spun ce-am văzut – și am văzut mai multe decât crezi, Christine, – sau ce cred c-am văzut fiindcă, adevărul e că uneori n-am știut dacă să mă încred în ce-mi spuneau ochii.

— Ei, ce-ai văzut sau ai crezut că vezi?

— Am văzut extazul la sunetul vocii, Christine, vocea care venea din peretele camerei de lângă a ta... da, extazul tău! Și asta mă face să fiu îngrijorat pentru tine. Ești sub o vrajă foarte primejdioasă. Și totuși pari conștientă de impostură pentru că astăzi ai spus că nu există nicu un înger al muzicii! În cazul ăsta, Christine, de ce l-ai urmat atunci? De ce te-ai ridicat, cu fața radioasă, ca și cum ai fi auzit cu adevărat îngerii?... Ah, e o voce foarte periculoasă, Christine, pentru că eu însumi, când am auzit-o, am fost atât de fascinat de ea încât ai dispărut sub ochii mei, fără să văd pe unde-ai trecut! Christine, Christine, în numele cerului, în numele tatălui tău care e acolo acum și care ne-a iubit pe amândoi atâta, Christine, spune-ne, spune binefăcătoarei tale și mie, cui îi aparține vocea? Dacă o faci noi te vom salva chiar în ciuda ta. Hai, Christine, spune numele bărbatului! Numele bărbatului care a avut obrăznicia să-ți pună un inel pe deget!

— Domnule Chagny, a declarat rece fata, nu-l vei ști niciodată.

Pe loc, văzând cu ce ostilitate îi vorbește pupila ei vicontelui, doamna Valerius a trecut brusc de partea Christinei:

— Și chiar dacă l-ar iubi pe bărbatul acela, domnule viconte, chiar dacă așa ar fi, n-ar fi treaba dumitale!

— Vai, doamnă, a spus Raoul umil incapabil să-și rețină lacrimile, vai, eu chiar cred că îl iubește! Dar nu asta mă duce la disperare, ci faptul că nu știu, doamnă, dacă bărbatul iubit de Christine e demn de dragostea ei!

— Eu trebuie să hotărăsc asta, domnule! a spus Christine privindu-l pe Raoul furioasă.

— Când un bărbat adoptă asemenea metode romantice pentru a aprinde afecțiunea unei tinere...

— Sau bărbatul e un nemernic, sau fata e o proastă, nu-i așa?!

— Christine!

— Raoul, de ce condamni un om pe care nu l-ai văzut niciodată, pe care nimeni nu-l cunoaște și despre care tu însuși nu știi nimic?

— Ba da, Christine... Ba da... Cel puțin știu numele pe care-ai crezut că mi-l poți ascunde pe veci... Numele Îngerului Muzicii al dumitale, domnișoară, este Erik!

Christine s-a mai trădat odată. A devenit albă ca hârtia și a îngăimat:

— Cine ți-a spus?

— Tu însăți!

— Cum adică?

— Compătimindu-l aseară, în seara balului mascat. Când ai intrat în cabină n-ai spus “Bietul Erik”? Ei, Christine, bietul Raoul era acolo și te-a auzit.

— Asta-i a doua oară când ascuți pe la uși, domnule de Chagny!

— Nu eram în spatele ușii... eram în cabina ta, în cămăruța din spate, domnișoară.

— Ah, om nefericit! a gemut fata pradă unei terori de nedescris. Nefericitule! Vrei să fi ucis?

— Poate.

Raoul a rostit acest poate cu atâta dragoste și disperare în voce încât Christine nu și-a putut reține un oftat adânc. I-a luat mâna și l-a privit cu toată afecțiunea sinceră de care era capabilă:

— Raoul, a spus ea, uită vocea omului și nu-ți aminti vreodată numele... Nu trebuie să încerci vreodată să descoperi misterul vocii omului.

— Este misterul atât de groaznic?

— Nu există vreunul mai îngrozitor pe pământ. Jură-mi că nu vei face nici o încercare să afli, a insistat ea. Jură-mi că nu vei mai veni în cabina mea decât dacă te voi chema eu.

— Și promiți să mă chemi uneori, Christine?

— Promit.

— Când?

— Mâine.

— Atunci jur să fac ce mi-ai spus.

El i-a sărutat mâna și a plecat, blestemându-l pe Erik și hotărând să aibă răbdare.

Capitolul XI. Deasupra trapelor

A doua zi a văzut-o la Operă. Tot mai purta inelul. A fost amabilă și drăguță cu el. I-a vorbit despre planurile, viitorul, cariera lui.

El i-a spus că data expediției Polare fusese devansată și urma să părăsească Franța în trei săptămâni sau cel mult o lună. Ea a sugerat, aproape veselă, că trebuie să se bucure de această călătorie ca de o treaptă spre viitoarea lui celebritate. Și când el a replicat că celebritatea fără dragoste n-are valoare în ochii lui, ea l-a tratat ca pe-un copil ale cărui tristeți sunt trecătoare.

— Cum poți vorbi cu ușurință de lucruri atât de serioase? a întrebat el. Poate n-o să ne mai vedem niciodată! Aș putea muri în timpul expediției.

— Sau aș putea muri eu, a spus ea simplu.

Nu mai zâmbea, nici nu mai glumea. Părea să se gândească la ceva nou, care-i venise chiar atunci în minte. Ochii i s-au umplut de lumină.

— La ce te gândești, Christine?

— Mă gândesc că nu ne vom mai vedea...

— Și asta te face radioasă?

— Și că, peste o lună, ne vom spune adio pentru totdeauna!

— Numai dacă nu ne jurăm credință și nu ne așteptăm unul pe celălalt mereu, Christine.

Ea i-a dus degetele la buze.

— Șșș, Raoul!... Știi că asta nu se poate... Și nu ne vom căsători niciodată, așa ne-am înțeles!

Brusc părea incapabilă să-și rețină o veselie crescândă. A bătut din palme cu încântare de copil. Raoul se uita lung la ea uimit.

— Dar, dar..., a continuat ea întinzând mâinile spre el sau mai degrabă dăruindu-le, ca și cum ar fi vrut să facă din ele un cadou, dar dacă nu ne putem căsători, putem... putem să ne logodim! Nimeni în afară de noi nu va ști, Raoul. Au fost destule căsătorii secrete, de ce n-ar fi și o logodnă secretă?... Vom fi logodiți, dragul

meu, o lună! După o lună tu vei pleca, iar eu voi putea fi fericită toată viața gândindu-mă la luna asta!

Era încântată de ideea ei. Apoi a redevenit serioasă.

— Asta, a spus ea, e o fericire care nu va răni pe nimeni.

Raoul a prins din zbor ideea. S-a înclinat în fața Christinei și a spus:

— Domnișoară, am onoarea să vă cer mâna.

— Ei, le ai deja pe amândouă, dragul meu logodnic!... Oh. Raoul, ce fericiți vom fi! Trebuie să ne jucăm de-a logodna toată ziua.

Era cel mai drăguț joc din lume și s-au bucurat de el ca niște copii, ceea ce încă erau. Oh, ce discursuri minunate și-au recitat și ce jurăminte eterne au schimbat! S-au jucat cu inimile așa cum copiii se joacă cu mingea doar că, fiind vorba de inimile lor care zburau de ici-colo, trebuiau să fie foarte abili și să le prindă de fiecare dată fără să le rănească.

Într-o zi, cam la o săptămână de la începutul jocului, inima lui Raoul s-a rănit rău, iar el a oprit jocul cu aceste cuvinte sălbătice:

— N-o să merg la Polul Nord!

Christine, care în inocența ei nici nu visase la o asemenea posibilitate, a descoperit brusc pericolul jocului și și-a reproșat totul. N-a scos nici un cuvânt de răspuns și s-a dus direct acasă.

Asta s-a întâmplat după-amiaza, în cabina cântăreței, unde se întâlneau zilnic și se amuzau delectându-se cu trei biscuiți, două pahare de porto și un buchet de violete. Seara ea n-a cântat și el n-a primit scrisoarea obișnuită, deși hotărâseră să-și scrie zilnic, toată luna. A doua zi dimineață el a alergat la doamna Valerius, care i-a spus că fata e plecată de două zile. Plecase la ora cinci în după-amiaza precedentă.

Raoul era înnebunit. O ura pe doamna Valerius pentru că-i dădea asemenea vești cu un calm uluitor. A încercat s-o descoase, dar bătrâna, evident, nu știa nimic.

Christine s-a întors a doua zi. A fost un triumf. A repetat succesul extraordinar din seara de gală. De la întâmplarea cu orăcăiala, Carlotta nu mai urcase pe scenă. Spaima de un nou “oac” o invada și nu mai avea puterea să cânte, iar teatrul care fusese martor la rușinea ei îi era odios. A reușit să anuleze Contractul, iar locul liber i s-a oferit o vreme lui Daae, care a primit aplauze furtunoase în Evreica.

Viconteles care, desigur, era de față, era singurul care suferea auzind miile de ecouri ale acestui triumf și asta deoarece Christine purta încă inelul. O voce șoptea în urechea tânărului: “Poartă iar inelul în seara asta, dar nu e primit de la tine. Și-a dăruit din nou sufletul în sera asta, dar nu ție... Dacă nu vrea să-ți spună ce-a făcut în ultimele două zile, de ce nu te duci să-l întrebi pe Erik?!”

A alergat repede în culise și i-a ieșit înainte. Ea l-a văzut și i-a spus:

— Repede! Repede!... Vino!

Și l-a tras în cabină. Raoul imediat a îngenunchiat în fața ei. l-a jurat că va pleca și a implorat-o să nu-i mai răpească nici măcar o oră din fericirea ideală promisă. Ea a lăcrimat nestăpânită. S-au sărutat ca un frate și o soră care se întâlneau să jelească moartea unui părinte.

Brusc ea s-a smuls din îmbrățișarea moale și timidă a tânărului, a părut să asculte ceva și, cu un gest rapid, a arătat spre ușă. Când el era pe prag, ea a spus cu voce atât de slabă încât viconteles mai mult a ghicit decât a auzit cuvintele:

— Pe mâine, dragul meu logodnic! Și fi fericit, Raoul, am cântat pentru tine în seara asta!

El s-a întors a doua zi. Dar orele de absență rupseseră vraja încântătoarelor închipuiri. Se uitau unul la celălalt cu ochi triști, fără să schimbe un cuvânt. Raoul trebuia să se abțină să nu strige “Sunt gelos! Sunt gelos! Sunt gelos!”

Dar, cumva, ea l-a înțeles și a spus:

— Vino să ne plimbăm, dragul meu. Aerul o să-ți facă bine.

Raoul a crezut că ea o să-i propună o plimbare la țară, departe de clădirea pe care o ura ca pe o închisoare al cărui temnicer putea fi auzit pășind printre ziduri... temnicerul Erik... Dar ea l-a dus pe scenă și l-a pus să stea pe marginea unei fântâni, în pacea și răcoarea îndoielnică a decorului primei scene din spectacolul serii.

În altă zi a hoinărit cu el, mână în mână, pe potecile pustii ale unei grădini cu plante agățătoare tăiate de mâinile pricepute ale unui decorator. Era ca și cum adevăratul cer, adevăratele flori și adevăratul pământ îi erau interzise pentru totdeauna, iar ea era condamnată să respire doar aerul teatrului. Un pompier a trecut întâmplător odată privindu-le idila melancolică de departe. Și ea îl ducea deasupra norilor, în minunata dezordine a rețelei de bârne, unde-i plăcea să-l amețească alergând în fața lui pe scândurile fragile printre miile de frânghii fixate pe tamburi, printre vinciuri și cilindri, în mijlocul adevăratei păduri de vergi și stâlpi. Dacă el ezita, ea făcea un botic adorabil și spunea:

— Hai, marinare!

Și se întorceau pe pământ solid, adică pe vreun coridor care-i ducea spre școala de balet a celor mici, unde puștoaice de la șase la zece ani exersau pașii cu speranța de a deveni într-o zi mari balerine, “pline” de diamante.. Între timp, în loc de astea, Christine le dădea dulciuri.

L-a dus la camera costumelor și camerele de accesorii, peste tot în imperiul ei, care era imens, dar artificial, care avea șaptesprezece etaje de la acoperiș la parter și era locuit de o armată de supuși. Ea se mișca printre ei ca o regină îndrăgostită, îndemnându-i la muncă, stând în ateliere, sfătuind croitoresele care ezitau să taie prețioasele țesături menite să înveșmânteze eroi. Erau cizmari, erau aurari. Și toți o cunoșteau și o iubeau pentru că se interesase totdeauna de necazurile și de plăcerile lor.

Ea știa colțuri neașteptate care erau în secret ocupate de cupluri de bătrânei. Ciocănea la ușă și-l prezenta pe Raoul ca pe Făt-Frumos-ul care-i ceruse mâna; amândoi, stând pe câte-o mobilă

mâncată de molii, ascultau legendele Operei așa cum în copilărie ascultasera vechile legende bretone. Bătrânii nu-și aminteau nimic din exteriorul Operei. Trăiau aici de nenumărați ani. Vechii directori uitaseră de ei, revoluțiile nu ținuseră cont de ei, istoria Franței le era necunoscută și nimeni nu-și mai amintea de existența lor.

Așa, prețioasele zile treceau repede. Raoul și Christine prefăcându-se foarte interesați în chestiunile exterioare, se străduiau stângaci să-și ascundă unul altuia singura preocupare a lor. Un lucru e sigur, Christine, care până atunci fusese cea mai puternică dintre ei, a devenit brusc nespuns de agitată. În timpul plimbărilor lor fie începea să alerge fără motiv, fie se oprea brusc, iar mâna ei, deodată rece ca gheața, se înțeșta pe spatele tânărului. Uneori ochii ei păreau să urmărească umbre imaginare. Țipa “Pe-aici” și “Pe-aici” și “Pe-aici”, râzând, un râs nervos care se sfârșea în lacrimi. Atunci Raoul încerca să-i vorbească, s-o întrebe, în ciuda promisiunilor lui. Dar, chiar înainte ca el să-și rostească întrebarea, ea răspundea febril:

— Nimic... îți jur că nu-i nimic.

O dată, în timp ce treceau prin dreptul unei trape deschise de pe scenă, Raoul s-a oprit privind hăul întunecat.

— Mi-ai arătat partea de sus a imperiului tău Christine, dar se spun povești ciudate despre cea de jos. Vrei să coborâm?

Ea l-a îmbrățișat, de parcă s-ar fi temut că el va dispărea în gaura neagră și a șoptit cu voce tremurătoare:

— Niciodată!... Nu vreau să te duci acolo!... Și pe urmă, nu-i al meu... Tot ce e acolo jos îi aparține lui!

Raoul s-a uitat în ochii ei și a spus aspru:

— Deci trăiește acolo jos, nu-i așa?!

— Niciodată n-am spus asta... Cine ți-a spus așa-ceva? Vino de acolo! Uneori mă întreb dacă ești în toate mințile, Raoul... Totdeauna iei lucrurile astea cum nu trebuie... Hai! Vino!

Și ea pur și simplu l-a târât, fiindcă el era încăpățânat și voia să treacă prin trapă: gaura aceea îl atrăgea.

Brusc trapa s-a închis așa de repede încât ei nici n-au văzut mâna care a făcut asta și au rămas uluiți.

— Poate el era acolo, a zis în sfârșit Raoul.

Ea a ridicat din umeri dar nu părea în largul ei.

— Nu, nu, au fost responsabilii cu trapele. Trebuie să facă ceva, știi... Deschid și închid trapele fără un motiv anume... Sunt ca responsabilii cu ușile, trebuie să-și umple timpul cumva.

— Dar dac-a fost el, Christine?

— Nu, nu! S-a încuiat, lucrează.

— Chiar așa?! Lucrează, zău?!

— Da, nu poate să închidă și să deschidă ușile trapelor și să lucreze în același timp.

S-a-nfiorat.

— La ce lucrează?

— Oh, la ceva groaznic!... Dar cu atât mai bine pentru noi. Când lucrează nu vede nimic, nu mănâncă, nu bea, nu respiră zile și nopți întregi... devine un mort-viu și n-are timp să se amuze cu ușile trapelor.

S-a-nfiorat iar. Încă îl ținea îmbrățișat. Apoi a oftat și-a spus de data asta ea:

— Dar dac-a fost el?

— Ți-e frică de el?

— Nu, nu, sigur că nu.

Totuși a doua zi și în zilele următoare Christine a avut grijă să evite trapele. Cu timpul agitația ei creștea. Într-o după-amiază, a venit foarte târziu, cu fața atât de palidă și ochii atât de roșii încât Raoul a hotărât să facă orice, inclusiv să amenințe că nu va pleca în expediție la Polul Nord dacă ea nu-i va spune mai întâi secretul vocii bărbatului.

— Taci, în numele lui Dumnezeu, taci! Ce-ar fi dacă el te-ar auzi, nefericitele Raoul?!

Și ochii Christinei scrutau sălbatici peste tot în jur.

— Te voi elibera de sub puterea lui, Christine, ți-o jur. Și n-o să te mai gândești la el.

— E posibil?

Și-a permis această îndoială, care era încurajatoare, în timp ce-l trăgea pe tânăr în sus, spre ultimul etaj al clădirii, departe, foarte departe de trape.

— Te voi ascunde într-un colț necunoscut de lume unde el nu te poate căuta. Tu vei fi în siguranță, iar apoi eu voi pleca... ai jurat că nu te vei căsători vreodată.

Christine a apucat mâna lui Raoul și a strâns-o cu încântare nesupusă. Dar, devenind iar atentă deodată, a întors capul. A spus doar:

— Mai sus! Hai și mai sus!

Și l-a târât spre pod. Lui îi venea greu să se țină după ea. Curând au ajuns chiar sub acoperiș, în labirintul de bârne. S-au strecurat printre contraforți, căpriori, grinzi, au alergat din traversă în traversă așa cum ar fi alergat de la un copac la altul într-o pădure.

Și, în ciuda grijii pe care o avea de a se uita în urma ei mereu, Christine n-a reușit să vadă o umbră care îi urmărea de parcă era a lor, care se oprea odată cu ei, pornea odată cu ei și care nu făcea mai mult zgomot decât trebuie să facă o umbră. Nici Raoul n-a văzut ceva pentru că, având-o pe Christine în fața lui, nu-l interesa nimic din ce se petrecea în spate.

Capitolul XII. Lira lui Apollo

În felul ăsta au ajuns pe acoperiș. Christine a pășit pe el ușoară ca o rândunică. Ochii lor au cercetat locul gol dintre cele trei domuri și frontonul triumfiular. Ea a respirat liberă deasupra Parisului, o vale în care toată lumea muncea. L-a chemat pe Raoul lângă ea și s-au plimbat alături pe străzile de zinc și pe bulevardele de plumb, s-au uitat la cele două rezervoare imense, gemene, pline cu apă, unde când vremea era caldă, băiețașii din balet învățau să înoate și să se scufunde.

Umbra le urmărise pașii, dar cei doi tineri nu-i bănuiau prezența când s-au așezat în sfârșit jos, încrezători, sub protecția lui Apollo care, cu un gest măreț turnat în bronz, își ridica imensa liră spre cerul stacojiu.

Era o minunată seară de primăvară. Norii, care tocmai își primiseră haina de borangic auriu și purpuriu de la soarele care apunea, pluteau deasupra, iar Christine i-a spus lui Raoul:

— Curând vei pleca mai departe și mai repede ca norii, la capătul lumii și tu mă vei părăsi, Raoul. Dar dacă atunci când vii să mă iei, cu tine eu o să refuz, și trebuie să mă iei cu forța.

— Ți-e teamă că te vei răzgândi, Christine?

— Nu știu, a spus ea clătinând din cap într-un mod ciudat. El e un demon!

Și a tremurat și s-a cuibărit în brațele lui cu un geamăt.

— Mi-e frică să plec și să stau cu el... sub pământ.

— Ce te obligă să te întorci, Christine?

— Dacă nu mă întorc la el, se pot întâmpla mari nenorociri!... Dar nu pot s-o fac, nu pot!... Știu că oamenii ar trebui să-i compătimească pe cei care trăiesc sub pământ... Dar el e prea oribil! Și totuși timpul e în mâna lui, mai am doar o zi și dacă nu mă duc el va veni și mă va lua cu vocea lui. Și mă va târî cu el sub pământ și va îngenunchea în fața mea cu capul lui de mort! Și o să-mi spună că mă iubește! Va plânge! Oh, lacrimile acelea, Raoul, lacrimile

acelea în două orbite negre din capul de mort! Nu mai pot vedea lacrimile acelea curgând din nou!

Ea își frângea mâinile îndurerată în timp ce Raoul o ținea lângă inima lui.

— Nu, nu, n-o să-l mai auzi spunând vreodată că te iubește! N-o să-i vezi lacrimile! Hai să zburăm, Christine, hai să zburăm imediat!

Și el a ncercat s-o ducă departe imediat, dar ea l-a oprit.

— Nu, nu, a spus ea clătinând tristă din cap. Nu acum!... Ar fi prea crud... lasă-l să mă audă cântând mâine seară... și apoi vom pleca. Trebuie să vii și să mă ieși din cabina mea exact la miezul nopții. Atunci el mă va aștepta în sufragerie în casa de lângă lac... vom fi liberi și mă vei duce departe... Trebuie să-mi promiți asta, Raoul, chiar dacă eu refuz, fiindcă simt că dacă mă duc înapoi de data asta, probabil nu voi reveni niciodată.

A sosit un suspin, dar i s-a părut că altul, în spatele ei, i-a fost ecou.

— Ai auzit?

Dinții îi clănțăneau.

— Nu, a spus Raoul. N-am auzit nimic.

— E îngrozitor, a mărturisit ea, să tremuri totdeauna așa!.. Și totuși nu-i nici un pericol aici, suntem acasă, în cer, în aer liber, în lumină. Soarele aruncă flăcări, iar păsările nopții nu pot îndura să privească soarele. Nu l-am văzut niciodată ziua... trebuie să fie îngrozitor!... Oh, prima dată când l-am văzut!... Am crezut că o să mor.

— De ce?. a ntrebat Raoul, într-adevăr speriat de aspectul pe care-l lua această stranie confesiune.

— Pentru că a trebuit să-l văd!

De data asta Raoul și Christine s-au întors în același timp:

— E cineva care geme, a spus Raoul. Poate cineva a fost rănit. Ai auzit?

— N-aș putea să spun, a mărturisit Christine. Chiar când el nu e aici urechile mele sunt pline de suspine. Totuși, dacă ai auzit...

S-au ridicat și s-au uitat în jur. Erau perfect singuri pe imensul acoperiș de plumb. S-au așezat din nou, iar Raoul a spus:

— Spune-mi cum l-ai văzut prima dată.

— Îl auzisem trei luni fără să-l văd. Prima dată când l-am auzit am crezut, ca și tine, că vocea aceea adorabilă cânta în altă cameră. Am ieșit și m-am uitat peste tot, dar așa cum știi, Raoul, cabina mea e destul de izolată și n-am regăsit vocea în afara camerei în timp ce înăuntru se auzea foarte bine. Și nu doar cânta, vorbea cu mine și îmi răspundea la întrebări cu vocea unui bărbat deși diferența e că era frumoasă ca vocea unui înger. Nu-l primisem niciodată pe Îngerul Muzicii pe care tatăl mei îmi promisese să mi-l trimită după ce va muri. Chiar cred că și doamna Valerius e puțin de vină. L-am spus de voce și ea imediat a spus: “Trebuie să fie Îngerul și, oricum, nu poți greși dacă-l întrebi.” Așa am făcut, iar vocea bărbatului a răspuns că da, era vocea Îngerului, vocea pe care-o așteptasem și pe care tata mi-o promisese. De atunci încolo vocea și cu mine am devenit buni prieteni. A cerut voie să-mi dea lecții în fiecare zi. Am fost de acord și n-am lipsit niciodată de la întâlnirea pe care mi-o dădea în cabina mea. N-ai idee, deși ai auzit vocea, cum erau lecțiile acelea.

— Nu, n-am idee, a spus Raoul. Ce vă acompania?

— Eram acompaniați de o muzică necunoscută – era în spatele peretelui și extrem de fidelă. Vocea părea s-o înțeleagă perfect pe-a mea. În câteva săptămâni abia mă mai recunoșteam când cântam. Eram înspăimântată. Mi-era teamă ca de o vrăjitorie, dar doamna Valerius m-a liniștit. A spus că ea știe că sunt o fată mult prea bună ca să mă las stăpânită de diavol... Progresul meu, din ordinul vocii, trebuia să fie un secret între voce, doamna Valerius și mine. Era un lucru curios, dar în afara cabinei cântam cu vocea mea obișnuită și nimeni n-a observat nimic. Am făcut tot ce-mi cerea vocea. Spunea: “Stai să vezi, vom ului Parisul!” Și eu așteptam și trăiam într-un fel de vis minunat. Atunci te-am văzut prima dată în sală, într-o seară. Am fost atât de bucuroasă încât nu m-am gândit să ascund asta

când am ajuns în cabină. Din nefericire vocea a ajuns acolo înaintea mea și în curând a observat după aerul meu, că se întâmplase ceva. M-a întrebat motivul și eu n-am văzut de ce i-aș ascunde povestea noastră sau locul pe care-l ocupai în inima mea. Apoi vocea a tăcut. Am chemat-o, dar n-a răspuns, am implorat și m-am rugat fierbinte, dar degeaba. Eram îngrozită că a plecat pentru totdeauna. Acum mă rog cerului s-o fi făcut, dragul meu!... În noaptea aia m-am dus acasă disperată. I-am spus doamnei Valerius, care a răspuns: "Păi sigur, vocea e geloasă!" Și asta, dragul meu, mi-a dezvăluit prima dată că te iubeam.

Christine s-a oprit și și-a pus capul pe umărul lui Raoul. Au stat așa un moment în tăcere și n-au văzut, n-au zărit mișcarea, la câțiva pași de ei, a unei umbre alunecătoare, cu două aripi mari negre, o umbră care venea de-a lungul acoperișului atât de aproape, mai aproape de ei, încât ar fi putut să-i înăbușe îmbrățișându-i:

— A doua zi, a continuat Christine cu un oftat, m-am dus înapoi în cabină foarte gânditoare. Vocea era acolo, mi-a vorbit cu mare tristețe și mi-a spus simplu că dacă trebuie să-mi dăruiesc inima pe pământ, ei, vocii nu i-a mai rămas decât să urce înapoi la cer. Și a spus asta cu un accent de tristețe umană, deci ar fi trebuit pe loc să am suspiciuni și să încep să cred că fusesem victima simțurilor mele amăgite. Dar credința mea în voce, pe care o asociazam atât de mult cu memoria tatălui meu, a rămas neclintită. Nu mă temeam de nimic decât că n-o voi mai auzi vreodată, mă gândisem la dragostea mea pentru tine și am înțeles inutilitatea și pericolul ei, nici măcar nu știam dacă-ți amintești de mine. Orice se întâmpla, poziția ta în societate îmi interzicea să întrezăresc posibilitatea unei căsătorii așa că i-am jurat vocii că nu erai și nu vei fi niciodată mai mult decât un frate pentru mine, iar inima mea era incapabilă de o dragoste pământească. Iată de ce, dragul meu, am refuzat să te recunosc sau să te văd când ne întâlneam în culise sau pe coridoare. Între timp, orele pe care le petreceam luând lecții treceau într-o divină nebunie până când, în sfârșit, vocea mi-a spus: "Poți acum, Christine Daae,

să-mi redai puțin din muzica raiului”. Nu știu de ce Carlotta n-a venit la teatru în seara aceea, nici de ce am fost chemată să cânt în locul ei, dar am cântat cu un extaz necunoscut înainte și pentru o clipă am simțit cum sufletul îmi părăsește trupul!

— Oh, Christine, a spus Raoul, inima mi-a tremurat în seara aia la fiecare accent al vocii tale. Am văzut lacrimile curgându-ți pe obraji și am plâns cu tine. Cum puteai să cânți așa când plângeai?

— Am simțit că leșin și am închis ochii. Când i-am deschis tu erai lângă mine. Dar era acolo, Raoul! M-am temut pentru tine și m-am prefăcut că nu te recunosc și am râs când mi-ai amintit că-mi luaseși eșarfa din mare!... Dar vai, nu poți păcăli vocea! Vocea te-a recunoscut și era geloasă!... A spus că dacă nu te-aș iubi, nu te-aș evita, ci te-aș trata ca pe orice alt prieten vechi. Mi-a făcut scenă după scenă. La sfârșit i-am spus: “Ajunge! Mă duc la Perros, mâine, să mă rog la mormântul tatălui meu și o să-l rog pe domnul Raoul de Chagny să vină cu mine”, “Fă ce vrei”, a replicat vocea, “dar și eu voi fi la Perros fiindcă sunt oriunde ești, Christine, și dacă ești încă demnă de mine, dacă nu m-ai mințit, o să-ți cânt Învierea lui Lazăr exact la miezul nopții, la mormântul tatălui tău și pe vioara lui”. Iată, dragul meu, cum de ți-am scris scrisoarea care te-a adus la Perros. Cum am putut fi atât de credulă? Cum se face că dincolo de interesul personal, egoist al vocii, n-am bănuیت un impostor? Vai, nu mai eram stăpână pe mine, devenisem jucăria lui!

— Dar la urma urmei, a strigat Raoul, în curând ai aflat adevărul! De ce nu te-ai smuls imediat din acest coșmar oribil?

— Să aflu adevărul, Raoul? Să mă smulg din coșmar? Dar, dragul meu băiat, m-a încâlcit în coșmar abia în ziua în care am aflat adevărul!... Fie-ți milă de mine, Raoul, fie-ți milă! Îți amintești seara teribilă când Carlotta a crezut că fusese transformată într-un broscoi pe scenă și când s-a făcut brusc întuneric în sală deoarece candelabrul s-a zdrobit de podea? Au fost morți și răniți în seara aia și toată clădirea răsună de țipete. Eu nu mă gândeam decât la tine și la voce. M-am liniștit în ce te privește, fiindcă te văzusem în loja

fratelui tău și știam că nu ești în pericol. Dar vocea-mi spusese că va fi la spectacol și mă temeam pentru ea, exact ca pentru o persoană obișnuită care putea muri. Mi-am zis: “Poate candelabrul a căzut pe el”. Atunci eram pe scenă și aproape voiam să alerg în sală și să-l caut printre morți și răniți când m-am gândit că dacă e bine, sigur va fi în cabina mea așa că m-am grăbit acolo. Vocea nu era acolo. Am încuiat ușa și, cu lacrimi în ochi, am implorat-o, dacă mai trăiește, să-mi dea un semn. Vocea n-a răspuns, dar am auzit un sunet lung, frumos, pe care-l știam bine. Era jelania lui Lazăr când, la sunetul vocii Mântuitorului, începe să deschidă ochii și să vadă lumina zilei. Era muzica pe care tu și cu mine, Raoul, o auzisem la Perros. Și atunci vocea a început să cânte versul cheie “Vino! Și crede în mine! Cine crede în mine va trăi! Mergi! Cine-a crezut în mine nu va muri nicicând!...” Nu pot să-ți spun ce efect a avut muzica aceea asupra mea! Am crezut în ea, am mers, am mers și – ce lucru extraordinar – în timp ce mergeam cabina mea părea să se lungească... Evident, trebuie să fi fost un efect al oglinzilor... fiindcă aveam oglinda în fata mea... Și brusc, eram afară din cameră fără să știu cum!

— Ce! Fără să știi cum? Christine, Christine, chiar că trebuie să încetezi să visezi!

— Nu visez, iubitoare, ieșisem din cameră fără să știu cum. Tu, care m-ai văzut dispărând din cameră într-o clipă, poate poți să explici, dar eu nu. Pot să-ți spun doar că brusc nu mai era nici o oglindă în fața mea și nici o cabină. Eram într-un coridor întunecat, speriată, țipând. Era foarte întuneric, zăream doar o licărire palidă, roșie, într-un colț îndepărtat al peretelui. Am strigat. Vocea mea era singurul sunet, fiindcă și vocea, și vioara tăcuseră. Și am simțit pe mâna mea o altă mână, sau mai degrabă ceva osos, rece ca gheața, care m-a apucat de încheietură și nu-mi dădea drumul. Am țipat iar. Un braț m-a luat de talie și m-a susținut. M-am luptat puțin, dar apoi am renunțat. Am fost dusă spre luminița roșie și acolo am văzut că eram în mâinile unui bărbat înfășurat într-o mantie largă și purtând o mască ce-i ascundea toată fața. Am mai făcut un efort, membrele

mi-au înțepenit, gura mi s-a deschis să țipe, dar o mână mi-a închis-o, o mână pe care am simțit-o pe buze, pe piele, o mână care mirosea a mort. Atunci am leșinat. Când m-am trezit eram încă înconjurați de întuneric. Un felinar pus pe pământ lumina o fântână arteziană. Apa împrăștiată de ea dispărea aproape imediat sub podeaua pe care zăceam, cu capul pe genunchii bărbatului cu mantie neagră și mască neagră. Îmi uda tâmpile și mâinile îi miroseau a moarte. Am încercat să le dau la o parte și am întrebat: "Cine ești? Unde-i vocea?" Singurul răspuns a fost un suspin. Un aer fierbinte mi-a trecut pe față și am zărit o siluetă albă lângă cea întunecată a omului. Silueta neagră m-a ridicat spre cea albă, un nechezat fericit mi-a întâmpinat urechile surprinse și am murmurat "Cesar!" Animalul a tremurat. Raoul, stăteam pe jumătate culcată pe o șa și am recunoscut calul alb, pe care adesea îl hrănisem cu zahăr și dulciuri. Mi-am amintit că într-o seară fuseseră zvonuri la Operă despre dispariția calului și furtul lui de către Fantoma Operei. Credeam în voce, dar nu crezusem niciodată în fantomă. Acum totuși, începeam să mă întreb cu un frison dacă nu eram prizoniera fantomei. Am chemat vocea în ajutor, fiindcă nu mi-aș fi închipuit niciodată că vocea și fantoma sunt tot una. Ai auzit de Fantoma de la Operă, nu-i așa, Raoul?!

— Da, dar spune-mi ce s-a întâmplat când erai pe calul alb!

— N-am făcut nici o mișcare și m-am lăsat dusă. Silueta neagră mă susținea și n-am făcut nici o mișcare să scap. O senzație ciudată de pace m-a cuprins și m-am gândit că probabil sunt sub efectul unui balsam. Aveam deplin control asupra simțurilor mele și ochii s-au obișnuit cu întunericul care era spart ici și colo de licăriri. Am calculat că eram într-o galerie îngustă circulară care probabil înconjura Opera, care este imensă în subteran. Fusesem odată în subsolurile acelea, dar mă opriam la al treilea nivel, deși mai erau încă două, destul de mari ca să găzduiască un oraș. Dar figurile pe care le-am zărit m-au făcut să fug. Aici erau demoni negri care stăteau în fața cazanelor și mânuiau lopeți și furci cu care ațâțau focul și stârneau

flăcările și care, dacă te apropiai de ei, te înspăimântau deschizând gurile roșii ale cuptoarelor... Ei, când Cesar mă purta încet pe spate, am văzut demonii aceia negri la mare distanță, părând foarte mici în fața focurilor roșii ale cuptoarelor, apăreau, dispăreau, apăreau iar, pe când noi urmam drumul întortocheat. În sfârșit au dispărut de tot. Umbra mă susținea încă pe Cesar, care mergea mai departe, necondus, dar cu pas sigur. N-aș putea să spun nici aproximativ cât a durat drumul ăsta, știu doar că am cotit; am cotit și adesea am coborât în spirală spre inima pământului. Chiar atunci poate eram amețită, dar nu cred, nu, aveam mintea limpede. În sfârșit Cesar a ridicat nările, a adulmecat aerul și a grăbit puțin pasul. Am simțit umezeală în aer și Cesar s-a oprit. Întunericul se risipise. Un fel de lumină albastruie ne înconjura. Eram pe malul unui lac ale cărui ape plumburii se întindeau până departe în zare, iar lumina albastră lumina malul și am văzut o bărcuță legată de un inel din fier la debarcader.

— O barcă!

— Da, dar știam că toate astea există și nu e nimic supranatural în ce privește lacul subteran și barca. Dar gândește-te în ce condiții excepționale ajunsesem pe țărm! Nu știu dacă efectul medicamentului dispăruse când omul misterios m-a așezat în barcă, dar știu că teroarea m-a cuprins iar. Groaznicul meu însoțitor probabil observase, căci l-a trimis pe Cesar înapoi și i-am auzit copitele lovind podeaua în timp ce omul a sărit în barcă, a dezlegat frânghia și a apucat vâslele. A vâslit cu mișcări rapide, puternice, iar ochii lui mă supravegheau mereu prin mască. Am alunecat fără zgomot pe apă în lumina albastruie de care ți-am vorbit, apoi s-a făcut iar întuneric și am atins un țărm. Omul m-a ridicat iar în brațe. Am țipat tare. Apoi brusc am tăcut, orbită de lumină... Da, o lumină orbitoare în mijlocul căreia am fost lăsată jos... Mi-am dezmoțit picioarele. Eram în mijlocul unui salonaș care mi se părea decorat, împodobit și mobilat doar cu flori, flori atât minunate cât și ridicele din cauza fundelor de mătase care le legau de coșuri ca acelea care

se vând în magazinele de pe bulevard. Erau flori mult prea dichisite, ca acelea pe care le găseam în cabina mea după o premieră. Și în mijlocul acelor flori stătea omul cu mască neagră, cu mâinile încrucișate, spunând: “Nu-ți fie teamă, Christine, nu ești în pericol.” Era vocea!

Furia mea a fost la fel de mare ca uimirea. M-am repezit la mască și am încercat s-o smulg, ca să văd ce față are vocea. Omul a spus: “Nu ești în pericol atâta timp cât nu atingi masca.” Și luându-mă blând de talie m-a așezat pe un scaun; a căzut în genunchi în fața mea și n-a mai spus nimic. Atitudinea lui umilă mi-a redat puțin curajul, iar lumina m-a adus din nou la realitate. Oricât de extraordinară părea aventura, eram acum înconjurată de lucruri vizibile, tangibile. Mobila, tablourile, lumânările, vasele și chiar florile în coșurile cumpărate, trebuiau să-mi limiteze imaginația la ambianța unui salon destul de comun care cel puțin avea meritul de a nu fi în subsolul Operei. Aveam fără îndoială de a face cu o persoană teribilă, excentrică, un om care reușise într-un mod misterios să-și stabilească domiciliul acolo sub operă, cinci etaje sub nivelul solului. Iar vocea, vocea pe care o recunoscusem sub mască și care stătea în genunchi în fața mea era a unui bărbat! Și am început să plâng... Bărbatul încă îngenunchiat, trebuie să fi înțeles cauza lacrimilor mele pentru că a spus: “E adevărat Christine!... Nu sunt un Înger, nici un geniu, nici o fantomă... eu sunt Erik!”

Povestirea Christinei a fost iar întreruptă. Un ecou în spatele ei a părut să repete cuvântul după ea.

— Erik!

Ce ecou?... Amândoi s-au întors și au văzut că se lăsase noaptea. Raoul a făcut o mișcare să se ridice, dar Christine l-a ținut lângă ea.

— Nu pleca, a spus ea. Vreau să afli totul aici!

— Dar de ce aici, Christine? Mă tem să nu răcești.

— Singurul lucru de care să ne temem sunt trapele dragul meu, iar aici suntem la mile depărtare de ele... și n-am voie să te văd în

afara Operei. Țsta nu-i momentul să-l supărăm. Nu trebuie să-i stărnim suspiciunea.

— Christine! Christine! Ceva îmi spune că facem o greșeală așteptând până mâine seară și ar trebui să fugim imediat.

— Îți spun că dacă nu mă va auzi cântând mâine îi voi provoca imensă durere.

— E greu să nu-i provoci durere și totuși să scapi de el pentru totdeauna.

— Aici ai dreptate, Raoul, fiindcă sigur va muri din cauza fugii mele.

Apoi ea adăugă cu voce tristă:

— Dar și reciproca e valabilă... fiindcă riscăm să ne omoare.

— Te iubește atât de mult?

— Ar ucide pentru mine.

— Dar se poate afla unde trăiește. Se poate pleca în căutarea lui. Acum când știm că Erik nu e o fantomă se poate vorbi cu el poate fi forțat să răspundă!

Christine a clătinat din cap:

— Nu, nu! N-avem ce să-i facem lui Erik; doar să fugim departe!

— Atunci de ce când puteai să fugi te-ai întors la el?

— Pentru că trebuia. Și vei înțelege asta când îți voi spune cum l-am părăsit.

— Oh, îl urăsc! a strigat Raoul. Și tu, Christine, spune-mi, îl urăști și tu?

— Nu, a răspuns Christine simplu.

— Nu, sigur că nu... Păi, îl iubești! frica ta, groaza ta, sunt forme de dragoste, cel mai rar fel de dragoste, cel pe care oamenii nu și-l mărturisesc nici lor, a spus Raoul amar. Acela care-ți dă fiori când te gândești la el... Închipuie-ți un om care trăiește într-un palat subteran!

Și s-a uitat la ea strâmb.

— Atunci vrei să mă întorc acolo? a întrebat tânăra. Ai grijă, Raoul, ți-am spus – nu m-aș întoarce niciodată!

S-a lăsat o tăcere îngrozitoare între cei trei – cei doi care vorbeau și umbra care asculta în spatele lor.

— Înainte să-ți răspund la asta, a răspuns în sfârșit Raoul vorbind foarte încet, aș vrea să știu ce sentimente îți inspiră dacă nu-l urăști.

— Groază! a spus ea. Țsta-i lucrul cel mai teribil. Mă umple de groază, dar nu-l urăsc. Cum aș putea să-l urăsc, Raoul? Imaginează-ți-l pe Erik la picioarele mele în casa de lângă lac, în subsol. Se acuză, se blesteamă, îmi imploră iertarea!.. Își mărturisește stratagema. Mă iubește! Așterne la picioarele mele o dragoste imensă... M-a răpit din dragoste!... M-a închis cu el sub pământ din dragoste!... Dar mă respectă: se târăște, geme, plânge!... Și, când m-am ridicat, Raoul, și i-am spus că-l voi disprețui dacă nu-mi va reda libertatea acolo, imediat... mi-a oferit-o... s-a oferit să-mi arate drumul misterios... Doar că... doar că s-a ridicat și el... și mi-a reamintit că deși nu era un înger, o fantomă sau un duh, el rămânea “vocea”. L-am ascultat... și am rămas!... În noaptea aceea n-am mai rostit nici un cuvânt. Mi-a cântat până am adormit. Când m-am trezit eram singură, întinsă pe o sofa într-un dormitor sumar mobilat, cu un pat din mahon luminat de o lampă pusă pe marmura unui vechi scrin. Am descoperit că eram prizonieră și singura ieșire din cameră dădea spre o baie foarte confortabilă. Întorcându-mă în cameră am văzut pe scrin un bilet scris cu cerneală roșie unde am citit: “Draga mea Christine, nu trebuie să te îngrijorezi pentru soarta ta. Nu ai pe lume prieten mai bun și mai plin de respect ca mine. Ești singură acum în casa asta care e a ta. Eu merg la cumpărături să-ți aduc toate lucrurile de care ai putea avea nevoie.” Am simțit sigur că am căzut în mâinile unui nebun. M-am plimbat prin micul meu apartament căutând o cale de scăpare, dar n-am găsit. M-am muștrat pentru superstiția mea absurdă care mă făcuse să cad în capcana asta. Îmi venea să râd și să plâng în același timp. Asta era starea mea când s-a întors Erik. După ce bătuse de trei ori în perete, a intrat repede printr-o ușă pe care n-o

observasem și pe care a lăsat-o deschisă. Avea brațele pline de cutii și pachete pe care le-a pus pe pat pe-ndelete în timp ce eu îl copleșeam cu insulte și-i ceream să-și scoată masca dacă ascundea fața unui om cinstit. El a replicat senin: “Nu vei vedea niciodată fața lui Erik.” Apoi mi-a reproșat că nu mă îmbrăcasem încă, pentru că era deja ora două după-amiaza. A spus că-mi va acorda încă o jumătate de oră și, în timp ce vorbea mi-a întors ceasul și l-a potrivit pentru mine. După aceea m-a poftit în sufragerie unde ne aștepta un prânz bun. Eram foarte nervoasă, i-am trântit ușa în față și am mers la baie. Când am ieșit de acolo foarte înviorată, Erik mi-a spus că mă iubește, dar n-o să-mi spună asta decât când îi voi permite, iar restul timpului va fi dedicat muzicii. “Ce vrei să spui cu restul timpului va fi dedicat muzicii?” am întrebat eu. El a răspuns hotărât: “Cinci zile”. L-am întrebat dacă apoi voi fi liberă și el a spus “Vei fi liberă, Christine, pentru că după trecerea celor cinci zile vei putea să nu mă mai vezi.” A arătat spre un scaun, la o masă mică, și eu m-am așezat foarte tulburată. Totuși am mâncat câțiva creveți, o aripă de pui și am băut un pahar cu Tokay pe care mi-a spus că-l adusese chiar el din pivnițele Königsberg. Erik nici n-a mâncat nici n-a băut. L-am întrebat ce naționalitate are și dacă nu cumva numele Erik trăda origine scandinavă. A spus că n-avea nici nume, nici țară și că luase numele Erik din întâmplare. După aceea s-a ridicat și mi-a atins vârful degetelor, spunând că ar dori să mă conducă prin apartament, dar eu mi-am smuls mâna și am țipat. Ce-am atins era rece și în același timp osos și mi-am amintit că mâna lui mirosea a moarte. “Oh, iartă-mă!”, a gemut el. A deschis o ușa în fața mea. “Acesta e dormitorul meu, dacă vrei să-l vezi. E destul de curios.” Mani-erele, cuvintele, atitudinea lui mi-au dat încredere și am intrat fără ezitare. M-am simțit de parc-aș fi intrat în camera unui mort. Pereții aveau draperii negre, dar în locul podoabelor albe funerare obișnuite, era o enormă partitură cu notele din “Dies irae”, repetate de multe ori. În mijlocul camerei era un baldachin de care atârnavă perdele roșii din brocard, iar sub baldachin – un sicriu deschis. “Aici dorm”, a spus

Erik. "Omul trebuie să se obișnuiască cu toate în viață, chiar și cu eternitatea." Priveliștea m-a tulburat atât de mult încât am întors capul. Atunci am văzut claviatura unei orgi care ocupa un perete întreg. Pe birou era un registru muzical cu note roșii. Am cerut voie să mă uit și am văzut "Don Juan Triumfător". "Da", a spus el "compun uneori. L-am început acum douăzeci de ani. Când voi termina îl voi lua cu mine în coșciugul acela și nu mă voi trezi niciodată." Eu am spus: "Probabil lucrezi rar." El a replicat: "Uneori lucrez paisprezece zile și nopți în șir, hrănindu-mă doar din muzică, apoi mă odihnesc ani întregi." "Vrei să-mi cânti din compoziția dumitale, «Don Juan Triumfător»?", am întrebat vrând să-i fac plăcere. "Nu trebuie să mă rogi asta niciodată", a zis el cu voce posomorâtă. "O să-ți cânt Mozart dacă vrei să te fac să plângi, dar Don Juan al meu, Christine, arde și totuși nu e atins de foc venit din ceruri." Apoi ne-am întors în salonaș. Am observat că nu era nici o oglindă în întregul apartament. Voiam să spun ceva despre asta, dar Erik deja se așezase la pian. A spus: "Vezi, Christine, există un fel de muzică atât de puternică încât îi consumă pe toți cei care se apropie de ea. Din fericire tu n-ai ajuns la ea încă, fiindcă te-ar face să-ți pierzi frumoasele culori și nimeni nu te-ar recunoaște când te-ai întoarce la Paris. Hai să cântăm ceva la Operă, Christine Daae." A spus ultimele cuvinte de parcă îmi adresa o insultă.

— Tu ce-ai făcut?

— N-am avut timp să mă gândesc la semnificația cuvintelor lui. Am început imediat duetul din Othello și catastrofa a început. Am cântat Desdemona cu o disperare, o teroare pe care n-o avusesem niciodată. Cât despre el, vocea lui trăda sufletul răzbunător cu fiecare notă. Dragoste, gelozie, ură izbucneau în jurul nostru în țipete care brăzdau aerul. Masca neagră a lui Erik m-a făcut să mă gândesc la masca naturală a maurului din Veneția. Era Othello însuși. Brusc am simțit nevoia să privesc dincolo de mască. Voiam să văd fața vocii și cu o mișcare pe care nu mi-am putut-o continua, degetele mele au sfâșiat masca. Oh, oroare, oroare, oroare!

Christine s-a oprit revăzând în gând imaginea care-o speriasse, în timp ce ecoul nopții, care mai devreme repetase numele lui Erik, acum a gemut de trei ori: “Oroare!... Oroare!... Oroare!...” Raoul și Christine, strângându-se aproape unul de celălalt au ridicat ochii spre stelele care străluceau pe cerul clar și liniștit. Raoul a spus:

— E ciudat, Christine, că această noapte calmă, dulce, e plină de vaiete. Cineva ar crede că ne împărtășește durerea.

— Când vei ști secretul, Raoul, urechile tale, ca și ale mele, vor fi pline de vaiete.

Ea a luat mâna lui Raoul într-a ei și, după un tremur lung, a continuat:

— Da, de-ar fi să trăiesc o sută de ani, tot aș auzi țipătul inuman de durere și furie pe care l-a scos când groaznica privede mi-a apărut în fața ochilor... Raoul, ai văzut capetele morților după ce au fost uscate, vestejite de secole și probabil, dacă n-ai fost victima unui coșmar, ai văzut capul lui la Perros. Și apoi ai văzut Moartea Roșie bântuind la balul mascat. Dar capetele acelea erau nemișcate și oroarea lor mută n-avea viață. Dar imaginează-ți, dacă poți, masca Morții Roșii prinzând viață ca să exprime cu cele patru găuri negre ale ochilor, nasului și gurii extrema mânie, furia atotputernică a demonului; și nici o rază de lumină nu ieșea din orbite, pentru că, am aflat mai târziu, nu-i poți vedea ochii arzători decât în întuneric. M-am retras spre perete, iar el a venit spre mine scrâșnind din dinți și după ce eu am căzut în genunchi a șuiert cuvinte incoerente și blestema asupra mea. Aplecându-se asupra mea a țipat: “Privește! Vrei să vezi! Privește! Desfată-ți ochii, umple-ți sufletul cu urâtenia mea blestemată! Uită-te la fața lui Erik! Acum cunoști fața vocii! Nu erai mulțumită să mă auzi, ha?! Voiai să vezi cum arăt! Oh, voi femeile sunteți așa curioase! Ei, ești mulțumită? Sunt un bărbat foarte chipeș nu?!... Dacă o femeie m-a văzut așa cum ai făcut tu, îmi aparține. Mă iubește pentru vecie. Sunt un fel de Don Juan, știi?!” Și înălțându-se amenințător cu mâna pe șold, clătinând lucrul acela îngrozitor de pe umeri care era capul lui, a răcnit: “Privește-

mă! Eu sunt Don Juan Triumfător!” Și când am întors capul și am implorat milă el m-a tras brutal spre el înfigându-și degetele moarte în părul meu.

— Destul! Destul! a țipat Raoul. O să-l omor. În numele cerului, Christine, spune-mi unde e sufrageria de la lac. Trebuie să-l omor!

— Oh, taci Raoul dacă vrei să afli!

— Da, vreau să aflu cum și de ce te-ai întors, trebuie să știu!... Dar, oricum, o să-l omor!

— Oh, Raoul, ascultă, ascultă!... M-a târât de păr și apoi și apoi... Oh, e prea oribil!

— Ei, ce? Spune repede! a exclamat Raoul sălbatic. Spune repede!

— Apoi a șuierat spre mine: “Aha, te înspăimânt nu-i așa?!... Te cred și eu!... Poate crezi că și asta e o mască, ei? Hai, smulge-o cum ai făcut cu cealaltă! Hai! Vino! Insist! Mâinile! Mâinile! Dă-mi mâinile!” Și m-a apucat de mâini și le-a înfundat în fața lui oribilă. Și-a smuls carnea cu unghiile mele, da, și-a smuls carnea moartă, oribilă, cu unghiile mele! A țipat în timp ce gâtul îi vibra și gălgâia ca un cuptor: “Află, află că sunt făcut din moarte din cap până-n picioare și că cel care te iubește, te adoră, e un cadavru care nu te va părăsi niciodată, niciodată! Uite, acum nu râd, plâng, plâng pentru tine, Christine, tu care mi-ai rupt masca și prin urmare nu mă poți părăsi vreodată!... Cât timp m-ai crezut frumos poate te-ai fi întors, știu că te-ai fi întors..., dar acum că-mi cunoști hidoșenia ai fugi pentru totdeauna... Așa că o să te țin aici!... De ce-ai vrut să mă vezi? Oh, Christine cea nebună a vrut să mă vadă!... Când propriul meu tată nu m-a văzut niciodată și propria mea mamă, ca să nu mă vadă, mi-a făcut cadou prima mea mască!” Îmi dăduse drumul și se târa pe podea scoțând suspine cumplite. Apoi s-a târât ca un șarpe, s-a dus în camera lui, a închis ușa și m-a lăsat singură cu gândurile mele. Imediat am auzit muzica orgii și am început să înțeleg fraza disprețuitoare a lui Erik atunci când vorbise despre muzica de la Operă. Ce auzeam era complet diferit de tot ce auzisem până atunci.

“Don Juan Triumfător” (fiindcă nu mă îndoiam că alergase la capodopera lui pentru a uita oroarea momentului) mi se părea la început un suspin lung, îngrozitor, magnific. Dar, puțin câte puțin, el exprima fiecare emoție, fiecare suferință de care e capabilă omenirea. Mă îmbăta! Am deschis ușa care ne despărțea. Erik s-a ridicat când eu am intrat, dar n-a îndrăznit să se uite la mine. Am tipat: “Erik, arată-ți fața fără teamă! Îți jur că ești cel mai nefericit și sublim dintre oameni, iar de-ar fi să mă înfior când mă uit la tine ar fi pentru că mă gândesc la splendoarea geniului tău.” Atunci Erik s-a întors pentru că mă crezuse, așa cum credeam și eu. A căzut la picioarele mele rostind vorbe de dragoste... vorbe de dragoste din gura lui moartă... și muzica încetase... Mi-a sărutat tivul rochiei fără să vadă că închisesem ochii. Ce să-ți mai spun, dragul meu? Acum știi toată tragedia. A continuat două săptămâni: două săptămâni în care l-am mințit. Minciunile mele erau la fel de hidoase ca monstrul care le inspirase, dar erau prețul libertății mele. l-am ars masca și m-am descurcat atât de bine încât când nu cânta încerca să-mi prindă privirea, ca un câine care stă pe lângă stăpânul lui. Era sclavul meu credincios și-mi aducea mii de atenții. Treptat i-am dat atâta încredere încât a îndrăznit să mă ia la plimbare pe malul lacului și să mă plimbe cu barca pe apele plumburii; spre sfârșitul captivității mele m-a lăsat să ies pe porțile care închideau pasajul subteran din strada Scribe. Acolo ne aștepta o trăsură care ne-a dus în Bois. Noaptea în care te-am întâlnit aproape mi-a fost fatală, fiindcă era groaznic de gelos pe tine și a trebuit să-i spun că vei pleca în curând... Atunci, în sfârșit, după două săptămâni în captivitatea aceea oribilă, două săptămâni în care am fost rând pe rând plină de milă, entuziasm, disperare și oroare, el m-a crezut când am spus: “Mă voi întoarce!”

— Și te-ai întors, Christine, a mormăit Raoul.

— Da, dragul meu, și trebuie să-ți spun că nu amenințările lui groaznice m-au făcut să mă țin de cuvânt ci suspinul crâncen pe care l-a scos pe pragul mormântului... Suspînul acela m-a legat de

nefericitul om mai mult decât crezusem când mi-am luat la revedere. Sărmanul Erik! Sărmanul Erik!

— Christine, a spus Raoul ridicându-se, îmi spui că mă iubești, dar de-abia îți câștigaseși libertatea de câteva ore când te-ai întors la Erik! Amintește-ți de balul mascat!

— Da, dar îți amintești orele acelea petrecute cu tine, Raoul... în care amândoi eram în pericol?

— M-am îndoit de dragostea ta în ceasurile alea.

— Te îndoiești încă, Raoul?... Atunci află că fiecare din vizitele mele la Erik a sporit oroarea mea față de el, pentru că fiecare vizită, în loc să-l calmeze așa cum sperasem, l-a făcut să se îndrăgostească nebunește! Mi-e atât de frică, atât de frică!...

— Ți-e frică..., dar mă iubești? Dacă Erik ar fi frumos m-ai mai iubi, Christine?

Ea s-a ridicat lângă el și punându-și mâinile tremurânde în jurul gâtului tânărului a spus:

— Da, ursitul meu de-o zi, dacă nu te-aș iubi nu ți-aș da buzele mele! Ia-le, pentru prima și ultima dată!

El i-a sărutat buzele, dar noaptea care-i înconjura a fost despicată de fulgere care vesteau apropierea furtunii. Înainte de a fugi din calea ei, ochii lor plini de imaginea lui Erik au zărit în lumina fulgerelor o imensă pasăre de noapte care îi privea cu ochii ei arzători stând înțeleștată de corzile lirei lui Apollo.

Capitolul XIII. O mișcare de maestru a iubitorului de trape

Raoul și Christine au alergat, dornici să scape de pe acoperiș și de ochii arzători care luceau doar în întuneric și nu s-au oprit până n-au ajuns la al optulea nivel.

Nu era nici un spectacol la Operă în seara aceea și coridoarele erau pustii. Brusc o siluetă ciudată s-a oprit în fața lor blocându-le drumul:

— Nu, nu pe-aici!

Și silueta a arătat spre un alt coridor prin care trebuiau să ajungă în aripa clădirii. Raoul a vrut să se oprească și să ceară explicații. Dar silueta, care purta un frac lung și o pălărie ascuțită, a spus:

— Repede! Fugiți repede!

Christine deja îl trăgea pe Raoul forțându-l să înceapă iar să alerge.

— Dar cine e? Cine-i omul acela? a-ntrebat el.

Christine a replicat:

— E Persanul.

— Ce face aici?

— Nimeni nu știe. El e totdeauna la Operă.

— Mă faci să fug pentru prima dată în viață. Dacă într-adevăr l-am văzut pe Erik, ar fi trebuit să-l ținuiesc de lira lui Apollo, așa cum se ținuiesc bufnițele pe fațadele caselor bretone și n-ar mai fi fost nici o primejdie din partea lui.

— Dragul meu Raoul, întâi ar fi trebuit să te cațeri până la lira lui Apollo și asta nu-i o treabă ușoară.

— Ochii arzători erau acolo!

— Oh, acum faci ca mine, îl vezi peste tot! Ce-am luat drept ochi arzând erau probabil două stele strălucind printre corzile lirei.

Și Christine a mai coborât un etaj, cu Raoul în spatele ei.

— Dacă tot te-ai hotărât să plecăm, Christine, te asigur c-ar fi mai bine să plecăm imediat. De ce să așteptăm până mâine? S-ar putea să ne fi auzit în seara asta.

— Nu, nu, el lucrează, ți-am spus, la “Don Juan Triumfător” și se gândește la noi.

— Ești așa de sigură încât te tot uiți în spate!

— Vino în cabina mea.

— N-ar fi mai bine să ne întâlnim în afara Operei?

— Niciodată, până nu plecăm definitiv! Ne-ar aduce ghinion dacă nu m-aș ține de cuvânt. I-am promis să te văd doar aici.

— E bine pentru mine că ți-a permis măcar să faci asta. Știi, a spus Raoul amar, a fost foarte curajos din partea ta să ne jucăm de-a logodna?

— Pai, dragul meu, el știe totul despre asta! A spus: “Am încredere în tine, Christine. Domnul de Chagny te iubește și pleacă în străinătate. Înainte să plece vreau să fie la fel de fericit ca mine.” Sunt oamenii așa de nefericiți când iubesc?

— Da, Christine, când iubesc și nu sunt siguri că sunt iubiți.

Au ajuns la cabina Christinei.

— De ce crezi că ești mai în siguranță aici decât pe scenă? a-ntrebat Raoul. L-ai auzit prin ziduri aici, deci sigur el ne poate auzi.

— Nu. Mi-a dat cuvântul că nu se va afla iar în spatele zidului cabinei mele și eu cred în cuvântul lui Erik. Camera asta și dormitorul meu de la lac sunt exclusiv ale mele și el nu se apropie.

— Și cum ai dispărut din camera asta pe coridorul întunecat, Christine? Hai să încercăm să repetăm mișcările, vrei?!

— E periculos, dragul meu, fiindcă oglinda m-ar putea duce iar de-aici și, în loc să fugim, aș fi obligată să urmez pasajul secret până la capătul dinspre lac și să-l strig pe Erik de acolo.

— Te-ar auzi?

— Erik mă va auzi oricând îl voi chema. Așa mi-a spus. E un geniu foarte curios. Nu trebuie să crezi, Raoul, că e doar un om care

se distrează locuind sub pământ. Face lucruri pe care nici un om nu le poate face, știe lucruri pe care nici un om nu le știe.

— Ai grijă, Christine, iar îl transformi într-o fantomă!

— Nu, nu-i o fantomă, e un om al Cerului și al Pământului, asta-i tot.

— Un om al Cerului și Pământului... asta-i tot!... Frumoasă manieră de a vorbi despre el!... Ești hotărâtă să fugi de el?

— Da, mâine.

— Mâine hotărârea ți se va spulbera!

— Atunci, Raoul, trebuie să fugi cu mine chiar în ciuda mea, ai înțeles?

— Voi fi aici la douăsprezece mâine noapte, mă voi ține de cuvânt orice s-ar întâmpla. Și spui că după ce va asista la spectacol te va aștepta în sufrageria de la lac?

— Da.

— Și cum vei ajunge la el dacă nu știi să ieși prin oglindă?

— Păi mergând direct pe malul lacului.

Christine a deschis o cutie, a luat o cheie imensă și i-a arătat-o lui Raoul.

— Ce-i asta? a-ntrebat el.

— Cheia porții pasajului secret din strada Scribe.

— Am înțeles, Christine. Duce direct la lac. Dă-mi-o mie, Christine, vrei?!

— Niciodată, a spus ea. Asta ar însemna trădare! Deodată Christine s-a schimbat la față. O paloare mortală i-a acoperit trăsăturile.

— Oh, cerule! a țipat ea. Erik! Erik! Fie-ți milă de mine!

— Taci din gură! a spus Raoul. Mi-ai spus că te poate auzi!

Dar atitudinea cântăreței a devenit din ce în ce mai inexplicabilă. Își frângea mâinile repetând cu un aer înnebunit:

— Oh, cerule! Oh, cerule!

— Dar ce este? Ce este? a implorat Raoul.

— Inelul... inelul de aur pe care mi l-a dat.

— Oh, deci Erik ți-a dat inelul!

— Știai că așa e, Raoul! Dar ce nu știi e că atunci când mi l-a dat a spus: “Îți redau libertatea Christine, Christine, cu condiția să păstrezi pentru totdeauna acest inel pe deget. Atâta timp cât îl porți vei fi ferită de orice pericol și Erik îți va fi prieten. Dar vai ție dacă te vei despărți vreodată de el, fiindcă Erik se va răzbuna!... Dragul meu, dragul meu, inelul a dispărut!... Vai nouă!

S-au uitat amândoi după inel, dar nu l-au găsit. Christine refuza să se lase împăcată. A spus:

— Trebuie să se fi întâmplat în timp ce te-am sărutat, acolo sus, sub lira lui Apollo. Probabil inelul mi-a alunecat de pe deget și a căzut pe stradă! N-o să-l găsim niciodată. Și ne așteaptă doar nenorociri. Oh, să fugim!

— Hai să fugim imediat! a insistat iar Raoul.

Ea a ezitat. El a crezut că va spune da... Apoi pupilele ei strălucitoare au devenit opace și ea a răspuns:

— Nu! Măine!

L-a părăsit în grabă, încă frângându-și mâinile de parcă spera că astfel ar putea aduce înapoi inelul.

Raoul s-a dus acasă, foarte tulburat de tot ce auzise.

— Dacă n-o salvez din mâinile impostorului ăsta e pierdută, a spus el cu voce tare ducându-se la culcare. Dar o voi salva.

Și-a stins lampa și a simțit că vrea să-l insulte pe Erik pe ntuneric. A țipat de trei ori:

— Impostor!... Impostor!... Impostor!

Dar brusc s-a ridicat pe un cot. O sudoare rece îi picura pe tâmpile. Doi ochi, ca doi cărbuni aprinși, apăruseră la picioarele patului. Se uitau la el fix, erau îngrozitori în întunericul nopții. Raoul nu era laș, dar a tremurat. A întins o mână tremurătoare, ezitantă spre noptiera de lângă el. A găsit chibriturile și a aprins lumânarea. Ochii au dispărut. Încă nelămurit s-a gândit: “Ea mi-a spus că ochii lui lucesc doar în întuneric. Ochii lui au dispărut la lumină, dar el poate fi încă aici.”

Raoul s-a ridicat și a umblat pretutindeni prin cameră. S-a uitat sub pat, ca un copil. Apoi și-a spus că e o prostie, s-a așezat în pat și a stins lumânarea. Ochii au reapărut. S-a așezat în capul oaselor și s-a uitat fix la ei cu tot curajul pe care-l avea. Apoi a țipat:

— Tu ești, Erik? Om, geniu sau fantomă, ești tu?!

S-a gândit: “Dacă e el, atunci e pe balcon!” Și a alergat la scria bătând după revolver. A deschis fereastra balconului, s-a uitat afară, n-a văzut nimic așa că a închis-o la loc. S-a întors în pat tremurând de frig și a pus revolverul pe noptieră, la îndemână.

Ochii erau tot acolo, la piciorul patului. Erau între pat și fereastră sau în spatele ferestrei, adică pe balcon? Asta voia Raoul să știe. Și mai voia să știe dacă ochii ăia aparțineau unui om... Voia să știe totul. Apoi cu răbdare, calm, a apucat revolverul și a țintit. A țintit puțin mai sus de ochi. Cu siguranță că, dacă erau ochi, dacă deasupra era o frunte, dacă Raoul nu era prea stângaci...

Împușcătura a făcut un zgomot groaznic în tăcerea casei adormite. Și, în timp ce se auzeau pași grăbiți pe coridoare, Raoul stătea tot cu brațul întins, gata să tragă iar dacă era nevoie. De data asta cei doi ochi dispăruseră.

Au venit servitorii aducând lumină, apoi contele Phillipe, grozav de neliniștit:

— Ce e?

— Cred c-am visat, a replicat tânărul. Am tras în două stele care mă împiedicau să dorm.

— Aiurezi! Ești bolnav? Pentru numele lui Dumnezeu, Raoul, spune-mi ce s-a întâmplat.

Și contele a apucat revolverul.

— Nu, nu, nu aiurez... De fapt, vom vedea curând...

S-a dat jos din pat, și-a pus un halat și papuci, a luat o lumânare din mâinile unui servitor și deschizând fereastra a ieșit pe balcon. Contele a văzut că fereastra fusese străpunsă de un glonte cam la înălțimea unui om. Raoul se aplecase peste balcon cu tot cu lumânarea. A zis:

— Aha! Sânge!... Sânge!... Aici, acolo, mult sânge!... Asta-i bine!
O fantomă care sângerează e mai puțin periculoasă!

Aici a rânjit.

— Raoul! Raoul! Raoul!

Contele îl scutura de parcă ar fi vrut să trezească un somnambul.

— Dar, frate dragă, nu dorm! a protestat Raoul neliniștit. Poți să vezi sângele cu ochii tăi. Am crezut că am visat și am tras în două stele. Erau ochii lui Erik... și ăsta-i sângele lui!... La urma urmei poate nu trebuia să trag și Christine s-ar putea să nu mă ierte niciodată... Toate astea nu s-ar fi întâmplat dac-aș fi tras perdelele înainte să mă culc.

— Raoul, ai înnebunit? Trezește-te!

— Ce, iar?! Mai bine m-ai ajuta să-l găsesc pe Erik... fiindcă, la urma urmei, o fantomă care sângerează poate fi totdeauna găsită.

Valetul contelui a spus:

— Așa e domnule, e sânge pe balcon.

Celălalt servitor a adus o lampă la a cărei lumină au examinat cu atenție balconul. Urme de sânge urmăreau balustrada până au ajuns la un jgheab, apoi urcau pe el.

— Dragul meu băiat, a spus contele Philippe, ai tras într-o pisică.

— Nenorocirea, a rânjit Raoul, e că pare perfect posibil. Cu Erik nu se știe niciodată. Este Erik? Este pisica? Este fantoma? Nu, cu Erik nu se știe!

Raoul a continuat să facă tot soiul de remarci care pentru creierul lui înfierbântat erau întemeiate și logice, dar care, în același timp, tindeau să-i convingă pe cei din jurul lui că mintea i-o luase razna. Contele însuși împărtășea această idee și, mai târziu, magistratul însărcinat cu acest caz, primind raportul comisarului de poliție, a ajuns la aceeași concluzie.

— Cine-i Erik? a întrebat contele strângând mâna fratelui său.

— El e rivalul meu. Și dacă n-a murit e mare păcat.

A expediat servitorii cu un gest al mâinii și cei doi Chagny au rămas singuri. Dar oamenii n-ajunseseră departe așa că valetul contelui l-a auzit pe Raoul spunând tare și răspicat:

— O voi răpi pe Christine Daae în noaptea asta.

Această frază i-a fost apoi repetată domnului Faure magistratul. Dar nimeni nu știa exact ce s-a petrecut între cei doi frați la această întrevvedere. Servitorii au declarat că la început nu s-au certat. Vocile treceau prin perete și totdeauna era vorba despre actrița Christine Daae.

La micul dejun, luat de contele Phillipe în birou, el a trimis după fratele său. Raoul a sosit tăcut și mohorât. Scena a fost foarte scurtă. Phillipe i-a dat fratelui său un exemplar din Epoque și a spus:

— Citește asta!

Viconte a citit: "Ultimele știri din Faubourg sunt că există o înțelegere de căsătorie între domnișoara Christine Daae, cântăreața de operă și domnul viconte Raoul de Chagny. Dacă e să dăm crezare bârfelor, contele Phillipe a jurat că, pentru prima dată de când se știe, un Chagny nu-și va ține promisiunea. Dar, cum dragostea e atotputernică, la Operă la fel, sau poate mai mult ca oriunde în altă parte, ne întrebăm cum intenționează contele Phillipe să-l împiedice pe viconte, fratele său, s-o ducă pe noua Margaretă la altar. Se spune că cei doi frați se adoră, dar contele se înșeală dacă-și închipuie că dragostea frățească va triumfa asupra dragostei pure și sincere."

— Vezi, Raoul, ne umple de ridicol! Fetița asta ți-a luat mințile cu poveștile ei cu fantome!

Evident, în timpul nopții viconte îi repetase fratelui său povestea Christinei. Tot ce-a spus a fost:

— La revedere, Phillipe.

— Te-ai hotărât? Pleci în noaptea asta? Cu ea?

Nici un răspuns.

— Doar n-ai să faci ceva atât de prostesc?! O să știu cum să te împiedic!

— La revedere, Phillipe, a spus iar vicontele părăsind camera.

Scena i-a fost relatată magistratului chiar de conte, care nu l-a revăzut pe Raoul până seara, la Operă, cu câteva minute înainte de dispariția Christinei. Raoul de fapt și-a dedicat întreaga zi pregătirii plecării. Caii, trăsura, vizitiul, proviziile, bagajul, banii necesari pentru călătorie, drumul de urmat (se hotărâse să plece cu trenul ca să împiedice fantoma să le ia urma) – toate astea au fost stabilite și asigurate, iar asta a durat până la nouă seara.

La nouă seara, o trăsură cu perdelele coborâte și-a luat locul printre trăsuri în partea dinspre Rotondă. Era tras de doi cai puternici mânați de un vizitiu a cărui față era aproape ascunsă între faldurile unui fular. În fața acestei trăsuri erau altele trei aparținând respectiv Carlottei, care se întorsese brusc Paris, lui Sorelli și, primul de la capătul rândului, contelui Phillipe de Chagny. Nimeni n-a ieșit din trăsură. Vizitiul a rămas pe locul lui, ca și ceilalți trei vizitii.

O umbră cu mantie lungă neagră și pălărie neagră de fetru trecuse pe trotuar între Rotondă și trăsuri, examinase atent trăsura, se dusesse spre cai și vizitiu, apoi plecase fără să spună un cuvânt. Magistratul mai târziu a crezut că această umbră era vicontele de Chagny, dar eu nu sunt de acord, având în vedere că în seara aceea, ca în fiecare seară, vicontele de Chagny purta joben, care de altfel a și fost găsit mai apoi. Sunt mai înclinat să cred că umbra era fantoma, care știa totul despre întreaga problemă, așa cum se va convinge în curând cititorul.

Se juca Faust și din întâmplare publicul era superb. Faubourg-ul era minunat reprezentat, iar paragraful din ediția de dimineață a “Epoque” își făcuse deja efectul, toți ochii fiind îndreptați spre loja unde contele Philippe stătea singur, aparent indiferent și lipsit de griji. Femeile din strălucitul public păreau grozav de încurcate, iar absența vicontelui a dat prilej de multă șușoteală în spatele evantaielor. Christine Daae a fost întâmpinată destul de rece. Publicul acesta special n-o putea ierta că țintise atât de sus.

Cântăreața a observat atitudinea aceasta ostilă a unei părți a publicului și a fost nedumerită de ea. Obișnuiții Operei, care pretindeau să știe adevărul despre povestea de dragoste a vicontelui, schimbau zâmbete cu subînțeleas la anumite pasaje din rolul Margaretei și au întors înapoi capetele spre loja lui Phillipe de Chagny când Christine a cântat:

“Aș vrea să știu cine-i acela ce mi s-a adresat
Dacă e nobil sau măcar ce nume poartă.”

Contele stătea cu mâna la bărbie și nu părea să dea atenție acestor manifestări. Își ținea ochii fixați pe scenă, dar gândurile lui păreau să fie departe. Christine își pierde din ce în ce siguranța. Tremura. Era pe cale să se prăbușească... Carolus Fonta se întreba dacă e bolnavă și dacă va putea continua până la sfârșitul actului. Publicul din primele rânduri își amintea de catastrofa care o lovise pe Carlotta la sfârșitul acelui act și de istoricul “Oac” care-i întrerupsese momentan cariera la Paris.

Tocmai atunci Carlotta și-a făcut intrarea într-o lojă care dădea spre scenă, și ce intrare! Sărmana Christine a ridicat ochii spre acest nou subiect de rumoare. Și-a recunoscut rivala. A crezut că vede un rânjet pe buzele ei. Asta a salvat-o. A uitat totul ca să mai triumfe o dată. Din acel moment primadona a cântat din toată inima, cu tot sufletul. A încercat să depășească tot ce făcuse până atunci și a reușit. În ultimul act când a început invocarea îngerilor și-a făcut publicul să se simtă de parcă toți cei din sală ar fi avut aripi de îngeri.

În centrul amfiteatrului un om s-a ridicat și a rămas așa, cu fața spre cântăreață: era Raoul.

“Înger sfânt ce din Rai vine...”

Și Christine, cu brațele întinse, cu pieptul plin de muzică, părul încununându-i umerii goi, a rostit divina chemare:

“Sufletul meu tânjește să fie cu tine!”

În momentul acela scena s-a cufundat brusc în întuneric. S-a întâmplat atât de repede încât spectatorii n-au avut timp să scoată un sunet de uimire – apoi lumina s-a aprins iar pe scenă, dar Christine Daae nu mai era acolo!

Ce se întâmplase cu ea? Care era minunea? Toți schimbau priviri nedumerite, iar agitația a atins apogeul, nici pe scenă zarva nu era mai mică. Oamenii veneau din laterale spre locul unde Christine cântase cu o clipă în urmă. Spectacolul a fost întrerupt într-o dezordine totală.

Unde dispăruse Christine? Ce vrajă o purtase departe luând-o de sub ochii a mii de spectatori entuziasmați și chiar din brațele lui Carolus Fonta? Era ca și cum îngerii chiar ar fi luat-o la ei să se odihnească.

Raoul, în picioare în mijlocul amfiteatrului, scosese un țipăt. Contele Phillipe sărise în picioare în lojă. Oamenii se uitau la scenă, la conte, la Raoul și se întrebau dacă acest ciudat eveniment era în vreun fel legat de paragraful din ziarul de dimineață. Dar Raoul a plecat repede de la locul lui, contele a dispărut din lojă și, în timp ce cortina se lăsa, admiratorii s-au îmbulzit spre ușa care ducea în culise. Restul publicului aștepta în mijlocul unui adevărat balamuc. Toată lumea vorbea în același timp. Fiecare încerca să găsească o explicație pentru extraordinara întâmplare.

În sfârșit s-a ridicat încet și Carolus Fonta a pășit spre fosa orchestrei spunând cu voce serioasă, tristă:

— Doamnelor și domnilor, un eveniment fără precedent a avut loc și ne provoacă cea mai mare neliniște. Colega noastră Christine Daae a dispărut chiar de sub ochii noștri și nimeni nu ne poate spune cum!

Capitolul XIV. Atitudinea neobișnuită a unui ac de siguranță

În spatele cortinei era o îmbulzeală de nedescris. Artiști, mașiniști, dansatoare, figuranți, coriști, spectatori, toți puneau întrebări țipând și înghiontindu-se.

— Ce s-a întâmplat cu ea?

— A fugit.

— Cu vicontele de Chagny, desigur!

— Nu, cu contele!

— Ah, uite-o pe Carlotta! Ea a făcut asta!

— Nu, a fost fantoma!

Și câțiva au râs, mai ales că o examinare atentă a trapelor și podelelor a înlăturat complet ipoteza unui accident. În mijlocul acestui vacarm trei oameni vorbeau cu voce scăzută, făcând gesturi disperate. Erau Gabriel, șeful corului, Mercier, directorul executiv și Remy, secretarul. S-au retras într-un colț al holului prin care scena comunică cu coridorul spațios care duce spre foaierul Operei. Stăteau acolo certându-se în spatele unor obiecte de recuzită.

— Am bătut în ușă, a spus Remy. N-au răspuns. Poate nu sunt în birou. Oricum, e imposibil să aflăm, fiindcă au luat cheile cu ei.

Ei erau evident directorii, care în timpul ultimei pauze dăduseră ordine să nu fie deranjați.

— Oricum, a exclamat Gabriel, nu în fiecare zi dispare o cântăreață din mijlocul scenei!

— Le-ai spus asta destul de tare? a întrebat Mercier neliniștit.

— Mă duc înapoi, a zis Remy luând-o la fugă. Atunci a apărut regizorul.

— Ei, domnule Mercier, vii? Ce faceți amândoi acolo? Sunteți căutat domnule director executiv.

— Refuz să fac sau să aflu ceva înainte de sosirea comisarului, a declarat Mercier. Am trimis după Mifroid. Vom vedea când vine!

— Iar eu vă spun c-ar trebui să coborâți la orga de lumini imediat.

— Nu înainte de sosirea comisarului.

— Eu am fost deja la orgă.

— Ah! Și ce-ați văzut?

— Păi, n-am văzut pe nimeni! Auziți – pe nimeni!

— Și atunci de ce vreți să mă duc acolo jos?

— Aveți dreptate! a spus regizorul trecându-și înnebunit mâinile prin părul răvășit. Aveți dreptate! Dar poate e cineva la orga de lumini care ar putea să ne spună cum de s-a făcut brusc întuneric pe scenă. Acum Mauclair nu e de găsit. Înțelegeți ceva din asta?

Mauclair era instalatorul de gaz, care dispunea zi și noapte de scena Operei.

— Mauclair nu e de găsit! a repetat Mercier abătut.

— Ei, dar ajutoarele lui?

— Nici urmă de Mauclair sau de ajutoare! Nimeni de la lumini, vă spun! Vă puteți imagina, a răcnit regizorul, că fata aia a fost luată de cineva, doar n-a fugit singură! Asta-i lovitură plănuită și trebuie să aflăm despre ce-i vorba... Și ce fac directorii în vremea asta?... Am dat ordin ca nimeni să nu meargă jos la lumini și am pus un pompier în fața gheretei instalatorului de lângă orgă. N-am făcut bine?

— Da, da, foarte bine, bine. Și acum hai să-l așteptăm pe comisar.

Regizorul a plecat ridicând din umeri, fierbând de mânie, mormăind insulte la adresa acelor papă-lapte care rămâneau pitiți în liniște într-un colț în timp ce tot teatrul era întors pe dos.

Gabriel și Mercier nu erau totuși așa de liniștiți. Doar că ei primiseră ordinul care-i oprise: directorii nu trebuiau deranjați sub nici un motiv. Remy încălcase ordinul, dar fără succes. În momentul acela se întorcea după o nouă încercare, având un aer grozav de speriat.

— Ei, i-ai văzut? a întrebat Mercier.

— Moncharmin a deschis în sfârșit ușa. Avea ochii ieșiți din orbite. Am crezut că vrea să mă lovească. N-am putut să scot nici un cuvânt și ce credeți că m-a întrebat țipând: “Ai un ac de siguranță?”

— Nu!!!

— Ba da, lăsați-mă să vă spun! Am încercat să le spun că un lucru nemaiauzit se întâmplase pe scenă, dar el a urlat: “Un ac de siguranță! Dă-mi imediat un ac de siguranță!” Un băiat l-a auzit – adevărul e că mugea ca un taur – a alergat cu unul și i l-a dat. Imediat Moncharmin mi-a trântit ușa în față și asta-i tot!

— Și nu puteai să spui “Christine Daae”?

— Aș fi vrut să văd ce făceați în locul meu! Spumega, nu alta. Nu se gândea decât la acul lui de siguranță. Cred că dacă nu i l-ar fi adus pe loc ar fi avut o criză!... Oh, asta nu-i normal și directorii noștri înnebunesc!... În plus, eu nu pot continua așa! Nu sunt obișnuit să fiu tratat așa!

Brusc Gabriel a șoptit:

— E încă o ispravă a F.O.

Remy a rânjit, Mercier a oftat, părând gata să vorbească, dar, întâlnind privirea lui Gabriel, a tăcut. Totuși, Mercier a simțit că răspunderea lui creștea pe măsură ce minutele treceau fără ca directorii să apară și în cele din urmă, n-a mai putut suporta.

— Ascultați, mă duc să-i scot de-acolo eu însumi!

Gabriel, devenind foarte mohorât, serios, l-a oprit.

— Ai grijă ce faci, Mercier! Dacă stau în birou probabil sunt obligați. F.O. e în stare de multe!

Dar Mercier a dat din cap.

— Asta-i problema lor! Eu mă duc! Dacă oamenii m-ar fi ascultat poliția ar fi știut de mult totul!

Și s-a dus. Remy a întrebat:

— Cum adică “totul”? Ce trebuia să știe poliția? De ce nu răspunzi, Gabriel?... Ah, deci tu știi ceva! Ei, ai face mai bine să-mi spui și mie dacă nu vrei să încep să țip că ești nebun!... Da, așa ești, nebun!

Gabriel a luat un aer tâmp pretinzând că nu înțelege izbucnirea nefirească a secretarului.

— Ce “ceva” trebuie să știu? nu înțeleg ce vrei să spui.

Remy începea să și piardă controlul.

— În seara asta Richard și Moncharmin se purtau ca doi nebuni aici, între acte.

— N-am observat deloc, a mârâit Gabriel foarte enervat.

— Atunci ești singurul!... Crezi că eu nu i-am văzut? Sau că domnul Parabise, directorul de la Credit Central n-a observat nimic?... Și că domnul La Borderie, ambasadorul, era orb?... Păi, toți spectatorii îi arătau cu degetul pe directori noștri!

— Dar ce făceau directorii? a întrebat Gabriel luând cel mai nevinovat aer.

— Ce făceau? Știi bine ca oricine ce făceau!... Erai acolo!... Și-i priveați, și tu, și Mercier!... Erați singurii care nu râdeau.

— Nu înțeleg!

Gabriel a ridicat brațele, apoi le-a lăsat să cadă, cu un gest care voia să spună că problema nu-l interesa câtuși de puțin. Remy a continuat:

— Ce-i cu noua lor manie? De ce nu lasă pe nimeni să se apropie de ei acum?

— Ce?! Nu lasă pe nimeni să se apropie de ei?

— Și nu lasă pe nimeni să-i atingă!

— Zău?! Ai observat că nu lasă pe nimeni să-i atingă?! Asta e într-adevăr ciudat!

— Aha, deci recunoști! Era și timpul! Și, în plus, merg înapoi!

— Înapoi! I-ai văzut pe directori mergând înapoi? Păi, am crezut că doar crabii merg înapoi!

— Nu râde, Gabriel, nu râde!

— Nu râd, a protestat Gabriel solemn ca un judecător.

— Poate îmi poți explica asta, Gabriel, ca prieten intim al conducerii – când m-am dus la domnul Richard în foaier, în timpul pauzei după actul din grădină, cu mâna întinsă, de ce domnul

Moncharmin s-a grăbit să-mi șoptească: “Pleacă! Pleacă! Orice-ai face, nu-l atinge pe domnul Director!” Poate că sunt suspectat de vreo boală contagioasă?!

— E incredibil!

— Și, puțin mai târziu, când domnul de La Borderie s-a dus la domnul Richard, n-ai văzut cum domnul Moncharmin s-a așezat repede între ei și a exclamat: “Domnule Ambasador, vă rog mult să nu-l atingeți pe domnul Richard”?

— E formidabil!... Și ce făcea domnul Richard în timpul ăsta?

— Ce făcea?! Păi, l-ai văzut! S-a întors, a făcut o plecăciune deși nu era nimeni în fața lui și s-a retras mergând înapoi.

— Înapoi???

— Și Moncharmin, în spatele lui Richard, s-a întors la fel, adică a făcut un semicerc în spatele lui Richard și a mers înapoi!... Și așa au mers până la scara care ducea până la biroul lor: înapoi, înapoi, înapoi!... Ei, dacă nu-s nebuni, cum explici ce-nseamnă asta?

— Poate exersau o figură de balet, a sugerat Gabriel cu o voce nu prea convingătoare.

Secretarul era furios că o asemenea glumă se face într-un moment dramatic. Și-a încruntat sprâncenele strângând din buze. Și-a apropiat gura de urechea lui Gabriel:

— Nu face pe deșteptul, Gabriel. Se întâmplă lucruri pentru care tu și Mercier sunteți parțial răspunzători.

— Ce vrei să spui? a-ntrebat Gabriel.

— Christine Daae nu e singura care a dispărut brusc în seara asta.

— Oh, prostii!

— Nu-s prostii. Poate poți să-mi spui de ce când doamna Giry a venit în foaier, Mercier a luat-o de mână și a dus-o repede cu el?

— Zău? a spus Gabriel. Eu n-am văzut.

— Ba ai văzut, Gabriel, fiindcă te-ai dus cu Mercier și doamna Giry în biroul lui Mercier. De atunci tu și Mercier ați apărut, dar nimeni n-a văzut-o pe doamna Giry.

— Crezi c-am mâncat-o?

— Nu, dar ați încuiat-o în birou și oricine trece pe acolo o poate auzi țipând: “Oh, ticăloșii! Oh, ticăloșii!”

În acest moment al neobișnuitei conversații a apărut Mercier, cu sufletul la gură.

— Poftim! a spus el cu voce tristă. E mai rău ca oricând!... Am țipat: “E o problemă serioasă! Deschideți ușa! Sunt eu, Mercier!” Am auzit pași. Ușa s-a deschis și Moncharmin a apărut. Era foarte palid. A spus: “Ce vrei?” Eu am răspuns “Cineva a fugit cu Christine Daae.” Ce credeți c-a spus? “Și bine a făcut!” Și a-nchis ușa după ce mi-a pus asta în mână.

Mercier a deschis pumnul, iar Gabriel și Remy au privit.

— Acul de siguranță! a țipat Remy.

— Ciudat, ciudat! a mormăit Gabriel, care începuse să tremure.

Brusc o voce i-a făcut pe toți trei să se întoarcă.

— Scuzați-mă, domnilor. Ați putea să-mi spuneți unde e Christine Daae?

În ciuda gravității împrejurărilor, absurditatea întrebării i-ar fi făcut să râdă în hohote dacă n-ar fi văzut o față atât de întristată încât pe loc i-a cuprins mila. Era viconte Raoul de Chagny.

Capitolul XV. Christine! Christine!

Primul gând al lui Raoul după dispariția fantastică a Christinei Daae a fost să-l acuze pe Erik. Nu se mai îndoia de puterile aproape supranaturale ale Îngerului Muzicii în Opera unde-și stabilise imperiul. Și Raoul s-a repezit pe scenă, într-o criză de dragoste și disperare.

— Christine! Christine! gema el chemând-o așa cum probabil îl chema și ea din adâncul întunecat al temniței în care monstrul o dusesse. Christine! Christine! și i se părea că aude țipetele fetei prin scândurile șubrede care îl despărțeau de ea.

S-a aplecat, a ascultat... a rătăcit pe scenă ca un nebun. Ah, să coboare, să coboare în temnița întunecată ale cărei intrări îi erau închise... fiindcă nimeni n-avea voie noaptea pe scările care duceau sub scenă!

— Christine! Christine!

Oamenii îl împingeau la o parte râzând. Îl luau în batjocură. Credeau că bietul îndrăgostit a înnebunit!

Pe ce drum omenesc, prin ce coridor misterios și întunecat cunoscut doar de el o târâse Erik pe biata copilă nevinovată spre groaznicul bârlog, spre camera cu mobilă stil Louis-Philippe, camera care dădea spre lac?

— Christine! Christine!... De ce nu răspunzi?... Trăiești?...

Gânduri oribile zburau prin creierul înfierbântat al lui Raoul. Desigur, Erik le descoperise secretul, știa că fata jucase teatru cu el! Cum o să se răzbune! Și Raoul s-a gândit iar la stelele galbene care veniseră cu o noapte în urmă să rătăcească prin balconul lui, de ce nu le stinsese pentru totdeauna? Erau ochi de om, care se dilatau în întuneric și luceau ca stelele sau erau ochi de pisică. Sigur albinoșii, care au ochi roșii ca de iepuri ziua, au ochi de pisică noaptea, toată lumea știa asta!... Da, da, sigur trăsesse în Erik. De ce nu-l omorâse? Monstrul fugise urcând pe jigheab, ca o pisică sau un ocnaș care – și asta o știa toată lumea – ar urca până la cer pe un jigheab... Fără

îndoială Erik plănuia să facă ceva important împotriva lui Raoul, dar fusese rănit și scăpase doar pentru a se răzbuna, în schimb, pe sărmana Christine. Acestea erau gândurile care-l torturau pe Raoul în timp ce alerga spre cabina cântăreței.

— Christine! Christine!

Lacrimi amare i-au ars pleoapele când a văzut împrăștiate pe mobile chiar hainele pe care frumoasa lui mireasă le-ar fi purtat la ceasul fugii lor. Oh, de ce refuzase ea să plece mai repede? De ce glumise cu catastrofa care îi amenința? De ce se jucase cu inima monstrului? De ce, dintr-un ultim acces de milă, insistase să-i dăruiască un ultim balsam demonului, cântecul ei divin:

“Înger sfânt ce din ceruri vine
Sufletul meu tânjește să fie cu tine!”

Raoul, cu pieptul plin de suspine, blesteme și ocări, pipăia stângaci imensa oglindă care se deschisese într-o seară în fața ochilor lui ca s-o lase pe Christine să treacă spre sălașul întunecos de dedesubt. A împins, a apăsât, a pipăit, dar oglinda părea să nu-l asculte decât pe Erik... Poate că pentru o asemenea oglindă nu era de ajuns s-o atingi? Poate trebuiau rostite anumite cuvinte? Când era băiețel auzise că erau lucruri care te ascultau dacă le vorbeai!

Brusc Raoul și-a amintit de poarta care dădea în strada Scribe, pasajul subteran care ducea drept din strada Scribe la lac... Da, Christine îi spusese asta... Deși cheia nu mai era în cutie el a fugit imediat în strada Scribe. Afară, pe stradă, și-a trecut mâinile tremurătoare peste pietrele imense, a căutat orificii: a dat peste bare din fier... unde erau?... Sau asta? Sau ar putea fi gaura aia de ventilație?... Și-a împins fața printre bare fără să vadă nimic. Ce întuneric era acolo!... A ascultat... Peste tot tăcere!... A ocolit

clădirea și a ajuns la bare mai mari, porți imense! Era intrarea în curtea administrației.

Raoul s-a năpustit în ghereta portăresei.

— Vă rod, doamnă, puteți să-mi spuneți unde găsesc o poartă sau o ușă făcută din bare, bare din fier, care dă spre strada Scribe și duce la lac?... Știți care lac? Da, lacul subteran... de sub Operă.

— Da, domnule, știu că e un lac sub Operă, dar nu știu care ușă duce spre el. N-am fost niciodată acolo!

— Dar strada Scribe, doamnă? Strada Scribe? Ați fost vreodată pe strada Scribe?

Femeia a râs, a râs în hohote! Raoul a plecat ca din pușcă urlând în furie, a urcat în fugă scările, sărind câte patru, le-a coborât, a trecut în goană prin partea operei care conținea birourile și s-a trezit iar pe scenă, la lumină. S-a oprit, cu inima zvâcnindu-i în piept, dar poate Christine Daae fusese găsită. A văzut un grup de domni și a întrebat:

— Scuzați-mă, domnilor. Puteți să-mi spuneți unde e Christine Daae?

Și cineva a râs.

În aceeași clipă pe scenă s-a auzit un sunet nou și, în mulțimea de oameni în haine de seară, toți vorbind și gesticulând simultan, a apărut un om care părea foarte calm și avea o față plăcută, dolofană și îmbujorată, înconjurată de păr buclat și luminată de doi ochi albaștri incredibil de senini. Mercier, directorul executiv, l-a făcut atent pe viconte de Chagny spunându-i:

— Iată omul pe care ar trebui să întrebați, domnule. Permiteți-mi să vi-l prezint pe Mifroid, comisarul de poliție.

— Ah, domnule viconte de Chagny! Încântat de cunoștință, domnule! a spus comisarul. Vreți să veniți cu mine?... Și unde sunt directorii?... Unde sunt directorii?

Mercier n-a răspuns, iar Remy, secretarul, a oferit informația că directorii erau încuiați în biroul lor și încă nu știau nimic din ce se întâmplase.

— Nu se poate! Să mergem în biroul lor!

Și domnul Mifroid, urmat de un grup care creștea continuu, s-a întors spre aripa clădirii care adăpostea birourile. Mercier a profitat de îmbulzeală ca să-i strecoare lui Gabriel o cheie:

— Lucrurile merg prost, a șoptit el. Mai bine dă-i drumul doamnei Giry.

Și Gabriel a plecat.

Curând au ajuns la ușa directorilor. Mercier s-a agitat degeaba: ușa a rămas închisă.

— În numele legii, deschideți! a ordonat domnul Mifroid cu voce tare și cam iritată.

În sfârșit ușa s-a deschis. Toți s-au năpustit în birou pe urmele comisarului. Raoul a intrat ultimul. Tocmai când se pregătea să intre după ceilalți în cameră cineva i-a pus o mână pe umăr și a auzit la ureche:

— Secretul lui Erik e numai al lui!

S-a întors înăbușindu-și o exclamație. Mâna care fusese pe umărul lui erau acum pe buzele unei persoane cu piele măslinie, ochi de jad și căciulă de astrahan pe cap – Persanul! Străinul a păstrat gestul care cerea discreția și apoi, exact când uimitul viconte voia să-l întrebe motivul misterioasei lui intervenții a făcut o plecăciune și a dispărut.

Capitolul XVI. Revelațiile doamnei Giry

Înainte de a-l urma pe comisar în biroul directorilor, trebuie să descriu anumite evenimente extraordinare care s-au întâmplat în acel birou în care Remy și Mercier încercaseră zadarnic să intre și în care domnii Richard și Moncharmin se încuiaseră cu un scop pe care cititorul nu-l cunoaște încă, dar pe care e de datoria mea, ca istoric să i-l dezvălui fără întârziere.

Am avut anterior ocazia să menționez că dispoziția directorilor suferise o schimbare neplăcută de câțeva vreme și să arăt că această schimbare nu se datora căderii candelabrului din faimoasa noapte a spectacolului de gală.

Cititorul trebuie să afle că fantomei i se plătiseră în tăcere primii douăzeci de mii de franci. Ei, nu fără vaiete și scrâșnet de dinți, firește! Și totuși lucrul se făcuse extrem de simplu. Într-o dimineață au găsit pe biroul lor un plic adresat “Domnului F.O. (personal)” și însoțit de un bilet de la F.O. însuși:

“A venit momentul să respectați clauza din contract. Vă rog puneți douăzeci de bancnote de o mie de franci fiecare în acest plic, sigilați-l cu sigiliul personal și înmânați-l doamnei Giry, care va face cele necesare.”

Directorii n-au ezitat; fără a pierde timpul întrebându-se cum ajunseseră mesajele astea blestamate într-un birou care fusese cu grijă încuiat, ei au profitat de această ocazie pentru a pune mâna pe misteriosul șantajist. Așa că, după ce-au spus toată povestea și domnilor Gabriel și Mercier care au promis să păstreze secretul, ei au pus cele douăzeci de mii de franci în plic, pe care l-au înmânat, fără a cere explicații, doamnei Giry, care fusese reprimită în slujbă. Îngrijitoarea n-a părut uimită. Nu-i nevoie să mai spun că era atent

supravegheată. S-a dus direct la loja fantomei și a pus prețiosul plic pe policioara de lângă marginea lojei. Cei doi directori, la fel ca Gabriel și Mercier, erau ascunși în așa fel încât n-au scăpat din ochi plicul nici o secundă în timpul spectacolului și chiar după aceea – atâta timp cât plicul nu s-a mișcat, nu s-au mișcat nici paznicii lui – , iar doamna Giry a plecat în timp ce directorii, Gabriel și Mercier erau încă acolo. În sfârșit, obosiți de așteptare, au deschis plicul după ce se asiguraseră că sigiliile nu fuseseră rupte.

La prima vedere Richard și Moncharmin au crezut că bancnotele erau încă acolo, dar în curând și-au dat seama că nu erau identice. Adevăratele bancnote fuseseră înlocuite de douăzeci de bancnote cu emblema “Banca Sf. Farse”².

Furia și teama directorilor erau fără seamăn. Moncharmin voia să trimită după comisarul de poliție, dar Richard s-a opus. Fără îndoială avea un plan și a spus:

— Hai să nu ne umplem de ridicol! Tot Parisul ar râde de noi. F.O. a câștigat primul set, noi îl vom câștiga pe al doilea.

Se gândea la alocația pe luna următoare. Oricum, fuseseră păcăliți atât de rău încât era normal să fie deprimati. Și, pe legea mea, nu era greu de înțeles. Să nu uităm că directorii aveau tot timpul în minte că acest straniu incident putea fi o farsă neplăcută făcută de predecesorii lor și nu voiau s-o divulge prematur. Pe de altă parte Moncharmin îl cam bănuia pe Richard însuși, care din când în când avea capricii stranii. Deci s-au mulțumit să aștepte alte evenimente, între timp fiind cu ochii pe doamna Giry. Richard nu voia ca aceasta să fie întrebată nimic. Spunea:

— Dacă e complice, bancnotele au dispărut de mult. Dar după părerea mea e doar o idioată.

— Nu-i singura idioată în afacerea asta, a spus Moncharmin gânditor.

— Da, cine-ar fi crezut? a gemut Richard. Dar nu te teme, data viitoare o să iau măsuri suplimentare.

Următoarea dată a căzut în aceeași zi care a adus la dispariția Christinei Daae. Dimineața un bilet de la fantomă le-a reamintit că datorau bani. El suna astfel:

“Faceți exact ca data trecută. A mers foarte bine. Puneți cele douăzeci de mii într-un plic și înmânați-l destoinicei doamne Giry.”

Iar biletul era însoțit de plicul obișnuit. A trebuit doar să pună înăuntru bancnotele. Asta s-a întâmplat cam o jumătate de oră înainte de ridicarea cortinei pentru primul act din Faust. Richard i-a arătat lui Moncharmin plicul. Apoi a numărat cele douăzeci de mii de franci în fața lui și a pus bancnotele în plic, dar fără să-l închidă.

— Și acum, a spus el, hai s-o poftim înăuntru pe doamna Giry.

Au trimis după bătrână. Ea a intrat cu o reverență adâncă. Purta aceeași veche rochie neagră din tafta, dar culoarea ei era acum ceva între ruginiu și mov, ca să nu mai vorbim de boneta slinoasă. Părea în toane bune, a spus imediat:

— Bună seara, domnilor! M-ați chemat pentru plic?

— Da, doamnă Giry, a spus Richard foarte amabil. Pentru plic... și ceva în afară de asta.

— Vă stau la dispoziție, domnule Richard. Vă rog, ce altceva mai e?

— Mai întâi, doamnă Giry, am să vă pun o întrebare.

— Dar vă rog, domnule Richard, sunt aici ca să vă răspund!

— Vă împăcați tot așa de bine cu fantoma?

— Cum nu se poate mai bine, domnule, cum nu se poate mai bine.

— Ah, suntem încântați... Ascultă, doamnă Giry, a spus Richard pe tonul cu care faci o destăinuire importantă, noi am putea să recunoaștem, așa, între noi că, nu ești proastă!

— Păi, domnule! a exclamat îngrijitoarea încetând să-și mai fluture penele negre de pe boneta soioasă. Vă asigur că nimeni n-a crezut vreodată asta!

— Suntem de acord și ne vom înțelege imediat. Povestea cu fantoma e o impostură, nu-i așa?!... Păi, tot între noi: a durat destul?

Doamna Giry s-a uitat la directori de parcă vorbeau chinezește. A mers până la biroul lui Richard și a întrebat destul de neliniștită:

— Ce vreți să spuneți? Nu înțeleg.

— Oh, ba înțelegi foarte bine. În orice caz, va trebui să înțelegi... Și, mai întâi, spune-ne numele lui.

— Al cui nume?

— Numele bărbatului a cărui complice ești, doamnă Giry!

— Eu sunt complicea fantomei? Eu?... Complice la ce, rogu-vă?

— Faci tot ce-ți cere.

— Oh! nu-i foarte pretențios, să știți.

— Și-ți mai dă bacșiș?

— Nu pot să mă plâng.

— Cât îți dă ca să-i duci plicul acesta?

— Zece franci.

— Săraca de tine! Nu-i mult, nu-i așa?!

— De ce?

— O să-ți spun imediat, doamnă Giry. Chiar acum am vrea să aflăm ce motiv extraordinar te-a făcut credincioasă trup și suflet acestei fantome căci... prietenia și devotamentul doamnei Giry nu sunt de vânzare pentru cinci sau zece franci.

— Asta-i foarte adevărat... Și nu pot să vă spun motivul, domnule. Nu-i nimic rușinos... din contră.

— Ești foarte sigură de asta doamnă Giry!

— Ei, iată cum e, deși fantomei nu-i place să vorbesc despre treburile ei.

— Zău?! a rânjit Richard.

— Dar asta-i o treabă care mă privește doar pe mine... Ei, în loja 5, într-o seară, am găsit o scrisoare care mi-era adresată, un bilet

scris cu cerneală roșie. Îl știu pe dinafară și n-am să-l uit vreodată de-ar fi să trăiesc o sută de ani!

Și doamna Giry, înălțându-se demnă, recită scrisoarea cu impresionantă elocință:

“Doamnă,

1825. Domnișoara Menetrier, șefa baletului, a devenit marchiză de Cussy.

1832. Domnișoara Marie Talgoni, o dansatoare, a devenit contesa Gilbert des Voisins.

1846. La Sota, o dansatoare, s-a măritat cu un frate al regelui Spaniei.

1847. Lola Montes, o dansatoare, a devenit soția morganatică a regelui Louis al Bavariei și a fost făcută contesă de Landsfeld.

1848. Domnișoara Maria, o dansatoare, a devenit baroană d’Herenville.

1870. Theresa Hessier, o dansatoare, s-a căsătorit cu Don Fernando, fratele Regelui Portugaliei.”

Richard și Moncharmin o ascultau pe bătrână care, pe măsură ce continua enumerarea acestor fericite căsătorii, își lua avânt, căpăta curaj și, în sfârșit cu vocea plesnind de mândrie, a aruncat ultima propoziție a scrisorii profetice:

“1885. Meg Giry, Împărăteasă!”

Epuizată de acest suprem efort, îngrijitoarea a căzut pe un scaun spunând:

— Domnilor, scrisoarea era semnată “Fantoma Operei”. Auzisem multe despre fantomă, dar credeam doar pe jumătate. Din ziua în care a declarat că micuța Meg, carne din carnea mea, fructul pântecului meu, va fi împărăteasă, am crezut cu tărie.

Și chiar nu era nevoie să te uiți prea mult la fața emoționată a doamnei Giry ca să înțelegi ce se putea obține de la inteligența ei cu ajutorul cuvintelor “fantomă” și “împărăteasă”. Dar cine trăgea sforile acestei marionete? Asta era întrebarea.

— Nu l-ai văzut niciodată; el îți vorbește și tu crezi tot ce spune? a întrebat Moncharmin.

— Da. Pentru început, lui îi datorez că micuța mea Meg a fost numită șefă de rând. I-am spus fantomei: “Dacă va fi împărăteasă în 1885 nu-i timp de pierdut, trebuie să devină șefă imediat.” El a spus: “Consideră că s-a făcut.” Și i-a spus doar o vorbă domnului Poligny, iar treaba s-a aranjat.

— Deci domnul Poligny l-a văzut!

— Nu, nu mai mult ca mine, dar l-a auzit. Fantoma i-a șoptit la ureche, știți, în seara când a plecat din loja 5 și arăta foarte palid.

Moncharmin a scăpat un oftat. Apoi a mormăit:

— Ce treabă!

— Ah! a spus doamna Giry, totdeauna am crezut că sunt secrete între fantomă și domnul Poligny, care făcea tot ce-i cerea fantoma. Domnul Poligny nu-i refuza nimic fantomei.

— Auzi, Richard, Poligny nu-i refuza nimic fantomei.

— Da, da, aud! Domnul Poligny e prieten cu fantoma, iar doamna Giry e prietenă cu domnul Poligny, iată!... Dar nu mă interesează nici un pic domnul Poligny, a spus Richard aspru. Singura persoană a cărei soartă chiar mă interesează e doamna Giry... Doamnă Giry, știți ce e în plicul ăsta?

— Vai, bineînțeles că nu.

— Ei, uitați-vă.

Doamna Giry s-a uitat în plic cu ochi apatici, dar care în curând și-au recăpătat strălucirea.

— Bancnote de o mie de franci! a țipat ea.

— Da, doamnă Giry, bancnote de o mie de franci! Și dumneata o știi!

— Eu, domnule?... Eu?... Vă jur...

— Nu jura, doamnă Giry!... Și acum o să-ți spun al doilea motiv pentru care te-am chemat aici. Doamnă Giry o să cer să fi arestată.

Cele două pene negre de pe boneta slinoasă, care de obicei aveau forma unor semne de întrebare, s-au schimbat în două exclamații; boneta însăși a început să se lege amenințând cocul impunător al doamnei. Surpriză, indignare, protest și groază au exprimat apoi mișcările mamei micuței Meg, într-o pantomimă de mândrie rănită, pe jumătate reținută, pe jumătate exprimată, iar ea a ajuns chiar sub nasul domnului Richard, care n-a avut încotro și s-a așezat iar pe scaun.

— Să nu mă aresteze!

Gura care rostea aceste cuvinte părea să scuie cei trei dinți pe care-i mai avea chiar pe fața lui Richard.

Domnul Richard s-a comportat eroic. Nu s-a mai retras. Indexul lui amenințător părea deja să o arate pe îngrijitoarea lojei 5 unor magistrați invizibili.

— Voi cere să fi arestată, doamnă Giry, pentru hoție!

— Repetă asta!

Și doamna Giry i-a dat domnului director Richard un pumn strașnic în ureche înainte ca domnul director Moncharmin să aibă timp să intervină. Dar nu mâna zbârcită a babei furioase a căzut pe urechea directorului, ci plicul însuși, cauza întregii probleme, plicul magic, ce s-a deschis cu un pocnet împrăștiind bancnotele care au scăpat din el ca un roi fantastic de fluturi imenși.

Cei doi directori au țipat și același gând i-a făcut să îngenuncheze febril, adunând și examinând prețioasele bucăți de hârtie.

— Sunt încă autentice, Moncharmin?

— Da, sunt încă autentice!

Deasupra capetelor lor cei trei dinți ai doamnei Giry clănțăneau zgomotos, scăpând printre ei interjecții oribile. Dar ce se putea distinge clar era acest leit-motif:

— Eu, o hoată!... Eu, o hoată, eu?!

Se sufoca de furie. A țipat:

— N-am mai auzit vreodată așa-ceva!

Și brusc s-a repezit iar la Richard. A trântit:

— În orice caz, dumneata, domnule Richard, ar trebui să știi mai bine ca mine unde s-au dus cele douăzeci de mii de franci!

— Eu? a întrebat Richard înmărmurit. Și de unde să știu eu?

Moncharmin, cu un aer sever și nemulțumit, a insistat imediat ca buna doamnă să explice.

— Ce vrei să spui, doamnă Giry? Și de ce afirmi că domnul Richard ar trebui să știe mai bine ca dumneata unde s-au dus banii?

Cât despre Richard, care simțea că se înroșește sub ochii lui Moncharmin, a luat-o pe doamna Giry de talie și a scuturat-o violent. Cu o voce ce se rostogolea ca un tunet el a somat:

— De ce-ar trebui să știu mai bine ca dumneata unde s-au dus cele douăzeci de mii de franci? De ce? Răspunde-mi!

— Pentru că s-au dus în buzunarul dumitale! a găfâit bătrâna uitându-se la el de parc-ar fi fost diavolul însuși.

Richard s-ar fi repezit la doamna Giry dacă Moncharmin nu i-ar fi oprit mâna răzbunătoare și nu s-ar fi grăbit s-o întrebe mai blând:

— Cum îl poți bănuși pe partenerul meu, domnul Richard, c-ar fi pus douăzeci de mii de franci în buzunar?

— N-am spus asta niciodată, a declarat doamna Giry, având în vedere că eu cu mâna mea am pus cele douăzeci de mii de franci în buzunarul său.

Apoi a adăugat cu voce înceată:

— Uite! Am zis-o!... și sper ca fantoma să mă ierte!

Richard a început să urle iar, dar Moncharmin i-a comandat autoritar să tacă.

— Dă-mi voie! Dă-mi voie! Las-o pe femeie să explice, lasă-mă s-o întreb! E chiar uimitor că folosești tonul ăsta!... Suntem pe cale să descoperim întregul mister. Și tu te înfurii!... Greșești comportându-te astfel... Eu mă distrez teribil.

Doamna Giry, care se simțea o martiră, a ridicat capul, cu fața strălucind de convingerea nevinovăției ei.

— Îmi spuneți că erau douăzeci de mii de franci în plicul pe care l-am pus în buzunarul domnului Richard, dar eu vă repet că nu știam nimic despre asta... Ca și domnul Richard de altfel!

— Aha! a spus Richard reluând brusc aerul fudul care nu-i plăcea lui Moncharmin. Nici eu nu știam nimic! Mi-ai pus douăzeci de mii de franci în buzunar, dar eu nu știam nimic! Mă bucur mult s-o aflu, doamnă Giry!

— Da, da, e adevărat, nici unul din noi nu știa nimic. Dar dumneata sigur i-ai găsit!

Richard ar fi înghițit-o de vie pe doamna Giry dacă Moncharmin n-ar fi fost acolo. Dar Moncharmin a protejat-o. El a reluat întrebările.

— Ce fel de plic ai pus în buzunarul domnului Richard? Nu era cel pe care ți l-am dat noi, cel pe care l-ai dus în loja 5 sub ochii noștri și totuși acela conținea cele douăzeci de mii de franci.

— Vă cer scuze. Plicul pe care domnul director mi l-a dat e cel pe care i l-am strecurat în buzunar, a explicat doamna Giry. Cel pe care l-am dus în loja fantomei era altul, identic, pe care fantoma tocmai mi-l dăduse și pe care-l țineam ascuns în mânecă.

Spunând acestea doamna Giry a scos din mânecă plicul pregătit, identic cu cel care conținea cele douăzeci de mii de franci. Directorii i l-au luat. L-au examinat și au văzut că era închis cu sigiliile lor de directori. L-au deschis. Conținea douăzeci de bancnote ale Băncii Sf. Farse ca cele care-i uluiseră cu o lună în urmă.

— Ce simplu! a spus Richard.

— Ce simplu! a repetat Moncharmin. Și a continuat cu ochii ținți la doamna Giry, ca și când voia s-o hipnotizeze:

— Deci fantoma ți-a dat plicul ăsta și ți-a spus să-l pui pe celălalt în buzunarul domnului Richard?

— Da, a fost fantoma.

— Atunci nu te deranjează să ne faci o demonstrație a talentului dumitale? Uite plicul. Poartă-te ca și când n-am ști nimic.

— Cum doriți, domnilor.

Doamna Giry aluat plicul cu bancnote și s-a îndreptat spre ușă. Voia să iasă când directorii s-au repezit la ea:

— Oh, nu! Oh, nu! Nu ne mai duci a doua oară! Tot pățitu-i priceput!

— Scuzați-mă, domnilor! a spus femeia scuzându-se, mi-ați spus să mă comport ca și când n-ați ști nimic... Ei, dacă n-ați ști nimic, aș pleca cu plicul dumneavoastră!

— Și pe urmă mi l-ai strecura în buzunar? S-a răstit Richard, pe care Moncharmin îl privea cu ochiul stâng, dreptul fiind ațintit pe doamna Giry – un procedeu cât pe-acți să-l lase sașiu, un preț pe care Moncharmin era gata să-l plătească pentru a afla adevărul.

— Trebuie să vă strecur plicul când vă așteptați mai puțin, domnule. Știți că totdeauna dau o raită prin culise seara și adesea mă duc la fiica mea în foaierul Operei, ceea ce pot face pentru că sunt mama ei și-i aduc pantofii când baletul e gata să înceapă... de fapt vin și plec după plac... Tot așa și admiratorii... Și dumneavoastră, domnule... Sunt o mulțime de oameni în preajmă... Eu merg în spatele dumneavoastră și vă strecur plicul în buzunarul fracului... nu-i nici o vrăjitorie la mijloc!

— Nici o vrăjitorie! a mârâit Richard rostogolindu-și ochii ca Jupiter Tunătorul. Nici o vrăjitorie! Păi, tocmai te-am prins cu minciuna, vrăjitoare bătrână!

Doamna Giry s-a înfoiat și cei trei dinți i-au ieșit la lumină.

— Și de ce, mă rog?!

— Pentru că mi-am petrecut seara pândind loja 5 și plicul fals pe care l-ai pus acolo. N-am fost nici o secundă în foaierul Operei.

— Nu, domnule, și nu v-am dat plicul în seara aceea, ci la următorul spectacol... în seara când sub-secretarul de stat de la Arte...

La cuvintele acestea Richard brusc a întrerupt-o pe doamna Giry:

— Da, așa e, îmi amintesc acum! Sub-secretarul s-a dus în culise. A întrebat de mine. M-am dus în foaierul Operei. Eram pe treptele foaierului... Sub-secretarul și subalternul lui erau și ei acolo. M-am întors brusc... trecuseși prin spatele meu, doamnă Giry... M-ai împins... Oh, încă te mai văd, te mai văd!

— Da, așa a fost, domnule, așa a fost! Tocmai îmi făcusem trebușoara. Buzunarul dumneavoastră, domnule, e foarte lăndemână!

Iar doamna Giry a adăugat și faptele după cuvinte. A trecut prin spatele domnului Richard și, așa de agilă încât Moncharmin însuși a fost impresionat, a strecurat plicul în unul din buzunarele fracului domnului Richard.

— Desigur! a exclamat Richard pălind puțin. F.O. e foarte inteligent. Problema pe care trebuia s-o rezolve era asta: cum să elimine orice intermediar primejdios între omul care dă cele douăzeci de mii de franci și omul care le primește. Și lucrul cel mai bun era să vină și să ia banii din buzunarul meu fără să observ, fiindcă eu nici nu știam că sunt acolo. E minunat!

— Da, sigur, minunat! a aprobat Moncharmin. Dar tu uiți, Richard, că eu am dat zece din cele douăzeci de mii de franci și mie nimeni nu mi-a pus nimic în buzunar!

[2](#) Seriile mici emise de “Banca Sf. Farse” din Franța corespund cu cele emise de “Bank of Engraving” din Anglia (n.tr.).

Capitolul XVII. Iar acul de siguranță

Ultima frază a lui Moncharmin exprima atât de clar bănuielile împotriva partenerului său, încât era normal să provoace o explicație furtunoasă la sfârșitul căreia au căzut de acord ca Richard să se supună tuturor dorințelor lui Moncharmin cu scopul de a-l ajuta să descopere tâlharul ale cărui victime erau.

Asta ne aduce la pauza de după actul grădinii, comportarea stranie observată de domnul Remy și acele ciudate abateri de la atitudinea demnă ce caracterizează niște directori. Richard și Moncharmin au decis mai întâi ca Richard să repete exact mișcărilor pe care primul le făcuse în seara dispariției primilor douăzeci de mii de franci, iar în al doilea rând ca Moncharmin să nu-i piardă din ochi buzunarul de la frac în care doamna Giry urma să strecoare cele douăzeci de mii de franci.

Domnul Richard s-a dus și s-a așezat exact pe locul unde stătuse când făcuse o plecăciune sub-secretarului de la Arte. Domnul Moncharmin și-a ocupat poziția cu un pas în spatele lui. Doamna Giry a trecut, l-a împins pe domnul Richard, a lăsat cele douăzeci de mii de franci în buzunarul fracului directorului și a dispărut... Sau mai degrabă a fost luată de-acolo. Conform instrucțiunilor primite de la Moncharmin cu câteva minute înainte, Mercier a dus-o pe buna doamnă în biroul directorului executiv și a închis ușa cu cheia, astfel încât să-i fie imposibil să comunice cu cineva.

Între timp domnul Richard se apleca, se îndoia, se strecura mergând de-a-ndăratelea exact de parcă l-ar fi avut pe puternicul și important ministru, sub-secretarul de la Arte în fața lui. Doar că, deși aceste dovezi de politețe n-ar fi fost uimitoare dacă sub-secretarul de stat chiar ar fi fost în fața domnului Richard, e de înțeles că au provocat mirare spectatorilor acestei scene foarte normale, dar inexplicabile în care domnul Richard nu avea pe nimeni în față.

Domnul Richard făcea reverențe... nimănui, se pleca... pentru nimeni, mergea de-a-ndăratelea... în fața nimănui. Iar câțiva pași în spatele lui, domnul Moncharmin făcea același lucru, plus că-l gonea pe domnul Remy și-i ruga pe domnul La Borderie, ambasadorul, și pe directorul de la Credit Central “nu-l atingeți pe domnul director”.

Moncharmin, care avea el ideile lui, nu voia ca Richard să vină cu el imediat după dispariția celor douăzeci de mii de franci și a spus:

— Poate a fost ambasadorul sau directorul de la Credit Central...

Părea cu atât mai plauzibil cu cât, cum Richard însuși recunoștea, Richard nu întâlnise pe nimeni în partea aceea de teatru, după ce doamna Giry trecuse pe lângă el...

Dacă tot începuse să meargă înapoi făcând plecăciuni, Richard a continuat așa din prudență, până a ajuns la coridorul care ducea la birourile conducerii. Astfel era atent supravegheat de Moncharmin din spate, iar el vedea pe oricine se apropia de el venind din față. Metoda asta nouă de mers adoptată de directorii Academiei Naționale de Muzică a atras încă o dată atenția, dar directorii nu se gândeau la nimic altceva în afară de cele douăzeci de mii de franci.

Ajungând la jumătatea coridorului Richard i-a spus lui Moncharmin cu o voce scăzută:

— Sunt sigur că nimeni nu m-a atins... Acum stai la oarecare distanță de mine și urmărește-mă până ajung la ușa biroului, e mai bine să nu trezim suspiciuni și așa putem vedea orice se întâmplă.

Dar Moncharmin a replicat:

— Nu, Richard, nu! Tu mergi în față și eu vin imediat în spatele tău! Nu te las singur nici un pas!

— Dar așa, a exclamat Richard, n-o să fure niciodată cele douăzeci de mii de franci!

— Chiar asta sper și eu! a declarat Moncharmin.

— Atunci ce facem noi e absurd!

— Facem exact ce-am făcut data trecută... Data trecută am mers cu tine când ai plecat de pe scenă și am rămas în spatele tău

când mergeai pe coridorul ăsta.

— Așa e! a oftat Richard dând din cap gânditor și supunându-se lui Moncharmin.

Peste două minute directorii s-au încuiat în birou. Moncharmin însuși și-a pus cheia în buzunar spunând:

— Și data trecută am stat încuiați așa până ai plecat de la Operă să duci acasă.

— Așa-i. Parcă n-a venit nimeni să ne tulbure, nu?!

— Nimeni.

— Atunci, a spus Richard scormonindu-și memoria, atunci sigur am fost jefuit pe drumul de la Operă spre casă.

Dar Moncharmin a spus pe-un ton mai sec decât oricând:

— Nu, nu, asta-i imposibil. Doar te-am dus cu birja mea! Cele douăzeci de mii de franci au dispărut acasă la tine – nu-i nici urmă de îndoială că așa a fost.

— E, incredibil! a protestat Richard. Sunt sigur de servitorii mei, iar dacă unul din ei ar fi făcut-o ar fi dispărut între timp.

Moncharmin a ridicat din umeri de parc-ar fi vrut să spună că nu vrea să intre în detalii, iar Richard a început să-și spună că Moncharmin îl trata într-un mod insuportabil.

— Moncharmin, m-am săturat de asta!

— Richard, nu mai puțin ca mine!

— Îndrăznești să mă bănuiești?

— Da, de-o glumă proastă.

— Nu se glumește cu douăzeci de mii de franci.

— Asta-i părerea mea, a declarat Moncharmin desfăcând ziarul și începând ostentativ să-l citească.

— Ce faci? Acum ai de gând să citești ziarul?

— Da, Richard, până te duc acasă.

— Ca data trecută?

— Da, ca data trecută.

Richard a smuls ziarul din mâinile lui Moncharmin. Acesta s-a ridicat mai nervos ca oricând, și s-a trezit nas în nas cu un Richard

exasperat, care și-a încrucișat mâinile pe piept spunând:

— Ascultă, uite la ce mă gândesc, mă gândesc la ce-aș putea să cred dacă, exact ca data trecută, după ce mi-aș petrece seara singur cu tine, după ce m-ai duce acasă, în momentul despărțirii aș observa că cele douăzeci de mii de franci mi-au dispărut din buzunar... exact ca atunci.

— Și ce-ai putea crede? a întrebat Moncharmin roșu de furie.

— Aș putea crede că, din moment ce m-ai urmărit pas cu pas de bună-voie și ai fost singurul care s-a apropiat de mine, exact ca data trecută, aș putea crede că, din moment ce banii nu mai sunt în buzunarul meu, ar fi șanse mari să fie în al tău.

Moncharmin a sărit ca ars auzind asta.

— Oh! a țipat el. Un ac de siguranță!

— Ce să faci cu un ac de siguranță?

— Să te prind cu el!... Un ac de siguranță!... Un ac de siguranță!

— Vrei să mă prinzi cu un ac de siguranță!

— Da, să te prind de cele douăzeci de mii de franci! Atunci, fie că va fi aici, fie pe drumul de aici acasă, fie acasă, vei simți mâna care trage de buzunar și vei vedea dacă e a mea! Aha, deci acum mă bănuiești pe mine, nu?! Un ac de siguranță!

Și acesta a fost momentul în care Moncharmin a deschis ușa spre coridor și a țipat:

— Un ac de siguranță... Cineva să-mi dea un ac de siguranță!

Și mai știm că tot atunci Remy, care n-avea ac de siguranță, a fost primit de Moncharmin în timp ce un băiat a adus acul atât de dorit. Iată ce s-a întâmplat: mai întâi Moncharmin a încuiat ușa la loc. Apoi a îngenunchiat în spatele lui Richard, spunând:

— Sper ca bancnotele sunt încă aici.

— Și eu, a adăugat Richard.

— Cele adevărate? a-ntrebat Moncharmin hotărât să nu le mai lase dus.

— Uită-te chiar tu. Refuz să le ating.

Moncharmin a luat plicul din buzunarul lui Richard și a scos bancnotele cu o mână tremurătoare fiindcă, de data asta, ca să se asigure des că bancnotele erau acolo, nici nu sigilase nici nu închisese plicul. S-a liniștit văzând că erau toate acolo și nu erau false. Le-a pus înapoi în buzunarul fracului și a prins acul cu mare grijă. S-a așezat în spatele lui Richard, cu ochii pe fracul lui, în timp ce acesta stătea cuminte la masa de scris.

— Puțină răbdare, Richard. Mai avem doar câteva minute de așteptat... Ceasul va bate în curând miezul nopții. Data trecută am plecat la a douăsprezecea bătaie.

— Oh, o să am toată răbdarea din lume!

Timpul trecea încet, dens, misterios, înăbușitor. Richard a încercat să râdă.

— O să cred până la urmă în omnipotența fantomei. Chiar acum, nu găsești ceva stânjenitor, apăsător, alarmant în atmosfera acestei camere?

— Ai perfectă dreptate, a spus Moncharmin cu adevărat impresionat.

— Fantoma! a continuat Richard cu voce șoptită, de parcă s-ar fi temut să fie auzit de urechi invizibile. Fantoma! Și dacă, totuși, e o fantomă care pune plicuri fermecate pe masă, care vorbește în loja 5, care l-a omorât pe Joseph Buquet, care a făcut să cadă candelabrul, care ne-a jefuit! Fiindcă, în final, aici nu suntem decât tu și eu, iar dacă bancnotele dispar fără ca tu sau eu să avem vreo legătură, va trebui să credem în fantomă.

În momentul acela pendula de pe șemineu a ticăit și a răsunat de prima din cele douăsprezece bătai. Cei doi directori s-au înfiorat. Transpirația le curgea pe frunte. A douăsprezecea bătaie a răsunat ciudat în urechile lor. Când ceasul s-a oprit ei au oftat și s-au ridicat de pe scaune.

— Cred că putem pleca, a zis Moncharmin.

— Așa cred, a aprobat Richard.

— Înainte să plecăm, te superi dacă mă uit în buzunarul tău?

— Dar desigur, Moncharmin, trebuie!... Ei? a întrebat el în timp ce Moncharmin pipăia buzunarul.

— Păi, simt acul.

— Desigur, așa cum ai spus, nimeni nu poate fi jefuit fără să observe.

Dar Moncharmin, ale cărui mâini încă scotoceau a tunat:

— Simt acul, dar nu simt bancnotele!

— Zău, fără glumă, Moncharmin!... Nu-i momentul să glumești.

— Păi, caută și tu!

Richard și-a smuls haina. Cei doi directori au întors buzunarul pe dos. Buzunarul era gol. Iar lucrul ciudat era că acul rămăsese înfipt în același loc. Richard și Moncharmin au pălit. Nu mai era nici o îndoială: era o vrăjitorie.

— Fantoma! a bâlbâit Moncharmin.

Dar Richard s-a repezit brusc la partenerul lui.

— Nimeni în afară de tine nu mi-a atins buzunarul! Dă-mi înapoi cele douăzeci de mii de franci!... Dă-mi înapoi banii mei!...

— Pe onoarea mea, a oftat Moncharmin care era gata să leșine, pe-onoarea mea, jur că nu-s la mine!

Atunci cineva a bătut la ușă. Moncharmin a deschis-o automat, l-a recunoscut cu greu pe Mercier, a schimbat câteva cuvinte cu el fără să știe ce vorbește și, cu o mișcare involuntară, a pus acul de siguranță, devenit inutil, în mâinile subalternului său complet zăpăcit...

Capitolul XVIII. Comisarul, vicontele și Persanul

Primele cuvinte ale comisarului de poliție la intrarea în biroul directorilor au fost despre primadona dispărută.

— Este Christine Daae aici?

— Christine Daae, aici? a repetat Richard ca un ecou. Nu. De ce?

Cât despre Moncharmin, nu mai avea putere să scoată vreun cuvânt.

Deoarece comisarul și mulțimea care-l urmăse în birou păstrau o tăcere impresionantă, Richard a repetat:

— De ce mă întrebați de prezența Christinei Daae aici, domnule comisar?

— Fiindcă trebuie găsită, a declarat solemn comisarul de poliție.

— Cum adică să fie găsită? A dispărut?

— În mijlocul spectacolului!

— În mijlocul spectacolului? Asta-i incredibil!

— Nu-i așa?! Și ce e la fel de incredibil e că o auziți prima dată de la mine!

— Da, a spus Richard prinzându-și capul în mâini și mormăind. Ce e cu chestia asta acum? Oh, e destul pentru un om să-și dea demisia!

Și-a rupt câteva fire din mustață fără să-și dea seama ce face.

— Deci ea... deci ea a dispărut în mijlocul spectacolului?

— Da, a fost răpită în actul închisorii, în momentul în care invoca ajutorul îngerilor, dar mă îndoiesc să fi fost răpită de un înger.

— Iar eu sunt sigur că așa a fost!

Toată lumea s-a uitat în jur. Un tânăr, palid și tremurând de emoție a repetat:

— Sunt sigur de asta!

— Sigur de ce? a-ntrebat Mifroid.

— Christine Daae a fost răpită de un înger, domnule comisar, iar eu vă pot spune numele lui.

— Aha, domnul viconte de Chagny! Deci susțineți că domnișoara Daae a fost răpită de un înger de la Operă?!

— Da, domnule, un înger de la Operă și vă voi spune unde locuiește... când vom rămâne singuri.

— Aveți dreptate, domnule.

Și comisarul de poliție, după ce l-a invitat pe Raoul pe un scaun, a dat afară din cameră pe toată lumea cu excepția directorilor. Atunci Raoul a vorbit:

— Domnule comisar, îngerul se numește Erik, locuiește în Operă și este Îngerul Muzicii!

— Îngerul Muzicii?! Zău! Asta-i foarte ciudat!... Îngerul Muzicii!

Și întorcându-se spre directori domnul Mifroid a-ntrebat:

— Aveți un Înger al Muzicii în incintă, domnilor?

Richard și Moncharmin au negat clătinând capetele, fără să vorbească.

— Oh, a zis vicontele, domnii au auzit de Fantoma de la Operă. Ei bine, sunt în măsură să declar că fantoma și Îngerul Muzicii sunt una și aceeași persoană, iar numele real este Erik.

Domnul Mifroid s-a ridicat și s-a uitat atent la Raoul.

— Scuzați-mă, domnule, doriți cumva să ridiculizați legea? Iar dacă nu, ce-i povestea asta cu Fantoma de la Operă?

— Vă spun că acești domni au auzit de ea.

— Domnilor, cunoașteți fantoma?!

— Nu, domnule comisar, nu, n-o cunoaștem, dar am vrea, pentru că ne-a furat douăzeci de mii de franci!

Și Richard s-a uitat amenințător la Moncharmin, ca și când ar fi vrut să spună: "Dă-mi înapoi cele douăzeci de mii de franci sau o să spun toată povestea!"

Moncharmin a înțeles mesajul și, cu un gest enervat, a spus:

— O fantomă care, în aceeași seară, răpește o cântăreață și fură douăzeci de mii de franci, trebuie să fie una foarte ocupată!

Dacă nu vă deranjează, vom lua problemele pe rând. Mai întâi cântăreața, apoi cele douăzeci de mii de franci. Haideți, domnule de Changy, să discutăm serios. Credeți că domnișoara Daae a fost răpită de un individ numit Erik. Cunoașteți această persoană? Ați văzut-o?

— Da.

— Unde?

— Într-un cimitir.

Domnul Mifroid a tresărit, l-a privit atent pe Raoul și a spus:

— Desigur!... Pe-acolo-și pierde vremea de obicei fantomele!... Și ce faceați în acel cimitir?

— Domnule, îmi dau seama perfect cât de absurde vi se par cuvintele mele. Dar vă implor să credeți că sunt în toate mințile. Siguranța persoanei care mi-e cea mai dragă din lume depinde de asta. Aș vrea să vă conving în câteva cuvinte, pentru că timpul ne presează și fiecare clipă e prețioasă. Din nefericire, dacă nu vă voi spune această poveste, cea mai stranie din lume, chiar de la început, nu mă veți crede. Vă voi spune tot ce știu despre Fantoma de la Operă, domnule Comisar. Din păcate nu știu multe!

— Nu-i nimic, continuați, continuați! au exclamat Richard și Moncharmin extrem de interesați.

În ciuda speranțelor lor de a afla vreun detaliu care să-i pună pe urmele șarlatanului, în curând s-au văzut siliți să accepte faptul că domnul Raoul de Chagny își pierduse complet mințile. Toată povestea aceea despre Perros-Guirec, capete de mort și viori fermecate, putea să se nască doar în creierul răvășit al unui tânăr care era nebunește îndrăgostit. Era atât de evident, încât comisarul Mifroid le împărtășea părerea și ar fi întrerupt fără îndoială această narațiune incoerentă dacă n-ar fi făcut-o chiar directorii.

Ușa s-a deschis lăsând să intre un om ciudat îmbrăcat cu o redingotă imensă și un joben pe cât de ponosit pe atât de lucios, care-i cădea pe urechi. S-a dus la comisar și i-a spus în șoaptă

ceva. Era fără îndoială un detectiv care venise să aducă o informație importantă.

În timpul acestei convorbiri Mifroid nu și-a luat ochii de la Raoul. În sfârșit, vorbindu-i acestuia, a spus:

— Domnule, am vorbit destul despre fantomă. Vom vorbi acum puțin despre dumneavoastră, dacă nu aveți nimic împotrivă: urma s-o răpiți pe domnișoara Christine Daae în noaptea asta?

— Da, domnule comisar.

— După spectacol?

— Da, domnule comisar.

— Și toate pregătirile erau făcute?

— Da, domnule comisar.

— Trăsura cu care ați venit urma să vă transporte pe amândoi...

Erau alți cai pregătiți la fiecare oprire...

— E adevărat, domnule comisar.

— Și totuși trăsura dumneavoastră e încă la Rotondă așteptându-vă ordinele, nu-i așa?!

— Da, domnule Comisar.

— Știți că mai erau trei trăsuri acolo în afară de a dumneavoastră?

— Nu le-am dat nici cea mai mică atenție.

— Erau trăsura domnișoarei Sorelli, care n-a găsit loc în curtea administrației, trăsura Carlotei și cea a fratelui dumitale, domnul conte de Chagny.

— Se prea poate...

— Ce e sigur e că, deși trăsura dumitale, a Carlotei și a lui Sorelli sunt încă acolo, pe pavajul din Rotunda, trăsura domnului conte de Chagny a dispărut.

— Asta n-are nici o legătură cu...

— Îmi cer scuze. Nu s-a opus domnul conte la căsătoria dumitale cu domnișoara Daae?

— Asta-i o problemă care privește doar familia.

— Nu mi-ați răspuns la întrebare – s-a opus... și de aceea o duceți pe Christine Daae departe de fratele dumneavoastră... Ei, domnule de Chagny, permiteți-mi să vă informez că fratele dumneavoastră a fost mai isteț! El a răpit-o pe Christine Daae!

— Oh, imposibil! a gemut Raoul apăsându-și mâna pe inimă. Sunteți sigur?

— Imediat după dispariția artistei, care s-a produs prin mijloace de care nu suntem încă siguri, el s-a repezit la trăsură, care a traversat Parisul în ritm alert.

Sărmanul Raoul a întrebat cu voce stinsă:

— A traversat Parisul? Cum adică l-a traversat?

— L-a traversat și a ieșit din Paris... pe drumul spre Bruxelles.

— Oh! a țipat tânărul. O să-i prind!

S-a repezit apoi afară din birou.

— Și o să ne-o aducă înapoi! a exclamat vesel comisarul. Ei, șmecheria asta face cât două de-ale Îngerului Muzicii!

Și întorcându-se spre privitori, Mifroid a ținut o scurtă prelegere despre metodele poliției.

— Deocamdată nu știu dacă domnul conte de Chagny a răpit-o pe Christine Daae sau nu, dar vreau să știu și cred că, în acest moment, nimeni nu e mai nerăbdător decât fratele lui să ne informeze... Chiar acum zboară în urmărirea lui! E ajutorul meu de nădejde! Aceasta, domnilor, este arta poliției, care pare atât de complicată și totuși devine extrem de simplă de îndată ce vezi că înseamnă să-ți lași treaba făcută de oameni care n-au nimic în comun cu poliția.

Dar domnul comisar de poliție Mifroid n-ar mai fi fost atât de încântat de el însuși dac-ar fi știut că goana emisarului său grăbit a fost oprită chiar la intrarea primului coridor. O siluetă înaltă i-a blocat calea lui Raoul.

— Unde vă duceți atât de repede, domnule de Chagny? a întrebat o voce.

Raoul a ridicat nerăbdător ochii și a recunoscut căciula de astrahan văzută cu o oră în urmă. S-a oprit:

— Tu ești! a țipat febril. Tu știi secretul lui Erik și nu vrei să le vorbesc altora. Cine ești?

— Știți cine sunt!... Sunt Persanul!

Capitolul XIX. Vicontele și Persanul

Raoul și-a amintit că fratele lui i-l arătase odată pe misteriosul personaj despre care nu se știa decât că e Persan și locuiește într-un mic apartament demodat în strada Rivoli.

Omul cu piele de abanos, ochi de jad și căciulă de astrahan s-a aplecat spre Raoul:

— Sper, domnule de Chagny, că n-ați trădat secretul lui Erik

— Și de ce-aș ezita să-l trădez pe acest monstru, domnule?

Raoul a reluat distant, încercând să-l sperie pe intrus:

— E cumva un prieten de-al dumitale?

— Sper că n-ați spus nimic despre Erik, domnule, pentru că secretul lui e și al Christinei Daae, iar dacă vorbiți despre unul îl dezvăluiți și pe celălalt.

— Oh, domnule, a spus Raoul din ce în ce mai nerăbdător, pareți să cunoașteți multe lucruri care mă interesează și totuși n-am timp să-vă ascult!

— Vă-ntreb iar, domnule de Chagny, unde vă grăbiți așa?

— N-ai ghicit? În ajutorul Christinei Daae...

— Atunci, domnule, rămâneți aici, pentru că ea e aici!

— Cu Erik?

— Cu Erik.

— De unde știi?

— Am fost la spectacol și nimeni pe lume în afară de Erik n-ar putea să pregătească o răpire ca asta!

Omul a suspinat adânc adăugând:

— Am recunoscut stilul monstrului!...

— Înseamnă că-l cunoști?!

Persanul n-a răspuns, dar a oftat iar. Raoul a spus:

— Domnule, nu știu care sunt intențiile dumitale, dar nu poți face ceva să mă ajuți? Vreau să spun s-o ajuți pe Christine Daae?

— Ba cred că da, domnule de Chagny, și de asta v-am vorbit.

— Ce poți să faci?

— Să încerc să vă duc la ea... și la el.

— Dacă-mi poți face acest serviciu, domnule, viața mea îți aparține!... Comisarul de poliție mi-a spus că ea, Christine, a fost răpită de fratele meu, contele Philippe.

— Oh, domnule de Chagny, eu nu cred o iotă din asta!

— Nu e posibil, nu-i așa?!

— Nu știu dacă e posibil sau nu, dar sunt moduri și moduri de a răpi oamenii, iar domnul conte Philippe, după câte știu, n-a avut până acum nici o legătură cu vrăjitoria.

— Argumentele dumitale sunt convingătoare și eu sunt un prost!... Oh, hai să ne grăbim! Mă las în întregime în seama dumitale!... Cum să nu te cred când ești singurul care mă crede la rândul lui, când ești singurul care nu zâmbește când aude numele lui Erik?

Și tânărul a apucat energic mâinile Persanului. Erau reci ca gheața.

— Tăcere! a spus Persanul oprindu-se să asculte la zgomotele îndepărtate din clădire. Nu trebuie să rostim numele ăsta aici Haideți să spunem “el” și “lui”; vom fi mai puțin în pericol de a atrage atenția.

— Crezi că el e aproape de noi?

— Foarte posibil, domnule, doar dacă în momentul ăsta nu e cu victima lui în casa de lângă lac.

— Ah, deci știi și de casă?!

— Dacă nu-i acolo poate fi aici, în peretele ăsta, în podea, în tavan!... Veniți!

Și Persanul, rugându-l pe Raoul să pășească fără zgomot, l-a condus într-un pasaj pe care nu-l văzuse vreodată, nici măcar când Christine obișnuia să-l plimbe îndelung prin acel labirint.

— De-ar veni Darius! a spus Persanul.

— Cine e Darius?

— Darius? Servitorul meu.

Erau acum în mijlocul unui pătrat pustiu, o sală imensă prost luminată de o lampă mică. Persanul l-a oprit pe Raoul și, în cea mai

ușoară șoaptă, a întrebat:

— Ce i-ați spus comisarului?

— I-am spus că răpitorul Christinei Daae este Îngerul Muzicii, alias Fantoma de la Operă, iar numele lui real este...

— Ssst!... Și v-a crezut?

— Nu.

— N-a dat nici o importanță la ce i-ați spus?

— Nu.

— A crezut că sunteți un pic nebun?

— Da.

— Cu atât mai bine! a oftat Persanul.

Și-au continuat drumul. După ce-au urcat și coborât câteva scări pe care Raoul nu le mai văzuse, cei doi bărbați au ajuns în fața unei uși pe care Persanul a deschis-o cu un șperaclu. Persanul și Raoul erau desigur amândoi în haine de seară, dar pe când Raoul avea joben, Persanul purta căciula de astrahan deja amintită. Era o încălcare a etichetei care impune purtarea jobenului în culise, dar în Franța străinii poartă ce poftesc, englezii șepcuța de călătorie, iar Persanul – căciula de astrahan.

— Domnule, a spus Persanul, jobenul o să vă incomodeze, mai bine l-ați lăsa în cabină.

— Ce cabină? s-a interesat Raoul.

— A Christinei Daae.

Iar Persanul, lăsându-l pe Raoul să intre pe ușa abia deschisă, i-a arătat vis-a-vis camera actriței. Erau la capătul coridorului pe care Raoul era obișnuit să-l străbată înainte de a ajunge la ușa Christinei.

— Ce bine cunoști Opera, domnule!

— Nu așa de bine ca el! a spus Persanul modest.

L-a împins pe Raoul în cabina Christinei, care era exact cum o lăsase cu câteva minute în urmă. Închizând ușa Persanul s-a dus la o ușă mică ce despărțea cabina de o cameră cu vechituri aflată lângă ea. A ascultat, apoi a tușit tare. S-a auzit un zgomot, ca și cum

cineva umbla prin camera de alături; câteva secunde mai târziu cineva a bătut în ușa.

— Intră a zis Persanul.

A intrat un om, purtând tot căciulă din astrahan și îmbrăcat cu o manta lungă. S-a înclinat, a scos o casetă bogat împodobită de sub manta, a pus-o pe masa de toaletă, s-a înclinat iar și s-a dus spre ușă.

— Te-a văzut cineva când ai intrat, Darius?

— Nu, stăpâne.

— Fă-te nevăzut și când pleci.

Servitorul a privit pe coridor și a dispărut repede. Persanul a deschis caseta. Conținea două pistoale lungi.

— Când Christine Daae a fost răpită, am trimis vorbă servitorului meu să-mi aducă aceste pistoale. Le am de multă vreme și ne putem bizui pe ele.

— Ne vom bate în duel? a întrebat tânărul.

— Sigur va fi un duel, a răspuns celălalt examinând pistoalele. Și ce duel!

Dând lui Raoul unul din pistoale a adăugat:

— În duelul ăsta vom fi noi doi contra unul, dar trebuie să fiți pregătit pentru orice, fiindcă vom înfrunta cel mai teribil adversar pe care vi-l puteți imagina. Dar o iubiți pe Christine Daae, nu-i așa?!

— Ador pământul pe care calcă! Dar dumneata, domnule, care n-o iubești, spune-mi de ce ești gata să-ți riști viața pentru ea! Sigur îl urăști pe Erik!

— Nu, domnule, a spus trist Persanul. Nu-l urăsc. Dacă l-aș urî, de mult n-ar mai fi făcut nici un rău.

— V-a făcut vreun rău?

— L-am iertat de mult pentru răul pe care mi l-a făcut mie.

— Nu vă înțeleg. În descrieți ca pe un monstru, vorbiți de crimele lui, v-a făcut rău, dar văd la dumneavoastră aceeași milă de neînțeles care m-a înnebunit de disperare când am văzut-o la Christine!

Persanul n-a răspuns. A luat un taburet și l-a pus lângă zidul opus mării oglinzi care acoperea un perete întreg. S-a urcat pe taburet și, cu nasul lipit de tapet, căuta ceva. După o lungă cercetare a exclamat:

— Aha, l-am găsit!

Ridicând degetul mai sus de cap a apăsat un colț din modelul tapetului. S-a întors și a sărit de pe taburet:

— În jumătate de minut vom fi pe drum spre el!

Traversând toată cabina s-a dus să pipăie oglinda.

— Încă nu se clintește, a bombănit.

— Ah, deci ieșim prin oglindă? Ca și Christine Daae.

— Deci știați că domnișoara Daae a ieșit prin oglindă?

— Chiar sub ochii mei, domnule! Eram ascuns după draperie în camera mică și am văzut-o dispărând nu după oglindă ci în ea!

— Și ce-ați făcut?

— Am crezut că era o aberație a simțurilor mele, un vis de om nebun.

— Sau o nouă extravagantă a fantomei! a chicotit Persanul.

Apoi tot cu mâna pe oglindă, a continuat:

— Ah, domnule de Chagny, ce bine-ar fi să avem de-a face cu o fantomă. Am putea lăsa pistoalele în cutie... Dar scoateți-vă pălăria, vă rog, așa... și acum acoperiți-vă pieptul cămășii cu haina, cât mai mult, ca mine... Aduceți reverele în față... ridicați gulerul, Trebuie să ne facem cât mai invizibili posibil.

Sprijinindu-se de oglindă, după o scurtă tăcere, a adăugat:

— Durează puțin până se ridică contragreutatea după ce apeși pe arc din interiorul camerei. E altfel când ești în spatele zidului și acționezi direct pe contragreutate. Atunci oglinda se întoarce imediat și se mișcă incredibil de repede.

— Ce contragreutate? a întrebat Raoul.

— Păi, contragreutatea care ridică tot zidul ăsta pe pivotul lui. Sigur nu vă așteptați să se miște singur printr-o vrajă! Dacă vă uitați o să vedeți că mai întâi oglinda se ridică un inch sau doi, apoi se

rotește un inch sau doi de la stânga la dreapta. Atunci se așează pe pivotul care o va răsturna.

— Nu se întoarce! a spus Raoul nerăbdător.

— Oh, așteptați! Aveți când să fiți nerăbdător, domnule! Mecanismul sigur e cam ruginit sau arcul nu l-a declanșat... Sau e altceva... a adăugat neliniștit Persanul.

— Ce?

— Poate că pur și simplu a tăiat funia contragreutății și a blocat tot dispozitivul.

— De ce-ar face-o? Nu știe că venim pe-aici!

— Îndrăznesc să spun că o bănuiește, fiindcă, știe că eu cunosc sistemul.

— Nu se întoarce!... Dar Christine, domnule, Christine?

Persanul a spus rece:

— Vom face tot ce e omenește posibil!... Dar ne poate opri de la primul pas!... El stăpânește zidurile, ușile și trapele. În țara mea era cunoscut pe numele care înseamnă “iubitorul de trape”.

— Dar de ce zidurile i se supun doar lui? Doar nu le-a construit el!

— Ba da domnule, asta e exact ce-a făcut!

Raoul s-a uitat la el uimit, dar Persanul i-a făcut semn să tacă și a arătat spre oglindă... Reflexia tremura puțin. Imaginea lor părea văzută într-un ochi de apă înfiorat, dar apoi totul s-a oprit.

— Vedeți, domnule, nu se mișcă! S-o luăm pe alt drum!

— În noaptea asta nu mai e altul! a declarat Persanul cu voce extrem de sumbră. Și acum păzea! Și fiți gata să trageți!

El însuși a ridicat pistolul spre oglindă. Raoul i-a imitat mișcarea. Cu brațul liber Persanul l-a tras pe tânăr la pieptul lui și, brusc, oglinda s-a întors, ca ușile turnante, luându-i pe Raoul și Persan cu ea, aruncându-i din plină lumină în cel mai nepătruns întuneric.

Capitolul XX. Subsolurile Operei

— Mâna sus, gata să tragi! a repetat iute tovarășul lui Raoul.

Zidul din spatele lor, făcând o rotație completă, s-a închis la loc, iar cei doi bărbați au rămas o clipă nemișcați, ținându-și răsuflarea.

În sfârșit, Persanul s-a hotărât să facă o mișcare, iar Raoul l-a auzit căzând în genunchi și pipăind cu mâinile după ceva. Deodată întunericul s-a destrămat la lumina unui felinar mic, iar Raoul s-a dat instinctiv înapoi ca și când dorea să scape de cercetarea unui inamic secret. Dar curând a înțeles că lumina era la Persan, ale cărui mișcări le urmărea îndeaproape. Micul disc roșu a fost întors în toate părțile și Raoul a văzut că podeaua, zidurile și tavanul erau din scânduri. Probabil era drumul obișnuit urmat de Erik ca să ajungă în cabina Christinei. Iar Raoul, amintindu-și remarca Persanului, s-a gândit că fusese în taină construit chiar de el. Mai târziu a aflat că Erik găsisese, gata pregătit pentru el, un lung pasaj secret, cunoscut doar de el și făcut pe timpul Comunei din Paris pentru ca temnicerii să-și poată duce prizonierii spre celulele făcute pentru ei în subsolul transformat în închisoare.

Persanul a îngenunchiat și a pus felinarul pe pământ. Părea să meșterească ceva în podea și brusc a stins felinarul. Atunci Raoul a auzit un declic slab și a văzut un pătrat slab luminat pe podeaua coridorului. Era ca și cum o fereastră s-ar fi deschis spre subsolul Operei. Raoul nu-l mai vedea pe Persan, dar l-a simțit lângă el și l-a auzit șoptindu-i:

— Urmează-mă, fă ce fac eu!

Raoul s-a întors spre deschizătura luminoasă. Apoi l-a văzut pe Persan, care stătea tot în genunchi, agățându-se cu mâinile de buza gării, cu pistolul în dinți, apoi lăsându-se să alunece în jos. Destul de ciudat, vicontele avea deplină încredere în Persan deși nu-l cunoștea deloc. Emoția lui atunci când vorbise despre monstru i se păruse sinceră, iar dacă Persanul ar fi avut vreun plan sinistru în ceea ce-l privea, nu l-ar fi înarmat cu propriile lui mâini. În plus,

Raoul trebuia să ajungă la Christine cu orice preț. Prin urmare s-a așezat în genunchi și s-a agățat de trapă cu amândouă mâinile.

— Dă-ți drumul! a spus o voce.

Și a căzut în brațele Persanului care i-a spus să stea ghemuit; a închis ușa trapei de deasupra, și apoi s-a ghemuit lângă el. Raoul a încercat să întrebe ceva, dar Persanul i-a acoperit gura; apoi a auzit o voce pe care a recunoscut-o, era comisarul de poliție.

Raoul și Persanul erau complet ascunși în spatele unui perete din lemn. Lângă ei o scară ducea spre cămăruța unde comisarul se plimba de colo-colo punând întrebări. Lumina slabă îi permitea lui Raoul să distingă conturul lucrurilor din jurul lui și nu și-a putut înăbuși un țipăt sinistru – erau trei cadavre acolo.

Primul zăcea pe o platformă îngustă a scăriței, celelalte două se rostogoliseră la baza ei.

— Tăcere! a șoptit Persanul.

Văzuse și el cadavrele așa că a explicat cu un cuvânt:

— Ei!

Vocea comisarului se auzea mai clar. Cereau informații despre sistemul de iluminare, iar directorul i le dădea. Deci comisarul era lângă orga de lumini sau foarte aproape. În ciuda a ceea ce s-ar putea crede, mai ales fiindcă e vorba de o operă, orga nu-i un instrument muzical. Pe vremea aceea electricitatea era folosită doar pentru câteva efecte speciale și pentru clopote. Imensa clădire și scena însăși erau încă luminate cu gaz – hidrogenul era folosit să regleze și să modifice iluminarea unei scene – iar asta se făcea prin intermediul unui aparat care era numit orgă din cauza numărului mare de țevi. O cușcă lângă cea a suflerului era rezervată pentru șeful instalator de gaze, care de acolo dădea ordine asistenților săi și avea grijă ca ei să le execute. Mauclair stătea acolo la toate spectacolele. Dar acum nici Mauclair, nici asistenții lui nu erau la locurile lor.

— Mauclair! Mauclair!

Vocea regizorului răsună în subsol. Dar Mauclair n-a răspuns. Am spus că ușa aceea dădea spre o scăriță care ducea la al doilea subsol. Comisarul a împins-o, dar ea nu n-a deschis.

— Măi să fie! a spus el către regizor. Nu pot să deschid ușa asta; totdeauna e așa greu?

Regizorul a împins-o cu umărul. A văzut că în același timp împingea un trup omenesc și nu și-a putut reține o exclamație căci l-a recunoscut imediat:

— Mauclair! Nefericitul! E mort!

Dar comisarul Mifroid, pe care nimic nu-l surprindea, era aplecat deasupra corpului.

— Nu, a zis el, e beat-mort, ceea ce nu-i chiar același lucru.

— Dacă-i așa, e prima data când se întâmplă, a spus regizorul.

— Atunci cineva i-a dat un narcotic. Asta e perfect posibil.

Mifroid a coborât câteva trepte și a spus:

— Uite!

La lumina unui mic felinar roșu, la piciorul scării, au văzut alte două corpuri. Regizorul i-a recunoscut pe asistenții lui Mauclair. Mifroid a coborât și le-a ascultat respirația.

— Dorm buștean. Ce treabă curioasă! Cineva necunoscut s-a ocupat de instalator și de oamenii lui, iar necunoscutul sigur lucra pentru răpitor. Dar ce idee năstrușnică să răpești o cântăreață de pe scenă! Trimiteți după doctorul teatrului, vă rog.

Și Mifroid a repetat:

— Curioasă, extrem de curioasă treabă!

Apoi s-a întors în cămăruță, vorbind cu niște oameni pe care Raoul și Persanul nu-i puteau vedea de unde se aflau.

— Ce spuneți de toate astea, domnilor? Sunteți singurii care nu și-au spus părerea. Și totuși trebuie să aveți o părere.

Imediat Raoul și Persanul au văzut fețele speriate ale directorilor apărând deasupra pe palier; apoi au auzit vocea agitată a lui Moncharmin:

— Aici, domnule comisar, se întâmplă lucruri pe care noi suntem incapabili să le explicăm

Cele două fețe au dispărut.

— Mulțumesc pentru informație, domnilor! a spus Mifroid cu un rânjet.

Dar regizorul, stând cu bărbia în palma dreaptă într-o atitudine foarte gânditoare, a spus:

— Nu-i prima dată când Mauclair adoarme la spectacol. Îmi amintesc cum l-am găsit într-o seară în cotlonul lui, sforăind, cu tabachera lângă el.

— De mult? s-a interesat Mifroid ștergându-și cu atenție ochelarii.

— Nu, nu de mult... Stați puțin! Era în noaptea când, da... Era noaptea când Carlotta – știți domnule Comisar – când Carlotta a scos celebrul ei “Oac”!

— Zău? Noaptea când Carlotta a scos celebrul “Oac”?

Iar domnul Mifroid punându-și înapoi pe nas ochelarii scilpitori, l-a privit fix pe regizor. A întrebat într-o doară:

— Deci Mauclair prizează tutun, nu-i așa?!

— Da, domnule comisar... Uitați-vă, e o tabacheră mică pe raftul ăla... Oh! e mare amator de tutun!

— Și eu, a zis Mifroid punând tabachera în buzunar.

Raoul și Persanul, fără să fie văzuți, au privit cum cele trei corpuri erau ridicate de câțiva mașiniști care au fost urmați de comisar și toți ceilalți. Pașii lor au răsunat câteva minute pe scena de deasupra. Când au rămas singuri Persanul i-a făcut semn lui Raoul să se ridice. Raoul a făcut-o, dar pentru că nu ridicase mâna în față, gata să tragă, Persanul i-a spus să reia această poziție și s-o păstreze orice s-ar întâmpla.

— Dar îmi obosește mâna dreaptă, a șoptit Raoul. Chiar dacă trag nu sunt sigur de țintă.

— Atunci mută pistolul în cealaltă mână, a zis Persanul.

— Dar nu pot să trag cu stânga.

Imediat Persanul a făcut această remarcă ciudată care sigur nu era menită să facă lumină în creierul confuz al tânărului:

— Nu e vorba să tragi cu stânga sau cu dreapta, totul e să ții mâna de parcă ai fi gata să declanșezi trăgaciul unui pistol. Cât despre pistol, aproape poți să-l bagi în buzunar! Hai să ne-nțelegem clar sau nu mai răspund de nimic. E o chestiune de viață și moarte. Și acum urmează-mă în tăcere!

Subsolurile Operei, cinci la număr, sunt enorme. Raoul se ținea după Persan întrebându-se ce s-ar fi făcut fără el în acest labirint extraordinar. Au coborât la al treilea subsol și drumul lor era încă luminat de vreo lampă îndepărtată.

Cu cât coborau mai mult, cu atât Persanul devenea mai prevăzător. Se tot întorcea spre Raoul să vadă dacă ținea mâna cum trebuie, arătându-i că și el o ținea ca și cum ar fi fost gata să tragă, deși pistolul era în buzunar.

Deodată o voce puternică i-a făcut să se oprească. Cineva deasupra țipa:

— Toți manipulanții de trape să vină pe scenă! comisarul de poliție îi cheamă!

S-au auzit pași, umbre au alunecat prin întuneric. Persanul l-a tras pe Raoul după un decor. Au văzut trecând pe lângă ei bătrâni gârboviți de vârstă și de căratul decorurilor. Unii de-abia se târau, alții, din obișnuință, cu trupurile aplecate și mâinile întinse, căutau uși de închis.

Erau închizătorii de uși, bătrânii, uzații schimbători de decoruri de care o conducere miloasă se îndurase, dându-le sarcina de a închide ușile deasupra și dedesubtul scenei. Mergeau fără odihnă de colo-colo, din vârful până-n fundul clădirii, închizând ușile; mai erau numiți spaima-curentului, cel puțin atunci, fiindcă fără îndoială acum sunt toți morți. Curentul e foarte nociv pentru voce, de oriunde-ar veni.³

Cei doi bărbați s-ar fi putut împiedica de ei, trezindu-i și trebuind să dea explicații. Pe moment ancheta lui Mifroid i-a scutit de

asemenea întâlniri neplăcute.

Persanul și Raoul au fost bucuroși de acest incident care i-a ferit de martori nedorți, fiindcă unii din acei închizători de uși, neavând nimic de făcut sau neavând unde dormi stăteau la Operă, de lene sau de nevoie, și petreceau noaptea acolo.

Dar nu s-au bucurat mult de singurătate. Pe același drum pe care închizătorii-de-uși au urcat, alte umbre au coborât. Fiecare din ele avea un felinar pe care-l agita sus, jos și lateral de parcă ar fi căutat ceva sau pe cineva.

— Stai așa! a mormăit Persanul. Nu știu ce caută, dar pot ușor să ne găsească... Să plecăm, repede!... Mâna sus, domnule, gata să trageți! Îndoți brațul... mai mult... așa!... Mâna la nivelul ochilor, parcă v-ați bate în duel și ați aștepta ordinul să trageți! Oh, lăsați pistolul în buzunar. Repede, veniți, să coborâm scările. La nivelul ochilor! O problemă de viață și de moarte!... Pe-aici, pe-aici, pe scările astea!

Au ajuns la al cincilea nivel.

— Oh, ce duel, domnule, ce duel!

La al cincilea nivel Persanul și-a tras răsuflarea. Părea să se simtă chiar mai în siguranță decât când se opriseră la al treilea, dar nu-și schimba poziția mâinii. Iar Raoul, amintindu-și observația Persanului “Știu că ne putem bizui pe pistoalele astea”, era din ce în ce mai uluit, întrebându-se de ce-ar fi cineva așa mulțumit că se poate bizui pe un pistol din moment ce n-avea de gând să-l folosească!

Dar Persanul nu i-a dat timp de gândire. Spunându-i lui Raoul să rămână pe loc, el a alergat în sus câteva trepte pe scara de pe care tocmai veniseră și apoi s-a întors:

— Ce prostie am făcut! a șoptit el. Am fi scăpat repede de oamenii ăia și lanternele lor. Sunt pompierii care-și fac rondul.⁴

Cei doi bărbați au mai așteptat cinci minute. Apoi Persanul l-a luat pe Raoul în sus pe scări, dar brusc l-a oprit cu un gest. Ceva se mișca în fața lor în întuneric.

— Culcat pe burtă! a șoptit Persanul.

Amândoi s-au lungit pe podea. Chiar la timp. O siluetă, de data asta fără felinar, doar o siluetă în întuneric, a trecut. A trecut pe lângă ei, destul de aproape ca să-i atingă.

Au simțit căldura mantiei lui – au putut distinge atât încât să vadă că purta o mantie care-l înfășura până la călcâie. Pe cap purta o pălărie moale din fetru...

A trecut mai departe pășind pe lângă ziduri și uneori lovind cu piciorul câte un colț.

— Phiu! a zis Persanul. Am scăpat ca prin urechile acului – omul ăsta mă cunoaște și m-a dus de două ori în biroul directorilor.

— E cineva din poliția clădirii? a întrebat Raoul.

— E mult mai rău decât asta! a replicat Persanul fără alte explicații.⁵

— Nu e... el?

— El?... Dacă nu vine din spate îi vom vedea cu siguranță ochii galbeni! Asta e într-un fel salvarea noastră în noaptea asta. Dar s-ar putea să vină din spate, pe furate, și suntem niște oameni morți dacă nu ținem mâinile ca și cum am fi gata să tragem, la nivelul ochilor, în față!

Nici nu terminase bine Persanul de vorbit când au zărit o față fantastică... o față întreagă sinistră, nu doar doi ochi galbeni!

Da, un cap de foc venea spre ei, la înălțimea unui om, dar fără corp. Fața improșca foc, arăta în întuneric exact ca o flacără de forma unei fețe omenești.

— Oh! a zis Persanul printre dinți. N-am mai văzut asta!... Pampin nu era deci nebun, el o văzuse!... Ce poate fi flacăra asta? Nu e el, dar poate el a trimis-o!... Ai grijă! Mâna la nivelul ochilor!... îi știu majoritatea trucurilor, dar pe ăsta nu... Hai, să fugim, e mai sigur. Mâna la nivelul ochilor!

Și au fugit pe coridorul lung din fața lor.

După câteva secunde, care li s-au părut lungi cât minutele, s-au oprit.

— Nu vine des în partea asta, a zis Persanul. Aripa asta n-are nici o legătură cu el. Aripa asta nu duce nici la lac, nici la casă... Dar poate știe că suntem pe urmele lui, deși i-am promis să-l las în pace și să nu mă mai amestec vreodată în treburile lui!

Spunând asta el a întors capul, iar Raoul a făcut la fel și au văzut iar capul de foc – îi urmărise. Și probabil fugise, chiar mai repede ca ei, fiindcă părea mai aproape.

În același timp au început să perceapă un oarecare zgomot, fără să înțeleagă ce e. Doar au observat că zgomotul părea să se miște și să se apropie cu fața aceea monstruoasă. Era un zgomot ca scârțâitul a o mie de cuie pe o tablă, zgomotul insuportabil pe care-l face o pietricică aflată în creta care zgârie tabla. Au continuat să se retragă, dar fața venea, venea, câștigând teren. Îi puteau vedea clar trăsăturile. Ochii erau rotunzi, holbați, nasul roșu și puțin acvilin, gura mare, cu buza de jos atârând, foarte asemănătoare cu ochii, nasul și gura lunii, când luna e foarte roșie, roșu aprins.

Cum reușea luna aceea să alunece prin întuneric, la înălțimea unui om, fără ca nimic s-a susțină, cel puțin în aparență? Și cum mergea așa de repede, așa drept, cu ochii ăia larg deschiși? Și ce era zgomotul ăla de scârțâit, frecat, zgâriat pe care-l aducea cu el?

Persanul și Raoul nu mai aveau unde să se retragă și s-au lipit de zid, neștiind ce-o să se întâmple din cauza acelui inexplicabil cap de foc și mai ales ce e cu zgomotul mai intens, viu, clocotitor, numeros, fiindcă zgomotul era sigur compus din sute de sunete care se mișcau în întuneric sub fața de monstru.

Și fața venea cu zgomotul a ajuns la ei!... Iar cei doi tovarăși, cu spatele lipit de perete, au simțit că li se face părul măciucă de groază fiindcă înțeleseseră ce era cu zgomotul. Veneau în hoarde, se repezeau în umbră în nenumărate valuri grăbite, mai iute decât ele mătură plaja în timpul mării, valuri de noapte spumegând sub lună, sub capul monstruos ce chiar părea o lună. Și valurile le-au trecut printre picioare, urcându-se pe ele neabătute, iar Raoul și Persanul nu și-au putut reține țipetele de groază, oroare și durere.

Nici n-au mai putut să țină mâinile la nivelul ochilor fiindcă ele le-au coborât pe picioare încercând să respingă valurile care erau pline de picioare mici, gheare și dinți.

Da, Raoul și Persanul erau gata să leșine, ca Pampin-pompierul. Dar capul de foc s-a întors spre ei când i-a auzit țipând și le-a vorbit:

— Nu vă mișcați! Nu vă mișcați!... Orice-ați face, nu veniți după mine!... Sunt exterminatorul de șobolani! Lăsați-mă să trec, cu șoarecii mei!...

Apoi capul de foc a dispărut în întuneric în timp ce coridorul din fața lor s-a luminat, ca rezultat al poziției în care exterminatorul de șobolani își ținea felinarul. Înainte, ca să nu sperie șobolanii din fața lui, el își întorsese lanterna spre el, luminându-și propriul cap, iar apoi, ca să le grăbească fuga, a luminat spațiul întunecat din fața lui. Și a continuat să fugă, târând cu el valurile de șobolani țipători, toată mia de sunete.

Raoul și Persanul au tras aer în piept, încă tremurând.

— Ar fi trebuit să-mi amintesc ce mi-a spus Erik despre exterminatorul de șobolani, a spus Persanul. Dar nu mi-a spus niciodată că arată așa... și e ciudat că nu l-am mai întâlnit până acum... Desigur, Erik nu vine niciodată în zona asta!

— Suntem foarte departe de lac, domnule? a întrebat Raoul. Când o să ajungem?... Duceți-mă la lac, oh, duceți-mă acolo! Când o să ajungem la lac o să strigăm! Christine o să ne audă!... La fel și el!... Și fiindcă dumneavoastră îl cunoașteți, o să-i vorbim!

— Copilule! a zis Persanul. Nu vom intra niciodată în casa de la lac venind dinspre lac! Nici măcar eu n-am ajuns pe celălalt mal, malul pe care e casa... Mai întâi trebuie să traversezi lacul care e bine păzit!... Mă tem că nu doar unul din oamenii aceia, vechii mașiniști, vechii închizători-de-uși, care n-au mai fost niciodată văzuți au fost și ei tentați să traverseze lacul... E groaznic. Chiar și eu aș fi fost omorât acolo dacă monstrul nu m-ar fi recunoscut la timp... Un sfat, domnule: nu vă apropiați vreodată de lac. Și, mai

ales, astupați-vă urechile dacă auziți vocea cântând sub apă, vocea de sirenă!

— Atunci de ce-am mai venit aici? a întrebat Raoul într-un acces de nerăbdare și furie. Dacă nu pot face nimic pentru Christine, cel puțin lăsați-mă să mor pentru ea.

Persanul a încercat să-l calmeze pe tânăr.

— Avem doar o cale să o salvăm pe Christine Daee, credeți-mă, adică să intrăm în casă nezăriți de monstru.

— Și ce șanse avem, domnule?

— Ei, dacă n-am fi avut șanse, n-aș fi venit să vă iau!

— Și cum poate cineva intra în casa de pe lac fără să traverseze lacul?

— Din al treilea subsol, de unde-am fost din nefericire goniți. Ne vom întoarce acolo acum... Vă voi spune, a continuat Persanul cu vocea ușor schimbată, vă voi spune locul exact, domnule, este între decorurile de la opera "Regele din Lahore", exact locul unde a murit Joseph Buquet... Veniți, domnule, prindeți curaj și urmați-mă! Dar țineți mâna la nivelul ochilor!... Dar unde suntem?

Persanul a aprins lampa care și-a aruncat razele spre două coridoare enorme care făceau un unghi drept. A spus:

— Trebuie să fim în partea folosită mai ales pentru uzina de apă. Nu văd foc ieșind din cuptoare.

A trecut înaintea lui Raoul, căutând drumul, oprindu-se brusc atunci când se temea să întâlnească vreun muncitor. Apoi s-au văzut obligați să se ferească de strălucirea unui fel de forjă subterană atârnată de niște oameni în care Raoul a recunoscut pe demonii văzuți de Christine când fusese răpită.

Astfel au ajuns treptat sub imensele pivnițe de sub scenă. Trebuie să fi fost pe fundul bazinului și la o adâncime foarte mare dacă ne amintim că pământul era săpat cincizeci de picioare sub apa care se întinde în zona aceea a Parisului.⁶

Persanul a atins un zid și a spus:

— Dacă nu mă înșel zidul ăsta ar putea fi chiar al casei de lângă lac.

Lovea un zid al bazinului și poate cititorului i-ar fi util să știe cum fuseseră construite zidurile și fundul bazinului. Pentru a împiedica apa care înconjură clădirea operei să vină în contact direct cu zidurile care susțineau toată această construcție, arhitectul s-a văzut obligat să construiască două învelișuri în fiecare direcție. Lucrările de construcție ale acestui înveliș dublu au durat un an întreg. Persanul bătea în zidul primului înveliș, cel interior, când îi vorbea lui Raoul de casa de lângă lac. Oricui ar fi cunoscut arhitectura edificiului, acțiunea Persanului i-ar fi indicat că misterioasa casă a lui Erik fusese construită între cele două învelișuri formate întâi dintr-un zid gros construit ca un baraj, apoi un zid de cărămidă, un strat solid de ciment și încă un zid gros.

La cuvintele Persanului, Raoul s-a lipit de zid ascultând nerăbdător. Dar n-a auzit nimic, în afară de pași îndepărtați răsunând pe podelele de la nivelele superioare ale Operei. Persanul a micșorat flacăra felinarului spunând:

— Păzea! Mâna sus! Și tăcere! O să încercăm să intrăm altfel.

L-a condus la scărița pe care coborâseră mai devreme. Au urcat, oprindu-se la fiecare treaptă, scrutând întunericul și tăcerea, până au ajuns la al treilea subsol. Aici Persanul i-a spus lui Raoul să se târască pe amândoi genunchii și o mână – fiindcă cealaltă era în poziția indicată – și așa au ajuns ei la capătul zidului.

Dincolo de zidul acesta se aflau decorurile abandonate de la “Regele din Lahore”. Între perete și decor era loc doar atâta cât să încapă un corp, un corp care fusese într-o zi spânzurat acolo. Corpul lui Joseph Buquet.

Persanul, încă îngenunchiat, s-a oprit și a ascultat. O clipă a ezitat și s-a uitat la Raoul, apoi s-a uitat în sus, spre al doilea subsol, de unde, printr-un spațiu dintre două scânduri, venea lumina slabă a unui felinar. Lumina părea să-l tulbure. În sfârșit, și-a clătinat capul hotărându-se să acționeze. S-a strecurat printre decorurile de la

“Regele din Lahore”, cu Raoul pe urmele lui. Cu mâna liberă Persanul pipăia zidul. Raoul l-a văzut împingând în zid, exact cum făcuse în camera Christinei. Apoi o piatră a cedat lăsând o gaură în perete. De data asta Persanul și-a scos pistolul din buzunar și i-a făcut semn lui Raoul să facă la fel. A armat pistolul. Hotărât, încă în genunchi, s-a strecurat prin gaura din zid. Raoul, care ar fi vrut să treacă primul, a trebuit să se mulțumească să-l urmeze. Gaura era foarte îngustă. Persanul s-a oprit aproape imediat. Raoul l-a auzit pipăind pietrele din jurul lui. Apoi Persanul a luat felinarul aproape stins, l-a împins în față, examinând ceva sub el, iar apoi l-a stins imediat. Raoul l-a auzit șoptind:

— Va trebui să cădem, fără zgomot. Scoateți-vă ghetetele.

Persanul și-a scos pantofii și i-a dat lui Raoul.

— Puneți-i lângă zid. O să-i găsim la plecare.⁷

S-a târât un pic mai departe pe genunchi, s-a întors și a spus:

— O să mă atârî cu mâinile de marginea pietrei și să mă las să cad în casa lui. Trebuie să faceți exact la fel. Să nu vă temeți. Vă voi prinde în brațe.

Raoul a auzit în curând un sunet înfundat, evident provocat de căderea Persanului, apoi s-a lăsat să cadă la rândul lui.

S-a simțit apucat de brațele Persanului, care a șoptit:

— Ssst!

Au stat nemișcați, ascultând. Întunericul din jurul lor era de nepătruns, tăcerea era grea și apăsătoare. Apoi Persanul a manevrat iar felinarul trimițând razele în sus, deasupra capetelor lor, căutând spărtura prin care intraseră, dar fără s-o găsească.

— Oh! a exclamat. Piatra s-a închis de la sine!

Apoi lumina felinarului a măturat pereții și podeaua. Persanul s-a aplecat să ridice ceva, un fel de frânghie, pe care a examinat-o o secundă și a azvârlit-o cu groază, mormăind:

— Lasoul Punjab!

— Ce-i asta?

Persanul s-a înfiorat.

— S-ar putea să fie exact frânghia cu care a fost spânzurat omul și care a fost atât de mult căutată.

Apoi deodată, cuprins de o nouă neliniște, a mișcat micul disc roșu de lumină al felinarului de-a lungul pereților. Au văzut un lucru ciudat: un trunchi de copac cu tot cu frunze, părând încă aproape plin de sevă, cu crengi care urcau până la ziduri și dispăreau în tavan.

Din cauza dimensiunilor reduse ale discului luminos, la început a fost greu să înțeleagă ceva din ce vedeau: un vârf de creangă, apoi o frunză, încă una și lângă ea nimic, absolut nimic, doar raza de lumină ce părea că se reflectă... Raoul și-a trecut mâna peste reflexia aceea. A spus:

— Hei! Zidul e o oglindă!

— Da, o oglindă! a spus Persanul pe un ton profund emoționat.

Trecându-și mâna în care ținea pistolul peste fruntea transpirată, a adăugat:

— Am căzut în camera de tortură!

Ce știa Persanul despre camera de tortură și ce li s-a întâmplat acolo lui și tovarășului lui va fi spus chiar de el prin manuscrisul pe care l-a lăsat și pe care eu îl copiez ad litteram.

[3](#) Domnul Pedro Gailhard însuși mi-a spus că a înființat câteva posturi în plus de închizători-de-uși pentru bătrânii tâmplari pe care nu voia să-i concedieze de la Operă (n.a.).

[4](#) Pe vremea aceea era încă o sarcină a pompierilor să vegheze la siguranța Operei după spectacole, dar de atunci acest serviciu a fost desființat. L-am întrebat pe domnul Pedro Gailhard motivul și el mi-a răspuns: "Conducerea s-a temut că, fiind complet neștiutori în problema subsolului Operei, pompierii ar putea da foc clădirii!" (n.a.).

[5](#) Ca și Persanul, nici eu nu pot da alte explicații referitor la apariția aceste siluete. În vreme ce orice altceva în această narațiune va primi o explicație logică, oricât de ciudat ar părea acum cursul evenimentelor, nu pot da cititorului nici o explicație la formularea Persanului "E mult mai rău decât asta!" Cititorul trebuie să încerce să ghicească singur, fiindcă eu i-am promis domnului Pedro Gailard, fostul director al Operei, să păstrez secretul în ceea ce privește identitatea extrem de interesantei și utilei siluete în mantie care, deși s-a auto-condamnat să trăiască în subsolul

Operei a adus imense servicii celor care, de exemplu în serile de gală, se aventurau să rătăcească departe de scenă. Vorbesc de servicii aduse statului și, pe cuvânt de onoare, nu pot să spun mai mult (n.a.).

6 Toată apa a trebuit evacuată de sub clădirea Operei. Ca să ne facem o idee despre cantitatea de apă ce a fost pompată, pot spune cititorului că avea o arie cât curtea palatului Louvre și înălțimea cât jumătate din turnul Notre Dame (n.a.).

7 Aceste două perechi de încălțări, care erau lăsate conform documentelor Persanului între decoruri, pe locul unde a fost găsit spânzurat Joseph Buquet, n-au fost găsite niciodată. Probabil au fost luate de vreun tâmplar sau vreun închizătorde-uși (n.a.).

Capitolul XXI. Schimbări interesante

Povestirea Persanului

Era prima dată când intram în casa de lângă lac. Îl rugasem des pe “iubitorul de trape”, cum obișnuiam să-i spunem lui Erik în țara mea, să deschidă misterioasa ușa pentru mine. Totdeauna mă refuza. Am încercat de multe ori, dar degeaba, să fiu primit. Oricât de mult îl pândeam, de când aflasem că și stabilise domiciliul la Operă, întunericul era totdeauna prea gros să-mi permită să văd cum funcționa ușa din peretele casei de lângă lac. Într-o zi când mă credeam singur m-am urcat într-o barcă și am vâslit spre acea parte a zidului unde-l văzusem pe Erik dispărând. Atunci am întâlnit sirena care păzea împrejurimile și al cărei farmec mi-a fost aproape fatal.

De-abia părăsisem malul când tăcerea în care pluteam pe apă a fost întreruptă de un fel de cântec șoptit care plutea în jurul meu. Era pe jumătate răsuflare, pe jumătate muzică, se ridica lent din apele lacului, înconjurându-mă prin nu știu ce meșteșug. Mă urmărea, se mișca odată cu mine și era atât de dulce încât nu m-a alarmat. Ba mai mult, din dorința de a mă apropia de sursa acelei armonii dulci, vrăjite, m-am aplecat peste marginea bărcii să privesc în apă, fiindcă mintea îmi spunea că sunetele vin, fără îndoială, chiar de acolo. Între timp ajunsesem cu barca în mijlocul lacului; vocea – fiindcă sigur era o voce – era lângă mine, pe apă. M-am aplecat și mai mult. Lacul era perfect calm, iar o rază de lună care trecea prin gura de ventilație din strada Scribe nu-mi dezvăluia nimic pe suprafața lui, care era lină și neagră ca cerneala. Mi-am scuturat capul crezând că-mi vâjâie urechile, dar curând a trebuit să accept că nu putea fi ceva așa de armonios ca șoapta cântecului ce mă urmărea și mă ademenea.

Dacă-ai fi fost superstițios ai fi crezut că e vorba de o sirenă a cărei menire e să-l înece pe călătorul care s-ar aventura pe apele

lacului de lângă casă. Din fericire vin dintr-o țară unde ne plac prea mult lucrurile fantastice ca să nu le cunoaștem în profunzime, așa că nu mă îndoiam că e vorba de o nouă născocire a lui Erik. Dar această născocire era atât de bună încât, în timp ce mă aplecam peste barcă eram împins mai puțin de dorința de a descoperi trucul cât de plăcerea de a-i savura farmecul. M-am aplecat din ce în ce mai mult până aproape am răsturnat barca.

Deodată două brațe monstruoase au ieșit din adâncul apei și m-au apucat de gât trăgându-mă spre fund cu o forță irezistibilă. Sigur aș fi fost pierdut dacă n-aș fi scos un țipăt după care Erik m-a recunoscut. Fiindcă era chiar el – și în loc să mă înece, așa cum sigur avusese intenția, a înotat cu mine și m-a depus blând pe mal. Mi-a spus stând în picioare lângă mine în timp ce apa-i picura de pe trup:

— Ce imprudent ești! De ce vrei să-mi intri în casă? Nu te-am invitat niciodată! Nu te vreau acolo, nu vreau pe nimeni! Mi-ai salvat viața doar ca s-o faci de nesuportat pentru mine? Oricât de mare ar fi serviciul pe care i l-ai făcut, Erik s-ar putea să-l uite într-o zi și știi că nimeni nu-l poate opri pe Erik, nici măcar el însuși!

El vorbea, dar eu nu doream decât să aflu ceea ce deja numisem în sinea mea “trucul sirenei”. Mi-a satisfăcut curiozitatea fiindcă Erik, deși e un adevărat monstru – din păcate l-am văzut acționând în Persia – este în unele privințe extrem de copilăros, superficial și încrezut; nimic nu-i place mai mult decât să uimească oamenii ca să dovedească ingeniozitatea cu adevărat miraculoasă a minții lui.

A râs și mi-a arătat o trestie lungă.

— E cel mai copilăresc truc pe care l-ai văzut vreodată, dar e foarte util să cânti și să respiri sub apă. Am învățat de la pirații Tonkin, care sunt capabili să stea ascunși ore-ntregi în apele râurilor.⁸

I-am vorbit cu severitate.

— E o șmecherie care aproape m-a ucis! Și probabil a fost fatală pentru alții! Știi ce mi-ai promis, Erik? Crimele trebuie să înceteze!

— Am comis eu vreodată crime? a întrebat luând aerul cel mai blând.

— Om ticălos! Ai uitat ceasurile fericite de la Mazenderan?

— Da, a replicat el pe-un ton mai trist, prefer să le uit. Totuși o făceam pe mica sultană să râdă!

— Toate astea aparțin trecutului, dar mai e și prezentul, iar tu răspunzi pentru prezent față de mine pentru că dacă eu aș fi vrut el n-ar mai fi existat pentru tine. Amintește-ți asta, Erik, eu ți-am salvat viața!

Am profitat de întorsătura pe care o luase conversația pentru a-i vorbi de ceva ce mă obseda de mult timp.

— Erik, Erik, jură-mi că...

A replicat:

— Ce? Știi că nu-mi respect niciodată jurămintele. Jurămintele sunt făcute să-i înșeli pe naivi.

— Spune-mi, poți să-mi spui...

— Ce?

— Păi, candelabrul..., Erik?...

— Ce-i cu candelabrul?

— Știi ce vreau să spun.

— Oh, a chicotit, nu mă deranjează să-ți spun de candelabru... Nu eu am făcut-o!... Candelabrul era foarte vechi și uzat.

Când râdea, Erik era mai groaznic decât oricând. A sărit în barcă hohotind așa de oribil încât am început să tremur.

— Foarte vechi și uzat, dragul meu daroga!⁹ Foarte vechi și uzat candelabru!... A căzut singur! A căzut și s-a făcut țândări! Și acum, daroga, ascultă-mi sfatul, du-te și usucă-te să nu răcești... Și să nu te mai urci vreodată în barca mea... Orice-ai face, nu mai încerca să intri în casă fiindcă eu nu sunt totdeauna acolo... daroga! Mi-ar părea rău să trebuiască să-ți dedic un Requiem tocmai ție!

Spunând acestea legănându-se încoace și-ncolo ca o maimuță și chicotind într-una, el a vâslit și în curând a dispărut în întunericul lacului.

Din ziua aceea am renunțat la orice gând de a pătrunde în casa de lângă lac. Intrarea aceea era evident prea bine păzită, mai ales de când știa că aflasem de ea. Dar simțeam că trebuia să mai fie o intrare, fiindcă-l văzusem des pe Erik dispărând în al treilea subsol când îl urmăream și niciodată nu înțelesesem cum.

De când îl descoperisem pe Erik instalat la Operă trăiam într-o permanentă teroare față de capriciile lui groaznice; mă temeam nu în ceea ce mă privea, ci pentru viața altora.¹⁰

Deși Erik m-a anunțat foarte solemn că s-a schimbat și a devenit cel mai virtuos dintre oameni pentru că e iubit de el însuși – o propoziție care la început m-a năucit complet – , eu nu puteam să nu tremur când mă gândeam la acest monstru. Urâtenia lui oribilă, fără seamăn, respingătoare, îl exclusese din rândul oamenilor și mie mi se părea adesea că acesta era motivul pentru care el credea că nu mai are nici o datorie față de rasa umană. Felul în care vorbea de dragostea lui mi-a mărit neliniștea, fiindcă în acest eveniment, cu care el se amăgea și se lăuda, eu am văzut sămburele unor nenorociri noi și cumplite.

Pe de altă parte am descoperit curând cel mai curios transfer de afecțiune între monstru și Christine Daae. Ascunzându-mă în camera de vechituri de lângă cabina primadonei am ascultat muzica minunată care evident o extazia pe Christine; totuși, n-aș fi crezut niciodată că vocea lui Erik, care era după plac tunătoare sau dulce ca vocea de înger, s-o facă să-i uite urâtenia. Am înțeles totul când am aflat că ea nu-l văzuse încă! Am avut prilejul să merg în cabina cântăreței și, amintindu-mi de lecțiile pe care el mi le dăduse cândva, nu mi-a fost greu să descopăr mecanismul care făcea peretele cu oglindă să se rotească. La fel am înțeles trucul cu cărămizile goale și altele, prin care el își trimitea vocea spre Christine făcând-o să creadă că e lângă ea. Tot așa am descoperit drumul care ducea la

puț și la temniță din timpul Comunei, precum și trapa care-i permitea lui Erik să meargă direct la subsolul se sub scenă.

Câteva zile mai târziu nu mică mi-a fost mirarea să aflu cu ochii și urechile mele că Erik și Christine Daae se văzuseră și să-l prind pe monstru aplecându-se deasupra puțului și stropind fruntea Christinei, care leșinase.

Un cal alb, Cesar, care dispăruse din grajdurile Operei, stătea liniștit lângă ei. M-am lăsat văzut. A fost groaznic. Am văzut ochii ăia galbeni aruncând scânteii și, înainte să pot scoate un cuvânt, am primit în cap o lovitură care m-a doborât. Când mi-am revenit, Erik, Christine și calul dispăruseră. Eram sigur că biata fată era prizonieră în casa de lângă lac. Fără ezitare am decis să mă întorc pe mal, fără a ține seama de pericolul ce mă pândeă. Douăzeci și patru de ore am așteptat să apară monstrul, care eram sigur că va ieși ca să meargă după provizii. În legătură cu asta trebuie să spun că atunci când ieșea pe stradă sau îndrăzne să se arate în public purta o mustață atașată la un nas ne mucava care-i ascundea gaura oribilă pe care o avea în loc de nas. Asta nu-i răpea aspectul de cadavru, dar îl făcea aproape, doar aproape, suportabil la vedere.

Vegheam pe malul lacului și, obosit de atâta așteptare, începeam să cred că ieșise pe cealaltă ușă, ușa dinspre subsol, când am auzit un plescăit în întuneric, am văzut doi ochi galbeni strălucind ca două lumânări și în curând barca a atins țărmul. Erik a sărit din ea venind spre mine.

— Douăzeci și patru de ore mă sâcâi. Îți spun că asta se va sfârși foarte rău. Și va fi doar vina ta, pentru că eu am fost extrem de răbdător. Crezi că mă urmărești, neghiobule, în timp ce eu te urmăresc pe tine și știam că vei veni aici. Te-am cruțat ieri, pe drumul de la temnițele Comunei, dar te previn serios, să nu te mai gălesc aici iar! Pe legea mea, se pare că nu poți înțelege o aluzie!

Era atât de furios încât nu m-am gândit nici o clipă să-l întrerup. După ce-a pufăit și a răsuflat ca o morsă, și-a formulat în cuvinte gândurile teribile:

— Da, trebuie să înveți o dată pentru totdeauna – chiar așa, o dată pentru totdeauna – să pricepi o aluzie! Știi că ai fost deja arestat de două ori de silueta cu pălărie de fetru, care nu știa ce faci în subsol și te-a dus la directori care au crezut că ești un persan excentric interesat de mecanismele scenei și viața din culise, iar eu știu totul despre asta fiindcă eram acolo, în birou, știi că sunt pretutindeni. Din neglijența ta ei o să înceapă să se întrebe ce cauți aici, și o să afle că-l cauți pe Erik, apoi îl vor descoperi chiar pe el în casa de lângă lac... Dacă se întâmplă asta va fi vai de tine, bătrâne, vai de tine!... Nu mai răspund de nimic.

Iar pufăia și răsufla ca o morsă.

— Nu mai răspund de nimic!... Dacă secretul lui Erik nu mai e al lui va fi mai și amar de destui reprezentanți ai rasei umane! Asta-i tot ce pot să-ți spun și dacă nu ești un mare prostănac, ar trebui să-ți ajungă, dar tu nu poți să pricepi o aluzie.

S-a așezat la cârma bărcii și-și lovea călcâiele de scânduri așteptând să vadă ce-o să răspund. Am spus doar:

— Nu pe Erik îl caut!

— Dar pe cine?

— Știi la fel de bine ca mine – pe Christine Daae.

Mi-a replicat:

— Am tot dreptul s-o țin în casa mea. Sunt iubit pentru mine însumi.

— Asta nu-i adevărat. Ai răpit-o și o ții închisă.

— Ascultă, promiți să nu te mai amesteci vreodată în treburile mele dacă-ți dovedesc că sunt iubit doar pentru ce sunt?

— Da, promit.

Vorbisem fără ezitare fiindcă eram convins că pentru un asemenea monstru era imposibil să aducă dovada.

— Păi, atunci e foarte simplu... Christine Daae va pleca când vrea și se va întoarce!... Da, se va întoarce pentru mine!

— Oh, mă îndoiesc că se va întoarce!... Dar e de datoria ta s-o lași să plece.

— Datoria mea, prostănacule!... E dorința mea... dorința mea s-o las să plece, iar ea se va întoarce... fiindcă mă iubește! Toate astea se vor termina cu o căsătorie la biserica Madeleine, prostănacule! Acum mă crezi? Când îți spun că am scris mesa nupțială...

Bătea măsura cu călcâiele în scândurile bărcii cântând:

— Doamne, Dumnezeu!... Așteptă să auzi, așteptă să auzi mesa aceea!

— Ascultă, o să te cred dacă o văd pe Christine Daae ieșind din casa de lângă lac și întorcându-se acolo de bunăvoie.

— Și n-o să te mai amesteci în treburile mele?

— Nu.

— Foarte bine. O să vezi asta chiar astă seară. Vino la balul mascat. Christine și cu mine vom arunca o privire. Atunci te vei ascunde în camera cu vechituri și vei vedea cum Christine, care se va duce în cabina ei, va fi încântată să se întoarcă la mine pe drumul Comunarzilor... Și acum, pleacă, fiindcă trebuie să merg la cumpărături!

Spre marea mea uluire lucrurile s-ai petrecut așa cum spusese. Christine Daae a plecat din casa de pe lac și s-a întors acolo de mai multe ori fără ca, în aparență cel puțin, să fie forțată. Mi-era foarte greu să nu mă gândesc la Erik. Totuși m-am hotărât să fiu extrem de prudent și n-am făcut greșeala să revin pe malul lacului sau pe drumul Comunarzilor. Dar ideea intrării secrete din al treilea subsol mă obseda și m-am ascuns adesea acolo în spatele decorurilor de la "Regele din Lahore", lăsate acolo dintr-un motiv sau altul. În sfârșit răbdarea mi-a fost răsplătită. Într-o zi l-am văzut pe monstru târându-se spre mine, în genunchi. Eram sigur că nu mă poate vedea. A trecut printre decorurile în spatele cărora mă aflam, s-a dus la zid și a apăsat un arc, arcul a mișcat o piatră și i-a creat o cale de acces. El a trecut pe acolo și piatra s-a închis în urma lui.

Am așteptat cel puțin treizeci de minute și am apăsat și eu arcul. Totul a fost la fel ca la Erik. Dar am avut grijă să nu intru în spărtură fiindcă știam că el e acolo. Pe de altă parte, ideea de a fi prins de

Erik m-a făcut deodată să mă gândesc la moartea lui Joseph Buquet. Nu voiam să pun în pericol avantajele unei asemenea descoperiri care-ar fi putut fi utilă multor oameni, “reprezentanți ai rasei umane”, cum spusese Erik. Am părăsit subsolul Operei după ce pusesem cu atenție piatra la loc.

Am continuat să fiu foarte interesat de relația dintre Erik și Christine Daae, nu din curiozitate morbidă, ci din cauza gândului teribil care mă obseda, și anume că Erik e capabil de orice dacă descoperea că nu e iubit pentru ce este, așa cum își închipuia. Am continuat să rătăcesc, foarte discret, prin Operă și în curând am aflat adevărul despre groaznica poveste de dragoste a monstrului.

El umpluse mintea Christinei de teroarea pe care i-o inspira, dar inima bieteii copile aparținea în întregime vicontelui Raoul de Chagny. În timp ce se refugiau, ca o nevinovată pereche de logodnici, la etajele superioare ale Operei pentru a-l evita pe monstru, ei nici nu știau că cineva veghea asupra lor. Eram pregătit să fac orice – să ucid monstrul dacă trebuia, iar apoi să explic totul poliției. Erik nu s-a arătat, dar asta nu mă făcea să mă simt mai liniștit.

Îmi voi explica întreg planul. Credeam că dacă monstrul iese din casă mânat de gelozie, asta îmi va permite să intru, fără a fi în pericol, prin pasajul din al treilea subsol. Era important, pentru binele tuturor, să știu exact ce era înăuntru. Într-o zi, obosit să aștept o ocazie, am mișcat piatra și imediat am auzit o muzică uluitoare – monstrul lucra la Don Juan Triumfător, opera lui, iar toate ușile casei erau deschise. Știam că asta era opera vieții lui. Am avut grijă să nu mă mișc și am rămas prudent în gaura mea întunecată.

S-a oprit din cântat și a început să se plimbe de colo-colo ca un nebun. Vorbea tare, cât putea de tare:

— Trebuie terminată înainte! Absolut terminată!

Aceste cuvinte nu m-au prea liniștit, iar când muzica a reînceput, am pus piatra la loc încet.

În ziua răpirii Christinei Daae n-am ajuns la Operă decât seara târziu, tremurând de teamă să nu aflu vești rele. Ziua fusese groaznică fiindcă, după ce citisem în ziarul de dimineață anunțul apropiatei căsătorii între Christine și viconte de Chagny, mă întrebam dacă nu era mai bine să-l denunț pe monstru. Dar m-am gândit mai bine și m-am convins că o asemenea acțiune ar grăbi o posibilă catastrofă.

Când birja m-a lăsat în fața Operei aproape c-am fost uimit s-o văd încă în picioare! Dar sunt puțin fatalist, ca toți orientalii, așa că am intrat pregătit de orice. Răpirea Christinei Daae în actul închisorii, care a fost o surpriză pentru toată lumea, m-a găsit pregătit. Eram absolut sigur că fusese opera lui Erik, prințul scamatorilor. Și eram atât de convins că s-ar putea să însemne sfârșitul Christinei sau al tuturor, încât îmi venea să-i sfătuiesc pe oamenii care erau în clădire să încerce să fugă. M-am gândit, totuși, că mă vor lua drept nebun și m-a stăpânit.

Pe de altă parte m-am decis să acționez imediat. Mă favoriza probabil faptul că Erik se gândea în acele clipe doar la prizoniera lui. Țasta era momentul să intru în casă prin al treilea subsol și m-am hotărât să-l iau cu mine pe sărăcuțul viconte disperat, care a acceptat fără șovăială, cu o încredere în mine care m-a mișcat profund. Trimisesem servitorul după pistoale. Am dat unul vicontelui și l-am sfătuit să fie gata să tragă fiindcă, la urma urmei, Erik ne putea aștepta în spatele zidului. Urma să mergem pe drumul Comunarzilor și prin trapă. Văzând pistoalele, viconte m-a întrebat dacă urma să ne batem în duel. l-am răspuns:

— Da, dar ce duel!

Dar, bineînțeles n-aveam timp să-i explic nimic. Micul viconte e un tip curajos, dar nu știa nimic despre adversarul lui, ceea ce era chiar mai bine. Marea mea frică era să nu fie deja cineva lângă noi, pregătind lasoul Punjab, fiindcă Erik e regele strangulatorilor tot așa cum e prințul scamatorilor. Când n-a mai făcut-o pe micuța sultană să râdă, pe timpul frumoaselor ore din Mazenderan, chiar ea îl ruga

s-o amuze făcând-o să se înfioare. Atunci a introdus joaca de-a lasoul Punjab.

Trăise în India și dobândise o incredibilă măiestrie în arta strangulării. Îi puneă să-l închidă într-o curte unde aduceau un războinic, de obicei un condamnat la moarte, înarmat cu o sulită lungă și o spadă. Erik avea doar lasoul lui și totdeauna, exact când războinicul credea că-l va doborî lovind teribil, auzeam lasoul şuierând prin aer. Cu o mișcare a încheieturii Erik strângea lațul în jurul gâtului adversarului și-l târa așa în fața micii sultane și a suitei ei, care stăteau la o fereastră și aplaudau. Micuța sultană învățase și ea să strângă lasoul Punjab și omorâse câteva femei din suită și chiar prietene care veneau s-o vadă. Dar prefer să nu mai vorbesc despre aceste frumoase ore din Mazenderan. Le-am amintit doar că să explic de ce, ajungând cu vicontele de Chagny în subsolul Operei, trebuia să-mi protejez însoțitorul împotriva pericolului permanent de moarte prin strangulare. Pistoalele mele nu erau de ajutor, fiindcă Erik nu voia să se arate, dar putea oricând să ne strangleze. N-aveam timp să-i explic toate astea vicintelui, și în plus nu câștigam nimic complicând lucrurile. Pur și simplu i-am spus domnului de Chagny să-și țină mâna la nivelul ochilor, cu brațul îndoit, ca și cum ar fi fost gata să tragă. Cu victima în această poziție, e imposibil chiar și pentru cel mai expert strangulator să arunce eficient lasoul. Te prinde nu numai de gât ci și de braț sau mână. Asta-ți permite ușor să slăbești lasoul care devine astfel inofensiv.

După evitarea comisarului de poliție, a numeroși închizători-de-uși și pompieri, după întâlnirea cu exterminatorul de șobolani și evitarea omului cu pălăria de fetru, vicontele și cu mine am ajuns fără obstacole la al treilea subsol, între decorurile părăsite de la "Regele din Lahore". Am acționat piatra și am sărit în casa pe care Erik însuși și-o construise în învelișul dublu al zidurilor de fundație ale Operei. Și asta a fost cel mai simplu lucru din lume de făcut pentru el, fiindcă Erik a fost unul din șefii constructori ai lui Philippe

Garnier, arhitectul Operei, și a continuat să lucreze singur după ce lucrările au fost oficial suspendate, în timpul războiului, asediului Parisului și Comunei.

Îl cunoșteam pe Erik prea bine ca să mă simt liniștit după ce-am sărit în casa. Știam ce făcuse unui anumit palat din Mazenderan. Din cea mai decentă clădire posibilă, o transformase într-o casă a diavolilor, unde nu puteai rosti un cuvânt fără să fie auzit și repetat ca un ecou. Cu trapele lui, monstrul era vinovat de nenumărate tragedii de toate felurile. Crease invențiile cele mai uluitoare. Dintre acestea, cea mai curioasă, oribilă și periculoasă era așa-numita cameră de tortură. Cu excepția cazurilor speciale, când micuța sultană se amuza chinuind cetățeni nevinovați, nimeni în afară de nenorociții condamnați la moarte nu intra în ea. Dar chiar și atunci, când aceștia nu mai puteau suporta, erau liberi să-și curme suferințele cu un lasou Punjab sau o coardă de arc lăsată la îndemâna lor la baza unui copac din fier.

M-am alarmat tare, desigur, când am văzut că încăperea unde vicontele de Chagny și cu mine căzusem era copia exactă a camerei de tortură din Mazenderan.

La picioarele noastre am găsit lasoul Punjab de care mă temusem toată seara. Eram convins că frânghia aceea deja își jucase rolul pentru Joseph Buquet care și el, cu siguranță, îl prinsese pe Erik într-o seară acționând piatra din al treilea subsol. Probabil și el a mișcat-o, a căzut în camera de tortură și nu a părăsit-o decât mort. Mi-l pot imagina pe Erik târând cadavrul, ca să scape de el, spre decorurile de la "Regele din Lahore" și atârându-l acolo ca un exemplu sau ca să sporească teama superstițioasă care-l ajuta să țină lumea departe de bârlogul lui!

Apoi, gândindu-se iar, Erik s-a dus înapoi să aducă lasoul Punjab, care e foarte ciudat făcut, din maț de oaie, și care i-ar fi dat de gândit unui magistrat. Asta explică dispariția lațului.

Și acum descopeream lasoul, la picioarele noastre, în camera de tortură!... Nu sunt un fricos, dar o sudoare rece mi-a acoperit

fruntea pe măsură ce mișcam micul disc roșu al felinarului de-a lungul pereților, domnul de Chagny a observat și a întrebat:

— Ce se întâmplă, domnule?

I-am făcut un semn energic să tacă.

[8](#) Un raport oficial din Tonkin, primit la Paris la sfârșitul lui iulie 1909 relatează că celebrul șef de pirați De Tham a fost urmărit, împreună cu oamenii lui, de soldații noștri, dar au reușit să scape mulțumită trucului cu trestii (n.a.).

[9](#) Daroga este cuvântul persan care înseamnă șeful poliției (n.a.).

[10](#) Persanul făcea mai bine să admită că soarta lui Erik îl interesa și pentru că era perfect conștient că dacă guvernul de la Teheran ar fi aflat că Erik trăia, s-ar fi terminat cu pensia modestă a fostului daroga. Se cuvine totuși să adaug că Persanul avea o inimă nobilă și generoasă – nu mă îndoiesc o clipă că nenorocirile de care se temea îi dădeau mare bătaie de cap. Comportarea lui, pe tot parcursul acestei afaceri, o dovedește și e absolut lăudabilă.

Și oricând un accident, un eveniment neplăcut apărea, eu totdeauna mă gândeam: “Nu m-ar surprinde dac-ar fi Erik”, chiar dacă ceilalți spuneau: “E fantoma!”. De câte ori nu i-am auzit pe oameni rostind cuvintele astea zâmbind! Sărmanii neștiutori! Dacă ar fi știut că fantoma exista în carne și oase, jur că n-ar mai fi râs! (n.a.)

Capitolul XXII. În camera de tortură

Povestirea Persanului continuă

Eram în mijlocul unei mici camere hexagonale, ai cărei pereți erau acoperiți cu oglinzi de sus până jos. În colțuri puteam vedea clar îmbinări între oglinzi, bucăți care trebuiau să se rotească în angrenajul lor, da, le-am recunoscut așa cum am recunoscut copacul din fier din colț, la capătul uneia din bucăți, cu crengile lui din fier pentru spânzurați.

Am apucat brațul însoțitorului meu – vicontele de Chagny tremura tot, nerăbdător săi strige iubitei lui că venea în ajutorul ei. Mi-a fost teamă că nu se va putea stăpâni. Brusc am auzit un zgomot din stânga. A sunat la început ca o ușă deschizându-se și închizându-se în camera de alături, apoi ca un geamăt înfundat. Am strâns mai tare brațul domnului de Chagny și am auzit clar aceste cuvinte:

— Trebuie să alegi! Slujba de căsătorie sau cea de înmormântare!

Am recunoscut vocea monstrului. A urmat alt geamăt, apoi o tăcere lungă, m-am convins că monstrul nu știa de prezența noastră în casa lui, fiindcă altfel nu ne-ar fi permis să-l auzim. Ar fi trebuit doar să închidă micuța fereastră aproape invizibilă prin care iubitorii de torturi se uită în camera de tortură. În plus, eram sigur că dacă ar fi știut că suntem acolo, tortura ar fi început imediat.

Cel mai important lucru era să nu ne dăm de gol și de nimic nu mă temeam mai mult ca de impulsivitatea vicontelui de Chagny, care voia să treacă prin zid spre Christine Daae, ale cărei gemete continuam să le auzim din când în când. Vocea lui Erik a reluat:

— Recviemul nu-i deloc vesel, în timp ce slujba de căsătorie, poți să mă crezi pe cuvânt, e minunată! Trebuie să iei o hotărâre, să știi ce vrei! Nu mai pot trăi așa, ca o cârțiță într-o vizuină! Don Juan

Triumfător e gata și acum vreau să trăiesc la fel ca ceilalți. Vreau să am o soție la fel ca toți și să ies cu ea duminică. Am făcut o mască aidoma cu o față obișnuită. Oamenii nici nu mă vor observa pe stradă. Vei fi cea mai fericită femeie. Și vom cânta, singuri, perfect singuri, până vom pluti de plăcere. Plângi! Ți-e teamă de mine! Totuși nu sunt chiar rău. Iubește-mă și vei vedea! Tot ce-am vrut a fost să fiu iubit pentru ceea ce sunt. Dacă m-ai iubi aș fi blând ca un miel și ai face din mine tot ce-ai vrea.

Curând gemetele care însoțeau acest soi de litanie de iubire au răsunat din ce în ce mai tare. Nu mai auzisem vreodată ceva mai disperat, iar domnul de Chagny și cu mine ne-am dat seama că acest vaiet teribil venea de la Erik însuși. Christine părea mută de groază, fără puterea de a țipa, în timp ce monstrul îngenunchea în fața ei. De trei ori la rând Erik și-a plâns soarta:

— Nu mă iubești! Nu mă iubești! Nu mă iubești!

Apoi, mai blând:

— De ce plângi? Mă doare să te văd plângând!

Tăcere. Fiecare tăcere ne dădea noi speranțe. Ne-am spus în sinea noastră: “Poate a lăsat-o pe Christine singură.” Ne-am gândit la o posibilitate de a o avertiza pe Christine Daad de prezența noastră, de care monstrul nu știa. Nu puteam ieși din camera de tortură decât dacă ea ne deschidea ușa, nici n-o puteam ajuta deloc, fiindcă nu știam măcar unde e această ușă.

Brusc tăcerea din cameră a fost întreruptă de sunetul unui clopoțel. S-a auzit o bufnitură în camera de alături, apoi vocea tunătoare a lui Erik:

— Sună cineva! Pofțiți, vă rog!

Apoi un chicotit sinistru.

— Cine mă deranjează acum? Așteaptă-mă aici... Mă duc să spun sirenei să deschidă ușa.

Pașii s-au îndepărtat, o ușă s-a închis. N-am avut timp să mă gândesc ce nouă nenorocire se pregătea, am uitat că monstrul ieșise probabil să înfăptuiască o nouă crimă, n-am înțeles decât un

lucru – Christine era singură de cealaltă parte a zidului! Vicontele de Chagny o strigase deja:

— Christine! Christine!

Dacă noi auzeam ce se vorbește în camera de alături nu exista nici un motiv să nu fim auziți la rândul nostru. Totuși vicontele a trebuit să repete strigătul de multe ori. În sfârșit o voce stinsă a ajuns la noi. Spunea:

— Visez!

— Christine, Christine, sunt eu, Raoul!

Tăcere.

— Dar răspunde-mi, Christine!... Pentru numele lui Dumnezeu, dacă ești singură, răspunde-mi!

Apoi vocea Christinei a șoptit numele lui Raoul.

— Da, da! Eu! Nu e vis!... Christine, crede-mă!... Suntem aici ca să te salvăm, dar fi prudentă! Dacă-l auzi pe monstru venind, avertizează-ne!

Atunci Christine s-a lăsat cuprinsă de teamă. Tremura la gândul că Erik ar putea descoperi ascunzătoarea lui Raoul; ne-a spus în câteva cuvinte grăbite că Erik înnebunise de dragoste și hotărâse să omoare pe toată lumea și să se sinucidă în caz că ea nu consimțea să-i devină soție. Îi dăduse timp de gândire până a doua seară la ora unsprezece. Era ultima amânare. Trebuia să aleagă, după cum spusese el, între slujba de înmormântare și cea de nuntă. Apoi Erik spusese ceva ce Christine nu prea înțelesese: “Da sau nu! Dacă răspunsul tău va fi nu, toți vor fi morți și îngropați!!”

Dar eu am înțeles fraza perfect, fiindcă semăna exact cu groaznicele mele închipuiri. Am întrebat:

— Poți să ne spui unde este Erik?

Ea a răspuns că probabil plecase din casă.

— N-ai putea să verifici?

— Nu. Sunt legată. Nu pot să-mi mișc membrele.

Când am auzit asta, vicontele de Chagny și cu mine, am țipat de furie. Siguranța noastră, a tuturor, depindea de libertatea de mișcare

a fetei. Christine a întrebat:

— Dar unde sunteți? Sunt doar două uși în camera mea, camera în stil Louis Philippe de care ți-am vorbit, Raoul, o ușă prin care vine și pleacă Erik și o alta pe care n-a deschis-o niciodată pentru mine și prin care mi-a interzis să trec fiindcă el spune că e cea mai periculoasă dintre uși, ușa de la camera de tortură!

— Christine, chiar acolo suntem!

— Sunteți în camera de tortură?

— Da, dar nu vedem ușa.

— Oh, dacă m-aș putea târî până acolo! Aș ciocăni în ea și ați afla unde este.

Am întrebat:

— E o ușă cu încuietore pe ea?

— Da.

— Domnișoară, e absolut necesar să ne deschideți această ușă!

Biata fată era în lacrimi:

— Dar cum?

Am auzit-o agitându-se, luptând să se elibereze din legăturile care o stânjeneau. Apoi a vorbit cu o voce care trăda epuizarea:

— Știu unde e cheia... Dar sunt legată atât de strâns... Oh, nenorocitul!

A oftat adânc. Am vorbit doar eu, făcându-i semn domnului de Chagny să nu spună nimic și să lase totul în seama mea, fiindcă nu era nici o clipă de pierdut.

— În camera de alături, lângă orgă, cu o altă cheie mică de bronz pe care de asemenea mi-a interzis s-o ating. Sunt amândouă într-o punguță din piele căreia îi spune “a vieții și a morții”... Raoul! Raoul! Fugi! Totul e misterios și îngrozitor aici, Erik pare gata să înnebunească, iar tu ești în camera de tortură! ... Ieși pe unde ai intrat! Nu degeaba e numita astfel camera aceea!

Tânărul a răspuns;

— Christine, vom ieși de aici împreună sau vom muri împreună!

— Trebuie sa ne păstrăm calmul, am șoptit. De ce te-a legat, domnișoara? Nu poți scăpa din casa lui, iar el o știe!

— Am încercat să mă sinucid! Monstrul a ieșit aseară după ce mă adusesese aici leșinată și pe jumătate adormită de cloroform. Se ducea la bancherul lui, așa a spus!... Când s-a întors m-a găsit cu fata plină de sânge... încercasem să-mi iau viața lovindu-mi fruntea de pereți.

— Christine! a gemut Raoul începând să plângă.

— Apoi m-a legat... n-am voie să mor până mâine seară la ora unsprezece.

— Domnișoară, am spus eu, monstrul v-a legat... și tot el o să vă dezlege. Trebuie doar să vă jucați rolul bine! Amintiți-vă că vă iubește!

Am auzit:

— Vai mie! Cum aș putea s-o uit?!

— Amintiți-vă și zâmbiți-i, amăgiți-l, spuneți-i că legăturile vă provoacă durere.

Dar Christine Daae a spus:

— Tăcere!... Aud ceva la peretele dinspre lac!... El e!... Fugiți! Fugiți! Fugiți!

— N-am putea fugi nici dac-am vrea, am spus cât de mișcător am putut. Nu putem pleca de aici! Și suntem în camera de tortură!

— Ssst, a șoptit iar Christine.

Pași grei au răsunat lent în spatele zidului, s-au oprit, apoi au făcut iar podeaua să scârțâie. Apoi a urmat un suspin grozav, urmat de un țipăt de groaza al Christinei și vocea lui Erik:

— Îți cer iertare că-ți arăt o asemenea față! Vezi în ce stare sunt, nu-i așa?! E vina celuilalt! De ce-a sunat? Rog eu oamenii să treacă pe la mine să-mi spună cât e ceasul? N-o să mai întrebe pe nimeni de oră vreodată! E vina sirenei.

Alt suspin, mai profund, mai tulburător de profund a venit din adâncurile de nepătruns ale unui suflet.

— De ce-ai țipat, Christine?

— Fiindcă mă doare, Erik!

— Credeam că-ți provoc teamă.

— Erik, dezleagă-mă... Nu sunt oricum prizoniera ta?

— Vei încerca iar să te sinucizi.

— Mi-ai dat răgaz până mâine seară la unsprezece, Erik.

Pașii s-au târât iar pe podea.

— La urma urmei, fiindcă tot vom muri împreună... și sunt la fel de nerăbdător ca tine... da, m-am săturat de viața asta, să știi... Așteaptă, nu te mișca, o să te eliberez. Trebuie să spui doar un singur cuvânt, “nu”, și se va sfârși cu toți!... Ai dreptate, ai dreptate, de ce să aștept până mâine seara la unsprezece? Sigur, ar fi fost mai măreț, mai frumos... Dar astea-s prostii, copilării... Trebuie să ne gândim doar la noi în viață, la moartea noastră... Restul nu contează... Te uiți la mine pentru că sunt complet ud?... Oh, draga mea, plouă cu găleata afară!... În afară de asta, Christine, cred că am halucinații... Știi, bărbatul care a sunat la ușa sirenei în seara asta – ia să vedem cum mai sună de pe fundul lacului – ei, mi s-a părut ca seamănă cu... Uite, întoarce-te... te bucuri? Ești liberă acum. Oh, sărmana mea Christine, uită-te la mâinile tale, spune-mi dacă le-am rănit... Numai pentru asta aș merita moartea... Apropo de moarte, Trebuie să cânt Recviemul pentru el!

Auzind aceste teribile remarci am avut un presentiment groaznic... Și eu sunasem odată la ușa monstrului și... fără să știu, probabil declanșasem un semnal de alarmă. Și mi-am amintit de cele două brațe care ieșiseră din apa ca cerneala... Ce sărman nefericit se rătăcise pe țărmul acela de data asta? Cine era “celălalt”, omul al cărui recviem îl auzeam răsunând? Erik cânta ca un zeu al tunetelor, cânta un “Dies irae” care ne învăluia ca o furtună. Natura părea să se dezlănțuie asupra noastră. Orga și vocea s-au oprit atât de brusc încât domnul de Chagny a tresărit, de cealaltă parte a zidului, plin de emoție. Iar vocea, schimbată, transformată, ne-a zgâriat auzul cu aceste cuvinte:

— Ce-ai făcut cu punga mea?

Capitolul XXIII. Încep torturile

Povestirea Persanului continuă

Vocea a repetat furioasă:

— Ce-ai făcut cu punga mea? Deci m-ai rugat să-ți dau drumul ca să-mi iei punga!

Am auzit pași grăbiți, pașii Christinei fugind în camera stil Louis-Philippe ca să caute adăpost de cealaltă parte a zidului nostru. Vocea furioasă a urmărit-o:

— De ce fugi? Dă-mi punga înapoi, auzi?! Nu știi ca e punga “vieții și a morții”?

— Ascultă-mă, Erik, a oftat fata. Dacă tot am stabilit că vom trăi împreună amândoi... ce mai contează asta pentru tine?

— Știi că-s doar două chei în ea, a spus monstrul Ce vrei să faci?

— Vreau să cercetez camera asta pe care n-am văzut-o niciodată și pe care mi-ai ascuns-o mereu... E o curiozitate de femeie! a spus ea pe un ton care se voia glumeț.

Dar trucul era prea copilăresc pentru ca Erik să se lase înșelat. A replicat dur:

— Nu-mi plac femeile curioase și mai bine ți-ai aminti povestea lui Barbă Albastră și ai fi atentă!... Hai, dă-mi înapoi punga!... Dă-mi înapoi punga!... Lasă cheia în pace, vrei, indiscretă mică!

El a chicotit în timp ce Christine scotea un strigăt de durere. Erik sigur îi luase punga înapoi. În momentul acela viconte nu și-a putut stăpâni o exclamație de furie neputincioasă.

— Ce, ce-i asta? a spus monstrul. Ai auzit, Christine?

— Nu, nu, a replicat sărmana fată. N-am auzit nimic.

— Mi s-a părut că aud un țipăt.

— Un țipăt! Ești nebun, Erik? Cine-ar putea să țipe în casa asta?... Eu am țipat pentru că m-ai îndurerat! Eu n-am auzit nimic.

— Nu-mi place cum ai spus-o! Tremuri... Ești foarte agitată...
Minți!... A fost un țipăt, cineva a țipat!... E cineva în camera de
tortură!... Ah, te înțeleg acum!

— Nu-i nimeni acolo, Erik!

— Am înțeles!

— Nimeni!

— Probabil bărbatul cu care vrei să te căsătorești!

— Nu vreau să mă căsătoresc cu nimeni, știi că nu vreau.

Încă un chicotit răutăcios.

— Ei, n-o să ne ia mult să aflăm. Christine, iubita mea, nu-i
nevoie să deschidem ușa ca să vedem ce se întâmplă în camera de
tortură. Vrei să vezi? Vrei să vezi! Uită-te aici! Dacă e cineva, dacă e
într-adevăr cineva acolo, vei vedea fereastra ascunsă luminându-se
sus, lângă tavan. E nevoie doar să tragem draperia neagră și să
stingem lumina aici. Așa, asta e... Hai să stingem lumina! Doar nu ți-
e frică de întuneric dacă ești cu soțiorul tău?!

Apoi am auzit vocea chinuită a Christinei:

— Nu!... Mi-e frică!... Îți spun că mi-e frică de întuneric! Nu-mi
mai pasă de cameră acum. Totdeauna mă sperii, ca pe un copil, cu
camera de tortură!... De aceea am devenit așa de curioasă... Dar
acum nu-mi mai pasă... nici un pic...nici un pic!

Și lucrul de care mă temeam mai mult pe lume a început
automat. Lumina ne-a inundat brusc! Da, pe partea noastră de
perete totul părea să strălucească. Vicontele de Chagny a fost atât
de surprins încât s-a clătinat. Iar vocea furioasă a tunat:

— Ți-am spus că e cineva acolo! Vezi acum fereastra? Fereastra
luminată acolo sus? Omul de dincolo de perete nu poate să-o vadă!
Dar tu te poți duce pe scara pliantă, de-asta e acolo!... M-ai rugat
adesea să-ți spun, iar acum vei ști! ... E acolo ca să poți privi în
camera de tortură, indiscretă mică!

— Ce tortură?... Cine e torturat?... Erik, Erik, spune-mi că vrei
doar să mă sperii!... Spune-o dacă mă iubești, Erik!... Nu sunt
torturi, nu-i așa?!

— Du-te și uită-te pe fereastră, draga mea!

Nu știu dacă viconte a auzit vocea stinsă a fetei, fiindcă era prea surprins de uluitorul decor care se înfățișa ochilor săi larg deschiși. Cât despre mine, văzusem acel decor prea des, prin fereastră, în Mazenderan și eram atent doar la ce se întâmpla alături, căutând o cale de acțiune, o hotărâre de luat.

— Du-te și uită-te pe fereastră! Spune-mi cum arată omul!

Am auzit cum o târa lângă zid.

— Hai sus!... Nu?... Dacă nu, o să urc eu însumi, draga mea!

— Oh, foarte bine, o să urc. Dă-mi drumul!

— Vai, draga mea, draga mea! ... Ce drăguț din partea ta!... Ce bine că mă scutești de efortul ăsta la vârsta mea!... Spune-mi cum arată!

În momentul acela am auzit clar aceste cuvinte deasupra capetelor noastre:

— Nu e nimeni acolo, dragul meu!

— Nimeni?!... Ești sigură că nu e nimeni?

— Păi, sigur că da ... Nimeni!

— Ei, asta-i bine!... Ce e, Christine? Doar n-o să leșini, nu-i așa, din moment ce nu e nimeni acolo?! Nu e nimeni... Dar ți-a plăcut decorul?

— Oh, foarte mult.

— Da, așa-i mai bine!... Te simți mai bine, nu?!... E-n regulă, ești mai bine!... Fără emoții!.. Și ce casă ciudată, nu-i așa, cu asemenea decorațiuni în ea?!

— Da, e ca la Muzeul Grevin... Dar spune-mi, Erik... nu sunt unelte de tortură acolo!... Ce spaima am tras!

— De ce... dacă nu-i nimeni acolo?

— Tu ai proiectat camera aceea? E foarte frumoasa. Ești un mare artist, Erik!

— Da, un mare artist în felul meu.

— Dar spune-mi, Erik, de ce i-ai spus “camera de tortura”?

— Oh, e foarte simplu. Mai întâi, ce-ai văzut?

- Am văzut o pădure.
- Și ce-i într-o pădure?
- Copaci.
- Și ce e într-un copac?
- Păsări.
- Ai văzut vreo pasăre?
- Nu, nici una.

— Ei, dar ce-ai văzut? Gândește-te! Ai văzut crengi. Și ce sunt crengile? O spânzurătoare! De aceea-i spun pădurii mele “camera de tortură”! Vezi, e o glumă. Eu nu mă exprim niciodată ca ceilalți oameni. Dar m-am săturat de asta! M-am săturat să am o pădure și o cameră de tortură în casă și să trăiesc precum un escroc, într-o casă cu tavan fals! M-am săturat! Vreau un apartament drăguț, liniștit, cu uși și ferestre obișnuite, cu o soție, ca toată lumea! O soție pe care aș putea s-o iubesc, s-o scot la plimbare duminica, pe care aș distra-o în restul zilelor... Hai, vrei să-ți arăt niște trucuri cu cărți de joc? Asta o să facă timpul să treacă mai repede până mâine seara la ora unsprezece... Micuța mea Christine! Mă ascuți?... Spune-mi că mă iubești!... Nu, nu mă iubești, dar nu contează, o să vină și asta!... Cândva nici nu puteai să te uiți la masca mea fiindcă știai ce e sub ea, iar acum nu te deranjează s-o privești și uiți ce e dedesubt!... Omul se obișnuiește cu toate, dacă vrea... Mulți tineri care nu se iubeau înainte de căsătorie s-au adorat după aceea! Oh, nu știu despre ce vorbesc! Dar poți să te distrezi foarte bine cu mine. De exemplu, sunt cel mai mare ventriloc ce-a existat vreodată, sunt primul ventriloc din lume! Râzi!... Poate nu mă crezi? Ascultă!

Nenorocitul care într-adevăr era cel mai bun ventriloc din lume, voia doar să abată atenția Christinei de la camera de tortură, dar era o încercare stupidă, fiindcă ea nu se gândea decât la asta! L-a implorat mereu cu cel mai dulce glas posibil:

— Stinge lumina de la fereastră!... Erik, te rog, stinge lumina de la fereastră!

Fiindcă știa că lumina, apărută așa de neașteptat, și de care monstrul vorbise așa de amenințător, trebuia să însemne ceva groaznic. Pentru moment fusese împăcata să ne vadă pe amândoi, în spatele peretelui, în orbitoarea lumină, vii și sănătoși. Dar ar fi fost mult mai liniștită dacă lumina s-ar fi stins.

Între timp celălalt începuse să facă pe ventrilocol:

— Uite, ridic puțin masca... Oh, numai puțin!... Îmi vezi buzele mișcându-se – dacă pot să le numesc buze?! Nu se mișcă!... gura e închisă – mă rog, deși nu seamănă a gură – și totuși îmi auzi vocea... Unde vrei s-o auzi? În urechea stângă? În urechea dreaptă? În masă? În cutiuțele de abanos de pe șemineu?... Ascultă, draga mea, e în cutiuța din dreapta, și ce spune? “Să întorc scorpionul?” Și acum, hop! Ce spune în cutiuța din stânga? “Să întorc lăcusta?” Și acum, hop! E în punguța din piele... Ce spune? “Sunt în punguța vieții și a morții!”... Și acum, hop! E în gâtul Carlottei, în gâtul superb al Carlottei, în gâtul ei de cristal! Ce spune? Spune “Sunt eu, domnul Broscoi, eu cânt! Simt fără emoție – Oac! – cu melodia lui cum mă-nvăluie – Oac!” ...Și acum, hop! E pe scaun în loja fantomei și spune “Madame Charlotta cântă în seara asta ca să doboare candelabrul!” ...Și acum, hop! Aha! Unde-i vocea lui Erik acum? Ascultă, Christine dragă! Ascultă! E în spatele ușii camerei de tortură! Ascultă! Sunt chiar eu în camera de tortură! Și ce spun? Spun “Vai celor care au un nas, un nas adevărat pe care vin să și-l bage prin camera de tortură! Aha, aha, aha!”

Oh, vocea teribila a ventrilocolui! Era pretutindeni, pretutindeni. Trecea prin ferestruica invizibilă, prin pereți. Trecea printre noi, peste noi. Erik era acolo, vorbindu-ne! Am făcut o mișcare să ne aruncăm asupra lui. Dar deja, mai iute, mai ușoară ca un ecou, vocea lui Erik trecuse dincolo de zid! În curând n-am mai auzit nimic, apoi Christine a spus:

— Erik! Erik! Mă obosești cu vocea ta. Nu mai continua, Erik! Nu-i foarte cald aici?

— Ba da, a replicat vocea lui Erik. Căldura e de nesuportat!

— Dar ce înseamnă asta? Zidul s-a făcut foarte fierbinte!... Zidul arde!

— O să-ți spun, dragă Christine – e din cauza pădurii de alături.

— Păi, ce legătură are asta? Pădurea?

— Dar n-ai văzut o pădure africană?

Iar monstrul a râs atât de tare și de oribil încât n-am mai distins țipetele rugătoare ale Christinei. Vicontele de Chagny urla și se lovea de pereți ca un nebun. Nu-l putem împiedica. Dar noi auzeam doar râsul monstrului și probabil nici el nu auzea altceva. Apoi am auzit cum un corp a căzut pe podea și a fost târât, o ușă s-a trântit, și apoi nimic, nimic să ne salveze de tăcerea chinuitoare din inima pădurii tropicale!

Capitolul XXIV. Butoaie!... Butoaie!...

Povestirea Persanului continuă

Am spus că încăperea în care domnul de Chagny și eu eram închiși era un hexagon placat pe interior cu oglinzi. Multe camere de tipul acesta s-au văzut de atunci, mai ales la expoziții; sunt numite “camera iluziilor” sau ceva asemănător. Dar invenția îi aparține în întregime lui Erik, acela care a construit prima casă de acest fel chiar sub ochii mei, pe vremea fericitelor ceasuri la Mazenderan. Un obiect decorativ, de exemplu o coloană, era plasat într-un colț și imediat producea o sala cu o mie de coloane, fiindcă datorită oglinzilor camera reală era multiplicată în șase camere hexagonale, iar fiecare la rândul ei era multiplicata la infinit. Dar mica sultană s-a plictisit curând de aceasta invenție pe care Erik a transformat-o imediat în “camera de tortură”. În locul motivului arhitectural de colț, el a pus un copac de metal. Acesta, cu frunzele lui pictate, arata absolut viu, dar era făcut din fier ca să reziste la toate atacurile “subiectului” care era încuiat în camera de tortură. Vom vedea acum în ce mod decorul astfel obținut era schimbat de două ori instantaneu, datorita rotirii automate a rotelor sau tamburilor din colțuri. Aceștia erau împărțiți în trei bucăți așezate la îmbinările oglinzilor și fiecare avea o decorațiune care ieșea la lumina odată cu rotația tamburului în jurul axei sale.

Pereții acestei camere ciudate nu-i lăsau subiectului nimic de care să se agațe fiindcă, în afară de decorațiunile amintite, ei constau doar în oglinzi destul de groase pentru a rezista izbiturilor victimei, care era aruncata în cameră desculță și cu mâinile goale. Nu exista mobilă. Tavanul se putea ilumina. Un sistem ingenios de încălzire centrală, care de atunci a fost mult copiat, permitea ca temperatura pereților și a camerei să crească după plac.

Dau detalii despre această invenție perfect normală, care producea cu câteva crengi pictate iluzia stranie a unei păduri ecuatoriale arzând sub soarele tropical, pentru ca nimeni să nu se îndoiască de sănătatea mea mentală, să creadă că sunt nebun sau mincinos sau că vreau să-mi bat joc de el.¹¹

Mă voi întoarce să povestesc faptele de unde le-am lăsat. Când tavanul s-a luminat și pădurea a devenit vizibilă, mirarea vicontelui a fost imensă. Acea pădure impenetrabilă, cu nenumăratele ei trunchiuri și crengi, l-a adus într-o stare de uluire totală. Și-a trecut mâinile peste frunte de parcă voia să gonească un vis, a clipit și, pentru o clipă, a uitat să asculte.

Deja am spus că vederea pădurii nu m-a surprins deloc, prin urmare am ascultat cu atenție dublă ce se întâmpla alături. Apoi atenția mi-a fost atrasă nu atât de scenă cât de oglinzile care o produceau. Aceste oglinzi erau sparte în diferite locuri. Da, erau lovite și zgâriate, fuseseră ciupite în ciuda rezistenței lor, iar asta mi-a dovedit că această cameră de tortură în care ne aflăm acum fusese deja folosită. Da, un nefericit, ale cărui picioare nu erau desculțe, ca cele ale victimelor din Mazenderan, sigur căzuse în această iluzie mortală și, nebun de furie, se izbise de acele oglinzi care indiferente continuaseră să-i reflecte agonia. Iar crengile copacului, în care-și pusese singur capăt suferințelor, erau aranjate astfel încât înainte să moară el văzuse, drept ultimă consolare, cum o mie de oameni piereau odată cu el.

Da, Joseph Buquet sigur trecuse prin toate astea! Urma și noi să murim ca el? Nu credeam, fiindcă știam că mai avem câteva ore la dispoziție și că le-aș putea folosi cu un scop mai bun decât o făcuse Joseph Buquet. La urma urmei, eu cunoșteam bine majoritatea trucurilor lui Erik, iar acum era chiar momentul să-mi folosesc cunoștințele. Primul lucru a fost să renunț la orice speranță de a reveni în pasajul care ne adusese în camera aceea blestemată. Nici nu m-am ostenit să mă gândesc să acționez dinăuntru piatra care închidea pasajul, iar asta pentru simplul motiv că era imposibil.

Căzusem de la mare înălțime în camera de tortură, nu exista mobilă pe care să ne urcăm, nici măcar crengile copacului nu erau de folos, nici umerii celuilalt.

Era doar o singură ieșire posibilă, cea din camera în care se aflau Erik și Christine Daae. Dar, deși aceasta arăta ca o ușă obișnuită pe peretele dinspre Christine, ea era absolut invizibilă pentru noi. Trebuia deci s-o deschidem fără să știm unde era. Când m-am asigurat că nu era nici o speranță din partea Christinei fiindcă îl auzisem pe monstru târând-o biata fată afară din camera stil Louis-Philippe ca să nu se opună torturării noastre, m-am hotărât să acționez fără întârziere. Dar mai întâi a trebuit să-l calmez pe domnul de Chagny, care deja se plimba de colo-colo ca un nebun strigând cuvinte fără sens. Frânturile de conversație surprinse între Christine și monstru nu făcuseră decât să-l scoată din fire; adăugați la asta șocul cu pădurea magică, arșița dogoritoare care începuse să-i aducă șiruri de sudoare pe tâmpile și veți înțelege ușor starea lui de spirit. A țipat numele Christinei, a agitat în aer pistolul, și-a lovit fruntea de oglinzi în încercarea de a doborî copacii acestei păduri iluzorii. Pe scurt, tortura începea să-și țeară vraja într-un creier nepregătit pentru asta.

Am făcut tot ce-am putut să-l determin pe bietul viconte să fie rațional. L-am pus să atingă oglinzile, copacul din fier și crengile, i-am explicat conform legilor opticii iluzia vizuală care ne înconjură și ale cărei victime nu trebuia să devenim, fiindcă nu eram oameni obișnuiți, ignoranți.

— Suntem într-o cameră, într-o cămăruță – asta trebuie să încerci să-ți repeți. Și vom pleca de aici de îndată ce vom găsi ușa.

L-am promis că, dacă mă lasă să acționez fără să mă deranjeze cu țipetele și umbletul de colo-colo, voi descoperi șmecheria în mai puțin de o oră. Atunci s-a culcat pe podea așa cum ar fi făcut într-o pădure și a declarat că va aștepta să găsesc ușa, fiindcă nu e nimic altceva de făcut! Și a declarat că de unde se afla el peisajul era superb! Tortura continua, în ciuda a tot ceea ce-i spuseseam.

Cât despre mine, m-am apropiat de o oglindă și am început s-o pipăi în toate direcțiile, căutând punctul slab unde să apăs pentru a întoarce ușa conform sistemului de pivoți folosit de Erik. Punctul putea fi pur și simplu o pată mică pe oglindă, cam de mărimea unui bob de mazăre, sub care să se ascundă un arc. Am căutat iar și iar. M-am înălțat cât de sus puteam ajunge. Erik era cam de aceeași înălțime ca mine și m-am gândit că nu putea pune arcul mai sus decât îi permitea înălțimea. În timp ce pipăiam bucată după bucată, cu cea mai mare grijă, nu pierdeam nici o clipă, fiindcă eram din ce în ce mai copleșit de căldura care literalmente ardea în pădurea aceea. Muncisem așa jumătate de oră și terminasem trei pereți când, așa cum e când vine ghinionul, m-am întors auzind o exclamație înăbușită a vicontelui:

— Mă înăbuș. Toate oglinzile astea fac o arșiță infernală! Crezi că poți găsi arcul curând? Dacă mai întârzii mult ne vom prăji de vii!

Nu-mi părea rău că-l aud vorbind așa. Nu spuse-se nimic despre pădure și speram ca rațiunea tovarășului meu să mai reziste un pic la tortură. Dar el a adăugat:

— Ce mă consolează e ca monstrul i-a dat Christinei răgaz până mâine seară la unsprezece. Dacă nu putem ieși de-aici ca s-o ajutăm cel puțin vom fi morți înaintea ei! Atunci recviemul lui Erik va fi bun pentru toți!

Apoi a înghițit aer fierbinte care aproape l-a făcut să leșine. Fiindcă eu nu aveam aceleași motive ca domnul viconte ca să accept moartea, după ce l-am încurajat puțin, m-am întors la oglinzile mele, dar făcusem greșeala să înaintez câțiva pași în timp ce vorbeam și, în hățișul pădurii iluzorii, n-am mai știut sigur care era ultima bucată cercetată! A trebuit s-o iau de la capăt la întâmplare, pipăind, bâjbâind, atingând. Febra mă cuprinsese și pe mine, fiindcă n-am găsit nimic, absolut nimic. În camera de alături era liniște. Eram pierduți în pădure fără o ieșire, o busolă, un ghid, ceva. Oh, știam ce ne așteaptă dacă nimeni nu ne vine în ajutor sau dacă nu găsesc arcul! Dar, oricât de mult am căutat n-am găsit decât crengi,

crengi falnice ridicându-se drept înaintea mea sau răsfirându-se grațioase deasupra capului meu. Dar fără să facă umbră. Asta era perfect normal, fiindcă eram într-o pădure ecuatorială, unde soarele era chiar deasupra capetelor noastre, într-o pădure africană.

Domnul de Chagny și cu mine mereu ne scosesem hainele și le pusesem la loc, fiindcă ni se părea ba ca ne înăbușă, ba ca ne protejează de arșiță. Eu îmi mențineam moralul, în timp ce domnul de Chagny părea complet dus. Pretindea că merge prin pădure de trei zile și trei nopți fără oprire căutând-o pe Christine Daae! Din când în când i se părea că o vede după trunchiul unui copac sau ivindu-se printre crengi și o striga cu vorbe care-mi aduceau lacrimi în ochi. Și apoi, la sfârșit, a țipat în delir:

— Oh, ce sete mi-este!

Și mie mi-era sete. Gâtul îmi luase foc. Și totuși, ghemuit pe podea, continuam să caut, să caut, să caut arcul ușii invizibile... mai ales că era periculos să rămân în pădure la lăsarea întinericului. Deja umbrele serii începeau să ne înconjoare. Se întâmplase foarte repede, noaptea vine repede în țările tropicale... deodată, aproape fără asfințit. Iar noaptea, în pădurile de la ecuator, e totdeauna periculoasă, mai ales când, asemenea nouă, omul n-are cu ce să facă focul ca să țină departe animalele de prada. Am încercat, e adevărat, să rup crengi ca să le aprind apoi cu micul meu felinar, dar m-am ciocnit de oglinzi și mi-am amintit la timp că aveam de-a face doar cu imagini de crengi.

Arșița n-a dispărut odată cu lumina, din contra, acum era și mai cald sub razele albastre de lună. L-am îndemnat pe viconte să țină arma gata de tragere și să nu plece din tabără în timp ce eu continuam să caut arcul. Brusc am auzit un răget de leu la câțiva yarzi distanță.

— Oh, a șoptit viconte, e foarte aproape!... Nu-l vezi?... Acolo... printre copaci... în desiș! Dacă rage iar, o să-l împușc!...

Iar răgetul a răsunat din nou, mai tare decât înainte. Viconte a tras, dar să nu credeți că a nimerit leul – doar a spart o oglindă, cum

mi-am dat seama a doua zi în zori. Trebuie să fi mers mult noaptea, fiindcă brusc ne-am trezit la marginea unui deșert, un deșert imens de nisip, pietre și stânci. Chiar că nu merita să pleci dintr-o pădure ca să ajungi într-un deșert! Obosit, m-am lungit lângă viconte fiindcă mă săturasem să caut arcuri imposibil de găsit.

Eram destul de surprins, ceea ce i-am spus și vicontelui, că nu întâlnisem alte animale periculoase în timpul nopții. De obicei după leu venea leopardul și uneori se auzea bâzâitul muștei țețe. Acestea erau efecte ușor de obținut și i-am explicat domnului de Chagny că Erik imita răgetul leului folosind un tambur lung sau o tobă cu piele de măgar la un capăt. Peste piele el lega o coardă din maț de oaie, care era legată la mijloc cu o coardă similară care trecea printr-o fantă în lungul tamburului. Erik trebuia doar să frece această coardă cu o mânășă băgată în rășină, iar în funcție de natura frecării, el imita la perfecție vocea leului sau leopardului sau chiar bâzâitul muștei țețe.

Ideea că Erik era probabil în camera de alături, realizându-și trucul, m-a făcut brusc să hotărâsc să intru în tratative cu el, fiindcă evident trebuia să abandonăm orice speranță de a-l lua prin surprindere. Probabil până acum știa perfect cine erau ocupanții camerei de tortură. L-am strigat:

— Erik! Erik!

Am țipat cât am putut în deșert, dar n-am primit nici un răspuns. Totul în jurul nostru zăcea în tăcerea și goliciunea nesfârșită a aceluia deșert de piatră. Ce-avea să ni se întâmple în mijlocul acelei îngrozitoare singurătăți? Începeam cu adevărat să murim de căldură, foame și sete... mai ales de sete. În cele din urmă domnul de Chagny s-a ridicat într-un cot ca să-mi arate o pată la orizont. Descoperise o oază! Da, departe în zare era o oază... o oază cu apă limpede care reflecta copacii din fier!.... Ptiu, era doar un miraj... l-am recunoscut imediat... cel mai rău dintre toate trei! Nimeni nu-i putuse rezista... nimeni... Am încercat din răsuputeri să-mi păstrez judecata și să nu doresc apaa, fiindcă știam că dacă un om dorea

apa, apa aceea care reflecta copacul din metal, și apoi se lovea de oglindă, îi rămânea un singur lucru de făcut: să se spânzure de copac! Așa că am țipat spre domnul de Chagny:

— E un miraj!... E un miraj!... Nu e apă!... E alt truc cu oglinzi!...

El mi-a răspuns sec să încetez cu trucurile mele cu oglinzi, arcurile mele, ușile mele turnante și palatele mele pline de iluzii! Furios mi-a declarat că trebuie să fiu orb sau nebun ca să-mi imaginez că apa care curgea acolo, printre acei splendizi copaci, nu era apă adevărată! Iar deșertul era real! La fel și pădurea! N-avea nici un rost să încerc să-l înșel, doar era un călător vechi și experimentat... fusese peste tot! Și s-a târât într-acolo spunând:

— Apă! Apă!

Ținea gura deschisă de parcă ar fi băut. Am deschis și eu gura, gata să beau. Fiindcă nu doar o vedeam, o și vedeam!... O auzeam curgând, o auzeam vălurindu-se!... Înțelegeți cuvântul “vălurindu-se”? E un sunet pe care îl auzi cu buzele!... Întinzi buzele înainte ca să-l auzi mai bine! Apoi – asta a fost tortura cea mai nemiloasă – am auzit ploaia, deși nu ploua! Aceasta era o născocire infernală... Oh, eu știam foarte bine cum o obțineam Erik! Umplea cu pietricele o cutie foarte lungă și îngustă ce avea pe dinăuntru, în relief, bucăți din lemn și piatră. Căzând, pietricelele se loveau de aceste reliefuri și săreau de la unul la celălalt, iar rezultatul era o serie de sunete care imitau exact o furtună.

Ah, ar fi trebuit să ne vedeți scoțând limbile și târându-ne spre malul râului! Ochii vedeau, urechile auzeau apa, dar limbile noastre erau grele și uscate ca iasca! Când am ajuns la oglindă domnul de Chagny a lins-o, iar eu am făcut la fel. Ardea ca focul! Apoi ne-am rostogolit pe podea cu un țipăt răgușit, de disperare. Domnul de Chagny și-a pus la tâmplă pistolul care rămăsese încărcat, iar eu m-am uitat lung la lasoul Punjab de la piciorul copacului de metal. Știam de ce revenise copacul de metal în această a treia schimbare de decor!... Copacul mă aștepta pe mine!...

Dar, pe când mă uitam fix la lasoul Punjab am văzut un lucru care m-a făcut să tresar atât de violent încât domnul de Chagny și-a amânat sinuciderea. L-am prins brațul. Apoi i-am luat pistolul... și apoi m-am târât în genunchi spre ce văzusem. Descoperisem, lângă lasoul Punjab, într-o creștătură din podea, un cui cu cap negru pe care știam să-l folosesc. În sfârșit, descoperisem arcul! Am pipăit cuiul și am ridicat o față radioasă spre domnul de Chagny. Cuiul a cedat la apăsarea mea. Și apoi...

Și apoi n-am văzut o ușă deschizându-se în perete, ci o trapă căscându-se în podea. Aer răcoros a urcat spre noi din gaura întunecată de dedesubt. Ne-am aplecat deasupra pătratului negru de parcă ar fi fost o fântână limpede. Cu fețele în beznă răcoroasă, am băut din ea. Ne-am aplecat din ce în ce mai jos peste trapă. Ce putea fi în subsol, ce drum ni se deschidea? Apă? Apă de băut?

Am întins un braț în întuneric și am dat peste o piatră și încă o piatră... o scară... o scară neagră ducând în subsol. Vicontele voia să se arunce în gol, dar eu, temându-mă de noi trucuri ale monstrului, l-am oprit, am aprins felinarul și am coborât primul.

Scara era una în spirală și ducea spre un întuneric de mină. Dar, ah, ce minunată răcoare era în întuneric și pe scară? Lacul nu putea fi departe. Curând am ajuns la ultima treaptă. Ochii noștri începeau să se obișnuiască în întuneric, distingeam umbre în jurul nostru... umbre rotunde... de aceea mi-am stins felinarul. Butoaie! Eram în pivnița lui Erik, acolo unde își ținea vinul și poate chiar apa de băut. Știam că Erik e mare amator de vin bun. Ah, aveai ce bea aici! Domnul de Chagny bătea ușor butoaiele spunând întruna:

— Butoaie! Butoaie! Ce de butoaie!

Într-adevăr erau destule, aranjate simetric pe două rânduri, unul la stânga și altul la dreapta noastră. Erau butoaie mici și am crezut că Erik le alesese pentru că dimensiunea le făcea mai ușor de cărat până la casa de pe lac. Le-am examinat pe rând să vedem dacă unul nu avea vreo pâlnie, ceea ce ar fi dovedit că era destupat din când în când. Dar toate butoaiele erau închise ermetic. Apoi, după

ce am ridicat un pic unul să vedem dacă era plin, ne-am lăsat în genunchi și, cu ajutorul lamei unui cuțit mic, m-am pregătit să desfund cepul. În momentul acela mi s-a părut că aud, venind de foarte departe, o melodie monotonă pe care o știam foarte bine, fiindcă o auzisem pe străzile Parisului: “Butoaie!... Butoaie!... N-aveți vreunul de vânzare?”

Mâna mi s-a oprit. Domnul de Chagny auzise și el. A spus:

— Asta-i culmea! se aude de parcă butoaiele ar cânta!

Cântecul a răsunat iar, puțin mai departe: “Butoaie!... Butoaie!... N-aveți vreunul de vânzare?”

— Oh, jur, a spus vicontele, ca melodia se pierde în butoi!

Ne-am ridicat și ne-am uitat în spatele butoiului.

— E înăuntru, a spus domnul de Chagny, e înăuntru!

Dar n-am auzit nimic acolo și ne-a venit să dam vina pe starea noastră de spirit. Ne-am întors la cep. Domnul de Chagny și-a făcut mâinile căuș dedesubt, iar eu, cu un ultim efort, am străpuns cepul.

— Ce-i asta? a țipat vicontele. Asta nu-i apă!

El și-a apropiat mai mult mâinile de felinarul meu, m-am aplecat să mă uit și am aruncat imediat felinarul atât de violent încât s-a spart și s-a stins lăsându-ne complet în întuneric. Ce văzusem în mâinile domnului de Chagny era... praf de pușcă!

[11](#) E foarte normal ca la data la care Persanul scria acestea el să-și ia atâtea precauții împotriva oricărei neîncrederi din partea acelor care puteau să-i citească povestirea. În zilele noastre, când toți am văzut acest fel de cameră, precauțiile lui ar părea inutile (n.a.).

Capitolul XXV. Scorpionul sau Lăcusta

Încheierea povestirii Persanului

Descoperirea ne-a alarmat atât de tare încât am uitat toate suferințele trecute și prezente. Acum știam ce-a vrut monstrul să spună prin cuvintele adresate Christinei Daae:

— Da sau nu! Dacă răspunsul e nu, toată lumea va fi moartă și îngropată!

Da, îngropată sub ruinele Marii Opere din Paris! Monstrul îi dăduse răgaz până a doua seară la ora unsprezece. Își alesese bine ceasul. Vor fi mulți oameni, mulți “membri ai speciei umane” acolo sus, în splendida clădire. Ce suită mai mândră ar putea avea la înmormântarea lui? Ar merge în mormânt însoțit de cei mai albi umeri din lume, împodobiți cu cele mai splendide bijuterii.

Ora unsprezece mâine seară! Urma să sărim în aer în mijlocul spectacolului, dacă ea spunea nu! Ora unsprezece mâine seară!

Și ce altceva decât nu ar putea spune Christine? N-ar prefera ea logodna cu moartea decât cu acel cadavru viu? Ea nu știa că de refuzul sau aprobarea ei depindea soarta groaznică a multor “membri ai speciei umane”! Ora unsprezece mâine seara!

Ne-am târât prin întuneric căutând treptele scării de piatră spre trapa de deasupra care ducea în camera oglinzilor, unde acum lumina era stinsă; și ne-am repetat în minte: “Ora unsprezece mâine seară!” În sfârșit am găsit scara. Dar brusc m-am oprit pe prima treapta din cauza unui gând teribil: “Cât e ceasul?”

Ah, cât era ceasul?... Fiindcă, la urma urmei, unsprezece a doua zi putea însemna chiar clipa aceea, putea fi chiar atunci! Cine să ne spună ora? Păream închiși în iadul acela de zile întregi, de ani, de la începutul lumii. Poate urma să explodam pe loc! Ah, un sunet! Un trosnet!

— Ai auzit asta?... Acolo, în colț... Doamne, Dumnezeule!... Ca sunetul unui mecanism!... Iar!... Oh, o lumina!... Poate e mecanismul care aruncă totul în aer! Îți spun că trosnește ceva, ești surd?!

Domnul de Chagny și cu mine am început să țipăm ca nebunii. Frica ne grăbea. Ne-am năpustit pe scara împleticindu-ne, făcând orice să scăpăm de întuneric, să ne întoarcem la lumina ucigătoare a camerei oglinzilor! Am găsit trapa deschisă, dar în camera oglinzilor era la fel de întuneric ca în pivnița pe care o părăsisem. Ne-am târât pe podeaua camerei de tortură, podeaua care ne separa de depozitul de praf de pușcă. Cât era ceasul? Am țipat, i-am strigat – domnul de Chagny pe Christine, eu pe Erik. I-am amintit că-i salvasem viața. Dar nici un răspuns în afară de disperarea noastră, de nebunia noastră – cât era ceasul?! Ne-am contrazis, am încercat să calculăm timpul pe care-l petrecusem acolo, dar nu eram capabili să judecăm. Dacă-m fi văzut un ceas!... Al meu se oprise, dar al domnului de Chagny mai mergea... Mi-a spus că-l întorsese înainte să se îmbrace ca să plece la Operă. N-aveam nici un chibrit... Și totuși trebuia să aflăm... Domnul de Chagny a spart geamul ceasului și a pipăit limbile... A pipăit limbile ceasului cu vârfurile degetelor orientându-se după poziția agățătorii ceasului... Judecând după spațiul dintre limbi el și-a dat seama că ar putea fi exact ora unsprezece!

Dar poate nu era acel unsprezece de care ne temeam atât. Poate mai aveam douăsprezece ore la dispoziție. Brusc am exclamat:

— Ssssst!

Parcă era zgomot de pași în camera de alături. Cineva bătea ușor în zid. Vocea Christinei Daae a spus:

— Raoul! Raoul!

Toți am vorbit în același timp, fiecare în partea lui de zid. Christine hohotea – nu fusese sigură că-l va găsi pe domnul de Chagny în viață! Monstrul fusese groaznic, se pare că nu făcuse

decât să tune și să fulgere, așteptând ca ea să spună “da”, iar ea refuzase. Și totuși îi promisese un “da” cu condiția s-o ducă în camera de tortură. El refuzase cu încăpățănare și începuse să blesteme toți “membrii speciei umane”! În sfârșit, după ore și ore de iad, el plecase pentru moment, lăsând-o singură să reflecteze pentru ultima dată.

— Ore și ore? Ce oră e acum? Cât e ceasul, Christine?

— E ora unsprezece! Ora unsprezece fără cinci minute!

— Dar care unsprezece?

— Ora unsprezece care va însemna viață sau moarte!... Mi-a spus asta chiar înainte să plece... E groaznic... E chiar nebun – și-a smuls masca și ochii lui galbeni aruncau flăcări! Râdea mereu!... Spunea: “Îți dau cinci minute să te liniștești! Uite”, a spus luând o cheie din punguța vieții și a morții, “uite cheia din bronz care deschide cele două casete de abanos de pe șemineul din camera stil Louis-Philippe. În una din ele vei găsi un scorpion, în cealaltă o lăcustă, amândouă din bronz japonez; ele vor spune da sau nu pentru tine. Dacă vei întoarce scorpionul eu voi înțelege când mă voi întoarce că ai spus da. Lăcusta va însemna nu.” Apoi a râs ca un demon beat. N-am făcut decât să-l implor și să-l ademenesc să-mi dea mie cheia camerei de tortură, i-am promis că-i voi fi soție dacă-mi va îndeplini această dorință... Dar el mi-a spus că nu mai e nevoie de cheia aceea pe viitor și o va arunca în lac!... Și iar a râs ca un demon beat și a plecat. Oh, ultimele lui cuvinte au fost: “Lăcusta! Ai grijă cu lăcusta! O lăcusta face mai mult decât să se răsucescă – ea sare! Ea sare! Și sare teribil de sus!”

Cele cinci minute trecuseră, iar scorpionul și lăcusta îmi torturau creierul. Oricum, mai aveam destulă luciditate să înțeleg că dacă ea va întoarce lăcusta, iar aceasta va sări... tot așa vor face și mulți membri ai speciei umane! Fără îndoială că lăcusta controla un curent electric ce urma să arunce în aer depozitul de pulbere! Domnul de Chagny, care părea să-și fi regăsit forța morală de când auzise vocea Christinei, i-a explicat în câteva cuvinte grăbite situația

de la Operă. I-a spus să întoarcă imediat scorpionul. A urmat o pauză. Am țipat:

— Christine, unde ești?

— Lângă scorpion.

— Nu-l atinge!

Fiindcă-l cunoșteam pe Erik îmi venise ideea că monstrul probabil o mai înșelase o dată pe fată. Poate că scorpionul urma să arunce totul în aer. La urma urmei, el de ce nu era acolo? Cele cinci minute trecuseră de mult, iar el nu se întorsese, poate se adăpostise și aștepta explozia!... De ce nu se întorsese?... Doar nu se aștepta ca fata să consimtă de bunăvoie să fie prada lui?! De ce nu se întorsese? Am spus:

— Nu atinge scorpionul!

— Vine! a strigat Christine. Îl aud! Uite-l!

I-am auzit pașii apropiindu-se de camera stil Louis-Philippe. A venit spre Christine, dar nu i-a vorbit. Eu am ridicat vocea:

— Erik! Eu sunt! Mă recunoști?

Cu un calm extraordinar a răspuns imediat:

— Deci n-ați murit acolo? Ei, atunci, aveți grijă să tăceți.

Am încercat să vorbesc, dar mi-a replicat rece:

— Nici o vorbă, daroga, sau arunc totul în aer. Onorurile îi revin domnișoarei... Domnișoara n-a atins scorpionul, domnișoara n-a atins lăcusta, dar nu e prea târziu să faci lucrul potrivit.

Cu ce hotărâre vorbea, cu ce calm!

— Uite, deschid casetele cu o cheie, fiindcă sunt un amator de trape, închid și deschid ce vreau și când vreau. Deschid micile casete din abanos – domnișoară, uitați-vă la odoarele dinăuntru. Nu sunt frumoase? Dacă întoarceți lăcusta, domnișoară, totul va exploda. E destul praf de pușcă sub picioarele noastre să arunce în aer un sfert din Paris. Dacă întoarceți scorpionul, domnișoară, toată pulberea va fi udată și acoperită de apă. Domnișoară, pentru a ne sărbători nunta, veți face un cadou minunat câtorva sute de parizieni care în această clipă aplaudă o mărunță capodoperă a lui

Meyerbeer. Le veți face cadou viața lor... Fiindcă mâinile dumneavoastră încântătoare vor întoarce scorpionul... Și apoi, veseli, veseli, ne vom cununa!

O pauză și apoi:

— Domnișoară, dacă peste două minute n-ați întors scorpionul, eu însumi voi întoarce lăcusta..., iar lăcusta, v-am spus, sare al naibii de sus!

Tăcerea teribilă s-a lăsat din nou. Vicontele de Chagny, dându-și seama că nu-i rămăsese decât să se roage, a căzut în genunchi și s-a rugat. Cât despre mine, sângele îmi pulsa atât de tare, încât mi-am apăsât inima cu amândouă mâinile ca să nu-mi sară din piept. În cele din urmă am auzit vocea lui Erik:

— Cele două minute au trecut... La revedere, domnișoară... sări, lăcustă!

— Erik! a țipat Christine. Îmi juri, monstrule, îmi juri că scorpionul e alegerea cea bună?

— Da, ca să salte la nunta noastră.

— Ah, vezi?! Ai spus "să salte"!

— La nunta noastră, copil inventiv!... Scorpionul deschide balul... Dar ajunge!... Nu vrei scorpionul? Atunci o să întorc lăcusta!

— Erik!

— Destul!

Și eu țipam la unison cu Christine. Domnul de Chagny era tot în genunchi, rugându-se.

— Erik! Am întors scorpionul!

Oh, ce greu a trecut secunda aceea! Așteptam! Așteptam să devenim mii de fărâme, prin vuietul exploziei, printre ruine! Am simțit ceva pocnind sub picioarele noastre, am auzit șuieratul groaznic dinspre trapa deschisă, un șuierat ca primul sunet al unei rachete! A fost mai întâi înfundat, apoi mai tare, apoi tare de tot. Dar nu era șuierat de foc. Era mai degrabă foșnetul apei. Pe urmă a devenit un clipocit: "Clap! Clap!" Ne-am repezit la trapă. Toată setea noastră, dispărută la apropierea primejdiei, revenise odată cu gălgâitul apei.

Apa se ridica în pivniță deasupra butoaielor, a butoaielor cu pulbere – “Butoaie!... Butoaie!... N-aveți vreunul de vânzare” – și noi ne-am aplecat spre ea gâtlejurile arse de sete. Ni s-a ridicat până la barbă, până la gură... și am băut. Stăteam pe podeaua pivniței și beam.

Apoi am urcat iar scara pe întuneric, treaptă cu treaptă, am urcat cu apa. Apa ieșea din pivniță odată cu noi și se răspândea pe podeaua camerei. Și dacă nu se oprea, întreaga casă de pe lac avea să fie înghițită. Podeaua camerei de tortură devenise ea însăși un mic lac în care picioarele noastre împrășcau apa. Sigur atâta apă ajungea! Erik trebuia să închidă robinetul!

— Erik! Erik! Apa a acoperit praful de pușcă! Închide robinetul! Întoarce scorpionul!

Dar Erik n-a răspuns. Nu mai auzeam decât apa crescând – ne ajungea până mai jos de talie! Domnul de Chagny a strigat:

— Christine! Christine! Apa ne ajunge la genunchi!

Dar Christine n-a răspuns... Nu auzeam decât apa crescând. Nimeni, nimeni în camera de alături, nimeni să închidă robinetul, nimeni să întoarcă scorpionul! Eram singuri în întuneric, cu apa neagră care ne înșfăca, ne învăluia și ne înghițea!

— Erik! Erik!

— Christine! Christine!

Deja ne pierdusem sprijinul și ne roteam prin apă purtați de irezistibilul vârtej; apa ne lua și se izbea de oglinzile negre, apoi ne smucea înapoi, iar gâtlejurile noastre, deasupra bulboanei, urlau tare. Trebuia să murim aici, înecați în camera de tortură? Nu văzusem asta niciodată. Erik, în timpul fericitelor zile la Mazenderan, nu-mi arătase așa ceva niciodată prin ferestruica invizibilă. Am țipat:

— Erik! Erik! Ți-am salvat viața! Amintește-ți! Erai condamnat la moarte! Dacă nu eram eu acum erai mort!... Erik!

Ne învărteam pe apă ca o corabie naufragiată. Dar, deodată, mâinile mele dădură peste trunchiul copacului din fier. L-am strigat pe domnul de Chagny și ne-am apucat amândoi de o creangă. Apa se ridica tot mai sus.

— Oh! Oh! Îți amintești? Cât spațiu e între crengile copacului și tavanul boltit? Încearcă să-ți amintești! La urma urmei apa s-ar putea opri, trebuie să-și găsească matca!... Uite, cred că s-a oprit!... Nu, nu, oh, oribil!... Înoată! Înoată ca să te salvezi!

Brațele ni s-au încurcat când am încercat să înotăm, ne-am sufocat, ne-am luptat cu apa plumburie; deja respiram mai greu în aerul dens de deasupra apei întunecate, aerul care dispărea, care fugea printr-o gură de ventilație sau pe altundeva.

— Oh, hai să rătăcim până găsim ventilația și să ne lipim gurile de ea!

Dar mi-am pierdut forța, am încercat să mă țin de ziduri! Oh, cum alunecau zidurile acelea de sub degetele mele tremurânde!... Ne roteam iar în bulboană!... Începeam să ne scufundăm!... Un ultim efort!... Un ultim țipăt:

— Erik!

— Christine!

Și “clip,clap,clap” în urechile noastre. “Clap! Clap!” Pe fundul apei negre urechile noastre auzeau “clap, clap”. Și, înainte să-mi pierd cunoștința, mi s-a părut că aud: “Butoaie!... Butoaie!... N-aveți vreunul de vânzare?”

Capitolul XXVI. Sfârșitul poveștii fantomei

Capitolul precedent este sfârșitul povestirii pe care Persanul a lăsat-o în urmă. În ciuda acestei situații oribile în care se părea că doar moartea îi mai așteaptă, domnul de Chagny și tovarășul său au fost salvați de devotamentul sublim al Christinei Daae. Iar eu am aflat restul poveștii chiar de pe buzele bătrânului daroga. Când m-am dus să-l văd locuia tot în micuțul apartament din strada Rivoli, peste drum de Tuileries. Era foarte bolnav și a trebuit toată insistența mea de istoric devotat adevărului pentru a-l convinge să re trăiască incredibila tragedie doar pentru ca eu s-o relatez.

Bătrânul și credinciosul său servitor Darius m-a condus la el. Daroga m-a primit lângă o fereastră ce dădea spre Tuileries. Avea aceiași ochi superbi, dar fața îi părea foarte obosită. Își răsese tot capul, de obicei acoperit cu o căciula din astrahan, era îmbrăcat cu o haina lungă, simplă și-și vâră mecanic degetele în mânecile ei, dar mintea îi era lucidă și mi-a spus povestea cu extremă claritate.

Atunci când deschisese iar ochii, daroga se afla pe un pat. Domnul de Chagny era pe o canapea, lângă șifonier. Un înger și un demon vegheau asupra lor. După trucurile și iluziile camerei de tortura, detaliile cuminți ale acelei camere liniștite, mic-burgeze, păreau menite să zăpăcească și mai mult mintea muritorului destul de imprudent să se avânte în bârlogul acela de coșmar. Tăblia de lemn a patului, scaunele de mahon lucios, scrinul, husele de dantelă de pe spătarele scaunelor, ceasul de pe șemineu și aparent inofensivele casete de la fiecare capăt; apoi etajera plină de scoici, pernțe roșii pentru ace, bărci de sidef și un imens ou de struț – toate acestea discret luminate de o lampă cu abajur aflată pe o măsuță rotundă – această colecție de mobilă urâtă, cuminte, pașnică, în subsolul Operei, tulbura imaginația mai mult decât ultimele întâmplări fantastice.

Iar bărbatul cu masca părea cu atât mai extraordinar în acest cadru demodat, curat și decent. El s-a aplecat spre persan și i-a spus la ureche:

— Ești mai bine, daroga? Te uiți la mobila mea? Asta-i tot ce mi-a rămas de la nefericita mea mamă.

Christine Daae nu scotea un cuvânt – se mișca prin preajmă fără zgomot, ca o soră de caritate care a făcut un jurământ de tăcere. I-a adus o cană de întăritor sau de ceai fierbinte, nu-și mai amintea bine ce. Omul cu masca a luat-o din mâinile ei și i-a dat-o Persanului. Domnul de Chagny încă dormea. Erik a turnat un strop de rom în cana lui daroga și arătând spre viconte a spus:

— Și-a revenit cu mult înainte să ne dăm seama dacă mai trăiești, daroga. E destul de bine. Doarme. Nu trebuie să-l trezim.

Erik a părăsit camera și Persanul s-a ridicat într-un cot, s-a uitat în jur și a văzut-o pe Christine Daae stând lângă foc. El i-a vorbit, a strigat-o, dar era încă foarte slăbit și a căzut înapoi pe perne. Christine a venit la el, i-a pus o mână pe frunte și a plecat iar. Persanul și-a amintit că, în timp ce se îndepărta, ea nu aruncase nici o privire spre domnul de Chagny care, e adevărat, dormea liniștit; Christine s-a așezat iar pe scaunul ei de lângă șemineu, tăcută ca o soră de caritate care făcuse jurământul tăcerii. Erik s-a întors cu niște sticlute pe care le-a pus pe șemineu. Apoi, tot șoptind, ca să nu-l trezească pe domnul de Chagny, i-a spus Persanului după ce-i luase pulsul:

— Sunteți salvați, amândoi. Iar în curând vă voi duce la suprafață, ca să-i fac pe plac soției mele.

Apoi s-a ridicat, fără alte explicații, și a dispărut iar. Persanul se uita la profilul liniștit al Christinei în lumina lămpii. Citea dintr-o carte mica ale cărei margini erau aurite, ca ale unei cărți de rugăciuni. Sunt ediții din “Imitația” care arată așa. Persanul păstra încă în urechi tonul natural pe care celălalt spusese “ca să-i fac pe plac soției mele”. Foarte blând, a strigat-o iar, dar Christine era cufundată în cartea ei și nu l-a auzit. Erik s-a întors, l-a făcut lui daroga o

băutură și l-a sfătuit să nu vorbească cu “soția lui” sau cu altcineva, fiindcă ar putea fi foarte periculos pentru sănătatea tuturor.

În sfârșit Persanul a adormit, ca și domnul de Chagny, și nu s-a trezit decât în camera lui, îngrijit de credinciosul lui Darius, care i-a spus că fusese găsit cu o seara înainte rezemat de ușa apartamentului, unde fusese adus de un străin care sunase la clopoțel și apoi fugise. De îndată ce daroga își recăpătase forța fizică și tăria morală, el trimisese servitorul acasă la contele Philippe să se intereseze de soarta vicontelui. Răspunsul fusese că tânărul viconte nu era de găsit, iar contele Philippe era mort. Corpul lui fusese găsit pe malul lacului Operei, pe partea dinspre strada Scribe. Persanul și-a amintit recviemul pe care-l auzise din camera de tortură și nu s-a îndoit asupra crimei și a criminalului.

Cunoscându-l pe Erik prea bine, el a reconstituit ușor tragedia. Crezând ca fratele său fugise cu Christine Daae, Philippe se grăbise să-i urmărească pe drumul spre Bruxelles, unde știa că totul era pregătit pentru fugă. Negăsind perechea, el s-a întors grăbit la Operă, și-a amintit povestea stranie a lui Raoul despre rivalul său fantastic și a aflat că vicontele făcuse toate eforturile să intre în subsolurile Operei și dispăruse lăsându-și pălăria în cabina primadonei, alături de o cutie goală pentru pistoale. Iar contele, fără să se îndoiască vreo clipă de nebunia fratelui său, se avântase la rândul său în acel infernal labirint subteran. Asta era suficient, după părerea Persanului, să explice descoperirea cadavrului contelui de Chagny pe malul lacului, acolo unde sirena, sirena lui Erik, stătea de pază.

Persanul n-a ezitat. S-a hotărât să informeze poliția. Cazul era dat pe mâinile procurorului Faure, o persoană neîncrezătoare, comună, superficială, cu o minte absolut nepregătită să accepte o destăinuire de acest fel. Domnul Faure a notat depoziția lui daroga și l-a tratat ca pe un nebun. Fără speranța de a obține vreun rezultat, Persanul a început să scrie. Dacă poliția nu dorea mărturia lui, poate presa se va bucura s-o aibă; el abia scrisese ultimul rând al povestirii

pe care am citat-o în capitolele precedente când Darius i-a anunțat vizita unui străin care refuza să-și spună numele, care nu voia să-și arate fața și declara simplu că nu va pleca de acolo până nu vorbește cu daroga.

Persanul a presimțit imediat cine putea fi acest vizitator neobișnuit și i-a spus servitorului să-l poftască înăuntru. Daroga avusese dreptate. Era fantoma, era Erik! Arăta extrem de slăbit și se sprijinea de perete de parcă se temea să nu cadă. Scoțându-și pălăria și-a dezgolit fruntea albă ca varul. Restul oribilei fețe era acoperit de mască. Persanul s-a ridicat când a intrat Erik:

— Ucigaș al contelui Philippe, ce-ai făcut cu fratele lui și cu Christine Daae?

Erik s-a clătinat sub acest atac direct, a tăcut puțin, s-a târât până la un scaun și a oftat adânc. Apoi, vorbind cu fraze scurte și respirând greu, cu pauze între cuvinte, a spus:

— Daroga, nu-mi vorbi despre contele Philippe... El era mort... înainte să plec eu de acasă... era mort când a cântat sirena... A fost... un accident... un trist... foarte trist accident. A căzut foarte ciudat, dar simplu și natural... în lac!

— Minți! a țipat Persanul.

Erik a clătinat capul și i-a răspuns:

— N-am venit aici... să vorbesc despre contele Philippe, ci să-ți spun că... o să. mor ...

— Unde sunt Raoul de Chagny și Christine Daae?

— O să mor.

— Raoul de Chagny și Christine Daae!

— Din dragoste, daroga, mor... din dragoste... Iată cum este... am iubit-o atâta!... Și încă o iubesc, daroga, și mor din dragoste pentru ea, eu... eu îți spun!... Dacă ai ști ce frumoasă era... când m-a lăsat s-o sărut... vie... Era prima dată, daroga, prima... dată când sărutam o femeie... Da, vie... am sărutat-o vie... și ea era la fel de frumoasă de parcă era moartă!

Persanul a scuturat brațul lui Erik:

— Spune-mi dacă e vie sau moartă!

— De ce mă scuturi așa? a-ntrebat Erik făcând un efort să vorbească mai cursiv. Îți spun că voi muri... da, am sărutat-o vie...

— Și acum e moartă?

— Îți spun că am sărutat-o chiar așa, pe frunte...și ea nu și-a ferit fruntea de buzele mele!... Oh, e o fata bună!... Dacă e moartă? Nu cred, dar nu mai are nici o legătură cu mine... Nu, nu, nu e moartă! Și nimeni n-o să-i atingă măcar un fir de par! E o fata bună, cinstită și ți-a salvat viața, daroga, în clipa când nu mai dădeam doi bani pe pielea ta de persan. De fapt nimănui nu-i păsa de tine. De ce erai acolo cu micuțul ăla? Ai fi murit odată cu el! Pe legea mea, cum m-a înduișat pentru micuțul ei! Dar i-am spus că dacă întorsese scorpionul prin asta devenise de bunăvoie logodnica mea și că nu putea avea doi logodnici în același timp, ceea ce era normal. Cât despre tine, tu nu mai existai, încetaseși să exiști, urma să mori, la fel ca celălalt!... Doar că, ascultă la mine, daroga, când strigai ca un diavol că te îneci, Christine a venit spre mine cu frumoșii ei ochi albaștri larg deschiși, jurându-mi că dacă vă salvez va fi soția mea pe viață!... Până atunci, în adâncul ochilor ei, daroga, eu îmi văzusem totdeauna soția moartă – era prima dată când îmi vedeam soția vie acolo. Era sinceră, fiindcă spera în salvare. Nu voia să se sinucidă. Era un târg... Jumătate de minut mai târziu toată apa era înapoi în lac, dar mi-ai dat mult de furca, daroga, fiindcă, pe-onoarea mea, am crezut că ești pierdut!... Totuși, ți-ai revenit!... Am convenit că vă voi duce pe amândoi la suprafață. Apoi, în sfârșit, te-am luat din camera Louis-Philippe și m-am întors singur...

Persanul l-a întrerupt:

— Ce-ai făcut cu vicontele de Chagny?

— Ah, vezi, daroga, n-am putut să-l duc și pe el imediat, așa... Era un ostatec, dar nu-l puteam nici ține în casa de pe lac din cauza Christinei așa că l-am închis în siguranță, l-am înlănțuit cum trebuie – o mirodenie din Mazenderan îl făcuse moale ca o cârpă – în temnița Comunarzilor, care e cea mai pustie, cea mai îndepărtată

parte a Operei, sub al cincilea subsol, unde nu vine nimeni vreodată și nimeni nu te aude. Când m-am întors la Christine ea mă aștepta.

Erik s-a ridicat solemn. Apoi a continuat, dar pe măsură ce vorbea, era copleșit de toată emoția dinainte și a început să tremure ca o frunză:

— Da, ea mă aștepta... mă aștepta dreaptă, vie, o mireasă adevărată, însuflețită... fiindcă spera să fie salvată. Și când eu... am înaintat mai timid ca... un copil, ea n-a fugit... Nu, nu... a rămas, m-a așteptat... chiar cred, daroga, că a întins fruntea... puțin... oh, nu mult... doar puțin... ca o mireasă vie... Și... și... eu... am sărutat-o!... Eu!... Eu!... Eu!... Și ea n-a murit!... Oh, ce bine e, daroga, să săruți pe cineva pe frunte!... Tu nu știi!... Dar eu!... Mama mea, daroga, biata, nefericita mea mamă nu m-a lăsat niciodată... s-o sărut... Fugea mereu... și-mi dădea masca!... Nici o alta femeie... niciodată, niciodată!... Ah, poți să înțelegi că fericirea mea a fost atât de mare încât am plâns. Și am căzut la picioarele ei, plângând... și i-am sărutat picioarele, piciorușele ei... plângând. Și tu plângi, daroga... așa cum plângea și ea... îngerul plângea!

Erik hohotea tare, iar Persanul însuși nu-și putea reține lacrimile în prezența omului cu masca, omul care, cu umerii tresăltând și cu mâinile încleștate pe piept, gemea rând pe rând de durere și de dragoste.

— Da, daroga, i-am simțit lacrimile spălându-mi fruntea... pe mine, pe mine!... Erau blânde, erau dulci!... Picurau sub masca mea... se amestecau cu lacrimile din ochii mei, da... îmi curgeau pe buze... Ascultă, daroga, ascultă ce-am făcut... mi-am smuls masca să nu irosesc nici una din lacrimile ei prețioase, iar ea n-a fugit!... Și n-a murit!... a trăit mai departe, plângând peste mine, cu mine, pentru mine. Am plâns împreună! Am gustat toată fericirea pe care lumea mi-o poate oferi!

Iar Erik s-a prăbușit pe un scaun, pierzându-și răsuflarea.

— Ah, n-o să mor încă... în curând poate..., dar lasă-mă să strig! Ascultă-mă, daroga, ascultă asta... În timp ce eram la

picioarele ei... am auzit-o spunând: “Sărmanul, nefericitul Erik!”... Și mi-a luat mâna!... Nu mai eram decât, îți închipui, un biet câine gata să moară pentru ea... chiar așa, daroga!... Țineam în mână un inel, un inel simplu din aur pe care i-l dădusem, pe care-l pierduse, pe care-l găsisem iar... un inel de nuntă, știi... i l-am strecurat în mâna mică și i-am spus: “Așa!... Ia-l!... Ia-l pentru tine... și pentru el!... Va fi darul meu de nuntă, un dar de la bietul, nefericitul Erik... știu că-l iubești pe băiat... nu mai plânge!”... Ea m-a întrebat cu voce foarte blândă ce vreau să spun... Atunci i-am explicat că, dacă e vorba de ea, eu sunt credincios ca un câine, gata să mor pentru ea, dar că putea să se mărite cu tânărul când dorea, fiindcă plânsese alături de mine și își amestecase lacrimile cu ale mele.

Emoția lui Erik era așa de mare încât a trebuit să-i spună Persanului să nu se uite la el fiindcă se sufoca și trebuie să-și scoată masca. Daroga s-a dus la fereastră și a deschis-o. Inima îi era plină de milă, dar a avut grijă să țină privirea ațintită pe pomii din grădinile Tuilleries ca să nu vadă fața monstrului. Erik a continuat:

— M-am dus și l-am eliberat pe tânăr, i-am spus să vina cu mine la Christine... S-au sărutat în fața mea în camera Louis-Philippe... Christine avea inelul meu... Am făcut-o pe Christine să jure că se va întoarce, într-o noapte, după moartea mea, traversând lacul dinspre strada Scribe, ca să mă îngroape în cel mai mare secret, cu inelul din aur pe care avea să-l poarte până atunci... l-am spus unde-mi va găsi trupul și ce să facă cu el... Apoi Christine m-a sărutat, pentru prima oară, din voia ei, aici, pe frunte – nu te uita, daroga! – aici, pe frunte... pe frunte, pe mine – nu te uita, daroga! – și au plecat împreună... Christine nu mai plângea... plângeam doar eu... Daroga, daroga, dacă ea își ține promisiunea se va întoarce foarte curând!...

Persanul nu i-a pus alte întrebări. Era cât se poate de liniștit în privința lui Raoul de Chagny și a Christinei Daae – nimeni nu s-ar fi putut îndoi în noaptea aceea de cuvintele îndureratului Erik. Monstrul, punându-și la loc masca, și-a adunat forțele și l-a părăsit

pe daroga. I-a spus că atunci când își va simți sfârșitul aproape îi va trimite, ca semn de recunoștință pentru bunătatea pe care Persanul i-o arătase odată, tot ce avea mai scump pe lume, adică scrisorile Christinei Daae către Raoul și alte câteva obiecte de-ale ei cum ar fi o pereche de mănuși, o cataramă și două batiste. Răspunzând mai departe nedumeririi Persanului, Erik i-a spus că cei doi tineri, de îndată ce au fost liberi, au hotărât să caute un preot într-un colțișor îndepărtat unde să-și ascundă fericirea; cu acest gând în minte au plecat cu trenul spre cea mai nordică gară a lumii. În sfârșit, Erik se bizuia pe daroga ca îndată ce primea scrisorile și obiectele de mai sus, să-i informeze pe tineri de moartea lui printr-un anunț în “Epoque”.

Asta a fost tot. Persanul l-a condus pe Erik până la ușa apartamentului, iar Darius l-a însoțit până afară. O birjă îl aștepta, Erik a urcat, iar Persanul, care se întorsese la fereastră, l-a auzit spunând birjarului: “La Operă!” Iar birja a plecat în noapte. Persanul îl văzuse pe bietul, nefericitul Erik pentru ultima dată. Trei săptămâni mai târziu “Epoque” a publicat acest anunț:

“Erik e mort.”

Epilog

V-am spus povestea unică, dar reală a Fantomei de la Operă. După cum am declarat chiar de la prima pagină a acestei lucrări, nu mai e posibil să negăm existența lui Erik. Astăzi sunt atâtea dovezi ale existenței lui, dovezi la îndemâna tuturor, încât putem urmări logic acțiunile lui Erik pe firul întregii tragedii a familiei de Chagny.

Nu e nevoie să repet cât a agitat acest caz întreaga capitală. Răpirea artistei, moartea contelui de Chagny în condiții atât de neobișnuite, dispariția fratelui acestuia, drogarea celor trei muncitori de la Operă – ce tragedii, ce pasiuni, ce crime au înconjurat idila dintre Raoul și dulcea, încântătoarea Christine!... Ce s-a întâmplat cu minunata, misterioasa artistă de care lumea n-a mai auzit vreodată?... A fost prezentată ca o victimă a rivalității între cei doi frați și nimeni n-a înțeles că din moment ce Raoul și Christine au dispărut amândoi înseamnă că s-au retras departe de lume ca să se bucure de o fericire pe care n-ar fi îndrăznit s-o facă publică după inexplicabila moarte a contelui Philippe... Au luat trenul într-o zi spre cea mai nordică gară a lumii... Poate și eu voi lua trenul din gara aceea cândva și voi merge să caut pe lângă lacurile din tăcuta Scandinavie, poate voi găsi urme ale lui Raoul și Christinei sau ale doamnei Valerius, care a dispărut în aceeași perioadă!... Poate, într-o zi, voi auzi îndepărtatele ecouri din nord repetând vocea celei care l-a întâlnit pe Îngerul Muzicii!...

Mult după ce cazul a fost abandonat într-un sertar prin grija mărginitului judecător de instrucție Faure, ziarele făceau din când în când eforturi să limpezească misterul. Doar un ziar de seară, care cunoștea toate bârfele de la Operă, a scris: "Recunoaștem stilul Fantomei de la Operă". Dar chiar și asta a fost o ironie.

Doar persanul știa întregul adevăr și avea principalele dovezi, care i-au parvenit împreună cu relicvele promise de Erik. A căzut în sarcina mea să completez aceste dovezi cu ajutorul lui daroga însuși. Zi după zi l-am ținut la curent cu progresul cercetărilor mele,

iar el le-a dirijat. Nu mai fusese la Operă de ani de zile, dar păstrase cea mai fidelă amintire a clădirii și nu puteam avea un ghid mai bun să-i descopăr cele mai ascunse cotloane. Tot el mi-a spus de unde să mai cer informații, pe cine să mai întreb, și m-a trimis în vizită la domnul Poligny în clipa când bietul om aproape își dădea duhul. Nu știam ca e așa de bolnav și nu voi uita niciodată ce efect au avut asupra lui întrebările mele referitoare la fantomă. S-a uitat la mine de parcă aș fi fost diavolul și mi-a răspuns doar cu câteva propoziții incoerente care arătau totuși – și asta e lucrul cel mai important – ce tulburare adusese la vremea ei Fantoma de la Operă în viața lui oricum destul de agitată.

Când m-am dus și i-am spus Persanului ce rezultate slabe avusese vizita mea la domnul Poligny, daroga a zâmbit stins și a spus:

— Poligny n-a știut niciodată cum l-a tras pe sfoară ticălosul acela de Erik!

Apropo, uneori Persanul vorbea despre Erik ca despre un semizeu, iar alteori ca despre scursura societății.

— Poligny era superstițios, iar Erik o știa. Erik știa majoritatea lucrurilor despre treburile publice și private de la Operă. Când domnul Poligny a auzit o voce vorbindu-i, în loja 5, despre modul în care își petrecea timpul și abuza de încrederea partenerului său, el n-a așteptat să audă mai multe. Convins la început că era o voce din ceruri, s-a crezut condamnat, iar apoi, când vocea a început să ceară bani, a văzut că e victima unui șantajist viclean căruia și Debienne îi căzuse pradă. Amândoi, deja obosiți de munca de directori din multiple motive, au mers mai departe fără să încerce să cerceteze mai adânc despre această ciudată F.O. care le impusese asemenea clauze în contract. Au lăsat moștenire tot misterul către succesorii lor și au oftat ușurați când au scăpat de o treaba care îi încurcase fără să-i amuze câtuși de puțin.

Apoi am vorbit cu cei doi succesori și mi-am exprimat surpriza că în Memoriile unui Director, domnul Moncharmin a descris

comportarea Fantomei de la Operă atât de amănunțit în prima parte a cărții și aproape deloc în a doua. În replică, Persanul, care cunoștea Memoriile ca și când le-ar fi scris el însuși, a remarcat că voi găsi explicația întregii probleme dacă-mi voi aminti cele câteva rânduri pe care Moncharmin le dedica fantomei în a doua parte a cărții. Citez aceste rânduri, care sunt interesante mai ales pentru că descriu maniera foarte simplă în care s-a soluționat celebrul incident cu cele douăzeci de mii de franci.

“Cât despre F.O., ale cărei trucuri ciudate le-am relatat în prima parte a «Memoriilor» mele, voi spune că a înlăturat printr-o minunată acțiune spontană toate grijile pe care le provocase dragului meu coleg și prieten precum și, trebuie s-o spun, mie însumi. Fără îndoială și-a dat seama că orice glumă are o limită, mai ales când e așa de costisitoare și când comisarul de poliție a fost înștiințat de ea. În momentul când ne întâlnisem cu domnul Mifroid să-i spunem întreaga poveste, la câteva zile după dispariția Christinei Daae, am găsit pe masa lui Richard un plic mare, pe care era scris cu cerneală roșie «cu complimente de la F.O.». Conținea marea sumă de bani pe care reușise s-o obțină parcă în joacă din casa de bani. Richard a fost imediat de părere că trebuie să ne mulțumim cu atâta și să abandonăm toată afacerea. Eu am fost de acord cu Richard. Totul e bine când se termină cu bine. Ce spui F.O.?”

Desigur, Moncharmin, mai ales după returnarea banilor, a continuat să creadă că, pentru puțin timp, fusese victima umorului lui Richard, în timp ce acesta, la rândul lui, era convins că Moncharmin se amuzase inventând întreaga poveste cu Fantoma de la Operă pentru a se răzbuna după câteva farse suferite.

L-am întrebat pe Persan cum reușise fantoma să ia cele douăzeci de mii de franci din buzunarul lui Richard în ciuda acului de siguranță. A replicat că nu se interesase de asta în detaliu, dar că, dacă voiam să fac eu însumi o investigație pe această temă, probabil voi găsi soluția enigmei în biroul directorilor, amintindu-mi că Erik nu fusese degeaba numit iubitor de trape. I-am promis

Persanului să fac asta cât de curând voi putea și cred c-ar fi bine să informez cititorul imediat că rezultatele investigației mele au fost bune, deși nu crezusem vreodată să găsesc atâtea dovezi de necontestat asupra autenticității faptelor atribuite fantomei.

Manuscrisul Persanului, scrisorile Christinei Daae, declarațiile făcute de oameni care lucrau cu domnii Richard și Moncharmin, de micuța Meg însăși (vrednica doamnă Giry, îmi pare rău s-o spun, s-a stins din viață), de Sorelli (care s-a pensionat și locuiește la Louvenciennes), toate documentele referitoare la existența fantomei, pe care îmi propun să le depun în arhiva Operei, au fost verificate și confirmate de un număr important de descoperiri de care sunt pe drept cuvânt foarte mândru. N-am putut găsi casa de pe lac, fiindcă Erik i-a blocat toate intrările secrete.^{[12](#)}

Pe de altă parte am descoperit pasajul secret al Comunarzilor, ale cărui scânduri se prăbușesc ici și colo, precum și trapa prin care Raoul și Persanul au pătruns în subsolul Operei. În temnița Comunarzilor am observat numeroase inițiale săpate în zid de nefericiții închiși acolo, iar printre ele erau un R și un C, adică Raoul de Chagny. Literele sunt încă acolo.

Dacă cititorul vrea să viziteze Opera într-o dimineată și va cere permisiunea să se plimbe oriunde vrea, fără să fie însoțit de un ghid, îl sfătuiesc să meargă în loja 5 și să ciocăne cu pumnul sau cu un băț în enorma coloană care separă această lojă de loja de avanscenă. Va observa că această coloană sună a gol. După asta nu se va mai mira de sugestia că acolo era vocea fantomei – e loc înăuntru pentru doi oameni. Dacă vă surprinde că, în timpul acelor neobișnuite incidente nimeni nu s-a întors să privească spre coloană, trebuie să va amintiți că ea pare făcută din marmură masivă, iar vocea venea mai degrabă din parte opusă, fiindcă, după cum am văzut, Erik era un ventriloc genial. Coloana a fost sculptată și decorată minuțios de daltă sculptorului și într-o zi s-ar putea găsi chiar ornamentele care, mișcate cum trebuie, au permis

corespondența misterioasă a fantomei cu doamna Giry, pe care a răsplătit-o cu generozitate.

Totuși aceste descoperiri nu valorează nimic în ochii mei în comparație cu cea pe care am făcut-o în prezența directorului executiv, în biroul directorilor, la câțiva centimetri de scaunul de lângă birou, și anume o trapă, de lățimea unei scânduri din podea și de lungimea unui antebraț de om – o trapă care cade ca un capac pe o cutie, o trapă prin care îmi închipui o mână ieșind și cotrobăind cu pricepere în buzunarul unui frac... Deci așa au dispărut cele patruzeci de mii de franci!... Și tot așa, într-un fel sau altul, au fost înapoiți. Vorbind despre asta cu Persanul am spus:

— Să credem, din moment ce acele patruzeci de mii de franci au fost returnate, că Erik doar se amuza cu contractul ăla al lui?

— Să nu crezi așa ceva! Erik voia bani. Crezându-se în afara rasei umane, el nu avea scrupule și își folosea extraordinarele atuuri, îndemânarea și imaginația, pe care le primise ca o compensare a extremei lui urâtenii, să-i prade pe oameni. Motivul pentru care a înapoiat cele patruzeci de mii de franci de bunăvoie a fost că nu mai avea nevoie de bani. Renunțase la căsătoria cu Christine Daae. Renunțase la orice de pe fata pământului.

Conform destăinuirii Persanului, Erik s-a născut într-un orășel nu departe de Rouen. Era fiul unui meșter zidar. A fugit de mic din casa tatălui, unde urâtenia lui era motiv de groază și teroare pentru părinți. Un timp a frecventat bâlciurile, unde un circar îl expunea drept “cadavrul viu”. Părea să fi traversat toată Europa, din bâlci în bâlci, și să-și fi desăvârșit ciudata educație ca artist și magician chiar la sursa artei și magiei, printre țigani. O perioadă din viața lui Erik rămânea necunoscută. A fost văzut la un bâlci din Nijni – Novgorod, unde se expunea în toată hidoșenia. Deja cânta ca nimeni pe pământ, era ventriloc și dădea reprezentații de prestidigitație atât de bune încât caravanele care se întorceau în Asia vorbeau despre asta pe tot parcursul călătoriei lor. Astfel reputația lui a pătruns între zidurile palatului din Mazenderan, unde micuța sultană, favorita

șahului, se plictisea de moarte. Un negustor de blănuri, întorcându-se la Samarkand de la Nijni-Novgorod a povestit despre minunile pe care le văzuse în cortul lui Erik. Negustorul a fost chemat la palat, iar șeful poliției, daroga, a fost pus să-l interogheze. Apoi daroga a fost trimis să-l caute și să-l găsească pe Erik.

L-a adus în Persia, unde timp de câteva luni voința lui Erik a fost lege. S-a făcut vinovat de multe orori, fiindcă părea să nu cunoască diferența între bine și rău. A luat parte la numeroase asasinate politice și și-a îndreptat diabolicele invenții împotriva emirului din Afganistan, care era în război cu Persia. Șahul l-a îndrăgit. Acestea au fost fericitele ceasuri din Mazenderan care sunt des amintite în povestirea Persanului. Erik avea idei foarte originale în arhitectură și a imaginat un palat așa cum un scamator își pregătește cutia cu surprize. Șahul i-a ordonat să construiască un asemenea edificiu. Erik a făcut-o, iar clădirea pare să fi fost atât de ingenioasă încât Maiestatea Sa se putea plimba prin ea nevăzut și putea să dispară fără să se știe cum. Când Șahul s-a văzut posesorul acestei bijuterii, el a ordonat ca ochii galbeni ai lui Erik să fie scoși. Dar apoi s-a gândit că și orb fiind, Erik tot ar putea să construiască ceva la fel de remarcabil pentru un alt suveran și că, atâta timp cât Erik trăiește, cineva cunoaște secretele minunatului său palat. S-a decis ca Erik să fie ucis împreună cu muncitorii care lucraseră sub ordinele lui. Execuția acestui abominabil decret a căzut în sarcina lui daroga din Mazenderan. Erik îi făcuse câteva servicii mărunte, dar îl distrase bine de multe ori. El l-a salvat pe Erik lăsându-l să fugă, dar aproape a plătit cu viața pentru această generozitate. Din fericire pentru daroga, un cadavru, pe jumătate mâncat de păsările de pradă, a fost găsit pe țărmul Marii Caspice și s-a crezut că e cadavrul lui Erik, pentru că prietenii lui daroga îl îmbrăcaseră cu haine rămase de la Erik. Daroga a căzut în dizgrație, i s-au confiscat proprietățile și a fost surghiunit pe viață. Ca membru al Casei Regale, totuși, continua să primească o pensie lunară de câteva sute de franci din visteria Persiei – cu acești bani a venit să traiască la Paris.

Erik s-a dus în Asia Mică și de acolo la Constantinopol, unde a intrat în slujba sultanului. Ca exemplu al serviciilor pe care el i le-a putut face unui monarh urmărit de nenorocire, voi spune doar că Erik a fost cel care a construit toate trapele, camerele secrete și casele de bani găsite la palatul regal de la Yildiz-Kiosk după ultima revoluție turcă. Tot el a inventat acei roboți îmbrăcați ca sultanul și semănând cu el în toate, ca să-i facă pe supuși să creadă că Îndrumătorul Credincioșilor veghea undeva când de fapt el dormea în altă parte.

Desigur, a trebuit să plece din serviciul sultanului pentru aceleași motive care-l făcuseră să fugă din Persia – știa prea multe. Apoi, obosit de viața asta aventuroasă, formidabilă, monstruoasă, a vrut să fie ca toată lumea. Și a devenit un antreprenor ca oricare altul, construind case obișnuite cu cărămizi obișnuite. A făcut o ofertă pentru o parte a fundațiilor Operei. Oferta i-a fost acceptată. Când s-a văzut în subsolul acestui imens loc de joacă, latura lui artistică, bizară, de vrăjitor-născocitor a ieșit iar la lumină. Și apoi, nu era la fel de urât ca oricând? Visa să-și construiască numai pentru el o casă necunoscută celor de pe pământ, unde să se ascundă pentru totdeauna de ochii lor.

Cititorii știu sau au ghicit restul. E tot ce am aflat despre această poveste incredibilă, dar reală. Sărmanul, nefericitul Erik! Să ne fie milă de el? Să-l blestemăm? Dorea doar să fie un om ca toți ceilalți. Dar era prea urât! Și trebuia să-și ascundă geniul sau să-l folosească pentru farse când, cu o față obișnuită, ar fi fost cel mai admirabil fiu al umanității! Avea o inimă mare cât un imperiu, dar, în cele din urmă, a trebuit să se mulțumească cu o pivniță. Oh, da, trebuie, neapărat trebuie să avem milă de Fantoma de la Operă!

M-am rugat lângă rămășițele lui ca Dumnezeu să-i ierte crimele. Da, sunt sigur, foarte sigur că m-am rugat lângă trupul lui, zilele trecute, când l-au scos din locul unde îngropau înregistrările audio. Era scheletul lui. Nu l-am recunoscut după urâtenia capului, fiindcă orice craniu arată așa după o vreme, ci după inelul simplu din aur pe care-l purta și pe care Christine Daae sigur i-l strecurase pe deget

când venise să-l îngroape, conform promisiunii. Scheletul era lângă mica fântână, în locul unde Îngerul Muzicii o ținuse prima dată pe Christine Daae, leșinată, în brațele lui tremurătoare, în noaptea când o răpise și o dusesse în subsolurile Operei.

Și acum, unde vor să ducă acest schelet? Doar nu vor să-l pună într-o groapă comună!... Eu spun că locul scheletului Fantomei de la Operă e în arhiva Academiei Naționale de Muzică. Nu e un schelet obișnuit.

[12](#) Chiar și așa cred că ar fi ușor de găsit, dacă s-ar seca lacul, așa cum l-am cerut în repetate rânduri ministrului de la Arte Frumoase. Vorbeam despre asta cu domnul Dujardin-Beaumetz, subsecretarul de la Arte Frumoase cu doar patruzeci și opt de ore înainte de publicarea acestei cărți. Cine știe dacă partitura lui “Don Juan Triumfător” nu e încă acolo, în casa de pe lac? (n.a.).

Opera din Paris

Decorul romanului domnului Gaston Leroux “Fantoma de la Operă”

Faptul că domnul Leroux a folosit, ca decor al acestor întâmplări Opera din Parisaşa cum este în realitate şi nu creată din imaginaţie, reiese din interesanta descriere care se face acestui edificiu într-un articol apărut în revista Scribner în 1879, la puţin timp după terminarea construcţiei.

“Noua Operă, începută în timpul Imperiului şi terminată în timpul Republicii, este cea mai completă clădire de acest fel din lume şi în multe privinţe cea mai frumoasă. Nici o capitală europeană nu are o operă atât de aproape de perfecţiune, ca gândire şi execuţie, şi nimeni nu se poate lăuda cu un edificiu atât de grandios.

Terenul pentru Operă a fost ales în 1861. S-a hotărât ca fundaţia să fie extrem de adâncă şi rezistentă. Se ştia că se va veni în contact cu apa, dar era imposibil de prevăzut la ce nivel şi în ce cantitate va fi întâlnită. Adâncimea excepţională era de asemenea necesară pentru ca o scenă să poată fi coborâtă cincisprezece metri pe un cadru. Era deci necesar să se facă o fundaţie într-un sol îmbibat cu apă, o fundaţie suficient de solidă ca să susţină o greutate de aproape unsprezece milioane de tone şi în acelaşi timp să rămână perfect uscată, fiindcă subsolurile urmau să fie folosite ca depozite de recuzită şi decoruri. În timp ce lucrările avansau, apa a fost evacuată din excavaţii cu ajutorul a opt pompe acţionate cu abur, care au funcţionat neîntrerupt, zi şi noapte, maimulte luni. Podeaua fundaţiei a fost acoperită cu un strat gros din beton şi unul de bitum.

Pereții constau într-un zid exterior, construit ca un batardou, un zid de cărămidă, o protecție de ciment și apoi un zid propriu-zis, puțin mai gros de un metru. După ce s-au făcut toate astea, totul a fost umplut cu apă pentru ca fluidul, pătrunzând în cele mai minuscule orificii, să depună un sediment care să le închidă mai bine decât orice mână de om. Au trecut doisprezece ani până la terminarea clădirii, iar în timpul acesta s-a dovedit că precauțiile luate au asigurat absoluta impermeabilitate și soliditate.

Evenimentele din 1870 au întrerupt lucrările tocmai când erau în toi, iar noua Operă a servit unor scopuri noi și neprevăzute. În timpul asediului ea a fost transformată într-un vast depozit militar și umplută cu mărfuri foarte diferite. După asediu clădirea a căzut în mâinile Comunarilor, iar acoperișul a fost transformat într-o rampă de aterizare a baloanelor cu gaz. El n-a fost totuși prea deteriorat.

Piatra utilizată la construcție a fost adusă de la cariere din Suedia, Scoția, Italia, Algeria, Finlanda, Spania, Belgia și Franța. În timp ce se desfășurau lucrările exterioare, clădirea a fost acoperită cu schele din lemn acoperite de sute de panouri din sticlă, astfel încât să devină aproape invizibilă. În 1867 un roi de oameni înarmați cu ciocane și topoare au dezbrăcat clădirea de această haină și au arătat-o în toată splendoarea. Nici o fotografie nu poate reda fidel bogatul colorit al edificiului sau armonia creată prin folosirea iscusită a unor materiale atât de diverse. Efectul frontonului este completat de cupola sălii, care este acoperită cu bronz aurit. Mai departe, la același nivel cu turnurile de la Notre Dame, este frontonul acoperișului scenei, cu un «Pegas» de domnul Lequesne la fiecare capăt al acoperișului și un bronz de domnul Millet reprezentându-l pe «Apollo ridicându-și lira de aur» tronând pe vârful. Apollo, am putea menționa, nu e doar decorativ, ci și util, fiindcă lira lui are un vârf metalic ce servește drept paratrăsnet.

Spectatorul, care a urcat zece trepte și a lăsat în urmă o poartă, ajunge într-un vestibul unde găsește statuile lui Lully, Rameau, Gluck și Haendel. Zece trepte de marmură verde suedeză duc spre

al doilea vestibul rezervat vânzătorilor de bilete. Cei care intră dinspre pavilionul rezervat trăsurilor trec printr-un hol unde sunt casele de bilete. Cei mai mulți spectatori, înainte de a intra în sală, traversează un vestibul rotund, Rotonda, aflat exact sub ea. Tavanul acestei porțiuni a clădirii este susținut de șaisprezece coloane canelate din piatră de Jura, cu capiteluri de marmură albă, care formează un portic. Aici își așteaptă servitorii stăpânii, iar aceștia pot rămâne aici până li se aduc trăsurile. A treia intrare, care e foarte diferită de celelalte, e rezervată conducerii.

Porțiunea clădirii destinată utilizării de către împăratul Napoleon trebuia să includă o antecameră pentru gărzile de corp, un salon pentru aghiotanți, un salon mare și unul mic pentru împărăteasă, camere de toaletă și vestiare, ș.a. În plus, trebuiau să fie, imediat lângă intrare: grajduri pentru caii suitei și ai gărzilor, precum și un salon pentru cincisprezece sau douăzeci de servitori. Deci trebuiau făcute aranjamente pentru a găzdui în această parte a clădirii cam o sută de persoane, cincizeci de cai și jumătate de duzină de trăsurile. Prăbușirea Imperiului a adus unele schimbări, dar există încă multe rezerve pentru cazuri de urgență.

Arhitectura inovatoare, funcționalitatea, materialele rare, splendide, fac indiscutabil ca marea scară să fie una din cele mai remarcabile părți ale clădirii. Ea prezintă spectatorului o priveliște superbă. Din acest punct se zărește un tavan care este de fapt palierul central; acesta și coloanele care-l susțin, construite din piatră de Echaillon, sunt ca niște faguri de arabescuri și ornamente. Treptele sunt din marmură albă, iar baluștrii din marmură roșu-putred se îmbină în rozete din marmură verde și susțin o balustradă de onix. La stânga și la dreapta acestui palier sunt scări care duc la primul rând de loje. Ele sunt susținute de treizeci și două de coloane monolit din marmură Sarracolin, cu baze și capiteluri albe. Pilaștrii din piatră de culoarea piersicii sau piatră violet susțin zidurile corespunzătoare. Mai mult de cincizeci de blocuri au trebuit extrase din carieră pentru a găsi treizeci de monoliți perfecți.

Foaierul corpului de balet este deosebit de interesant pentru obiceiurile de la Operă. Este un loc de întâlnire unde spectatorii care asistă la mai mult de trei spectacole pe săptămână sunt primiți între acte în conformitate cu protocolul stabilit în 1870. Trei oglinzi imense acoperă peretele din spate al foaierei, iar un candelabru cu o sută șapte lămpi îl luminează. Picturile constau în douăzeci de medalioane ovale, care le reprezintă pe cele mai celebre douăzeci de balerine de când există operă în Franța, și patru fresce de Boulanger reprezentând «Dansul Războiului», «Dansul țăranesc», «Dansul Dragostei» și «Dansul Bahic».

În timp ce balerinele își primesc admiratorii în acest foaier ele pot să exerseze pașii. Bare învelite în catifea au fost fixate în acest scop acolo unde e cazul, iar podeaua are aceeași pantă ca cea a scenei, astfel încât exercițiul să fie în beneficiul spectacolului. Foaierul cântăreților, de la același etaj, e un loc mai puțin animat decât al dansatoarelor, fiindcă solistele își părăsesc rareori cabinele înainte de a fi chemate pe scenă. Acest foaier este împodobit de portretele cântăreților celebri din anele Operei.

O imagine se poate obține stând în loja portarului cam cu o oră înainte de începerea spectacolului. Mai întâi apar tâmplarii, care sunt întotdeauna șaptezeci și uneori, când se reprezintă de exemplu «Africana», unde apare o corabie pe scenă și chiar o sută zece oameni voinici. Apoi vin tapițerii, a căror singură datorie e să pună covoare și să atârne draperii, oamenii de la gaz, cabinierile, coafezele, figuranții și apoi artiștii. Figuranții sunt cam o sută – unii sunt angajați cu anul, dar în scenele de masă sunt în general muncitori care, ocazional, caută să mai câștige ceva pe lângă salariul lor mizer. Sunt cam o sută de coriști și cam optzeci de instrumentiști.

Apoi zărim rândașii, ai căror cai sunt ridicați pe scena cu liftul, electricienii care se ocupă de lumină, meșterii în hidraulică, având ca sarcină jocurile de apă în balet ca «Izvorul», artificierii care pregătesc luptele din «Profeta», florăresele care îngrijesc grădina

Margaretei și o armată de alți angajați mărunți. Acest personal este cazat după cum urmează. Optzeci de cabine sunt rezervate artiștilor, fiecare cu un salonaș, o cabină și o debara. În afară de aceste apartamente opera are o cabină pentru cei șaiszeci de bărbați din cor, una pentru cele cincizeci de femei coriste, o a treia cabină pentru treizeci și patru de balerini, o a patra pentru douăzeci de balerine de diferite grade, o altă cabină pentru o sută nouăzeci de figuranți ș.a.”

Câteva cifre luate din articol sugerează enorma capacitate și perfecta utilitate a clădirii:

“Sunt 2 531 de uși și 7 593 de chei, 14 cuptoare încălzesc clădirea, iar țevile de gaz care le leagă ar forma un traseu de 16 mile lungime; există 9 rezervoare și 2 bazine pline cu 73 333 litri de apă pe care îi trimit în 7 000 de metri de țeavă; 538 de persoane au locuri unde să-și schimbe ținuta. Instrumentiștii au 100 debarale în care să-și țină instrumentele.”

Autorul spune despre vizita sa la Operă că “a fost aproape la fel de uluitoare pe cât de agreabilă. Scări imense și holuri vaste, fresce uriașe și oglinzi enorme, aur și marmură, mătase și catifea încântă ochiul pretutindeni.”

Într-o scrisoare a sa, domnul Andre Castaigne vorbește despre un lac sub Operă și menționează, de asemenea, trei tunele, unul pe deasupra celuilalt.